\ gemeente
voerendaal

# Jaarstukken 2023

# Inhoudsopgave


Aanbieding jaarstukken 2023 ..... 5
**JAARVERSLAG** ..... 7
DE PROGRAMMA'S ..... 8
Programma Bestuur en ondersteuning ..... 9
Programma Veiligheid ..... 14
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat ..... 17
Programma Economie ..... 19
Programma Onderwijs ..... 21
Programma Sport, cultuur en recreatie ..... 24
Programma Sociaal domein ..... 28
Programma Volksgezondheid en milieu ..... 36
Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing ..... 40
DE PARAGRAFEN ..... 44
Paragraaf Bedrijfsvoering ..... 45
Paragraaf Grondbeleid ..... 51
Paragraaf Lokale heffingen ..... 53
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen ..... 59
Paragraaf Financiering ..... 64
Paragraaf Verbonden Partijen ..... 68
Paragraaf Weerstandvermogen & Risicobeheersing ..... 87
Paragraaf Open Club Klimmen ..... 94
Paragraaf Wet Open Overheid (WOO) ..... 96
**JAARREKENING** ..... 98
Overzicht van baten en lasten ..... 99
Reserves en voorzieningen ..... 113
Investeringsprojecten ..... 115
Bestemming jaarrekeningsaldo ..... 119
**BALANS** ..... 120
Balans 2023 ..... 121
Toelichting op de balans ..... 124
**BIJLAGEN** ..... 138
Rechtmatigheidsverantwoording ..... 139
Algemene dekkingsmiddelen ..... 142
Incidentele baten en lasten en bedrag voor onvoorzien ..... 143
Verplichte beleidsindicatoren ..... 145
Lijst van afkortingen ..... 147
Sisa bijlage ..... 148

**RAADSBESLUIT**.....156
CONTROLEVERKLARING.....158

# *Aanbieding jaarstukken 2023*

Geachte raadsleden en inwoners van de gemeente Voerendaal,

Graag bieden wij u het jaarverslag en de jaarrekening 2023 aan. Hiermee leggen wij verantwoording af over het door ons gevoerde beleid en de bijbehorende uitvoering. De jaarrekening 2023 sluit met een positief saldo van afgerond € 3,1 miljoen. Dit is € 2,6 miljoen positiever dan bij de najaarsrapportage 2023 (€ 502.000). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de analyse van het jaarrekeningresultaat binnen het hoofdstuk “Jaarrekening”.

De voornemens uit onze begroting 2023 hebben wij kunnen doorvoeren. Daarmee geven we invulling aan de ambities uit “Samen bouwen aan een sterk Voerendaal”. Belangrijke beleidskaders zijn vastgesteld, waaronder het Masterplan Wonen, het beleidsplan Burgerparticipatie en het voorbereidende beleid voor de omgevingswet die op 1 januari in werking is getreden. In het sociale domein hebben we verder gewerkt aan de transformatie Jeugdzorg en een nieuwe visie vastgesteld.

Qua projecten zijn grote projecten afgerond zoals de fietsverbinding Parkstad-Heuvelland. De Open Club Klimmen is aangekomen in de uitvoeringsfase en de voorbereidingen voor Voerendaal-Oost zijn gestart. Ook is het programma Ubachsberg gestart (met gecombineerde inzet van Regiodeal en Towndeal), waarbij in brede zin de ontwikkeling van de gemeenschap Ubachsberg centraal staat.

Op het gebied van samenwerking hebben we vorig jaar stappen gezet via onder meer de formalisering van het Zorg- en VeiligheidsHuis Parkstad en de verstrekte inzet in de WoonWijzerWinkel. Daarnaast zijn er vele subsidiestromen naar Parkstad gehaald en is de regio prominent in beeld geweest rondom “Elke Regio telt”.

In lijn met de woonopgave zien we dat de huisvestings- en accommodatievraagstukken veel inzet vergen, nog los van de maatschappelijke noodzaak. De huisvesting van bijzondere doelgroepen (van statushouders, spoedzoekers, vluchtelingen tot “beschermd-woners”) heeft aan urgentie gewonnen, terwijl middelen en draagvlak vaak nog versteviging nodig hebben. Om in de acute fase iets te betekenen voor vluchtelingen hebben we in 2023 besloten om een crisisnoodopvang in te richten.

Tot slot, naast het realiseren van voornemens, ambities en projecten ging een groot deel van onze aandacht uit naar de reguliere dienstverlening. We constateren hierbij de toegenomen vraag naar individuele producten, van reisdocument tot vergunning, jeugd- en wmo-voorzieningen, heeft zich doorgezet. Ook door de groeiende complexiteit, samenhang van vraagstukken, nieuw beleid met hoge ambities en door de overdracht van (rijks-)taken zagen wij dat er méér van ons gevraagd werd. De uitvoering van deze complexe opgaven en de overdynamische arbeidsmarkt zorgen voor een toenemende druk op onze gemeente in een steeds veranderende omgeving.

Alles bij elkaar genomen kijken wij positief terug op 2023, ondanks dat de uitdagingen onverminderd groot zijn en blijven.

We wensen u veel leesplezier toe,

College van burgemeester en wethouders van Voerendaal

# JAARVERSLAG

# DE PROGRAMMA'S

Dit hoofdstuk bevat de programmaverantwoording met:

- per programma een inhoudelijke terugblik en verantwoording over het uitgevoerde beleid;
- per programma een financieel overzicht op taakveldniveau.

# Programma Bestuur en ondersteuning

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Burgemeester W. Houben |

## Regionale en intergemeentelijke samenwerking

### Wat wilden we bereiken?
- Krachtenbundeling in regionale opgaven met behoud van betrokkenheid
- Sterke overheidsorganisatie(s)

### Wat hebben we gedaan?
- Periodiek zijn overleggen gevoerd met tussen de colleges van de buurgemeenten om actualiteiten te bespreken;
- Uitvoering gegeven aan de Town Deal “Sterke Streken” als één van de K80-gemeenten;
- Verkenning Nieuw Narratief Parkstad om o.a. de Strategische Agenda Parkstad 2021-2030 verder te verankeren en regionaal perspectief te kunnen actualiseren;
- Pilot gedraaid t.b.v. koploperprojecten (Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal) als input voor Provinciaal en Nationaal Programma Landelijk Gebied (LPGL resp. NPLG);
- Inschuiven watertaken in GR Stadsregio Parkstad Limburg als onderdeel van versterken (regionale) uitvoeringskracht;
- Regionale versterking Woonwijzerwinkel BV voor verduurzamingopgave door middel van inzet CDOKE-middelen.

### Welke risico’s hebben zich voorgedaan?
Geen personele, juridische of financiële risico’s.

## Meerjarenperspectief voor Voerendaal

### Wat wilden we bereiken?
- Heldere stip op de horizon ten aanzien van ambities en uitdagingen morgen.
- In verbinding staat met onze gemeenschappen, ondernemers, maatschappelijke partners en inwoners vanuit passende rollen en verantwoordelijkheden (Burgerparticipatie).

### Wat hebben we gedaan?
- Participatiebeleid- en afwegingskader opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad;
- Implementatie van het beleid en toepassing van het kader bij voorkomende projecten zoals Voerendaal-Oost en Programma Ubachsberg;
- Leefbaarheidsonderzoek uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de behoeften en ervaringen van onze inwoners;
- Opstellen langetermijnvisie (10 jaar) is doorgeschoven naar 2024.

### Welke risico’s hebben zich voorgedaan?
Beperkte personele capaciteit.

## Samenwerking tussen raad en college

### Wat wilden we bereiken?
- Goede verbinding tussen raad en college.
- Passende raadscyclus om betrokkenheid en draagvlak te creëren en faciliteren.
- P&C-cyclus die een bijdrage levert aan de formele en informele informatievoorziening van de raad.

## Wat hebben we gedaan?

- Diverse (informele) momenten tussen raad en college georganiseerd;
- P&C-cyclus en samenhangende producten zijn inzichtelijk gemaakt en van verbeterproces voorzien waarmee ook is gestart;
- Kadernota is opgesteld waarbij een specifieke rol voor raadsfracties was bij totstandkoming;
- Uitwerking van gewenste maatschappelijke effecten en indicatoren om (bij) te sturen heeft nog niet plaatsgevonden. Dit wordt in 2024 opgepakt bij verdere implementatie verbetering P&C-cyclus.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?

Wisselingen in personele bezetting en capaciteit waardoor de implementatie een langere doorlooptijd heeft.

# Verbonden Partijen

## Wat wilden we bereiken?

- Uitvoering geven aan gemeentelijke taken samen met andere overheden op een effectieve en efficiënte manier.
- Langjarige afspraken over prestaties, bekostiging en democratische controle.

## Wat hebben we gedaan?

- Actualisatie GR-teksten als gevolg van wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 juli 2022 én ingezet op, zoveel als mogelijk, harmoniseren van de regelingen;
- Sturende rol op SGOVP overgedragen aan andere gemeenten en inzet gevolgd;
- Verankering van accounthouderschap van de GR-en is, mede door personele wisselingen, een aandachtspunt dat in 2024 wordt opgepakt;
- Uitwerking en besluitvorming inzake op te richten GR-en Parkstad-IT en Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad;
- Er is gestart met opstellen Nota Verbonden Partijen, afronding hiervan vindt plaats in 2024;
- Harmoniseren input Verbonden Partijen in de P&C-producten is nog niet opgepakt, wordt meegenomen in verankering accounthouderschap in 2024.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- Beperkte personele capaciteit waardoor de realisatie van een langere doorlooptijd heeft;
- Toenemende financiële vraag Verbonden Partijen.

# Dienstverlening

## Wat wilden we bereiken?

Verbetering interne en externe (digitale) dienstverlening.

## Wat hebben we gedaan?

- Digitale aanvragen rijbewijzen (DAR) doorgevoerd als onderdeel van het werken aan verbetering en verder vormgeven van (digitale) dienstverlening;
- Dienstverleningsonderzoek, voor alle Parkstadgemeenten, laten uitvoeren door Invior in november;
- Uitwerking dienstverleningsconcept passend bij organisatievisie Vitaal en Verbonden is nog niet opgepakt en doorgeschoven naar 2024.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?

Wisselingen in personele capaciteit waardoor onderdelen zijn doorgeschoven naar 2024.

## Crisisnoodopvang vluchtelingen (CNO)

**Wat wilden we bereiken?**
Invulling geven aan de oproep om te voorzien in de tijdelijke noodopvang voor vluchtelingen ten gevolge van de asielcrisis.

**Wat hebben we gedaan?**
- Het college heeft een gedoogbeschikking afgegeven waarmee het terrein Bergseweg 109 voor de duur van 18 maanden (exclusief op- en afbouw) door de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) in gebruik kan worden genomen voor de crisisnoodopvang van vluchtelingen;
- Er zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd ter voorbereiding op of afhandeling van, waaronder:
  - Voorbereidingen gestart voor onderwijsvoorziening en inpassen maatschappelijke initiatieven (o.a. vrijwilligers, verenigingen);
  - Voorbereidingen getroffen voor tijdelijke verkeersmaatregelen ter hoogte van CNO;
  - Afhandeling WOO-verzoeken en Handhavingsverzoek;
  - Contacten onderhouden met VRZL, uitvoerende organisatie IMA, omwonenden en geïnteresseerden over diverse onderwerpen, vragen en opmerkingen.

**Welke risico's hebben zich voorgedaan?**
- Financiële risico's doen zich niet voor aangezien de kosten die worden gemaakt, worden doorgelegd naar de VRZL;
- Juridische risico's hebben zich in beperkte mate voorgedaan met het ontvangen handhavingsverzoek;
- Personele risico's hebben zich tijdelijk voorgedaan in verband met in korte tijdspanne benodigde extra inzet voor CNO naast reguliere werkzaamheden.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Bestuur en ondersteuning** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Bestuur | 1.455 | 1.288 | 1.411 | 1.373 | |
| Burgerzaken | 333 | 361 | 386 | 400 | |
| Beheer overige gebouwen en gronden | -18 | 112 | 184 | 156 | |
| Overhead | 4.147 | 4.334 | 4.776 | 4.881 | |
| Treasury | 184 | 225 | 225 | 159 | |
| OZB woningen | 88 | 83 | 87 | 101 | |
| OZB niet woningen | 13 | 17 | 18 | 22 | |
| Belastingen overig | 10 | 11 | 11 | 6 | |
| Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Overige baten en lasten | 0 | 866 | 394 | 0 | |
| Vennootschapsbelasting | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Mutaties reserves | 2.679 | 6 | 1.061 | 1.106 | |
| Resultaat van de rekening van baten en lasten | 1.743 | 2 | 503 | 0 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***10.634*** | ***7.305*** | ***9.056*** | ***8.204*** | ***- 852*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Bestuur | 17 | 14 | 31 | 37 | |
| Burgerzaken | 152 | 129 | 129 | 138 | |
| Beheer overige gebouwen en gronden | 105 | 20 | 20 | 25 | |
| Overhead | 32 | 2 | 169 | 170 | |
| Treasury | 295 | 195 | 716 | 794 | |
| OZB woningen | 2.376 | 2.435 | 2.435 | 2.440 | |
| OZB niet woningen | 525 | 525 | 525 | 533 | |
| Belastingen overig | 0 | 1 | 1 | 0 | |
| Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds | 21.567 | 21.350 | 22.470 | 22.820 | |
| Overige baten en lasten | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Vennootschapsbelasting | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Mutaties reserves | 2.574 | 1.700 | 4.703 | 3.010 | |

| Programma Bestuur en ondersteuning | | | | | Bedragen x € 1.000 |
|---|---|---|---|---|---|
| Resultaat van de rekening van baten en lasten | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| ***Totaal baten:*** | ***27.643*** | ***26.371*** | ***31.199*** | ***29.967*** | ***-1.232*** |
| **Saldo programma** | **17.009** | **19.066** | **22.143** | **21.763** | **-380** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk “jaarrekening” (overzicht baten en lasten).

## Overige informatie

Algemene dekkingsmiddelen
Tot de algemene dekkingsmiddelen worden gerekend de algemene uitkering en overige uitkeringen uit het gemeentefonds, de onroerende zaakbelasting, rente en dividenduitkeringen en toeristenbelasting (zie programma ‘Economie’).
Deze algemene dekkingsmiddelen worden, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) niet toegerekend aan de programma’s.
De algemene uitkering 2023 en de integratie-uitkering sociaal domein zijn berekend op basis van de decembercirculaire 2023 (respectievelijk € 21.583.212 en € 1.255.662). Daarnaast is in 2023 nog een bedrag verantwoord ad -€ 18.509 betreffende algemene uitkering 2021.
De opbrengsten onroerende zaakbelasting, rentebaten en dividenduitkeringen bedragen respectievelijk € 2.972.568, € 406.635 en € 387.682.

Overhead
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is voorgeschreven welke kosten tot de “overhead” gerekend worden. Dit zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
In elk geval betreft dit:
- leidinggevenden primair proces;
- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeelszaken en organisatie;
- inkoop;
- interne en externe communicatie;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening;
- managementondersteuning primair proces.

De overheadkosten worden niet meer toegerekend aan de programma’s, maar afzonderlijk inzichtelijk gemaakt. Voor de berekening van kostendekkendheid van leges en heffingen mogen deze kosten overigens wel meegenomen worden.

Kosten welke direct toe te rekenen zijn aan de taakvelden dienen rechtstreeks op deze taakvelden verantwoord te worden.

Onvoorzien
Voor onvoorziene uitgaven was in de begroting 2023 een bedrag van € 31.000 gereserveerd.
De stelpost onvoorzien is in 2023 niet ingezet.

Heffing vennootschapsbelasting
Conform afspraak met de belastingdienst vindt jaarlijks een monitoring van de Vpb-plicht plaats (door een extern bureau). In 2023 is uit de jaarlijkse monitoring gebleken dat, net als voorgaande jaren, geen sprake is van vennootschapsbelastingplicht.

# Programma Veiligheid

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Burgemeester W. Houben |

## Openbare orde en veiligheid

### Wat wilden we bereiken?
De veiligheid en leefbaarheid staan in de ‘alledaagse woon- en leefomgeving’, in het dorp, de buurt en de straat centraal. Hoofdthema’s zijn samenwerking, data-gedreven werken, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid.

### Wat hebben we gedaan?
In 2023 zijn de voorbereidingen getroffen voor het vormgeven van de Gemeenschappelijke Regeling Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad die per januari 2024 van start is gegaan.

Met project Aanpak Veilig Buitengebied is in 2023 een start gemaakt met een intensievere samenwerking tussen veiligheidspartners in het buitengebied, waarin de verschillende veiligheidsthema’s aan bod komen, waaronder het thema drugsdumpingen.

Er is intensief samengewerkt met de veiligheidspartners binnen verschillende samenwerkingsverbanden. Dit heeft onder andere geleid tot:
- de aanstelling en inrichten (rol en proces) van contactfunctionarissen binnen diverse veiligheidsthema’s; zoals bijvoorbeeld radicalisering, OOV, jeugd en cyber;
- continu aandacht voor de politiecapaciteit binnen de basiseenheid Brunssum-Landgraaf;
- de doorontwikkeling en structurele borging van de Lokale Driehoek Parkstad;
- de oprichting van een Regionaal Interventieteam (ACT! Parkstad) en Informatieknooppunt en de werving van een projectleider om hier vorm aan te geven;
- extra inzet van toezichthoudende capaciteit vanwege de ingang van de omgevingswet en de invoering van de WKB;
- de start van de uitvoering van de aanpak Preventie met Gezag in samenwerking met gemeente Heerlen, de betrokken zorg- en veiligheidspartners en het Nationaal Programma Heerlen-Noord en
- bestuurlijke aandacht voor het thema Cybercrime door middel van een Cyber-oefendriehoek.

Daarnaast zien wij dat er door de betere samenwerking met omliggende gemeenten en veiligheidspartners een groter netwerk gerealiseerd is en een sterkere verbinding ontstaat.

### Welke risico’s hebben zich voorgedaan?
Vanwege de taakstellingen rondom de opvang van Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers (CNO) en statushouders heeft er bij de personele inzet verschuiving van aandachtspunten plaatsgevonden.

## Crisisbeheersing en brandweer

### Wat wilden we bereiken?
Voorkomen en bestrijden van rampen en crises.

### Wat hebben we gedaan?
In 2023 heeft het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zuid-Limburg het meerjarenbeleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg 2024 t/m 2027 vastgesteld.
Onderliggende stukken die integraal onderdeel uitmaken van dit meerjarenbeleidsplan zijn:
- Provinciaal risicoprofiel 2023-2027;
- Brandweerrisicoprofiel;
- Oefenbeleidsplan MOTO;
- Dekkingsplan 2024 t/m 2027 inclusief materieelspreidingsplan;
- Visie op inrichting risicobeheersing en beschrijving niet wettelijke adviesfunctie, waaronder de advisering met betrekking tot het omgevingsplan;

- Opbrengst Bestuurlijke dialoog Brandweerzorg 2023 en de vertaling daarvan in ambities voor de periode van 2024-2027.

De lokale invulling van de rol van Officier van Dienst Bevolkingszorg binnen het district Parkstad Noord heeft geleid tot een betere kennispositie en betere samenwerking binnen het regionale proces Bevolkingszorg.

In de doorontwikkeling van de lokale crisisorganisatie zijn stappen gezet waaronder het opstellen van de piketregeling voor de rol van HTo-Ondersteuning. Als een van de resultaten van de regionale evaluatie van de hoogwaterramp is er extra aandacht besteed aan het gemeentelijke nafase proces.

Ook dit jaar hebben we een bijdrage geleverd aan de taakstelling opvang Oekraïense ontheemden in de vorm van het realiseren van faciliteren van gemeentelijke opvangplekken en zijn de voorbereidingen getroffen voor de realisatie van de crisisnoodopvang voor asielzoekers.

## Welke risico’s hebben zich voorgedaan?

Er hebben zich geen rampen of crises voorgedaan waarvoor extra inzet van personeel en middelen vereist was. Wel heeft het vraagstuk rondom ontheemden extra personele inzet gevraagd.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Veiligheid** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Crisisbeheersing en brandweer | 956 | 1.037 | 1.119 | 1.094 | |
| Openbare orde en veiligheid | 532 | 453 | 499 | 574 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***1.488*** | ***1.490*** | ***1.618*** | ***1.668*** | ***50*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Crisisbeheersing en brandweer | 17 | 0 | 0 | 0 | |
| Openbare orde en veiligheid | 73 | 5 | 5 | 102 | |
| ***Totaal baten:*** | ***90*** | ***5*** | ***5*** | ***102*** | ***97*** |
| **Saldo programma** | **-1.398** | **-1.485** | **-1.613** | **-1.566** | **47** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk “jaarrekening” (overzicht baten en lasten).

# Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Wethouder P. Verbraak |

## Wegen, verkeer en mobiliteit

### Wat wilden we bereiken?

- Een openbare ruimte met een goede kwaliteitsbeleving, passend bij het karakter van Voerendaal.
- Een integrale (her)inrichting passend bij de diverse actuele opgaves.
- Een goede balans tussen bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid.
- Een gezonde en veilige leefomgeving met ruimte voor bedrijfsmatige ontwikkelingen.

### Wat hebben we gedaan?

- We hebben opdracht gegeven voor een éénmalige investering t.b.v. het volledig verledden van de Openbare Verlichtingsinstallatie. Deze werkzaamheden lopen door in 2024;
- vooruitlopend op het opstellen van de nieuwe wegen- en groenbeheerplannen hebben we de Integrale Visie op de Openbare Ruimte (IVOR) opgesteld;
- We hebben opdracht gegeven voor de voorbereiding en het participatietraject voor het afsluiten van de buitenwegen;
- We hebben de voorbereiding en uitvoering van het STRIP-project Voerendaal-Oost succesvol als bouwteam aanbesteed. De voorbereiding hiervoor is gestart; in 2023 heeft de eerste participatie-bijeenkomst voor bewoners van het plangebied plaatsgevonden. Met de opgehaalde signalen vanuit de bewoners wordt het project verder vormgegeven;
- We hebben een raamcontract voor ingenieursdiensten succesvol aanbesteed. Op basis van dit contract worden o.a. projecten uit het STRIP en het Mobiliteitsplan voorbereid en uitgevoerd. Zo is opdracht verstrekt voor de planvoorbereiding van het project Herinrichting Kruispunt Putterweg/Retersbekerweg.
- Vanuit de Kerkstraat zijn regelmatig vragen over de verkeerssituatie (snelheid / parkeren) gesteld. Dit is een bekend vraagstuk en is meegenomen in het kader van de programmatische aanpak Ubachsberg.
- De reconstructie van de Heerlerweg is eind 2022 uitgevoerd. We hebben in 2023 wel aanvullende maatregelen genomen om de verkeersveiligheid te vergroten, zoals het beter zichtbaar maken van de zebrapaden en de afsluiting van de Pontstraat.
- In het kader van het GROS-project Velocity is de voorbereiding gestart voor de plaatsing van een deelfietsstation aan het Bernardusplein in Ubachsberg.

### Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- De aanbesteding van de ingenieursdiensten heeft ertoe geleid dat diverse projecten en werkzaamheden later zijn opgestart dan voorzien. Dit wordt echter ruimschoots gecompenseerd door de efficiency-winst die hierdoor wordt behaald;
- De in het STRIP en het Meerjarenuitvoeringsprogramma van het Mobiliteitsplan opgenomen budgetten zijn gebaseerd op globale kengetallen en op prijspeil 2019 resp. 2020; voor een groot deel zullen deze niet binnen de bestaande – taakstellende - budgetten kunnen worden gerealiseerd.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Verkeer, vervoer en waterstaat** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Verkeer en vervoer | 2.400 | 2.282 | 2.522 | 2.496 | |
| Parkeren | 6 | 7 | 7 | 8 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***2.406*** | ***2.289*** | ***2.529*** | ***2.504*** | ***-25*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Verkeer en vervoer | 218 | 52 | 52 | 92 | |
| Parkeren | 2 | 3 | 3 | 3 | |
| ***Totaal baten:*** | ***220*** | ***55*** | ***55*** | ***95*** | ***40*** |
| **Saldo programma** | **-2.186** | **-2.234** | **-2.474** | **-2.409** | **65** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk “jaarrekening” (overzicht baten en lasten).

# Programma Economie

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Wethouder G. Delsing |

## Economie & toerisme

### Wat wilden we bereiken?

- Een goed vestigingsklimaat waar bedrijven optimaal gefaciliteerd worden.
- Een aantrekkelijke recreatieve infrastructuur en programmering gekoppeld aan de gebiedskenmerken “Land van Kalk”.

### Wat hebben we gedaan?

- In samenwerking met IBA, gemeenten Simpelveld, Heerlen en Gulpen-Wittem, Visit Zuid-Limburg en de coöperatie Land van Kalk is verder gewerkt aan de gebiedsontwikkeling en promotie Land van Kalk. In 2023 zijn twee projecten opgeleverd: het natuurtransferium Mingersborg en de ‘Poort land van Kalk’ op het transferium Kunradersteengroeve.
- In het kader van promotie is meegewerkt aan de vergunningverlening voor het evenement Wijnrestaurant op het land.
- In het kader van centrumontwikkeling is een start gemaakt met de sloop van de panden Kerkplein 54 en 56. Deze herontwikkeling van horeca/detailhandel naar drie grondgebonden woningen zou in 2023 worden afgerond. Vanwege vertraging bij de ontwikkelaar zal dit in 2024 worden afgerond. Stadsregio Parkstad heeft formeel het besluit genomen om de subsidieperiode met één jaar te verlengen.
- Het Starterscentrum Limburg heeft als doel om startende ondernemers te adviseren en ondersteunen bij het opzetten van een eigen bedrijf. In de periode januari t/m juni 2023 heeft de stichting in totaal 488 beginnende ondernemers geholpen, waarvan 3 in Voerendaal.
- Structureel overleg gevoerd met ondernemersverenigingen Lindelaufer Gewande en Furenthela. Daarnaast hebben bedrijfsbezoeken plaatsgevonden bij diverse ondernemers.
- Besluit genomen om stichting Streetwise in te huren in 2024 om ondernemers te adviseren en te begeleiden bij onderhandelingen rondom huurprijzen.
- Deelname aan de regionale toeristische campagne ‘Dit is Parkstad’. De campagne is in april 2023 gerealiseerd en heeft een looptijd t/m 31 december 2026. De campagne richt zich op Nederlandse en Duitse toeristen om een bezoek aan de Parkstad regio te brengen.
- Aanbesteding van regionaal wandelroutenetwerk ‘Knopen lopen’ heeft in regionaal verband plaatsgevonden. Het netwerk wordt in 2024 gerealiseerd.

### Welke risico’s hebben zich voorgedaan?

- Projecten ‘Transferium Mingersborg’ en ‘Herontwikkeling Kerkplein 54-56’ hebben vertraging opgelopen. Kosten gemaakt in 2023 vielen buiten de subsidiabele periode. Verlenging is aangevraagd bij beide projecten, dit is bestuurlijk ook regionaal akkoord gegeven.
- Winkeliers in het centrum van Voerendaal geven aan dat de huurprijzen gestegen zijn. Zij hebben individuele gesprekken gehad met de verhuurder, dit heeft niet tot het gewenste resultaat geleid. Samen met Stadsregio Parkstad is besloten dat gemeente Voerendaal in 2024 gebruik kan maken van de diensten van stichting Streetwise. Zij zullen een bemiddelende rol hebben bij gesprekken tussen verhuurder en huurder.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Economie** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Economische ontwikkeling | 54 | 79 | 73 | 90 | |
| Fysieke bedrijfsinfrastructuur | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen | 44 | 50 | 51 | 55 | |
| Economische promotie | 118 | 143 | 147 | 137 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***216*** | ***272*** | ***271*** | ***282*** | ***11*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Economische ontwikkeling | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Fysieke bedrijfsinfrastructuur | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen | 1 | 1 | 1 | 1 | |
| Economische promotie | 65 | 61 | 61 | 76 | |
| ***Totaal baten:*** | ***66*** | ***62*** | ***62*** | ***77*** | ***15*** |
| **Saldo programma** | **- 150** | **- 210** | **- 209** | **- 205** | **4** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk “jaarrekening” (overzicht baten en lasten).

# Programma Onderwijs

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Wethouder H. Coenen |

## Onderwijshuisvesting

### Wat wilden we bereiken?
Kwalitatief goede onderwijshuisvesting in de kernen van Voerendaal waar eigentijds onderwijs kan plaatsvinden.

### Wat hebben we gedaan?
- De ontwikkeling van het multifunctioneel bijgebouw bij de school in Ransdaal is stopgezet. Reden hiervoor is dat het college heeft uitgesproken te willen onderzoeken of een nieuw schoolgebouw in Ransdaal geen duurzamere oplossing is dan verbouwen en het realiseren van een bijgebouw. Behoud van het onderwijs is tot nu toe reden geweest om het bijgebouw te ontwikkelen. In dit kader is in het masterplan wonen onderzocht welke locaties mogelijk en kansrijk zijn als schoollocatie, zijnde de huidige locatie of een alternatieve locatie in Ransdaal. Het huidige schoolgebouw en bijgebouw wordt dus tot nader besluit in stand gehouden.
- Er is onder externe begeleiding een traject gestart met de kindpartners in Ubachsberg dat zich richt op de ontwikkeling van een ‘Lerende gemeenschap’. Tegelijkertijd zijn hierin ook de wensen en behoeften rondom huisvesting geïnventariseerd. Er is nog geen financiële raming inzichtelijk ten aanzien van de ambities, wensen en eisen. Dit volgt in 2024.

### Welke risico’s hebben zich voorgedaan?
- Bij het realiseren van passende onderwijshuisvesting in Ransdaal en Ubachsberg dienen we rekening te houden met de risico’s en onzekerheden die zich voordoen, zoals verkrijgen van draagvlak bij partners en inwoners voor nieuwe of bijgestelde plannen en het eventuele verwachtingsmanagement hierbij, de meerjarige ontwikkeling van de leerlingenaantallen en kwaliteit van onderwijs, personeelskrapte bij de kindpartners dat nog zwaarder weegt bij een relatief kleine school, beperkte ambtelijke capaciteit bij de gemeente, waardoor nieuwbouwplannen minder snel en niet gelijktijdig tot stand gebracht kunnen worden. Tot slot de financiële onzekerheden die op ons afkomen en het risico op desinvestering bij het ontbreken van een duidelijk toekomstperspectief.
- Deze twee onzekerheden en de financiële consequenties maken verdere overweging en het in kaart brengen van scenario’s noodzakelijk. Dit wordt verder uitgewerkt in 2024.

## Partnerschap en educatieve agenda onderwijs

### Wat wilden we bereiken?
- Optimale kansen bieden voor de Voerendaalse jeugd ten aanzien van onderwijs en gezond en veilig opgroeien.
- Kinderen leren hun talenten kennen en verder ontwikkelen.
- De educatieve partners intensiveren de onderlinge samenwerking om een doorgaande ontwikkelingslijn voor jeugdigen te realiseren.

### Wat hebben we gedaan?
- Implementatie van de Maatschappelijk Diensttijd (MDT): Er zijn verschillende vacatures uitgezet door de collega’s van de Burgerij in combinatie met JENS. Als voorbereiding hebben meerdere gesprekken met JENS plaatsgevonden om de vacatures zo goed mogelijk neer te zetten. JENS voert het project MDT uit voor Voerendaal. Vooralsnog zijn er nog geen reacties binnengekomen. De gesprekken tussen de gemeente en JENS blijven doorlopen en de vacatures worden opnieuw bekeken om deze zo aantrekkelijk mogelijk te maken.
- We hebben samen met de kindpartners verder uitvoering gegeven aan het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het opgestelde NPO-plan is verder geïmplementeerd en verschillende activiteiten zijn in 2023 opgepakt. Voorbeelden hiervan zijn trainingen voor medewerkers van zowel school als peuteropvang; activiteiten voor kinderen op het gebied van talentontwikkeling; en duurzaamheid ervarend leren. Daarnaast is op de basisschool in Ubachsberg een succesvolle pilot afgerond omtrent het

onderzoek voor de leerlijn muziek. Muzieklessen zijn tijdens talentateliers uitgevoerd door SMK Muziek & Dans als onderdeel van het NPO-plan (talentontwikkeling). Daarnaast is in 2023 geïnventariseerd hoe en of we deze activiteit eventueel kunnen verspreiden naar alle basisscholen in gemeente Voerendaal.

- Vanuit de Parkstad regio is de ambitie uitgesproken om een gezamenlijke Lokaal Educatieve Agenda (LEA) op te zetten, waar ook het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) in verwerkt is. Regionaal zijn gezamenlijke ambities benoemd en vertaald naar concrete actielijnen. Na vaststelling in 2024 zal de regionale LEA voor ons het vertrekpunt zijn voor de lokale samenwerking. Ondertussen zijn onze lokale actielijnen en thema's blijven doorlopen in 2023, waarbij ook een duidelijk link met het NPO-plan zichtbaar is:
  1. De jeugd in Voerendaal is positief gezond;
  2. De jeugd in Voerendaal ontwikkelt zijn/haar talent;
  3. De integrale aanpak in de kindcentra geven we gezamenlijk inhoudelijk vorm;
  4. We verbinden onderwijs en zorg/jeugdhulp daar waar dit nodig is en meerwaarde biedt.
- Het driemaandelijkse LEA-overleg hebben we verbreed qua partners. De beleidsadviseur Burgerijen is aangesloten evenals de JOGG-regisseur van gemeente Voerendaal. Op deze manier kunnen we samen met de educatieve partners de onderlinge samenwerking intensiveren om een doorgaande ontwikkelingslijn voor jeugdigen te realiseren.
- In Ubachsberg zijn we eind 2023 een traject begonnen met externe begeleiding van AllLearners. Dit traject betreft het uitvoeren van een analyse gericht op draagvlak voor een Lerende Gemeenschap in Ubachsberg. Hierbij focussen we op de basisschool, de kinderopvang, de peuteropvang, het MFC, en de BSO. Ook wordt geïnventariseerd of er draagvlak is voor een integraal kindcentrum en eventuele nieuwe huisvesting, een ambitie die al enkele jaren is opgenomen in de educatieve agenda. In 2023 hebben gesprekken met zowel Innovo als de gemeente plaatsgevonden, waarna er uitnodigen zijn uitgegaan naar de verdere partners. Dit zal verder ontwikkeld worden in 2024.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- In 2023 is sprake geweest van een personeelstekort bij verschillende partners. Hierdoor is het niet voor iedere partner steeds mogelijk geweest actief te participeren. Voor de uitvoering van acties en plannen is dit echter wel wenselijk, we hebben dit daarom zo goed mogelijk samen met de partner vormgegeven.
- Het ontwikkelen en vaststellen van de nieuwe regionale LEA duurt langer dan verwacht. Hierdoor hebben we lokaal nog niet kunnen inzetten op nieuwe initiatieven, en gaat vooral energie uit naar bestaande initiatieven versterken en samenwerkingen intensiveren.
- Momenteel is sprake van grote wachtlijsten op taalscholen en internationale schakelklassen (ISK). Het gevolg hiervan is dat onderwijs voor nieuwkomers momenteel niet volledig geborgd is, en deze kinderen vaak langere tijd thuis zitten. Regionaal staat dit hoog op de agenda en wordt intensief gezocht naar oplossingen voor dit probleem. Tegelijkertijd proberen we dit lokaal zo goed mogelijk met andere oplossingen te organiseren.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Onderwijs** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Onderwijshuisvesting | 426 | 648 | 491 | 525 | |
| Onderwijsbeleid en leerlingzaken | 543 | 808 | 811 | 884 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***969*** | ***1.456*** | ***1.302*** | ***1.409*** | ***107*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Onderwijshuisvesting | 337 | 87 | 87 | 89 | |
| Onderwijsbeleid en leerlingzaken | 100 | 98 | 83 | 94 | |
| ***Totaal baten:*** | ***437*** | ***185*** | ***170*** | ***183*** | ***13*** |
| **Saldo programma** | **- 532** | **-1.271** | **-1.132** | **-1.226** | **-94** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk “jaarrekening” (overzicht baten en lasten).

# Programma Sport, cultuur en recreatie

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Wethouder H. Coenen<br>Wethouder G. Delsing<br>Wethouder P. Verbraak<br>Burgemeester W. Houben |

## Sport

Voor het hoofdstuk sport verwijzen we naar het programma Volksgezondheid en Milieu waar een integrale paragraaf over positieve gezondheid is opgenomen.

## Verenigingsleven

### Wat wilden we bereiken?
Een toekomstbestendig, robuust en gevarieerd verenigingsleven in de gemeente Voerendaal.

### Wat hebben we gedaan?
In 2023 is er veel aandacht geweest voor de versterking van het verenigingsleven en een extra impuls na de Coronaperiode:

- Door inventarisatie van knelpunten en mogelijkheden en het bieden van inspiratie, tijdens verenigingsavonden en andere ondersteuningsmomenten
- Door het bieden van financiële impulsen vanuit het Coronaherstelplan is een bijdrage geleverd aan o.a. nieuwe activiteiten, waarderingsactiviteiten, ledenbehoud en ledenwerving en versterking van verenigingsbesturen.
- Voor sportverenigingen wordt periodiek inspiratie geboden en ontmoeting en samenwerking aangejaagd vanuit Sportakkoord II (onderdeel GALA)
- De verenigingsondersteuner heeft zorg gedragen voor de reguliere ondersteuning van verenigingen door een aantal ondersteuningsactiviteiten in het kader van versterking van de bestuurskracht van verenigingen en het Coronaherstelplan.
- In 2023 werd door 50 verenigingen gebruik gemaakt van het Coronaherstelplan, daarnaast liepen ook de aanvragen en toekenningen van de activiteitensubsidie. De gemeente blijft hierdoor, in combinatie met de reguliere basissubsidie, zorg dragen voor een financieel sterk verenigingsleven. Vanwege de uitvoering van het coronaherstelplan en de laagdrempelige aanvraag en toekenning ervan, hebben we in 2023 bewust gekozen nog geen actualisatie van de subsidieverordening door te voeren.

Verenigingen worden daarnaast periodiek op de hoogte gehouden van (landelijke) ontwikkelingen.

### Welke risico's hebben zich voorgedaan?
In 2023 is gebleken dat de huisvesting van een aantal verenigingen onder druk staat. De gemeente spant zich binnen de mogelijkheden van de gemeentelijke accommodaties in om passende huisvesting te bieden of hierover mee te denken.

## Zomerfestival

### Wat wilden we bereiken?
Het Zomerfestival verder ontwikkelen als dé culturele jaarlijkse manifestatie van de gemeente Voerendaal met bovenlokale uitstraling.

### Wat hebben we gedaan?
2023 was het eerste jaar waarin het Zomerfestival Voerendaal is georganiseerd onder de nieuwgevormde stichting 'Zomerfestival Voerendaal'. De meerjarige subsidierelatie is vormgegeven en we hebben uitvoeringsafspraken gemaakt. In 2023 is voor het eerst ook samengewerkt met de gemeente Simpelveld en heeft de stichting Zomerfestival voor de eerste keer externe sponsoring kunnen aantrekken. Daarnaast is voor de eerste keer gewerkt met een ticketsysteem. Hierdoor is er beter zicht op bezoekersaantallen. Het

Zomerfestival 2023 was een geslaagd Zomerfestival. Er heeft een evaluatie plaatsgevonden en verbeteringen voor de toekomst zijn besproken.

### Welke risico's hebben zich voorgedaan?
Het vooraf ingeschatte risico betrof mogelijk minder regie vanuit de gemeente door de nieuwe opzet van een subsidierelatie. Dit risico heeft zich echter niet voorgedaan. De subsidierelatie is als zeer positief ervaren en deze relatie zullen we de komende jaren verder opbouwen.

## Erfgoed

### Wat wilden we bereiken?
Instandhouding en meer zichtbaar en beleefbaar maken van het cultureel erfgoed om identiteit en eigen karakter te behouden en de economie te versterken.

### Wat hebben we gedaan?
- De aanbesteding en selectie voor een bureau dat in 2024 de Erfgoednota zal opstellen.
- Er is een archeologische- en gezinswandeling met de naam Villa Voerendaal ontwikkeld met een regioarcheologe en gids i.s.m. dansvereniging Ritmo.
- Voerendaal heeft deelgenomen aan de nationale archeologiedagen met de lezing Villa Voerendaal door archeoloog en onderzoeker Henk Hiddink in de Borenburg.
- We hebben deelgenomen aan het project Via Belgica, met als hoogtepunten de marathon, belevingsonderzoek The Next Lab, Lichtfestival Lux met presentatie personages.
- In 2023 organiseerden we een monumenteninfoavond in interactieve vorm voor monumenteigenaren;
- In 2023 waren er verschillende gesprekken met kerkbesturen inzake de toekomst van kerkgebouwen;
- De realisatie van het kunstwerk voor de herdenking van het neergestorte vliegtuig i.s.m. Heemkunde vereniging Voerendaal;

Structurele deelname aan Parkstad archeologie overleggen en beleidsplatform erfgoed Zuid-Limburg

### Welke risico's hebben zich voorgedaan?
De Openmonumentendag is niet doorgegaan wegens gebrek aan comitéleden voor de organisatie Open monumentendag Voerendaal. Inmiddels heeft zich een nieuw comité gevormd bestaande uit 3 mensen dat de organisatie voor 2024 oppakt.

## Natuur, landschap en groen

### Wat wilden we bereiken?
- Functionele en kwaliteitsversterkende landschapselementen.
- Goed toegankelijke en beheerde bossen en natuurgebieden.
- Waar mogelijk vervangen we "grijs voor groen" en zorgen we voor meer biodiversiteit.
- De huidige kwaliteit van het onderhoud groen handhaven. Reconstructies worden integraal opgepakt om aan te sluiten bij de grotere opgaven in de leefomgeving, zoals de klimaatopgave.

### Wat hebben we gedaan?
- Vooruitlopend op het opstellen van het groenbeheerplan hebben we de Integrale Visie op de Openbare Ruimte (IVOR) opgesteld.
- Ten behoeve van een betere bescherming en juridisch-planologische borging van de bestaande landschapselementen in de gemeente is een paraplu-bestemmingsplan Landschapselementen opgesteld, en in ontwerp vastgesteld door het college.
- De bloemrijke akkerstroken die in 2022 door Stichting Limburg Bloeit Op zijn aangelegd en ingezaaid, zijn in 2023 onderhouden en gedeeltelijk opnieuw ingezaaid. Tevens is gezocht naar locaties voor de aanleg van nieuwe bloemrijke akkerstroken in 2024.
- De actie 'Duurzame buurten' is samen met het IVN voorbereid en uitgevoerd. Deze actie had ten doel de bewoners te stimuleren om hun tuinen te vergroenen en te verduurzamen. In het kader van deze actie hebben bewoners van de gemeente Voerendaal namens hun buurtverenigingen 66 plantpakketten, regentonnen en opruimpakketten ontvangen, en is in Kunrade een voedselbosje aangeplant.

- In samenspraak met de werkgroep ‘Natuur, Landschap en Water’ zijn kleine inrichtingswerkzaamheden in het buitengebied voorbereid en uitgevoerd.
- In samenwerking met de Stadsregio Parkstad Limburg (en de gemeenten Beekdaelen en Simpelveld) is het koploperproject Ransdalerveld, inclusief financiële claim, opgevoerd bij de Provincie Limburg voor het Limburgs Programma Landelijk Gebied (LPLG). Het koploperproject heeft als doel de landelijke, provinciale en lokale LPLG-doelen op het gebied van o.a. natuur, water, klimaat, leefbaarheid, duurzaamheid, recreatie en landschappelijke kwaliteit te verwezenlijken in het Ransdalerveld, in samenwerking met alle betrokken partijen.
- In samenwerking met de provincie Limburg is gewerkt aan het opstellen van een bermontwikkelplan, met als doel via herinrichting en verschraling van kalkrijke graslanden in bermen ecologische verbindingen te realiseren tussen de Natura 2000-gebieden Vrakelberg en Kunderberg.
- We hebben eind 2023 een raamcontract voor ingenieursdiensten succesvol aanbesteed. Op basis van dit contract wordt een aantal groenprojecten in 2024 voorbereid en uitgevoerd.
- Ecologisch bermbeheer is op de meeste plaatsen toegepast, en uitgevoerd door aannemer Krinkels. Daarbij is verschralingsbeheer toegepast, door 1 of 2 keer (of soms 4 keer) te maaien en maaisel af te voeren. Ook is op een aantal plekken beheerd door begrazing met schapen. Het doel van het ecologisch bermenbeheer is verschraling en verhoging van de soortenrijkdom.
- De eindrapportage voor de aanpak van wateroverlast in Opscheumer en Aan de Ling is opgeleverd. Tevens zijn processtappen ondernomen om te komen tot verdere voorbereiding en uitvoering van de maatregelen.

## Welke risico’s hebben zich voorgedaan?

- Om bepaalde projecten te kunnen realiseren is, vanwege het beperkte budget voor natuur en landschap, financiering ontvangen vanuit andere taakvelden (waaronder water en volksgezondheid), en andere partijen (waaronder de Stadsregio Parkstad Limburg).
- Door de terugloop van de bezetting van SW-medewerkers alsmede de prijsstijgingen in loonkosten, materieel en materiaal is de uitvoering van het beheer van openbaar onder druk komen te staan. Dit heeft geleid tot een afname van de onderhoudskwaliteit.
- Wegens het vertrek van de medewerker groenbeheer was er gedurende de tweede helft van 2023 sprake van capaciteitstekort in het groenbeheer. Als gevolg daarvan zijn een aantal projecten en werkzaamheden later opgestart dan voorzien. Mede door de invulling van deze functie in december 2023 en de aanbesteding van ingenieursdiensten zijn deze projecten en werkzaamheden nu opgenomen in de begroting van 2024:
  - Actualisatie van het Groenbeheerplan.
  - Overdracht gemeentelijke bossen en natuurgebieden naar een organisatie met aantoonbare kennis en kunde van het duurzaam in stand houden van deze gebieden.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Sport, cultuur en recreatie** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Sportbeleid en activering | 240 | 222 | 405 | 254 | |
| Sportaccommodaties | 821 | 763 | 1.220 | 1.169 | |
| Cultuurpresentatie, -productie en -participatie | 199 | 200 | 202 | 191 | |
| Musea | 14 | 17 | 18 | 16 | |
| Cultureel erfgoed | 99 | 40 | 78 | 68 | |
| Media | 295 | 301 | 323 | 310 | |
| Openbaar groen en (openlucht) recreatie | 1.285 | 1.485 | 1.610 | 1.413 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***2.953*** | ***3.028*** | ***3.856*** | ***3.421*** | ***-435*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Sportbeleid en activering | 59 | 0 | 130 | 73 | |
| Sportaccommodaties | 246 | 198 | 437 | 325 | |
| Cultuurpresentatie, -productie en -participatie | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Musea | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Cultureel erfgoed | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Media | 21 | 21 | 33 | 37 | |
| Openbaar groen en (openlucht) recreatie | 6 | 4 | 4 | 6 | |
| ***Totaal baten:*** | ***332*** | ***223*** | ***604*** | ***441*** | ***-163*** |
| **Saldo programma** | **-2.621** | **-2.805** | **-3.252** | **-2.980** | **272** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk “jaarrekening” (overzicht baten en lasten).

# Programma Sociaal domein

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Wethouder H. Coenen<br>Burgemeester W. Houben |

## Passende jeugdhulp als dat nodig is

### Wat wilden we bereiken?

Een kwalitatief, toegankelijk en betaalbaar systeem van hulp, ondersteuning en zorg voor de jeugd met als doel een inclusieve en vitale samenleving voor en door inwoners die zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen leven en naar eigen vermogen mee kunnen doen.

### Wat hebben we gedaan?

- In 2023 is uitvoering gegeven aan de nieuwe opdracht Basishulp Jeugd en hiermee is de nieuwe uitvoeringsperiode gestart. De opdracht wordt uitgevoerd door JENS. Doordat we verder ontwikkelen op de vorige opdrachtperiode, was er geen grote overgang en kon hulp en ondersteuning doorlopen. Vanaf 2023 is het kwartaaloverleg met de directie van JENS georganiseerd om specifiek de ontwikkelingen en innovatie in de Voerendaalse situatie te volgen en bij te sturen.
- Het proces toeleiding naar zorg is aangepast en hiermee is in 2023 ervaring opgedaan. Door het nieuwe proces is duidelijker wat ieders rol en verantwoordelijk is en verloopt het proces van zorginzet sneller en efficiënter. Hierbij was het aandachtspunt in 2023 met name de rolverdeling tussen gemeentelijke toegang en JENS. Er is vanaf 2023 een wekelijks gezamenlijk overleg tussen JENS en de gemeentelijke toegang waarin aanmeldingen jeugdhulp op basis van expertise worden verdeeld aan de gebiedsmedewerkers van JENS.
- JENS heeft gezorgd voor meer zichtbaarheid in Voerendaal, door onder andere publicaties op social media en huis aan huis bladen, deelname aan de week van de opvoeding, het opzetten van een knooppunt Kansrijke Start en door regelmatig het gesprek te voeren met het onderwijs, ook hebben zij enkele themabijeenkomsten in de Burgerij georganiseerd.
- Op Cortemich is een integraal team gevormd om hulpvragen laagdrempelig en op de vindplaats op te pakken.
- Het beleidskader jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028 is klaar en zal in 2024 voorgelegd worden aan de gemeenteraad in samenhang met de uitvoeringsplannen beleid en verwerving.
- Het knooppunt Kansrijke Start is samen met ketenpartners uitgewerkt voor Voerendaal en is opgestart onder leiding van JENS.
- De toetsing, beoordeling en beslissing van PGB verloopt sinds 1-1-2023 via JENS en zij dragen dan ook zorg dat dit georganiseerd wordt voor ouders. In 2023 hadden we gemiddeld 4 gezinnen met PGB.
- Er is een jongerenontmoetingsplek gerealiseerd.
- De jongerenraad bestaande uit 6 jongeren in verschillende leeftijd is in 2023 voortgezet en heeft verder vorm gekregen.
- In 2023 mochten er 6 jongeren een jeugdlintje ontvangen.
- Er is een start gemaakt met de hervormingsagenda zowel regionaal als lokaal wordt er in kaart gebracht hoe de structuur rondom jeugdhulp is ingericht. Het is nog onduidelijk hoe dit lokaal vertaald dient te worden.

### Welke risico’s hebben zich voorgedaan?

- Jeugdhulpaanbieder XONAR kwam in zwaar weer terecht, zij kregen dan een incidentele bijdrage van de 16 Zuid-Limburgse gemeenten, zodat de continuïteit van jeugdhulp geborgd is. Xonar heeft een herstelplan opgesteld en de uitvoering hiervan wordt intensief gemonitord.
- JENS kreeg in 2023 opnieuw te maken met meerkosten rondom de Basishulp Jeugd waardoor een exploitatietekort is ontstaan. Op basis van het risicodossier willen zij aanspraak maken op het vergoeden van deze meerkosten. In 2024 zal een onafhankelijk onderzoek plaatsvinden om beter zicht te krijgen op de reden van het tekort. Dit met als doel een duurzame oplossing voor de jaarlijkse tekorten en bovendien een bestendiging van de inhoudelijke kwaliteit die de ambulant basishulp jeugd kent.

## Decentralisatie Beschermd wonen

### Wat wilden we bereiken?

- Inwoners uit Voerendaal met een psychische kwetsbaarheid in Voerendaal zelf ondersteunen met kleinschalige opvang, liefst in een gewoon huis en in de eigen omgeving.
- Beschermd wonen aanbieden in verschillende varianten, met begeleiding op maat en evenredig verspreid over de regio (Parkstad).

### Wat hebben we gedaan?

Medio 2023 is bekend geworden dat de decentralisatie Beschermd Wonen niet doorgaat per 2024. Daarbovenop is dit onderwerp controversieel verklaard waardoor het onwaarschijnlijk is dat de decentralisatie per 2025 zal doorgaan. De samenwerking in Parkstad gaat echter onverminderd door op dit dossier.

- De nieuwe centrumgemeenteconstructie (GR Opvang en Beschermd wonen) is uitgewerkt maar nog niet volledig vastgesteld. De zienswijzeprocedure is in 2023 doorlopen maar de toestemmingsprocedure nog niet (a.g.v. het uitstel van de decentralisatie).
- De uitwerking kostenverdeling Beschermd Wonen Parkstad heeft nog niet plaatsgevonden omdat het financiële verdeelmodel nog niet bekend is (a.g.v. uitstel van decentralisatie Beschermd Wonen). Wel zijn er met de centrumgemeente afspraken gemaakt over extra inzet uit het overschot van de centrumgelden Beschermd Wonen t.b.v. o.a. de specifieke locatiegebonden kosten van de Skaeve Huse en de financiering van o.a. preventieve maatregelen ter voorkoming van dakloosheid.
- In 2023 is de subsidie uitvoeringsovereenkomst opgesteld/getekend met het samenwerkingsverband Beschermd Thuis.
- In 2023 is de uitvoeringsagenda 2023-2025 Beschermd wonen en opvang vastgesteld. Hier is op de volgende manier uitvoering aan gegeven:
  - Preventie, signalering en vroeginterventie:
    1. Het organiseren van het periodieke netwerkoverleg sociaal domein met ketenpartners sociaal domein.
    2. Nauwe samenwerking met ketenpartners in casuïstieken ter voorkoming van dakloosheid (Kompas, woningcorporatie, politie, zorg- en veiligheidshuis, ggz en bemoeizorg).
    3. Preventiescanner dakloosheid laten uitvoeren (plan van aanpak volgt in 2024)
    4. Deelname Wmo-consulenten aan training integraal werken in het sociaal domein.
    5. Deelname Wmo-consulenten aan training t.b.v. kennisbevordering doelgroep GGZ.
  - Integrale toegang:
    1. Implementatie gerealiseerd van (regionaal) Loket Opvang & Beschermd Wonen (LOBW) waar ook onze eigen Wmo-consulenten in participeren.
    2. Deskundigheidsbevordering Wmo-consulenten d.m.v. 1) training wet- en regelgeving Beschermd Wonen en 2) training indiceren Beschermd Wonen.
  - Opvang (meer regulier huisvesten en meer verspreiden van inwoners met psychische kwetsbaarheid over alle Parkstad-gemeenten):
    1. In Voerendaal hebben we één doorstroomvoorziening (eengezinswoning) beschikbaar.
    2. Er zijn afspraken gemaakt en voorbereidingen getroffen met woningcorporatie en Levantogroep voor een woning voor 1 of 2 personen t.b.v. de kleinschalige opvang in de wijk (oplevering in 2024).
  - Transitie- en herstelondersteuning:
    Afspraken gemaakt over start van training ‘mijn veerkracht’ (= herstelgroep ggz) in Voerendaal (start in 2024).
  - Wonen in de wijk:
    1. Participatie in Housing (Housing First, Housing Parkstad, ZMP, van der Staaij, doorstroomwoning)
    2. Vergunningverleningsproces Skaeve Huse doorlopen en afspraken gemaakt met zorgaanbieder Levantogroep (ingebruikname Skaeve Huse voorzien voor mei 2024) en de gemeente Simpelveld.

### Welke risico’s hebben zich voorgedaan?

Het proces om de komst van Skaeve Huse met haar beoogde bewoners voor te bereiden en te realiseren is een bewogen en complex proces. Complex qua keuze voor een locatie, vergunningstraject, organisatorische afspraken, afstemming met gemeente Simpelveld en communicatie. We constateren onrust en beperkt draagvlak bij omwonenden. Dit gebrek aan draagvlak brengt een risico voor het succesvol huisvesten van de desbetreffende Beschermd wonen cliënten met zich mee.

## Mantelzorgondersteuning

### Wat wilden we bereiken?

- Mantelzorgers voelen zich ondersteund bij de zorg voor hun naasten en gewaardeerd voor die zorg.
- Voorkomen van overbelasting bij mantelzorgers.

### Wat hebben we gedaan?

- Aanbod van het (regionale) steunpunt voor mantelzorgers Parkstad: themabijeenkomsten, cursussen en trainingen, luisterend oor, en informatie en advies (over regelingen en voorzieningen) voor ca 100 ingeschreven Voerendaalse mantelzorgers.
- Organiseren van activiteit op de dag voor de mantelzorger (muziekvoorstelling in theater).
- Vervangende mantelzorg beschikbaar gesteld (door Ruggesteun) aan ca. 13 personen uit Voerendaal.
- Respijtzorg verstrekt in de vorm van hulp bij huishouden, dagbesteding en/of logeeropvang via de Wmo-maatwerkvoorzieningen.
- Ca 80 mantelzorgers in Voerendaal maken gebruik van het gratis abonnement op mantelzorgNL.
- Balie van Burgerij Klimmen is ons lokale fysieke voorportaal van regionale steunpunt waar mantelzorgers terecht kunnen voor vragen, info en advies. Hier zijn weinig vragen binnengekomen in 2023. De vrijwilliger levert in plaats daarvan een bijdrage in de communicatie rondom mantelzorgondersteuning.
- Helpsaam, de gezamenlijke regionale website voor informele zorg voor mantelzorgers (en vrijwilligers) is bijna afgerond (livegang febr-mrt 2024).
- Communicatie door/met partners om bekendheid aan de website Helpsaam te geven is in 2023 nog niet aangevangen (gepland voor feb-mrt 2024).
- Prikkelarme Hoeskamer voor mantelzorgers en hun zorgvrager geïmplementeerd. We bieden hier een rustige huiskamer waar ontmoeting wordt geboden met weinig drukte en prikkels.
- Inzet van lokale kwartiermaker mantelzorg ingezet t.b.v. communicatie en creëren bewustwording thema mantelzorg, creëren van korte lijnen tussen ketenpartners onderling, outreachend werken t.b.v. bereiken en ondersteunen van mantelzorgers. Dit alles heeft in 2023 geleid tot een aanzienlijke toename van ondersteuningsgesprekken van Voerendaalse mantelzorgers door het regionale steunpunt.

### Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- (On)bereikbaarheid van de doelgroep: Mantelzorgers zijn in de praktijk moeilijk te bereiken. Ook is het niet eenvoudig om ondersteuning aan te bieden die voor iedere mantelzorger passend is. Desondanks is er een toename geweest van het gebruik van de dienstverlening van het regionale steunpunt.
- Aanbod sluit niet aan op behoefte: iedere mantelzorger heeft andere ondersteuningsbehoeften. Dit blijft aftasten en uitproberen. In 2023 is een nieuw initiatief gestart, namelijk de prikkelarme Hoeskamer: speciaal voor zorgvragers samen met hun mantelzorgers. De eerste ervaringen zijn positief.

## Doorontwikkeling Burgerijen

### Wat wilden we bereiken?

Een sterke sociale infrastructuur van zorg en welzijn, vanuit een groeimodel, waar diensten en functies vanuit de formele en informele sector hun plek vinden, aansluitend bij de (lokale) behoeften en mogelijkheden die er zijn.

### Wat hebben we gedaan?

Structureel:

- Ontmoeting, preventie en signalering werden ondersteund en gefaciliteerd. Professionals als WMO, maatschappelijk werk, Philadelphia, POH zijn betrokken om (kwetsbare) burgers en (doelgroep)vrijwilligers te begeleiden.
- Het laagdrempelige karakter van de Burgerij is bewaakt. Het activiteitenaanbod voor verschillende doelgroepen is behouden. Met JENS en de basisscholen is verkend om het activiteitenaanbod uit te breiden voor jongere doelgroepen.
- T.b.v. (vroeg)signalering zijn de bezoeken van maatschappelijk werk aan de Burgerijen (hoeskamers) gecontinueerd. WMO-spreekuren hebben wekelijks plaatsgevonden in de Burgerij en WMO-consulenten waren zichtbaar in de hoeskamers. Overleggen tussen maatschappelijk werk, WMO-consulenten, vrijwilligerscoördinatoren en andere (zorg) professionals vonden wekelijks plaats en tijdens periodiek sociaal netwerkoverleg.

- In het kader van de informatie- en adviesfunctie vanuit de Burgerij is de infobalie gecontinueerd en vonden wekelijks spreekuren plaats vanuit WMO, VanHier wonen en wethouders on tour.
- Vrijwilligerscoördinatoren hebben in samenwerking met Kompas, maatschappelijk werk en Philadelphia getracht de juiste vrijwilliger aan de juiste functie te koppelen. Rekening houdend met een (mogelijke) ondersteuningsvraag van de (doelgroep)vrijwilliger.
- De Burgerij als Voorliggende voorzieningen is gemonitord op aansluiten bij behoeften van inwoners om de sociale participatie en zelfredzaamheid van inwoners te vergroten. Uitbreiding of significante verandering binnen een functie heeft niet plaatsgevonden.

Specifiek in 2023:
- T.b.v. preventie van eenzaamheid is naast de structurele inzet ook de tafel van ontmoeting georganiseerd tijdens de week tegen eenzaamheid.
- Het duurzaam ontwikkelingsperspectief voor de Burgerij is in diverse settingen besproken. Toekomstbestendigheid stond centraal in (netwerk)overleggen en bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma. Het ontwikkelingsperspectief bestaat uit diverse bouwstenen waaronder: het intern vrijwilligersbeleid, extern vrijwilligersbeleid en het beleidsstuk de Burgerij. De laatste twee bouwstenen zijn nog niet gerealiseerd. Het intern vrijwilligersbeleid is wel opgesteld.
- Het intern vrijwilligersbeleid is in 2023 opgesteld en wordt in 2024 geïmplementeerd.
- Er is in 2023 geïnvesteerd in de verbinding tussen professionals en vrijwilligers binnen de Burgerij.
- Partners als WMO, Meander (maatschappelijk werk), Philadelphia, Kompas, CMWW en de bibliotheek waren al verbonden, dit is behouden. Vanhier wonen sluit sinds Q3 2023 aan met een spreekuur in de Burgerij.
- Met de POH GGZ vanuit de HOZL is actief de samenwerking opgestart. Dit middels het verkennen van mogelijkheden rondom de herstelgroep ‘Mijn Veerkracht’ die in maart 2024 zal starten i.s.m. Gemeente Voerendaal/de Burgerij.

Aanvullend:
- De samenwerking met Kompas is uitgebreid middels de toeleiding van een jonge vrijwilligster (statushouder) naar de Burgerij. Dit beantwoordt ook aan de wens van inclusie van kwetsbare doelgroepen.
- Mondriaan en Meander (thuiszorg) zijn (weer) aangesloten bij een netwerklunch in de Burgerij. Met Jens hebben gesprekken plaatsgevonden om versterking van de samenwerking binnen de Burgerij te verkennen alsook de toeleiding van maatschappelijke diensttijd via MatchMate in gang te zetten.
- Om preventie en vroegsignalering te versterken binnen de verschillende functies van de Burgerij hebben wekelijks en maandelijks overleggen plaatsgevonden tussen vrijwilligerscoördinatoren en vrijwilligers, coördinatoren en maatschappelijk werk & WMO, en had maatschappelijk werk het doel om intensiever aan te sluiten bij de Hoeskamers in de kernen.
- Doorontwikkelen van verschillende bestaande functies naar behoefte van bezoekers en vrijwilligers (vraaggericht) heeft niet plaatsgevonden in 2023. Hier was geen (actieve) vraag naar.
- Met betrekking tot het versterken van communicatie over de Burgerij in de samenleving en binnen de Burgerijen zelf heeft een brainstormsessie plaatsgevonden. N.a.v. deze sessie is een communicatieplan opgesteld. Dit plan omvat social media, publicaties, deelname aan redactieoverleg Magazine en een wervingscampagne. De uitvoer hiervan is gestart in 2023 en loopt door in 2024, evaluaties en overleggen met communicatie vinden structureel plaats.

## Welke risico’s hebben zich voorgedaan?
- De continuïteit van functies binnen de Burgerij is geborgd in 2023. Voor ontwikkelen van beleid en doorontwikkeling van de Burgerij was minder ruimte vanwege personele bezetting binnen de gemeente en bij partners (maatschappelijk werk, JENS) en (tijdelijke) terugloop in vrijwilligersaantallen.
- De beschikbaarheid, continuïteit en kwaliteit van de vrijwilligers is een kwetsbare factor om het niveau en de doorontwikkeling van functies vorm te geven. Gekeken wordt nu naar een mogelijk andere constructie van vrijwilligerswerk die ondersteunend en aanvullend is op de structurele inzet van vrijwilligers binnen de Burgerij.

# Leefbaarheid Kernen

## Wat wilden we bereiken?
Vitale en leefbare kernen waarbij burgers, verenigingen en overige netwerkpartners een rol hebben als samenwerkingspartner en ‘aandeelhouder’ in het belang van het versterken van de kwaliteit van de leefomgeving en leefbaarheid in de kern.

## Wat hebben we gedaan?

- In 2023 is het beleid en afwegingskader voor burgerparticipatie opgesteld in samenwerking met college, ambtenaren, burgers, raadsleden en maatschappelijke partners. Op 5 oktober heeft de gemeenteraad hierover een positief besluit genomen. Er is hiermee voor een andere aanpak gekozen dan aanvankelijk opgesteld in de begroting 2023. We werken niet met het Canvas van Cube Design Museum, maar hebben ervoor gekozen om meer duidelijkheid te bieden voor eigen organisatie, inwoners en andere initiatiefnemers hoe de gemeente Voerendaal omgaat met participatie.
- Het Coronaherstelplan is uitgevoerd in 2023. Hierover heeft de raad separaat een tussenevaluatie ontvangen. In grote lijnen heeft de gemeente diverse initiatieven ondersteunt, met name vanuit verenigingen, ter versterking van de leefbaarheid.
- Wethouders on Tour is regulier georganiseerd in de Burgerijen.
- Diverse verenigingsavonden zijn georganiseerd.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- Binnen het coronaherstelplan zijn ruimere financiële mogelijkheden beschikbaar ten opzichte van de normale subsidies. Na 2024 zijn de mogelijkheden weer beperkt, organisaties en verenigingen dienen niet afhankelijk te worden van extra subsidies.
- Indien er op goede wijze invulling gegeven wordt aan participatie betekent dit dat hier ook voldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar voor moeten zijn. Ook is het van belang dat brede steun voor initiatieven aangetoond wordt en burgers/initiatiefnemers ook met elkaar hierover in gesprek gaan.

# Participatie, arbeidsmarkt en armoedebestrijding

## Wat wilden we bereiken?

Optimale dienstverlening aan onze burgers die in een kwetsbare situatie terecht zijn gekomen en zijn aangewezen op ondersteuning vanuit de Participatiewetgeving.

## Wat hebben we gedaan?

- Er is een nieuwe nota Gemeentelijk armoedebeleid 2023, gemeente Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal. Inwoners worden via diverse informatiekanalen op de hoogte gebracht van de regelingen. Vanuit ISD Kompas worden bijstandsgerechtigde tijdens individuele gesprekken maar ook in groepsbijeenkomsten geïnformeerd over regelingen die er zijn.
- Nieuwe Wet Inburgering, statushouders en gezinsmigranten zijn vanaf dag één in beeld en krijgen specifieke begeleiding, zoals in de Wet inburgering is bepaald. Statushouders en gezinsmigranten gaan naar de inburgeringslessen en volgens daarnaast wekelijks een groepsbijeenkomst georganiseerd vanuit ISD Kompas. Verplichte onderdelen zijn hierin de participatieverklaring en Module Arbeidsmarkt en Participatie.
- Het noodfonds heeft een preventieve en signalerende functie. Het noodfonds is voor inwoners die in een acute (nood) situatie verkeren die om directe beschikbaarheid van financiën vraagt.
  In 2023 hebben 3 inwoners gebruik gemaakt van het noodfonds. Deze inwoners zijn via het maatschappelijk werk in beeld gekomen. Maatschappelijk werk heeft ondersteunt bij het aanvragen van het noodfonds.
- Vanaf 2023 kunnen inwoners gebruik maken van het volwassenfonds. In 2023 is hier vanuit gemeente Voerendaal 55 keer gebruik van gemaakt. 35 sportabonnementen; 18 (sport) kleding/ attributen en 2 biebabonnementen zijn vanuit de regeling toegekend.
- De landelijke regeling energietoeslag 2022 en 2023. In 2023 was nogmaals een energietoeslag mogelijk voor huishoudens met een laag inkomen. Landelijk is bepaald dat de energietoeslag'23 uitgekeerd kan worden t/m 31 augustus 2024.
- Vergroten van het bereik van de minimaregelingen, onder meer door inzet van de Voorzieningenwijzer. In totaal zijn er 226 huishoudens (cijfers t/m september 2023) in gemeente Voerendaal bereikt. Deze inwoners hebben een sessie doorlopen op DatGeldtvoorMij.nl
  Hieruit zijn 10 adviesgesprekken gekomen en is er gebruik gemaakt van de voorzieningenwijzer. 38 inwoners hebben geen persoonlijk adviesgesprek aangevraagd maar wel de online checks op regelingen afgerond. Gemiddelde besparing gemeentelijke regelingen online was €501,00 en besparing na adviesgesprekken €1298,00. Dit is exclusief de energietoeslag.
- Verbeteren van de regie op het schuldhulpverleningsproces is in gang gezet door alle voorportalen dezelfde vragen aan te bieden om te beantwoorden. Hierdoor komen gegevens boven die ook met elkaar

te vergelijken zijn. Dit was eerder niet mogelijk door het grote verschil in aangeleverde informatie. Het gezamenlijk registratiesysteem voor KBL, AMW en het Zelfstandigenloket is nog niet tot stand gekomen.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- Lagere BUIG- uitkering en daartegenover een toename van de verstrekken uitkeringen als gevolg van de verhoging van het minimumloon met 10%. Daarnaast is er een toename geweest van de lasten in het kader van armoedebeleid, schuldhulpverlening en bedrijfsvoering bij ISD Kompas.
- Het vinden van de inwoners die aanspraak kunnen maken op regelingen blijft altijd een uitdaging. Er zijn verschillende doelgroepen die behoren tot de minima, bijvoorbeeld huishoudens met een bijstandsuitkering, AOW, WW, betaald werk.  De doelgroep ervaart mogelijk een drempel om regelingen aan te vragen. Dit vraagt creativiteit en doorzettingsvermogen van de professionals.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Sociaal domein** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Samenkracht en burgerparticipatie | 1.398 | 1.074 | 3.335 | 1.599 | |
| Toegang en eerstelijns voorzieningen | 135 | 184 | 386 | 177 | |
| Inkomensregelingen | 3.078 | 2.506 | 3.979 | 3.964 | |
| WSW en beschut werk | 1.311 | 1.195 | 1.176 | 1.144 | |
| Arbeidsparticipatie | 250 | 316 | 127 | 52 | |
| Maatwerkvoorzieningen | 480 | 455 | 723 | 709 | |
| Maatwerkdienstverlening 18+ | 2.635 | 2.737 | 0 | 0 | |
| Hulp bij het huishouden (Wmo) | | | 1.446 | 1.776 | |
| Begeleiding (Wmo) | | | 462 | 415 | |
| Dagbesteding (Wmo) | | | 404 | 328 | |
| Overige maatwerk arrangementen (Wmo) | | | 21 | 17 | |
| Maatwerkdienstverlening 18- | 2.282 | 2.494 | 0 | 0 | |
| Jeugdhulp zonder verblijf | | | 2.619 | 2.531 | |
| Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf | | | 110 | -103 | |
| Gesloten plaatsing | | | 100 | 0 | |
| Geëscaleerde zorg 18+ | 36 | 41 | 0 | 0 | |
| Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo) | | | 20 | 20 | |
| Geëscaleerde zorg 18- | 246 | 280 | 0 | 0 | |
| Jeugdreclassering | | | 284 | 234 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***11.851*** | ***11.282*** | ***15.192*** | ***12.863*** | ***-2.329*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Samenkracht en burgerparticipatie | 1.394 | 83 | 1.838 | 1.991 | |
| Toegang en eerstelijns voorzieningen | 0 | 0 | 44 | 69 | |
| Inkomensregelingen | 1.569 | 1.774 | 1.948 | 1.948 | |
| WSW en beschut werk | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Arbeidsparticipatie | 0 | 0 | 0 | 0 | |

| Programma Sociaal domein | | | | Bedragen x € 1.000 | |
|---|---|---|---|---|---|
| Maatwerkvoorzieningen | 4 | 0 | 32 | 26 | |
| Maatwerkdienstverlening 18+ | 126 | 101 | 0 | 0 | |
| Hulp bij het huishouden (Wmo) | | | 100 | 106 | |
| Begeleiding (Wmo) | | | 0 | 0 | |
| Dagbesteding (Wmo) | | | 0 | 0 | |
| Overige maatwerk arrangementen (Wmo) | | | 0 | 0 | |
| Maatwerkdienstverlening 18- | 15 | 0 | 0 | 0 | |
| Jeugdhulp zonder verblijf overig | | | 0 | 0 | |
| Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf | | | 0 | 0 | |
| Gesloten plaatsing | | | 0 | 0 | |
| Geëscaleerde zorg 18+ | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo) | | | 0 | 0 | |
| Geëscaleerde zorg 18- | 21 | 0 | 0 | 0 | |
| Jeugdreclassering | | | 0 | 0 | |
| ***Totaal baten:*** | ***3.129*** | ***1.958*** | ***3.962*** | ***4.140*** | ***178*** |
| **Saldo programma** | **-8.722** | **-9.324** | **-11.230** | **-8.723** | **2.507** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk “jaarrekening” (overzicht baten en lasten).

# Programma Volksgezondheid en milieu

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Wethouder R. Braun<br>Wethouder H. Coenen<br>Wethouder P. Verbraak |

## Positieve Gezondheid

### Wat wilden we bereiken?

- Inwoners van Voerendaal zijn positief gezond.
- Intensieve samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners met als centraal en kenmerkende beeldmerk Hart voor Voerendaal.
- Positieve gezondheid als centraal uitgangspunt in het integrale gemeentelijke beleid en bij majeure projecten zoals Open Club Klimmen.

### Wat hebben we gedaan?

- GALA: In het kader van het gezond en actief leven akkoord (hierna: GALA) is er een plan van aanpak opgesteld waarin de 15 onderdelen van het GALA worden omschreven in de looptijd van het akkoord (2023-2026). Dit plan is goedgekeurd door het Rijk en inmiddels ook met de gemeenteraad gedeeld. Onderdelen zijn reeds actief in Voerendaal, zoals Kansrijke Start, alcoholpreventie en de brede regeling combinatiefuncties. Deze worden voorgezet/bestendigd. Ook zijn er voor Voerendaal nieuwe thema's waar extra inzet wordt gevraagd vanuit gezondheid en preventie. Zo zijn de thema's valpreventie, mentale gezondheid en leefomgeving nieuw. Dit laatste thema past ook bij de omgevingsvisie en IVOR van de gemeente. Ook is er gestart met de opzet van de ketenaanpak valpreventie. Veel thema's worden echter ook regionaal georganiseerd, waarbij lokaal de uitvoering komt te liggen. Deze thema's zijn leefomgeving, terugdringen gezondheidsachterstanden, valpreventie, aanpak overgewicht & obesitas, mentale gezondheid, kansrijke start, opgroeien in kansrijke omgeving & vroegsignalering alcoholproblematiek, en één tegen eenzaamheid.
- Herijkt Sportakkoord: Het Sportakkoord II is onderdeel van het GALA. In 2023 is het Sportakkoord herzien. Zo is er meer aandacht voor thema's zoals sociale veiligheid en inclusief sporten. Daarnaast wordt ondersteuning van sportaanbieders via bonden en NOC*NSF op een meer structurele wijze aangeboden.
- Aanbesteding sportstimulering: Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden voor de uitvoering van sportstimulering in Voerendaal. De opdracht is deels herzien, met een stevigere rol voor sportstimulering in het onderwijs en de opzet van de ketenaanpak valpreventie. The Move Factory heeft de opdracht gegund gekregen en is ook de komende 4 jaren (met mogelijkheid tot verlenging van 2 jaar) de partner van de gemeente op het gebied van sporten, bewegen en gezonde leefstijl.
- IKS: Gemeente Voerendaal heeft in 2023 deelgenomen aan Iedereen Kan Sporten. Deelname betreft een pilot over de jaren 2023 en 2024. De ervaringen tot nu toe zijn positief. IKS is een platform dat zich richt op inclusief sporten en bewegen. Zij stimuleren sportaanbod voor mensen met een beperking. Daarnaast beoordelen zij sportlocaties op toegankelijkheid in brede zin. Ook vervullen zij een expertisefunctie op sportvoorzieningen in het kader van de wmo.
- JOGG: De overeenkomst met JOGG (gezonde jeugd, gezonde toekomst) is voor onbepaalde tijd verlengd. In het kader van JOGG worden diverse acties uitgezet met name met de kindpartners (basisscholen, peuteropvang) om een gezonde leefstijl bij de jeugd te bevorderen. Ook de sportverenigingen in Voerendaal zijn een belangrijke doelgroep hierin.

### Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- Regionaal samenwerking GALA: Het is logisch om veel zaken in regionaal verband te organiseren, ook gezien de Trendbreuk gedachte. Echter zorgt dit op momenten ook voor veel vertraging. De gemeente probeert daar waar mogelijk een eigen weg hierin te vinden om niet afhankelijk te zijn van de regio voor uitvoering van het GALA.
- Er is een sterke afhankelijkheid van partners voor inzet positieve gezondheid. De welwillendheid hierop blijft altijd een aandachtspunt en dient intrinsiek onderdeel te worden van het beleid en de uitvoering van partners om de opgave daadwerkelijk gezamenlijke aan te gaan.

## Trendbreuk gezondheidsachterstanden

### Wat wilden we bereiken?
Inlopen langdurige gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg door een gestructureerde, regionale aanpak met bewezen effectieve programma's.

### Wat hebben we gedaan?
- Knooppunt Kansrijke Start: Het knooppunt Kansrijke Start is dit jaar nieuw leven ingeblazen. Wegens wisselingen van coördinatoren heeft het enige tijd stilgelegen. Daarnaast is er vanuit Kansrijke Start een bijeenkomst georganiseerd om alle coördinatoren in Parkstad goed te instrueren over taken en verantwoordelijkheden, zodat zij ook van elkaar kunnen leren.
- Lokale coalitie Kansrijke Start: Ook de lokale coalitie Kansrijke Start is in 2023 weer voor het eerst bij elkaar gekomen. Om zwangere vrouwen en gezinnen in een kwetsbare situatie een steuntje in de rug te bieden is een sterke samenwerking tussen professionals uit het medisch en sociaal domein nodig. Op gemeentelijk niveau gebeurt dat in de vorm van lokale coalities Kansrijke Start, waar verschillende partners om tafel gaan om samenwerkingsafspraken te maken. We maken hierin afspraken om kwetsbare gezinnen effectief te ondersteunen, zodat meer kinderen een kansrijke start krijgen.
- Trendbreuk in het algemeen is het afgelopen jaar verder ontwikkeld en versterkt. Er is daarnaast een nieuw werkplan opgesteld, waarin de trendbreuk cyclus verder wordt uitgewerkt en verdiept voor de jaren 2024-2026.
- Met trendbreuk is er een duidelijke link met het GALA zichtbaar. Het GALA-onderdeel Terugdringen Gezondheidsachterstanden is gelijk aan de koers die wij als Zuid-Limburg al een aantal jaar inzetten via trendbreuk. Hierin verschillen wij als regio met de rest van Nederland, en lopen we voor. Via deze SPUK kunnen we de trendbreuk cyclus verder versterken, en dat is waar we een deel van afgelopen jaar al op hebben ingezet. Ook Kansrijke Start is hierdoor deels ondergebracht bij GALA. Terugdringen gezondheidsachterstanden is een thema wat regionaal is belegd, maar waar in 2023 nog geen concrete afspraken over zijn gemaakt. Dit gaat in 2024 wel gebeuren. Uiteraard is de trendbreuk aanpak in 2023 wel intensief blijven doorlopen.
- JOGG Zuid-Limburg en lokaal: zie onderdeel positieve gezondheid.

### Welke risico's hebben zich voorgedaan?
- Zoals ook voor positieve gezondheid geldt, zorgt de regionale samenwerking bij Trendbreuk ook af en toe voor vertraging. Dit heeft er voornamelijk mee te maken dat een aantal onderdelen van Trendbreuk onder GALA vallen en er veel ingewikkelde geldstromen bijgekomen zijn. Waar mogelijk proberen we lokaal ons eigen plan te trekken.
- Knooppunt Kansrijke Start: door wisselingen in coördinatoren bij de partner waar deze rol is belegd is eind 2023 het knooppunt pas echt van de grond gekomen, waardoor we potentieel casussen in begin 2023 gemist hebben. Vooralsnog heeft er in 2023 geen knooppunt meer plaatsgevonden, aangezien zich geen casus heeft voorgedaan.

## Riool- en waterbeheer

### Wat wilden we bereiken?
- Beperking van overlast door water, hitte en droogte.
- Bijdragen aan het voorkomen van verdere klimaatverandering binnen de maat en schaal van Voerendaal.

### Wat hebben we gedaan?
- Regionaal is er gekozen voor een gezamenlijk aanpak van de stresstesten na uitvoering van het basisrioleringsplan, dit zal dan medio 2026 plaatsvinden.
- De risicodialoog met de gemeenteraad verschuift naar 2024/2025 in verband met het bundelen van meerdere activiteiten voor de raad.
- Samen met het Waterschap Limburg systeemverbeteringen ter bestrijding van wateroverlast verkennen en uitwerken tot een voorkeursvariant. Hieruit volgen diverse deelprojecten in te delen in uitvoering en of onderzoek.
- Gestart met het vormgeven van het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg. Zo zijn wij onder andere gestart met de technische uitwerking van de pilot dynamisch peilbeheer (visvijver en buffer waterschap Limburg).
- Uitvoeren stimuleringsregeling afkoppelen regenwater 2022-2023.
- Aanbesteding bouwteam t.b.v. STRIP project Voerendaal Oost.

- Opleveren rapportage wateroverlast Opscheumer en Aan de Ling en processtappen ondernomen om te komen tot verder uitvoering van de maatregelen.
- Toetsen van maatregelen voor aanpak wateroverlast van het afstroomgebied Klimmen – Retersbeek.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- De aanbesteding van de ingenieursdiensten heeft ertoe geleid dat diverse projecten en werkzaamheden later zijn opgestart dan voorzien. Dit wordt echter ruimschoots gecompenseerd door de efficiency-winst die hierdoor wordt behaald;
- Door het veranderende klimaat met als gevolg forse regenbuien hebben we in 2023 twee keer lokaal wateroverlast ervaren. Deze kosten zijn ten laste gebracht van het taakveld riolen. Buiten de overlast (en schade) voor de burger levert dit ook extra kosten en uren op voor de organisatie.

# Afval

## Wat wilden we bereiken?

- Afvalstromen die passen bij behoeften: we willen in 2026 een afvalscheidingspercentage bereiken van 80%, met een gemiddeld aanbod van 100 kg restafval per inwoner.
- Zwerfvuil en afvaldumpingen zoveel mogelijk tegen te gaan.

## Wat hebben we gedaan?

Vanaf december 2023 heten de milieuparken van Rd4 "grondstoffenparken". Waar vroeger vooral afval werd verzameld op het milieupark, draait het nu om grondstoffen die gescheiden worden voor recycling en hergebruik.
In juni 2023 is de verwerking van GFT-afval definitief gegund aan Attero. Daarnaast is in oktober 2023 ook de verwerking van restafval gegund aan Attero. Hiermee wordt ingezet op de milieu-impact van afvalstromen te verminderen, dit in samenwerking met alle Limburgse gemeenten binnen Afval Samenwerking Limburg.
Continuering van buurtactie 'Buurt Schoon', waarbij een vereniging of school binnen de gemeente Voerendaal structureel zwerfafval inzamelt tegen een vergoeding.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?

De kosten vallen hoger uit. De begroting voor 2024 is fors omhooggegaan en ook de begroting voor 2023 is lopende het jaar omhoog bijgesteld. De stijging wordt veroorzaakt door onder andere personeelskosten, energie en brandstofkosten. Hiervoor is blijvende aandacht, kostenstijgingen blijven namelijk een risico en hebben een direct gevolg voor de hoogte van de afvalstoffenheffing.

# Milieu

### Wat wilden we bereiken?

Goede balans tussen gezondheidsrisico's en maatschappelijke/economische ontwikkelingen, waarbij blootstelling aan milieuaspecten binnen de wettelijke kaders blijft.

### Wat hebben we gedaan?

- In voorbereiding van het nieuwe Actieplan is de nieuwe geluidbelastingenkaart opgesteld.
- In het kader van het actieplan 'EU Richtlijn Omgevingslawaai' is de geluidbelastingenkaart bij het RIVM in concept aangeleverd.
- Het meerjarensaneringsprogramma geluid is opgestart. Op drie locaties in Voerendaal worden geluidsschermen door de wegbeheerder langs de A79 aangelegd.
- Op basis van het werkprogramma 2023 zijn via de RUD Zuid-Limburg de wettelijke milieutaken en een aantal niet- basistaken uitgevoerd. Daarnaast is gestuurd op het verminderen van overlast door bedrijven, waarbij ingezet is op handhaving van vergunningen, het tot stand brengen van dialoog tussen bedrijven en omgeving en het herzien van de vergunning en/of de toegestane activiteiten in het bestemmingsplan. De details zijn opgenomen in het jaarverslag 2023 van de RUD.
- Vanwege de invoering van de omgevingswet is de legesverordening bijgesteld conform de richtlijnen van de VNG, voor wat betreft leges over milieubelastende activiteiten van een bedrijf voor een aanvraag van een omgevingsvergunning.

**Welke risico's hebben zich voorgedaan?**
Geen personele, juridische of financiële risico's.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Volksgezondheid en milieu** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Volksgezondheid | 583 | 622 | 676 | 656 | |
| Riolering | 1.458 | 1.535 | 1.608 | 1.632 | |
| Afval | 1.235 | 1.206 | 1.210 | 1.234 | |
| Milieubeheer | 201 | 253 | 276 | 254 | |
| Begraafplaatsen en crematoria | 22 | 19 | 19 | 26 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***3.499*** | ***3.635*** | ***3.789*** | ***3.802*** | ***13*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Volksgezondheid | 0 | 0 | 52 | 44 | |
| Riolering | 2.013 | 2.012 | 2.044 | 2.170 | |
| Afval | 1.557 | 1.563 | 1.563 | 1.561 | |
| Milieubeheer | 0 | 0 | 0 | 1 | |
| Begraafplaatsen en crematoria | 32 | 20 | 20 | 32 | |
| ***Totaal baten:*** | ***3.602*** | ***3.595*** | ***3.679*** | ***3.808*** | ***129*** |
| **Saldo programma** | **103** | **- 40** | **- 110** | **6** | **116** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk "jaarrekening" (overzicht baten en lasten).

# Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

| | |
|---|---|
| Verantwoordelijke portefeuillehouder(s): | Wethouder R. Braun |

## Volkshuisvesting

### Wat wilden we bereiken?
Perspectief op een woningmarkt in balans in 2032 en passende huisvesting voor alle doelgroepen.

### Wat hebben we gedaan?
Structureel:
- Participeren in programma Wonen & Herstructurering van de Stadsregio Parkstad Limburg.
- Deelname aan diverse Provinciale programma's in het kader van de Woondeal, waaronder onder andere De Limburgse Woonkeuken en Woonkamer.
- Uitvoeren van de Verordening Starterslening via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn).
- Monitoren van indicatoren zoals leegstand, demografische ontwikkelingen en kwaliteit van woningvoorraad.
- Prestatieafspraken met Vanhier Wonen in samenwerking met hun Huurdersbelangenverenigingen.
- Afspraken met wederzijdse instemming met Wonen Limburg.
- Monitoren van plancapaciteit regionaal (Plancapaciteitsmonitor) en migratiecijfers (18-30 jarigen).

Specifiek in 2023:
- Ondertekening van Woondeal Limburg, waarin Voerendaal zich committeert aan een nieuwbouwopgave van minimaal 450 woningen bestaande uit 2/3 betaalbare woningen, 40% woningen voor middeninkomens en het streven naar een niveau van 30% sociale huur.
- Vaststelling van Woonvisie Voerendaal\Parkstad 2023-2028 met daarin thema's als woningbouw, een thuis voor iedereen, wonen en zorg voor ouderen, leefbaarheid en veiligheid, betaalbaar wonen en de verduurzaming van de gebouwde omgeving.
- Vaststelling van het Masterplan Wonen als richtinggevend kader voor woningbouw. Met hierbij een indicatieve prioritering van locaties voor de korte, middellange en lange termijn. Daarnaast het vaststellen van de strategische grondenkaarten met inbreidings- als uitbreidingsgebieden.
  - Het vestigen van Wet voorkeursrecht gemeenten op diverse percelen om ongewenste speculatie tegen te gaan.
- In het kader van woningbouwprojecten zijn bouwwerkzaamheden opgestart aan o.a. het Raadshuisplein 3 (6 levensloopbestendige woningen), Heerlerweg 157 (woon-zorgcomplex). In Klimmen is appartementencomplex "Klummerhof" (Houtstraat – Dr. Poelsstraat) opgeleverd (20 appartementen). Aan de Mergelweg is een duurzame woning opgeleverd (perceel gemeentelijk eigendom). Verder zijn er diverse initiatieven in voorbereiding tot omgevingsvergunning, waaronder diverse woningsplitsingen en diverse kleine woningbouwplannen, bijvoorbeeld I Gen Dael.
- Daarnaast heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de mogelijke realisatie van 25 flexwoningen aan de Spoorstraat in Ransdaal. Voor de realisatie van de flexwoningen is een subsidie verkregen voor een bedrag van €212.500,- (regeling huisvesting aandachtsgroepen 2023).
- Toekenning van subsidie Starbouwimpuls (SBI) ten behoeve van woningbouw Open Club Klimmen (Grouwels Daelmans Projectontwikkeling) voor een bedrag van €141.600,- voor de tijdige realisatie van 24 woningen (waarvan 12 betaalbare woningen).
- Afhandeling laatst lopende subsidies ten behoeve van levensloopbestendig maken van woningen
- De subsidieperiode van de uitvoering van de nieuwbouw van 3 woningen aan het Kerkplein is verlengd.
- Om tot een gedegen portefeuillestrategie door Vanhier Wonen te komen, is een uitgebreid proces doorgelopen, om deze strategie aan te laten sluiten aan de gemeentelijke doelen en ambities van onder andere de woonvisie als het masterplan wonen. Hierdoor zal Vanhier Wonen geprognotiseerd € 29.250.000,- investeren in het bestaande bezit voor de periode 2024 tot 2030. Dit met als doel om 325 woningen toekomstklaar te verduurzamen inclusief installatie-ingreep. Daarnaast wordt er fors geïnvesteerd in de nieuwbouw van een 110-tal sociale huurwoningen.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?
Door de vaststelling van een nieuwe portefeuillestrategie door Vanhier Wonen, zijn enkele doelen uit de prestatieafspraken vertraagd. Hierbij gaat het met name over de verduurzaming sociale woningvoorraad (ca. 30 E, F en G labels vóór Q4 2023) alsmede het levensloopbestendig maken van huurwoningen (5 stuks cf. BAT-classificatie 1 t/m 3).

# Ruimtelijke Ordening

## Wat wilden we bereiken?
Een aantrekkelijke fysieke leefomgeving van hoge kwaliteit, waarbij gestreefd wordt naar een evenwichtige toedeling van functies en rekening wordt gehouden met individuele en gemeenschappelijke belangen, die onder meer betrekking hebben op stedenbouw, landschap, milieu, leefbaarheid en economie.

## Wat hebben we gedaan?
Structureel:
Nieuwe initiatieven voor ruimtelijke ontwikkeling zijn getoetst (in conceptfase en in definitieve aanvraag). Ruimtelijke initiatieven zijn mogelijk gemaakt binnen de kaders van de Wet ruimtelijke ordening en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024 is gewerkt aan de implementatie van deze wet (o.a. oplevering van handboek "Wijzigen Omgevingsplan", uitwerking van omgevingstafels, inrichten nieuwe software, bijscholing, etc).

Specifiek in 2023:
Op projectniveau zijn voor de navolgende bestemmingsplanprocedures of omgevingsvergunning aanvragen werkzaamheden uitgevoerd: Paraplubestemmingsplan Landschapselementen, Ransdalerstraat 72, Paraplubestemmingsplan hoogzitten, Cohortplein, Colmont 1 te Voerendaal, 5e tranche bedrijventerrein Lindelaufer Gewande-Op gen Hek, Aanpak plancapaciteit detailhandel Voerendaal, omgevingsvergunning uitbreiding HS-station Schoonbron, omgevingsvergunning verblijfsruimte Achtbundersweg 9, Wijnrestaurant op het Land' editie 2023, drie nieuwbouw woningen Kerkplein 54-56, Verbouwen van de Aldi supermarkt, Verbouwen van horecapand ten behoeve van de realisatie van twee appartementen Hogeweg 77A, Realiseren twee bedrijfshallen Via Fabrica 7 en 9.

Bovenstaande betreft geen limitatieve opsomming van projecten, maar geeft een indicatie van ruimtelijke procedures.

In regionaal verband is aan de orde geweest:
- Limburg: (mogelijke wijziging) POVI, Omgevingsverordening en regionale bestuursafspraken.
- Euregio: Zuid-Limburg in Euregionaal Perspectief (ZL'EU).
- Zuid-Limburg: POVI-ZL, NOVEX-gebied ZL (Ontwikkelperspectief en Uitvoeringsagenda), Panorama Zuid-Limburg.
- Parkstad: Afstemming en uitwisseling GOVI-trajecten.

## Welke risico's hebben zich voorgedaan?
Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 zijn in december 2023 een groot aantal ruimtelijke aanvragen binnengekomen, zodat deze gebruik konden maken van het oude recht (Wro en Wabo).

## Duurzaamheid

### Wat wilden we bereiken?

Gemeente Voerendaal in 2040 energieneutraal door inzet op energiebesparing en duurzame energieopwekking.

### Wat hebben we gedaan?

Structureel:

- Continuering samenwerking WoonWijzerWinkel Limburg, het energieloket van Parkstad. Doordat de deelnemende gemeenten klimaatgelden van het Rijk hebben ingelegd heeft de WWWL met 12 FTE kunnen uitbreiden waardoor burgers en bedrijven nog beter geholpen kunnen worden.
- In 2023 heeft de gemeente de samenwerking met energiecoöperatie 'De omslag' voortgezet. De coöperatie zet zich lokaal in voor een toegankelijke, betaalbare en duurzame energievoorziening.
- Meewerken aan het realiseren van de doelstelling van de Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg.

Specifiek in 2023:

- Het Zonnepanelenproject Parkstad is in 2023 afgerond. 293 inwoners hebben tegen aantrekkelijke tarieven zonnepanelen laten plaatsen gedurende de looptijd van het project een aantal aanvragen zijn nog in behandeling.
- Het 'Beoordelingskader energietuinen' is vastgesteld. Voerendaal heeft hiermee beleid, zoeklocaties en kaders opgesteld voor energietuinen. Marktpartijen kunnen hierbinnen plannen indienen voor energietuinen (zonneweides).
- De elektrische deelauto's van de gemeente zijn, tegen een vergoeding, in de avond en het hele weekend beschikbaar gesteld voor inwoners.
- De Transitievisie warmte 2.0 (TVW) is vastgesteld. Binnen deze tweede versie van de TVW zijn de verschillende scenario's voor de warmtetransitie uitgewerkt. Voor Voerendaal is de (hybride) warmtepomp het beste instrument, in combinatie met het isoleren van woningen.
- In Parkstad-verband is het Isolatie- en verduurzamingsprogramma opgesteld. Dit programma focust zich onder andere op de betaalbaarheid van energie en het voorkomen van energiearmoede.
- Onderzoeken zijn gestart naar de oprichting van een regionaal coöperatief energiebedrijf.
- Het Rijk heeft een specifieke uitkering 'Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid' aan gemeenten toegekend, voor de jaren 2023, 2024 en 2025. In Parkstad-verband zijn afspraken gemaakt over het opdelen van deze gelden in een regionaal en lokaal deel. Lokaal heeft Voerendaal de ambtelijke capaciteit uitgebreid.
- In 2023 is het 'Kennisprogramma Parkstad Circulariteit' opgestart. Het kennisprogramma richt zich primair op de medewerkers van de gemeenten van Parkstad.
- In 2023 is het 'Uitvoeringsprogramma Circulariteit' opgestart om het landelijk gestelde doel uit het Nationaal Programma Circulaire Economie (2050 volledig circulaire economie) te behalen.
- De derde editie van het Duurzaamheidsfestival heeft plaatsgevonden, waarbij het thema duurzaamheid in de breedste zin van het woord centraal stond.
- Voor de verduurzaming voor het gemeentelijk vastgoed zijn verschillende scenario's uitgewerkt die in 2024 ter besluitvorming zullen worden voorgelegd aan de gemeenteraad.
- In 2023 is de eerste concessie voor de uitrol van laadinfrastructuur uitgerold.
- In 2023 is een Parkstad-brede aanbesteding gestart voor het onderzoeken en opstellen van een Soortenmanagementplan, in relatie tot het natuurinclusief isoleren van, met name, spouwmuren.

### Welke risico's hebben zich voorgedaan?

- Het Rijk heeft het voornemen om de klimaatgelden die zijn toegezegd voor 2023, 2024 en 2025 te continueren tot 2030. De besluitvorming hierover heeft nog niet plaatsgevonden.
- Door een toenemende druk op het stroomnet heeft netbeheerder Enexis netcongestie afgekondigd. Dit bemoeilijkt de verduurzaming (elektrificatie) op vele fronten in de komende jaren.
- De minister heeft de richtlijnen voor zonneweides aangescherpt. Dit bemoeilijkt het realiseren van zonneweides. De daadwerkelijke consequenties zijn nog niet duidelijk, de Provincie zal de nieuwe regels in 2024 in zijn beleid opnemen.

## Financieel overzicht

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de financiële impact van dit programma. Op grond van artikel 5 van de financiële verordening is bepaald dat indien de financiële afwijking ten opzichte van de geraamde lasten van dit programma groter dreigt te worden dan 10% met een maximum van € 50.000 het college vooraf toestemming (autorisatie) van de raad nodig heeft om bepaalde uitgaven te verrichten.

| **Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing** | | | | ***Bedragen x € 1.000*** | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Jaarrekening 2022 | Primitieve begroting 2023 | Bijgestelde begroting 2023 | Jaarrekening 2023 | Afwijking |
| ***Lasten:*** | | | | | |
| Ruimte en leefomgeving | 859 | 920 | 1.530 | 989 | |
| Grondexploitatie | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Wonen en bouwen | 821 | 869 | 1.189 | 860 | |
| ***Totaal lasten:*** | ***1.680*** | ***1.789*** | ***2.719*** | ***1.849*** | ***-870*** |
| ***Baten:*** | | | | | |
| Ruimte en leefomgeving | 6 | 20 | 282 | 69 | |
| Grondexploitatie | 0 | 0 | 0 | 0 | |
| Wonen en bouwen | 299 | 72 | 314 | 212 | |
| ***Totaal baten:*** | ***305*** | ***92*** | ***596*** | ***281*** | ***-315*** |
| **Saldo programma** | **-1.375** | **-1.697** | **-2.123** | **-1.568** | **555** |

Voor een toelichting op de voornaamste afwijkingen t.o.v. de bijgestelde begroting wordt verwezen naar hoofdstuk “jaarrekening” (overzicht baten en lasten).

# DE PARAGRAFEN

De paragrafen gaan met name in op de middelen, die van belang zijn voor de bestuurskracht van de gemeente. De paragrafen geven inzicht in de interne organisatie en de maatregelen en het beleid dat daarbij wordt gehanteerd om de gemeentelijke taken en doelrealisatie te ondersteunen.
Let wel: de paragrafen gaan over het (gemeentelijk) beheer, hetgeen is voorbehouden aan het college. De raad heeft in deze het budgetrecht.

Achtereenvolgens zullen de volgende (verplicht voorgeschreven) paragrafen aan bod komen:

| | |
|---|---|
| • Bedrijfsvoering | gericht op de interne organisatie |
| • Grondbeleid | gericht op de ruimtelijke ontwikkelingsprojecten |
| • Lokale heffingen | gericht op de gemeentelijke belastingen |
| • Onderhoud kapitaalgoederen | gericht op de gemeentelijke eigendommen |
| • Financiering | gericht op de financieringsmogelijkheden |
| • Verbonden Partijen | gericht op de gemeentelijke samenwerkingsverbanden |
| • Weerstandsvermogen & risicobeheersing | gericht op de financiële positie |
| • Open Club Klimmen | gericht op de realisatie van de Open Club Klimmen |
| • Wet Open Overheid (WOO) | gericht op de openbaarmaking van overheidsinformatie |

# Paragraaf Bedrijfsvoering

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Met deze beschrijving wordt inzichtelijk op welke wijze doelmatig, doeltreffend en klantgericht wordt gewerkt aan de uitvoering van de programma's.

Bedrijfsvoering is de sturing en beheersing van de primaire en ondersteunende processen om het voorgenomen beleid en de daarmee samenhangende doelstellingen van onze gemeente te realiseren. Een goede bedrijfsvoering is een voorwaarde voor het uitoefenen van ons beleid, de dienstverlening aan burgers en de uitvoering van projecten. De kwaliteit van de uitvoering van de programma's is in grote mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Deze paragraaf bevat informatie over de belangrijkste aspecten van bedrijfsvoering binnen onze gemeente:

- Personeel en Organisatie
- Informatiemanagement
- Juridische zaken
- Financiën en Control

## Personeel en Organisatie

Organisatieontwikkeling

De basis voor de ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie is de bestuurlijke koers van de gemeente Voerendaal: de concrete doelen die het bestuur wil realiseren en de positie die het bestuur wenst in te nemen, zowel in de regio als in de lokale gemeenschap. Passend binnen de trends en ontwikkelingen van deze tijd inclusief de dynamiek, die een nieuwe bestuursperiode met zich meeneemt.

Met de omvang van Voerendaal en de krapte op de arbeidsmarkt is het een uitdaging om de organisatie op sterkte te houden: deze uitdaging zal de komende jaren blijven, waarbij nadrukkelijk aandacht zal worden besteed om de kwetsbaarheid van de organisatie te beperken. Centraal staat dat als het medewerkers goed gaat, het de organisatie ook goed gaat. En als medewerkers groeien, groeit de organisatie en zijn we in staat om bestuurlijke doelen te realiseren.

Als gevolg van personele wisselingen lag de focus in 2023 voornamelijk op de 'basis op orde' houden.

In oktober 2023 is een start gemaakt met de doorontwikkeling van de Planning & Control cyclus waarbij aandacht is voor de componenten proces, mens en systemen. Waarbij het proces in de volle breedte wordt opgepakt als het gaat om randvoorwaarden zoals o.a. budgethouderschap, informatievoorziening, rollen en verantwoordelijkheden en de facilitering binnen het proces. De waarderings- en planfase is afgerond. In 2024 wordt gestart met de verdere implementatie.

## Informatiemanagement

In 2023 is het project Kwaliteit, Informatiebeheer en Processen verder uitgevoerd. Doel van dit project is het vormgeven van proces- en informatiebeheer op een manier waarbij medewerkers zo goed mogelijk gefaciliteerd worden in hun functioneren.
Dit doen we indirect door het realiseren van de volgende subdoelen:

- Grip op processen:
  Continu status en voortgang in beeld hebben van processen in de organisatie;
- Duurzaam toegankelijke informatie:
  Informatie is vanaf het moment van ontstaan, op een gebruiksvriendelijke manier, beschikbaar en bruikbaar voor iedereen die daar recht op heeft en voor zolang noodzakelijk is;
- Invulling geven aan de actiepunten om te kunnen voldoen aan wet en regelgeving BIO en AVG.
  Eind 2023 is het 'Informatiebeleidsplan gemeente Voerendaal vanaf 2024' opgesteld met als uitgangspunt informatiemanagement verder de professionaliseren.
  Het inrichten van een kwaliteitssysteem wordt meegenomen bij de verdere doorontwikkeling van de Planning & Control cyclus.

## Informatiebeveiliging en Privacy

Informatiebeveiliging en privacy vragen binnen de overheid voortdurende aandacht en vormen een structureel kader waarbij we doorlopend dienen te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de normen van de Baseline Informatie-beveiliging Overheid (BIO). Structurele objectieve toetsing hiervan vindt plaats via de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Voor 2024 zal de aandacht met name gericht zijn op verdere risicobeheersing, de integratie van informatiebeveiliging & privacy en de operationele vertaling hiervan.

## Juridische zaken

De werkzaamheden bestrijken een breed terrein. Het betreft onder meer het toetsen van de kwaliteit van producten en diensten, het afwikkelen van bezwaarschriften, pre-mediation, contractenbeheer, interne advisering over taken die het primaire proces overstijgen (Algemene Wet Bestuursrecht, Wet Open Overheid, verordeningenbeheer), gebruik van kennissystemen en privaatrechtelijke aangelegenheden.

Juridische kwaliteitszorg wordt zoveel mogelijk in lopende processen meegenomen door te bezien waar de juridische kwaliteit verder kan worden vergroot. Vanaf 2019 hebben gemeenten Simpelveld en Voerendaal gezamenlijk een externe commissie voor de behandeling van bezwaarschriften.
Onderstaand een overzicht van de ingediende bezwaarschriften van de afgelopen jaren:

| | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|---|---|---|---|---|---|
| **Totaal behandeld** | **24** | **61** | **52** | **40** | **41** |
| – Niet-ontvankelijk | 1 | 3 | 4 | 6 | 2 |
| – Gegrond | 1 | 0 | 0 | 5 | 0 |
| – Ongegrond | 12 | 5 | 40 | 2 | 18 |
| – Ingetrokken | 6 | 10 | 6 | 14 | 14 |
| – Doorgestuurd | 0 | 2 | 0 | 2 | 0 |
| – Nog in behandeling | 4 | 41 | 2 | 11 | 7 |

Het aantal bezwaarschriften fluctueert door de jaren. Vaak zijn specifieke projecten of activiteiten in een jaar verantwoordelijk voor een groter aantal bezwaarschriften. In 2023 was dat niet het geval; in 2023 hadden 32 bezwaarschriften betrekking op beschikkingen in het ruimtelijk domein, hadden 7 bezwaarschriften betrekking op beschikkingen in het sociaal domein en hadden 2 bezwaarschriften betrekking op beschikkingen in het kader van de bestuurlijke aanpak ondermijning.

In bovenstaande tabel is de stand per 31 december 2023 aangegeven.

## Financiën en Control

Ons handelen is gericht op het financieel gezond houden van de huishouding van de gemeente.
Van belang hierbij is een voortdurende interactie met de vakafdelingen, o.a. door over en weer informeren, toets op realisatie, signaleren, analyseren en oplossingsrichtingen aan te dragen.

Middels de voor- en najaarsrapportage is de raad geïnformeerd over de op dat moment actuele financiële stand van zaken.

*Financieel overzicht kosten overhead*

| Omschrijving | Begroot 2023 | Werkelijk 2023 |
|---|---|---|
| Niet direct aan taakvelden toe te rekenen salariskosten | 2.809.123 | 2.583.358 |
| Huisvesting gemeentehuis | 251.445 | 293.535 |
| Informatievoorziening & automatisering | 649.833 | 931.010 |
| Informatiebeveiliging & privacy | 19.500 | 27.639 |
| Facilitaire zaken | 104.576 | 100.467 |
| Documentaire informatievoorziening | 85.670 | 85.964 |
| Overige personeelskosten | 257.234 | 500.186 |

| Omschrijving | Begroot 2023 | Werkelijk 2023 |
|---|---|---|
| Abonnementen en boekwerken | 11.800 | 13.944 |
| Ondernemingsraad | 3.300 | 6.718 |
| Verzekeringen | 39.720 | 63.186 |
| Voorlichting en communicatie | 76.600 | 84.265 |
| Burgeronderzoeken | 1.263 | 6.847 |
| Mobiliteit e-cars en e-bikes | 21.582 | 13.728 |
| | | |
| Totaal overhead | 4.331.646 | 4.710.847 |
| | | |

## Rechtmatigheid

**Inleiding**
Het college was al bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Het toetsten en rapporteren werd echter tot boekjaar 2023 door de externe accountant verricht, die bij de jaarrekening middels de controleverklaring een oordeel gaf over de getrouwheid én rechtmatigheid. Het college is nu zelf verantwoordelijk om richting de raad te rapporteren over de rechtmatigheid. De externe accountant doet, alleen als onderdeel van de getrouwheidsverklaring, een uitspraak over de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

Met het vaststellen van het ‘Plan van aanpak rechtmatigheidsverantwoording 2023’ en de verantwoordings- en rapportagegrens en daarnaast het ‘Controleprotocol 2023 inclusief Normenkader’ in de raad van 14 december 2023 zijn de kaders vastgesteld. In deze jaarrekening wordt middels het opnemen van de volgende onderdelen voldaan aan de verplichte rechtmatigheidsvereisten:

- Neemt de rechtmatigheidsverklaring op in de jaarrekening.
- Neemt een toelichting op in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag, over de financiële rechtmatigheid. Kern daarbij is beheersing, rapportage en maatregelen.

Voor boekjaar 2023 is de verantwoordingsgrens vastgesteld op 1% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves, zijnde € 360.020. De rapportagegrens is vastgesteld op € 25.000. Onrechtmatigheden die de verantwoordingsgrens overschrijden worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording in de bijlagen (zie pagina 140). Onrechtmatigheden die de verantwoordingsgrens niet overschrijden maar wel de rapportagegrens worden toegelicht in deze paragraaf.

**Doel**
Sturing en beheersing van processen in onze organisatie is dagelijks werk waarbij tal van instrumenten worden gehanteerd. De borging van kwaliteit en beheersing is daarbij een continue proces. De doorontwikkeling van de control- en auditfunctie vormt daarbij een belangrijk onderdeel. Deze moet niet als losstaand worden beschouwd, maar als onderdeel van het geheel van (versterking van de) interne beheersing, gericht op het zorgvuldig, rechtmatig én doelmatig uitvoeren van onze taken. Deze auditfunctie wordt de komende jaren stapsgewijs verder uitgebouwd. De ambitie hierbij is om in de toekomst de werkzaamheden te verschuiven van controle achteraf (gegevensgericht vanuit de uitkomsten) naar controle tussentijds (procesgericht op beheersingsmaatregelen).

De auditfunctie beoordeelt jaarlijks, op basis van het door het college vastgestelde intern controleplan, de kwaliteit van sturing en beheersing binnen de organisatie en rapporteert de bevindingen met een interne management letter aan directie en college. Dit zal voor het eerst in 2024 plaatsvinden. Hierbij wordt over de volgende onderwerpen gerapporteerd:

- Beheersmaatregelen die zijn/worden getroffen om in de toekomst tekortkomingen in de rechtmatigheid te voorkomen.
- Bevindingen die onder de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverklaring blijven, maar wel relevant zijn om de raad over te informeren.
- Bevindingen die boven de rapporteringsgrens vallen die college en raad hebben afgesproken.
- Bewuste afwijkingen van wet- en regelgeving door bijzondere omstandigheden binnen de gemeente.
- Andere zaken die het college relevant vindt om de raad nader over te informeren.

Toelichting geconstateerde afwijkingen (conform rechtmatigheidsverantwoording):

| Begrotingscriterium | |
|---|---|
| 1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau) | **Programma Veiligheid**<br>Op dit programma heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 50.146. Dit wordt met name veroorzaakt door de kosten voor sanering drugsdumpingen, kosten woningsluitingen en kosten voorlichtingsfilm project ondermijning.<br><br>**Programma Economie**<br>Op dit programma heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 11.148. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 10% of € 50.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Programma Onderwijs**<br>Op dit programma heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 106.169. Dit wordt met name veroorzaakt door de inhuur van een projectleider voor de realisatie Open Club Klimmen én hogere kosten voor leerlingenvervoer.<br><br>**Programma Volksgezondheid en milieu**<br>Op dit programma heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 13.244. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 10% of € 50.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Totaal: € 180.707** |
| 1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten) | **Fietsverbinding Parkstad-Heuvelland**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 2.545.000. De ontwikkelingen rondom dit project zijn al reeds eerder kenbaar gemaakt bij de raad middels een raadsinformatiebrief. De totale projectafrekening en het dekkingsvoorstel van de budgetoverschrijding zal plaatsvinden via het jaarverslag 2024 danwel via een separaat raadsvoorstel. Zie voor een verdere toelichting ook onderdeel investeringsprojecten (pagina 115 t/m 118).<br><br>**Natuurtransferium Mingersborg**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 50.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Natuurtransferium Kunradersteengroeve**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 13.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid. |

| | |
|---|---|
| | **Implementatie omgevingswet**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 6.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Raadhuisplein-Schilsstraat**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 38.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Toplaagrenovatie hoofdveld Voerendaal**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 10.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Totaal: € 2.662.000** |
| 2. Ongeautoriseerde reservemutaties<br>p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden | In 2023 is de reserve duurzaamheid voor een bedrag van € 15.000 aangewend voor uitbreiding van het Velocity-netwerk. Deze aanwending is conform de vastgestelde nota reserves en voorzieningen. De aanwending is lager dan € 50.000 en behoeft derhalve geen voorafgaande autorisatie van de raad.<br><br>**Totaal: € 15.000** |
| 3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.). | Niet van toepassing. |
| 4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid. | Programma's: € 24.392<br>Investeringskredieten: € 117.000<br>Reservemutaties: € 15.000<br>**Totaal: € 156.392** |
| 5.Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden | Programma's: € 156.315<br>Investeringskredieten: € 2.545.000<br>**Totaal: € 2.701.315**<br><br>Als gevolg van bovenstaande geconstateerde rechtmatigheidsfouten en de ambitie om de ambtelijke organisatie verder te optimaliseren wordt momenteel het proces van de P&C cyclus geoptimaliseerd. Onderdeel hiervan is ook budgetbeheer, waarbij actiever zal worden gestuurd op het tijdig constateren en rapporteren van budgetoverschrijdingen. |

| Voorwaardencriterium | |
|---|---|
| Inkopen ten onrechte niet volgens de juiste aanbestedingsvorm aanbesteed | In boekjaar 2023 is voor een **totaalbedrag van € 249.592** niet volgens de juiste aanbestedingsvorm aanbesteed.<br><br>De ambitie is om het inkoop- en aanbestedingsbeleid verder te optimaliseren. Deze procesoptimalisatie zal in 2024 verder worden opgepakt en geïmplementeerd. Als gevolg hiervan zal in de toekomst actiever worden gestuurd op het hanteren van de juiste aanbestedingsvorm en kan tevens tussentijds worden geëvalueerd en eventueel bijgestuurd. |
| M&O criterium | |
| Geen bevindingen | Ten aanzien van het M&O criterium is voor de gemeente Voerendaal geen apart M&O beleid geformuleerd. In plaats daarvan zijn het beleid en de bijbehorende beheersmaatregelen verankerd in de diverse interne processen van de gemeente Voerendaal. |

# Paragraaf Grondbeleid

## 1. Wat was ons uitgangspunt?

Duidelijke kaders scheppen voor de aan- en verkoop, de verpachting en het in gebruik geven van gronden teneinde een solide basis te creëren voor vastgoedontwikkelingen en ontwikkelingen op het gebied van openbare ruimte en infrastructuur.

## 2. Wat waren onze aandachtsgebieden?

Structureel is er een viertal aandachtsgebieden:

a. **Verkoop van grond.**
   De gemeente hanteert in beginsel een restrictief passief verkoopbeleid. Voor gronden zonder strategische waarde wordt evenwel een actief verkoopbeleid gevolgd.
b. **Aankoop van grond.**
   Enkel bij strategische inbreidings-, uitbreidings- en herstructureringsgebieden geldt een actief grondbeleid.
c. **Verhuren en verpachten van grond.**
   De gemeente houdt vast aan een terughoudend beleid inzake het vestigen van zakelijke rechten, verhuren en verpachten waarbij -indien mogelijk en wenselijk- de voorkeur uitgaat naar verkoop.
d. **In gebruik geven van grond.**
   De gemeente heeft in kaart welke percelen, al dan niet met toestemming, in gebruik zijn gegeven dan wel in gebruik zijn genomen en bekijkt alleen bij aanvragen of problemen hoe hiermee om te gaan. Daarnaast is het oneigenlijk gebruik van alle percelen groter dan 100 m2 op individueel niveau beoordeeld.

**Wat is gedaan?**

- De gemeenteraad heeft een strategische grondenkaart vastgesteld die duidelijke kaders stelt over de gebieden waar de gemeente actief grondbeleid kan voeren. Hiermee heeft het grondbeleid een actualisatie ondergaan.
- Locatie Heerlerweg/Pontstraat
  Er is een gemeentelijk voorkeursrecht gevestigd voor de duur van drie jaar op een 16-tal percelen gelegen tussen de A79 en de Heerlerweg/Pontstraat die mogelijk geschikt zijn voor woningbouw.
- Locatie Bergseweg VRD00 H 171
  Er is een (voorlopig) gemeentelijk voorkeursrecht gevestigd voor de duur van drie maanden op het perceel VRD00 H 171 te Ubachsberg dat mogelijk geschikt is voor woningbouw. Een raadsvoorstel ligt voor om een voorkeursrecht te vestigen voor de duur van drie jaar.
- Locatie Grachtstraat/A76
  Er is een (voorlopig) gemeentelijk voorkeursrecht gevestigd voor de duur van drie maanden op een 11-tal percelen gelegen tussen de Grachtstraat en de A76 die mogelijk geschikt zijn voor woningbouw. Een raadsvoorstel ligt voor om een voorkeursrecht te vestigen voor de duur van drie jaar.
- Locatie rondom voetbalterrein Ransdaal
  Er is een (voorlopig) gemeentelijk voorkeursrecht gevestigd voor de duur van drie maanden op een 21-tal percelen gelegen rondom het voetbalterrein te Ransdaal die mogelijk geschikt zijn voor woningbouw. Een raadsvoorstel ligt voor om een voorkeursrecht te vestigen voor de duur van drie jaar.
- Lindelaufer Gewande 54
  Het noordelijk gelegen perceel (entree bedrijventerrein) is in optie genomen bij een lokale ondernemer. Het zuidelijk gelegen perceel is vergund en de bouw van een loods is gestart.
- Locatie In Gen Hunsch
  Een groot gedeelte van de openbare ruimte in het projectgebied “In Gen Hunsch” (Ubachsberg) is na oplevering nog in handen van een projectontwikkelaar. Er zijn voorbereidingen getroffen voor het (zoals contractueel overeengekomen) terugleveren van gronden aan de gemeente.
- Locatie Hogeweg-Keerberg
  Een gedeelte van de openbare ruimte in de bocht Hogeweg-Keerberg in Voerendaal is na oplevering nog in handen van een projectontwikkelaar. Er zijn voorbereidingen getroffen voor het (zoals contractueel overeengekomen) terugleveren van gronden aan de gemeente.

## 3. Risico’s, reserves en winstneming

Met de maatschappelijke opgave tot woningbouw dient de gemeente onderzoek te doen naar potentiële ontwikkelgebieden. Hierbij bestond het risico op prijsopdrijving of dat de gemeente buitenspel gezet werd door particuliere verkopen. Dit risico is goed opgevangen door aanwijzingen op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten.

## 4. Lopende (bouw)grondexploitaties inclusief resultaatverwachting

Niet van toepassing.

# Paragraaf Lokale heffingen

## 1. Inhoud paragraaf

Deze paragraaf heeft betrekking op zowel heffingen waarvan de besteding is gebonden aan een bepaalde specifieke taak van de gemeente en waarvan de besteding ongebonden is.
De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van:
- rechtsgronden van gemeentelijke belastingen;
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- de gehanteerde tarieven en geraamde opbrengsten 2023;
- kostendekkendheid gebonden heffingen;
- ontwikkeling van de lokale lastendruk;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

## 2. Beleidskaders

**Rechtsgronden Lokale heffingen**

De lokale heffingen worden geheven op grond van onderstaande verordeningen en op basis van de vermelde heffingsgrondslagen.

**I. Ongebonden heffingen**

| Soort heffing | Datum verordening | Heffingsgrondslag |
|---|---|---|
| Onroerende zaakbelastingen | 8 december 2022 | Tarief is een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde |
| Toeristenbelasting | 8 december 2022 | Per persoon per overnachting |

**II. Gebonden heffingen**

| Soort heffing | Datum verordening | Heffingsgrondslag |
|---|---|---|
| Rioolheffing | 8 december 2022 | Vast tarief per perceel |
| Afvalstoffenheffing | 8 december 2022 | Vast tarief per perceel.<br>Daarnaast aanslag voor het aantal ledigingen (volume-frequentie). |
| Marktgeld | 8 december 2022 | Los tarief per m2/dag of vast tarief per m2/jaar |
| Leges | 8 december 2022 | Diverse tarieven opgenomen in aparte tarieventabel |
| Lijkbezorgingsrecht | 8 december 2022 | Diverse tarieven opgenomen in aparte tarieventabel |

Gemeentelijk beleid lokale heffingen

Om een sluitende begroting te kunnen presenteren wordt het volgende stramien voor het gemeentelijk dekkingsplan gehanteerd:

- Ombuigingen en beperkingen van beleid;
- Kostendekkend maken van tarieven (afvalstoffenheffing, rioolheffing);
- Incidentele inzet van reserves;
- Belastingverhogende maatregelen, waarbij de tarieven voor de burger zo laag mogelijk moeten worden gehouden.

De 2 gemeentelijke gebonden heffingen Rioolheffing en Afvalstoffenheffing worden geheven om de kosten op het gebied van afvalverwerking en rioleringen te kunnen dekken. Voor beide voornoemde heffingen zijn in 2023 100% kostendekkende tarieven gehanteerd.

## 3. Gehanteerde tarieven en opbrengsten 2023

**Onroerende Zaakbelasting**

| ***Belastingsoort*** | | **Woz-waarde (x €1.000,=)** | **Tarief in %** | **Opbrengst** |
|---|---|---|---|---|
| OZB-Eigenaar | Woningen | € 1.493.000 | 0,130848% | € 2.439.000 |
| | Niet-woningen | € 119.000 | 0,275487% | € 335.000 |
| OZB-Gebruiker | Niet-woningen | € 95.000 | 0,203540% | € 198.000 |
| Totale opbrengst na vermindering/vernietiging | | | | € 2.972.000 |
| Aangepast begrote opbrengst | | | | € 2.958.000 |
| Meeropbrengst | | | | € 14.000 |

De meeropbrengst van 0,5% wordt veroorzaakt doordat de daadwerkelijke WOZ-waarde hoger was dan oorspronkelijk geraamd bij het samenstellen van de begroting.

**Afvalstoffenheffing**

| **Soort** | **Aantal** | **Tarief** | **Opbrengst** |
|---|---|---|---|
| Vast recht per perceel | 5.562 (*) | € 202,00 | € 1.123.000 |
| Diftar ledigingen restafval (**) | 36.000 | € 6,45/€ 8,75 | € 270.000 |
| Diftar ledigingen GFT-afval (**) | 59.000 | € 1,50/€ 2,00 | € 100.000 |
| Diftar ledigingen verzamelcontainers (**) | 13.000 | € 1,60 | € 20.000 |
| Extra containers | | | € 2.000 |
| Correcties over voorgaande jaren | | | € 0 |
| Totale opbrengst na vermindering/vernietiging | | | € 1.515.000 |
| Aangepast begrote opbrengst | | | € 1.563.000 |
| Minderopbrengst | | | € 48.000 |

De minderopbrengst zit voornamelijk in de lediging van minder containers.
(*) Aangezien een beperkt aantal panden niet het volledige jaar bewoond is, zal het aantal afvalstoffenheffing plichtige panden in werkelijkheid iets hoger zijn.
(**) Daadwerkelijke aanslagoplegging vindt plaats in 2024.

**Toeristenbelasting**

| *Aantal overnachtingen* | Tarief | Opbrengst |
|---|---|---|
| 2023: 49.000 | € 1,45 | € 71.050 |
| Primitief begrote opbrengst (42.000 overnachtingen) | | € 60.900 |
| Meeropbrengst | | € 10.150 |

| Overzicht overnachting diverse jaren | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Overnachtingen | 34.000 | 38.700 | 44.200 | 41.000 | 55.000 | 54.000 | 49.000 |

In 2023 is er een daling te zien ten opzichte van 2022 en 2021, deze jaren waren uitzonderlijk hoog door COVID-19. Er zijn 7.000 meer overnachtingen geweest dan begroot.

**Rioolheffing**

| Rioolplichtige percelen | Tarief per perceel | opbrengst |
|---|---|---|
| 5.830(*) | € 345 | € 2.013.000 |
| Primitief begrote opbrengst | | € 2.001.000 |
| Meeropbrengst (**) | | € 12.000 |

(*) Aangezien een beperkt aantal panden niet het volledige jaar bewoond is, zal het aantal rioolplichtige panden in werkelijkheid iets hoger zijn.
(**) De meeropbrengst (van 0,6%) is het gevolg van een kleine stijging van het aantal objecten.

**Lijkbezorgingsrechten**

| Soort grafrecht | Begroot aantal | Werkelijk aantal | verschil | opbrengst |
|---|---|---|---|---|
| Begraving persoon | 3 | 3 | 0 | |
| Bijbegraving persoon | 5 | 9 | 4 | |
| Bijzetting urnenmuur | 3 | 8 | 5 | |
| Verlenging grafhuur 10 jaar | 15 | 21 | 6 | |
| Verlenging grafhuur 5 jaar | 10 | 18 | 8 | |
| Werkelijke opbrengst | | | | € 32.000 |
| Begrote opbrengst | | | | € 20.000 |
| Meeropbrengst | | | | € 12.000 |

De stijging is het gevolg van een stijging in de grafverleningen, bijzettingen en bijbegravingen.

**Leges**

| Soort | Begrote leges | Werkelijke leges | Verschil |
|---|---|---|---|
| Bouw- en woningtoezicht | € 62.000 | € 202.000 | € 140.000 |
| Secretarie | € 139.000 | € 150.000 | € 11.000 |
| Bestemmingsplannen | € 20.000 | € 8.000 | -€ 12.000 |
| **Totale opbrengsten** | **€ 221.000** | **€ 360.000** | **€ 139.000** |

Gebleken is dat beduidend meer bouwleges zijn geïnd dan begroot. De meeropbrengst aan secretarieleges wordt voornamelijk veroorzaakt door het verstrekken van meer reisdocumenten.

## 4. Kostenonderbouwing gebonden heffingen

| **Berekening kostendekkendheid tarieven Riolen** | |
|---|---|
| Kosten taakveld(en), incl. rente | 1.827.000 |
| Inkomsten taakvelden, excl. Heffing | 0 |
| **Netto kosten taakvelden** | **1.827.000** |
| | |
| Toe te rekenen kosten: | |
| Overhead incl. rente | 258.000 |
| BTW | 124.000 |
| **Totale kosten** | **2.209.000** |
| | |
| Opbrengst heffingen | 2.013.000 |
| | |
| Onttrekking egalisatievoorziening riolen | 145.000 |
| | |
| Dekkingspercentage | 98% |

De rioolheffing is gebaseerd op een meerjarig kostendekkingsplan. Tekorten c.q. overschotten in enig jaar worden gecompenseerd door een aanwending c.q. toevoeging aan de egalisatievoorziening riolen. De omvang van de egalisatievoorziening is onvoldoende gebleken om te komen tot 100% kostendekkendheid. In 2024 zal het kostendekkingsplan worden herzien, zodat de 100% kostendekkendheid weer gerealiseerd kan worden. Toe te rekenen overhead is berekend op basis van procentuele verdeling aantal rechtstreeks toegerekende FTE afgezet tegen het totaal aantal FTE van de gemeente.

| **Berekening kostendekkendheid tarieven inzameling huishoudelijk afval** | |
|---|---|
| Kosten taakveld(en), incl. rente | 1.237.000 |
| Inkomsten taakvelden, excl. Heffing | 0 |
| **Netto kosten taakvelden** | **1.237.000** |
| | |
| Toe te rekenen kosten: | |
| Overhead incl. rente | 0 |
| BTW | 226.000 |
| **Totale kosten** | **1.463.000** |
| | |
| Opbrengst heffingen | 1.520.000 |
| | |
| Toevoeging egalisatievoorziening afvalstoffenheffing | -57.000 |
| | |
| Dekkingspercentage | 100% |

| **Berekening kostendekkendheid tarieven Burgerzaken** | |
|---|---|
| Kosten, incl. rente | |
| - Gemeentelijke bevolkingsadministratie | 9.000 |
| - Burgerlijke stand | 3.000 |
| - Reisdocumenten | 26.000 |
| - Rijbewijzen | 21.000 |
| - Aan taakveld “burgerzaken” rechtstreeks toegerekende salariskosten | 286.000 |
| - Omgevingsvergunningen | 37.000 |
| - Aan taakveld “wonen en bouwen” rechtstreeks toegerekende salariskosten | 686.000 |
| - Bestemmingsplannen | 26.000 |
| - Aan taakveld “ruimtelijke ordening” rechtstreeks toegerekende salariskosten | 720.000 |
| - Overige leges (vergunningen & ontheffingen / GPK) | 9.000 |
| | |
| Inkomsten, excl. heffingen | |
| - Gemeentelijke bevolkingsadministratie | 0 |
| - Burgerlijke stand | 0 |
| - Reisdocumenten | 0 |
| - Rijbewijzen | 0 |
| - Omgevingsvergunningen | 0 |
| - Overige leges | 0 |
| **Netto kosten taakvelden** | **1.823.000** |
| Overhead incl. rente | |
| BTW | |
| **Totale kosten** | |
| **Opbrengst heffingen** | **360.000** |
| **Dekkingspercentage** | **20%** |

Omdat het dekkingspercentage bij tarieven burgerzaken al ruim beneden de 100% ligt is verdere toerekening van overhead en BTW achterwegen gelaten.

## 5. Lokale lastendruk

**Vergelijking lastendruk omliggende gemeenten**

Bij de vergelijking tussen de verschillende gemeenten is de lastendruk 2023 in de gemeente Voerendaal vergeleken met de tarieven van de omliggende gemeenten zoals deze in de “Coelo Atlas lokale lasten 2023” zijn opgenomen. Voor gemeente Voerendaal is op basis van eigen berekening. De gemeente Voerendaal heeft een gemiddelde WOZ-waarde van € 331.000 (peildatum 1-1-2022).

| Vergelijking gemeentelijke belastingdruk (meerpersoonshuishouden) | |
|---|---|
| **Gemeente** | |
| Voerendaal | € 1.057 |
| Beekdaelen | € 953 |
| Kerkrade | € 857 |
| Simpelveld | € 937 |
| Meerssen | € 1.206 |
| Gulpen-Wittem | € 1.001 |
| Vaals | € 874 |
| Valkenburg aan de Geul | € 888 |

## 6. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

In de gemeente Voerendaal kan kwijtschelding worden aangevraagd voor de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Voor de variabele afvalstoffenheffing geldt per jaar een gemaximeerd kwijtscheldingsbedrag. Voor de overige belastingen wordt geen kwijtschelding verleend. Beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken vindt plaats op basis van de Leidraad Invordering Gemeentelijke belastingen, welke is vastgesteld op 01-02-222 en gewijzigd op 04-02-2023. In afwijking met de landelijke Leidraad geldt dat de gemeente Voerendaal een kwijtscheldingsnorm hanteert van 100% (landelijke norm is 90%) van de bijstandsuitkering, waardoor meer burgers voor kwijtschelding in aanmerking komen. In de praktijk betekent dit dat iedere burger met een inkomen op bijstandsniveau kwijtschelding ontvangt, mits hij voldoet aan de extra toegestane financiële middelen zoals opgenomen in artikel 4 van de kwijtscheldingsverordening.
In onderstaand schema wordt de toegekende kwijtschelding weergegeven per belastingjaar.

| Kwijtschelding | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | **2017** | **2018** | **2019** | **2020** | **2021** | **2022** | **2023** |
| Automatisch toegekend | 241 | 280 | 300 | 251 | 266 | 278 | n.b. |
| Toegekend na 1e verzoek | 90 | 65 | 53 | 67 | 74 | 56 | n.b. |
| Totaal toegekend | 331 | 345 | 353 | 318 | 340 | 334 | n.b. |

Betrekking hebbende op deze toegekende verzoeken zijn de navolgende bedragen toegekend.

| | **2017** | **2018** | **2019** | **2020** | **2021** | **2022** | **2023** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Bedrag toegekend in verslagjaar | € 88.000 | € 86.000 | € 93.000 | € 89.000 | € 89.000 | € 93.000 | € 110.000 |

Bij vergelijking van data tussen beide schema’s dient men rekening te houden dat het eerste schema belastingjaren en het tweede schema kalenderjaren betreft. In (kalenderjaar) 2023 bijvoorbeeld is dus ook nog kwijtschelding verleend over aanslagen uit voorgaande (belasting)jaren.

# Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

## Inhoud paragraaf

***Inleiding***
Kapitaalgoederen zijn de fysieke zaken die de gemeente nodig heeft om goederen en diensten aan haar burgers te kunnen leveren. Ze zijn daarmee ondersteunend aan de realisatie van de gemeentelijke programma's en moeten goed onderhouden worden om de gewenste kwaliteit te kunnen waarborgen. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid.

De kapitaalgoederen zijn te verdelen in:
* Openbare ruimte: wegen;
* Openbare ruimte: openbare verlichting;
* Openbare ruimte: water en rioleringen;
* Openbare ruimte: openbaar groen;
* Onderhoud gebouwen (accommodaties en overig gemeentelijk vastgoed).

Deze paragraaf toont het niveau van onderhoud van onze kapitaalgoederen en de vertaling van de financiële gevolgen daarvan in de begroting. Verdere grondslag hiervoor is te vinden in onze beheerplannen.

| Thema's | Beheerplannen | Jaar vaststelling | Loopt t/m |
|---|---|---|---|
| Wegen | Wegbeheerplan 2020-2024 | 2020 | 2024 |
| Openbare verlichting | Beleidsplan openbare verlichting 2016-2020<br><br>Beheerplan Openbare verlichting 2016-2026 | 2016<br><br>2016 | 2026<br><br>2026 |
| Water | Watertakenplan 2020-2024 | 2019 | 2024 |
| Groen | Meerjaren groenbeheerplan 2016-2020 | 2016 | 2020 |
| Gebouwen | MOP | 2020 (oktober) | 2024 |

## Wegen

Het deel van de Voerendaalse infrastructuur waar de gemeente voor verantwoordelijk is, is het gemeentelijke wegennetwerk. Dit kapitaalgoed is ondersteunend aan het programma "Verkeer, Vervoer en Waterstaat", maar heeft ook een direct effect op andere programma's. Denk aan de ondersteunende rol bij de leefbaarheid in de kernen of de bereikbaarheid van ondernemers in het kader van de economische versterking van de gemeente.
In ons wegbeheerplan is het kwaliteitsniveau van onze wegen vastgelegd. Voor Voerendaal is afgesproken dat we kwaliteit "C" van de CROW beeldkwaliteitsbepalingen nastreven. Om dit niveau te borgen geeft het beheerplan een beeld van de financiële middelen die nodig zijn om dit niveau te borgen. Het wegbeheer wordt uitgevoerd volgens het vigerende wegbeheerplan 2020-2024.
.
Het regulier onderhoud wordt jaarlijks verantwoord als exploitatiepost binnen de begroting, de geprognotiseerde onderhoudskosten zijn meerjarig vertaald in de begroting.

| **Areaal** | |
|---|---|
| Oppervlakte asfaltverharding: | 609.438 m2 |
| Oppervlakte elementenverharding: | 342.734 m2 |
| Oppervlakte cement-beton: | 12.624 m2 |
| Oppervlakte half-/onverhard: | 113.500 m2 |

| **Exploitatiebudgetten verhardingen** | **2023** |
|---|---|
| Klein onderhoud | 50.867 |
| Groot onderhoud | 763.648 |

## Openbare verlichting

De openbare verlichting (OV) vervult een belangrijke rol op het gebied van verkeersveiligheid, openbare orde en sociale beleving. De burger dient zich in de openbare ruimte, ook na het invallen van de duisternis, behaaglijk en veilig te voelen. Om invulling te geven aan het beleid en onderhoud van dit kapitaalgoed hebben we het beleidsplan OV 2016-2020 en het beheerplan OV opgesteld.

Beleidsplan OV
Het doel van het Beleidsplan is technische- en financiële kaders aan te geven waarbinnen werkzaamheden op het gebied van openbare verlichting worden uitgevoerd. Het beleidsplan geeft inzicht in de kaders voor verlichting bij nieuwbouw, reconstructies en vervanging. Deze kaders liggen ten grondslag aan het Beheerplan OV. Het beleidsplan is in 2023 verlengd t/m 2026, zodat dit gelijkloopt met het Beheerplan Openbare Verlichting.

Beheerplan OV
Het doel van het Beheerplan is inzicht geven in de huidige kwaliteit van de openbare verlichtingsinstallatie. Op basis van het beheerbestand wordt inzicht gegeven over de omvang van het te beheren areaal, de onderhoudswerkzaamheden en de geplande projecten voor de komende periode. Tevens kan op basis van deze gegevens een inschatting worden gemaakt van de totale energiekosten.

De financiële middelen die nodig zijn voor de diverse aspecten zijn geraamd en samengevat. Als gevolg van de stijging van de energielasten is er sprake van een overschrijding op het exploitatiebudget.

In 2023 is opdracht gegeven voor een éénmalige investering t.b.v. het volledig verledden van de Openbare Verlichtingsinstallatie. Deze werkzaamheden lopen door in 2024.

| **Areaal (per 31-12-2023)** | |
|---|---|
| Aantal lichtmasten: | 3.091 st. |
| Aantal armaturen: | |
| - LED | 1.452 st. |
| - Conventioneel | 1.658 st. |
| Aansluitingen: | 3.112 st. |

| **Openbare verlichting** | **2023** |
|---|---|
| Exploitatie lasten | 335.404 |

## Water en riolering

In de Wet milieubeheer is geregeld dat de gemeente een zorgplicht heeft inzake het doelmatig inzamelen en transporteren van afval- en regenwater dat vrijkomt binnen haar grondgebied.
Het beheer en onderhoud alsmede geplande investeringen worden, conform de gestelde kaders in het Watertakenplan 2020-2024, uitgevoerd. In het rioolkostendekkingsplan zijn de financiële planning en verantwoording voor dit thema afgedekt. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.
De baten (rioolheffing) van het product riolering mogen maximaal kostendekkend zijn. Een overschot aan baten of een tekort hieraan wordt toegevoegd dan wel onttrokken uit de voorziening riolering.

| **Areaal** | | |
|---|---|---|
| Lengte (vrijval) riolering: | 112.250 | m. |
| Lengte drukriool: | 7.650 | m. |
| Aantal rioolgemalen/pompunits: | 37 | st. |
| Aantal kolken: | 3.450 | st. |
| Aantal bergingbezinkbassins: | 3 | st. |
| Aantal kunststofbufferzakken: | 3 | st. |
| Open bergingen: | 5 | st. |
| Lamellenfilters: | 3 | st. |
| Wervelventielen: | 11 | st. |
| Zandvangers: | 44 | st. |

| **Taakveld Riolering** | **2023** |
|---|---|
| exploitatie lasten | 1.615.280 |

## Openbaar groen

Openbaar groen maakt onderdeel uit van het programma “Sport, Cultuur en Recreatie” en speelt een belangrijke rol in de beleving die inwoners en bezoekers van de gemeente Voerendaal hebben bij de openbare ruimte. Bij openbaar groen speelt met name de beeldkwaliteit een belangrijke rol in de beleving van burgers. De beeldkwaliteit wordt in grote mate beïnvloed door het onderhoudsniveau. Het vigerende meerjaren groenbeheerplan is in 2016 vastgesteld voor de periode 2016-2020.
Met het in het plan vastgestelde gemiddelde kwaliteitsniveau (A) kan het aanwezige openbare groen duurzaam in stand worden gehouden. De benodigde middelen om het vastgestelde kwaliteitsniveau te realiseren zijn vertaald in de begroting.

Voor het onderhoud van het openbaar groen worden, naast het eigen personeel bij de buitendienst, medewerkers met een SW-indicatie en medewerkers vanuit een uitkeringspositie ingezet. Voerendaal geeft op deze wijze een extra impuls aan de sociaal maatschappelijke opgave in het sociale domein.

De uitdagingen m.b.t de bezetting (geen nieuwe instroom meer vanuit de SW) hebben ertoe geleid dat de prestatie-afspraken ten aanzien van het groen-onderhoud verder onder druk zijn komen te staan. Een gedeelte van de werkzaamheden is uitbesteed aan een aannemer.
We hebben in 2023 de Integrale Visie op de Openbare Ruimte (IVOR) opgesteld.
We hebben in 2023 het raamcontract ingenieursdiensten succesvol aanbesteed. In het kader van dit raamcontract zal een nieuw groenbeheerplan worden opgesteld. Hierbij zullen ook de genoemde uitdagingen worden geadresseerd.

| **Areaal** | | |
|---|---|---|
| Aantal bomen: | 8.194 | st. |
| Grasvlakken binnengebied: | 119.845 | m2 |
| Grasvlakken buitengebied: | 586.846 | m2 |
| Plantsoen binnengebied: | 225.614 | m2 |
| Plantsoen buitengebied: | 223.743 | m2 |
| Watergangen: | 70.658 | m2 |

| **Taakveld openbaar groen** | **2023** |
|---|---|
| Exploitatie lasten | 1.412.975 |

## Gebouwen

Het vastgoed van de gemeente is onder te verdelen in grond en gebouwen. Voor het onderdeel grond wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid.
Het planmatig onderhoud van onze gebouwen wordt omschreven in het Meerjarig Onderhouds Programma (MOP). Een geactualiseerd MOP is in de raadsvergadering van oktober 2020 vastgesteld voor de jaren 2021 t/m 2030. Daarbij gaan we uit van een conditiescore 2 (een goede onderhoudsconditie).
In 2023 is een extra budget van € 200.000 beschikbaar gesteld uit de Algemene Reserve voor onderzoek naar de bouwkundige staat van zwembad De Joffer en de daaruit voortvloeiende maatregelen. Dit onderzoek loopt door in 2024.

**Overzicht gemeentelijke maatschappelijke gebouwen in het MOP:**

- G01 Gemeentehuis Voerendaal.
- G02 Dienstgebouw buitendienst, Lindelaufer Gewande Voerendaal.
- G03 Cultureel centrum De Borenburg, Furenthela Voerendaal.
- G04 Gemeenschapshuis ‘t Kunderhoes, Hogeweg Voerendaal.
- G05 Gemeenschapshuis / bibliotheek en Burgerij Op d’r Plats, Houtstraat Klimmen.
- G06 Gemeenschapshuis en gymzaal ’t Wouves, Dorpsplein Ransdaal.
- G07 Multifunctioneel centrum De Auwsjoeel en peuterspeelzaal Ubachsberg.
- G08 Ransdalerstraat 64 (Peuterspeelzaal / bibliotheek / IVN / Fanfare).
- G09 Peuterspeelzaal Auvermennekes / buitenschoolse opvang Bommes, Kerkveldweg Klimmen.
- G10 Bibliotheek / De Burgerij Furenthela Voerendaal.
- G11 Pand Barrier Valkenburgerweg (muziekcollectief Voerendaal).
- G12 Kleedaccommodatie voetbalvereniging RKVVV, Goswijnstraat Voerendaal.
- G13 Kleedaccommodatie voetbalvereniging RKSVB, Kerkstraat Ubachsberg.
- G14 Kleedaccommodatie voetbalvereniging Hellas, Schoolstraat Klimmen.
- G15 Kleedaccommodatie, Spoorstraat Ransdaal, tijdelijke bewoning vluchtelingen.
- G16 Sportcomplex De Joffer, Goswijnstraat Voerendaal.
- G17 Gebouwtje visvereniging, Mergelweg Voerendaal.
- G18 ’t Bakhuis, H.v.Veldekestraat Voerendaal.

**Daarnaast zijn er nog woningen en schoolgebouwen in eigendom van de gemeente:**

**Woningen:**
- G22 Kerkplein 54 (voormalige Marskramer met woning), verkocht ten behoeve van herontwikkeling. Pand is in 2023 gesloopt.
- G23 Kerkplein 56 (voormalig cafépand met woning), verkocht ten behoeve van herontwikkeling. Pand is in 2023 gesloopt.
- G54 Sebastianusstraat 4 Klimmen in 2022 aangekocht t.b.v. bewoning door statushouders (het ontzorgingsarrangement met de Woningstichting is in voorbereiding).
- Termaar 51 aangekocht t.b.v. huisvesting ontheemde Oekraïners. In december 2023 zijn de renovatiewerkzaamheden gestart.

**Schoolgebouwen:**
Van de 4 schoolgebouwen (basisscholen) is de gemeente economisch eigenaar. Innovo is vanaf januari 2015 verantwoordelijk voor het onderhoud van hun schoolgebouwen.
Innovo heeft de gemeente gevraagd om het beheer van de Brede School over te nemen. Het onderzoek hiernaar heeft niet geleid tot een gewijzigde overeenkomst. Concreet betekent dit dat Innovo verantwoordelijk blijft voor het beheer en onderhoud.

- G31 Brede school Cortemich Voerendaal (incl. gebruik door de externe partijen Kompas, Ritmo, Meander, GGDZL, Humankind en JENS).
- G32 Basisschool Ummer Clumme, Kerkveldweg Klimmen.
- G33 Gymzaal Ummer Clumme, Schoolstraat Klimmen.
- G34 Basisschool Berg Op, Bostenstraat Ubachsberg.
- G35 Basisschool Theresia, Ransdalerstraat Ransdaal.

| Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen | 2023 |
|---|---|
| Stand voorziening begin dienstjaar | 664.505 |
| dotaties aan onderhoudsvoorziening | 686.133 |
| onttrekkingen aan onderhoudsvoorziening | -347.048 |
| stand voorziening einde dienstjaar | 1.003.590 |

# Paragraaf Financiering

## 1. Inhoud paragraaf

In deze paragraaf wordt ingegaan op de wijze van financiering van beleid en het beheersen van de financiële risico's die met financiering gelopen worden.
Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over, en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.
De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De gemeente moet altijd over voldoende geld beschikken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn budgettaire consequenties verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel.

## 2. Beleidskaders

Het beleid van Voerendaal ten aanzien van het financieringsbeleid is vastgelegd in bijlage 2 van de Financiële verordening 2023 (raad 14-12-2023).
Een belangrijk punt uit de verordening is, dat het uitzetten van gelden niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico en dat het verstrekken van leningen aan derden en het garanderen van gelden alleen is toegestaan uit hoofde van een publieke taak.

Deze treasuryfunctie is een afgeleide van de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido). In de wet Fido zijn de wettelijke kaders opgenomen van de treasuryfunctie. De gemeente dient voorzichtig om te gaan met publieke middelen. De Gemeente Voerendaal hanteert in beginsel totaalfinanciering.

Het financieringsbeleid heeft een aantal doelstellingen:

- Het verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders en limieten.

Aan de gemeenteraad behoort specifiek de besluitvorming toe van het vaststellen van de treasurydoelstellingen, het treasurybeleid, globale richtlijnen en limieten. Daarnaast het bewaken van de voortgang, de evaluatie en de verantwoording van de treasuryactiviteiten via het vaststellen van de begroting en de jaarrekening.

## 3. Algemene ontwikkelingen

<u>Renteontwikkeling geld- kapitaalmarkt</u>
In de aan de meerjarenbegroting 2023-2026 ten grondslag liggende liquiditeitsbegroting werd uitgegaan van een rentepercentage voor kort geld van 0,85% (1-maands kasgeld) tot aan de kasgeldlimiet (ad € 2,7 miljoen). De daadwerkelijke renteontwikkeling in 2023 was per begin 2023 2,10% en per einde 2023 4,10%. Daarnaast werden (voor 2023) 10-jaars lineaire leningen begroot tegen een rente van 1,03% tot 1,76%. De daadwerkelijke renteontwikkeling in 2023 was per begin 2023 3,38% en per einde 2023 3,11%.
Ten tijde van het samenstellen van deze paragraaf (maart 2024) zijn de rentepercentages voor 1 maand kasgeld en een 10-jaars lening respectievelijk 4,10% en 3,24%.

Bij eventuele tegoeden bij de schatkist is begroot dat deze marginale daggeldrente wegvalt tegen incidentele roodstand op de betaalrekening bij de BNG. Door de aanhoudende stijging van de rente is er in 2023 rente ontvangen op de tegoeden bij de schatkist.

Door de onrust op de financiële markt hebben we in maart 2022 langlopende leningen aangetrokken.
In de begroting 2023 was er rekening mee gehouden dat we in het derde kwartaal van 2023 langlopend geld dienden aan te trekken. Door vertragingen van grote investeringen is dit niet nodig gebleken in 2023.

Investeringen
De totale netto investeringen hebben in 2023 € 3.979.000 bedragen. In 2021 en 2022 bedroegen deze respectievelijk € -1.285.000 en € 3.812.000 (negatief bedrag in 2021 i.v.m. vooruit ontvangen subsidies voor met name vrij liggend fietspad en Open Club).

Uitgesplitst naar soort actief waren de uitgaven als volgt:

| Soort actief (x € 1.000) | 2023 | 2022 | 2021 |
|---|---|---|---|
| Immateriële vaste activa | 10 | 0 | 0 |
| Materiële vaste activa | 3.960 | 3.779 | -1.368 |
| Financiële vaste activa | 9 | 33 | 83 |
| | | | |
| Totaal | 3.979 | 3.812 | -1.285 |

De mutaties uit 2023 hadden betrekking op:

| Investeringsitem (x € 1.000) | vermeerdering | vermindering | Netto investering |
|---|---|---|---|
| Kosten onderzoek& ontwikkeling | 10 | 0 | 10 |
| Rioleringen | 154 | 0 | 154 |
| Wegen/pleinen | 2.378 | 426 | 1.952 |
| Openbare gebouwen | 1.753 | 561 | 1.192 |
| Machines, apparaten en installaties | 18 | 0 | 18 |
| Gronden en terreinen | 203 | 0 | 203 |
| Woonruimtes | 422 | 64 | 358 |
| Leningen aan derden | 9 | 0 | 9 |
| Overige materiële vaste activa | 115 | 32 | 83 |
| | | | |
| Totaal | 5.062 | 1.083 | 3.979 |

## 4. Treasurybeheer

Geldstroombeheer
De Bank Nederlandse gemeenten (BNG) fungeert als huisbankier. Vrijwel het gehele betalingsverkeer verloopt (elektronisch) via één hoofdrekening bij de BNG met daarnaast een nevenrekening voor pinbetalingen, voor welke rekening saldoregulatie met de hoofdrekening automatisch plaatsvindt. Indien het positieve rekening-courantsaldo hoger is dan € 900.000 wordt het meerdere automatisch op de rekening-courant bij de schatkist geplaatst, terwijl negatieve RC-posities automatisch vanuit de schatkist worden aangevuld.
Bij de Rabobank wordt een rekening-courant aangehouden voor het afstorten en opnemen van cash geld.

De gemiddelde overschrijding van dit drempelbedrag bedraagt:

| Gem. overschrijding drempelbedrag schatkistbankieren 2023 ((x € 1.000) | 1e kwartaal | 2e kwartaal | 3e kwartaal | 4e kwartaal |
|---|---|---|---|---|
| Saldo liquide middelen | 280 | 371 | 616 | 290 |
| Drempel | 1.000 | 1.000 | 1.000 | 1.000 |
| Overschrijding / onderschrijding | -720 | -629 | -384 | -710 |

Zoals in bovenstaande tabel is weergegeven is het drempelbedrag in 2023 in geen van de kwartalen overschreden.

Risicobeheer
Renterisico is het risico dat de rentelast van een gemeente ineens fors stijgt. Dit kan gebeuren als veel lopende schulden vervallen en opnieuw gefinancierd moeten worden tegen een hogere rente. De wetgever stelt daarom een grens aan het maximale jaarlijkse renterisico voor een gemeente (wet FIDO). Deze grens bestaat uit de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide normen zijn gekoppeld aan de omvang van de

begroting.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van de totale begrotingsomvang. Met de kasgeldlimiet wordt voorkomen dat de gemeente te veel financiert met kortlopende leningen (met een looptijd tot 1 jaar) en zo te veel renterisico loopt. De kasgeldlimiet mag 3 aaneengesloten kwartalen worden overschreden, daarna moet de omvang weer onder de kasgeldlimiet komen bijvoorbeeld door het aantrekken van langlopende leningen.

De werkelijke netto vlottende schuld wordt regelmatig getoetst aan de toegestane omvang van de kasgeldlimiet. Indien de werkelijke omvang van de vlottende schuld lager is dan de toegestane kasgeldlimiet, is er sprake van ruimte. Indien de werkelijke omvang hoger is dan de wettelijke toegestane omvang, is er sprake van overschrijding.

| Toets kasgeldlimiet (x € 1.000) | 1e kwartaal | 2e kwartaal | 3e kwartaal | 4e kwartaal |
|---|---|---|---|---|
| Omvang van de jaarbegroting (exploitatie) op 1 januari 2023 | 32.500 | 32.500 | 32.500 | 32.500 |
| 1. Berekende kasgeldlimiet (8,5% van de omvang jaarbegroting o.b.v. wet Fido) | **2.760** | **2.760** | **2.760** | **2.760** |
| | | | | |
| Omvang vlottende schuld (in rekening courant) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Opgenomen kort geld (leningen met looptijd korter dan 1 jaar) | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 2. Totaal vlottende schuld | **0** | **0** | **0** | **0** |
| | | | | |
| Tegoeden (in rekening courant) | 11.146 | 10.476 | 12.707 | 13.262 |
| Overige uitstaande gelden < 1 jaar | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 3. Totaal vlottende middelen | **11.146** | **10.476** | **12.707** | **13.262** |
| | | | | |
| 4. Saldo vlottende middelen en vlottende schuld (3-2) | **11.146** | **10.476** | **12.707** | **13.262** |
| 5. Toegestane kasgeldlimiet | **2.760** | **2.760** | **2.760** | **2.760** |
| **6. Ruimte(+) of overschrijding (–) kasgeldlimiet** | **13.906** | **13.236** | **15.467** | **16.022** |

In 2023 is voldaan aan de vereisten uit de Wet Fido met betrekking tot de kasgeldlimiet, er heeft in geen kwartaal overschrijding plaatsgevonden.

Renterisico van de vaste schuld
De renterisiconorm wordt gebruikt om het renterisico op de vaste schuld inzichtelijk te maken. De opbouw van de leningenportefeuille dient zodanig te zijn dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassingen en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Voorkomen moet worden dat in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd moet worden of op basis van de leningsvoorwaarden wordt beïnvloed door een herziening van de rente.

De renterisiconorm kan als volgt worden bepaald:

| Renterisiconorm en renterisico's van de vaste schuld begroting – jaarrekening 2023 (x € 1.000) | | | |
|---|---|---|---|
| | **Begroting 2023** | **Realisatie 2023** | **Realisatie 2022** |
| **Rente-risico** | | | |
| 1a. Renteherziening op vaste schuld o/g | 0 | 0 | 0 |
| 1b. Renteherziening op vaste schuld u/g | 0 | 0 | 0 |
| 2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a-1b) | 0 | 0 | 0 |
| 3a. Nieuw aan te trekken vaste schuld o/g | 10.000 | 0 | 15.000 |
| 3b. Nieuw aan te trekken vaste schuld u/g | 0 | 0 | 0 |
| 4. Netto nieuw aan te trekken vaste schuld (3a-3b) | 10.000 | 0 | 15.000 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| 5. Betaalde aflossingen | 2.116 | 2.116 | 1.138 |
| 6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5) | 2.116 | 0 | 1.138 |
| 7. Renterisico op vaste schuld (2+6) | 2.116 | 0 | 1.138 |
| **Renterisiconorm** | | | |
| 8. Omvang jaarbegroting | 32.500 | 32.500 | 28.300 |
| 9. Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage | 20% | 20% | 20% |
| 10. Renterisiconorm | 6.500 | 6.500 | 5.660 |
| **Toets Renterisiconorm** | | | |
| 10. Renterisiconorm | 6.500 | 6.500 | 5.660 |
| 7. Renterisico op vaste schuld | 2.116 | 0 | 1.138 |
| **11. Ruimte (+) / Overschrijding (-) (10 - 7)** | **4.384** | **6.500** | **4.522** |

Zoals uit voorgaand overzicht blijkt is er geen sprake van overschrijding van de renterisiconorm in 2023. De gemeentelijke schuldportefeuille heeft een gemiddeld lange looptijd. Daardoor zijn de jaarlijkse aflossingsbedragen relatief laag en overschrijden we de renterisiconorm niet. De schuldportefeuille heeft genoeg spreiding om het renterisico te beperken.

Leningenportefeuille

Zoals eerder vermeld is, ten gevolge van uitgestelde investeringen, het aantrekken van een langlopende lening in 2023 niet nodig gebleken.

| **Samenstelling en mutaties in leningenportefeuille 2023** | **(x € 1.000)** |
|---|---|
| Lening tegen 4,68% met looptijd tot 2025 | 204 |
| Lening tegen 5,44% met looptijd tot 2023 | 40 |
| Lening tegen 4,87% met looptijd tot 2023 | 108 |
| Lening tegen 5,87% met looptijd tot 2025 | 218 |
| Lening tegen 4,139% met looptijd tot 2046 | 6.000 |
| Lening tegen 1,23% met looptijd tot 2035 | 3.250 |
| Lening tegen 1,443% met looptijd tot 2043 | 5.880 |
| Lening tegen 0,875% met looptijd tot 2032 | 7.500 |
| Lening tegen 1,245% met looptijd tot 2047 | 7.500 |
| Totaalstand per 1 januari 2023 | 30.700 |
| Nieuwe leningen op basis lopende en nieuwe investeringen in 2023 | 0 |
| Reguliere aflossingen oude leningen | -2.116 |
| Vervroegde aflossingen | n.v.t. |
| **Stand per 31 december 2023** | **28.584** |

# Paragraaf Verbonden Partijen

## 1. Inhoud paragraaf

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen en activiteiten van, en de mate van financiële betrokkenheid bij de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en bestuurlijke invloed kan uitoefenen, de zogenaamde verbonden partijen.
De verbonden partijen betreffen organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake als de gemeente een zetel in het bestuur bekleedt of stemrecht heeft. Met financieel belang wordt bedoeld de door de gemeente ter beschikking gestelde middelen die in geval van een faillissement van de verbonden partij niet verhaalbaar zijn ofwel dat de financiële tekorten bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.
Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 BBV privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

## 2. Beleidskaders

Met de invoering van het dualisme is het besluit tot het participeren in een deelneming in principe niet meer aan de raad, het vormt een bestuurlijke beheerstaak voor het college. De raad stelt in deze paragraaf de kaders (visie) waarbinnen het college een dergelijke beheerstaak uitvoert.
Een groot deel van de activiteiten binnen de Voerendaalse begroting is ondergebracht bij verbonden partijen. De grip en sturing op de going-concern van deze verbonden partijen wordt stap voor-stap verbeterd. Belangrijk hierbij is het verkennen óf en hóe het mogelijk is verantwoordelijkheid als opdrachtgever/eigenaar te nemen in plaats van volgend/volgzaam zijn. Met andere woorden de beweging maken van een marginale interventie aan de achterkant naar proactieve sturing.
Vanuit de kaderstellende en controlerende taak van de raad moet bewaakt worden of het beleid van de verbonden partijen correspondeert met de doelstellingen die de raad in de betreffende programma's heeft gesteld. Geldend voor deze sturing zijn momenteel de nota Verbonden Partijen (mei 2012) en notitie Sturing & Control (september 2013). In deze laatste nota is een risicoanalyse op hoofdlijnen gemaakt, waarin wordt ingegaan op de belangrijkste aandachtspunten in de sturing van verbonden partijen. Deze analyse geeft een algemeen beeld van de financiële positie van de verbonden partij en de sturingsmogelijkheden. Daarmee heeft de raad de beleidskaders vastgesteld en aangegeven hoe de controlerende rol ingevuld wordt.
De eerdergenoemde verkenning naar vergroten van grip op verbonden partijen heeft geresulteerd in een gezamenlijke aanpak genaamd "Zo doen we dat in Parkstad" (2019-2020). In 2021 is deze aanpak uitgerold naar meer gemeenten in is de naam gewijzigd in "Samen grip op verbonden partijen" (SGOVP). Sinds medio 2022 wordt deze aanpak opgepakt door in totaal 14 gemeenten in Zuid-Limburg. Hierbij wordt enerzijds ingezet op meer afstemming en sturing (aan de voorkant) in de verschillende stappen van de P&C-cyclus. Anderzijds wordt ook gewerkt aan een verbetering van de inhoudelijke/beleidsmatige ontwikkeling van verbonden partijen. Primaire aandachtspunten hierbij zijn de financiële, juridische en inhoudelijke uitgangspunten.

In 2023 is de GR Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad opgericht, welke per 1-1-2024 in werking treedt. De oprichting van GR Parkstad IT is niet afgerond in 2023, deze wordt verwacht in 2024.
De actualisatie van de nota Verbonden Partijen is, in tegenstelling tot de verwachtingen, niet in 2023 opgeleverd. Wel zijn de voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd en naar verwachting wordt deze in 2024 vastgesteld.
Ten gevolge van de nieuwe Wet Gemeenschappelijke regelingen (per 1 juli 2022) zijn in 2023 alle GR-en geactualiseerd. Een intensief proces dat heeft geleid tot grotendeels uniforme zienswijzen naar alle GR-en in 2023, als opmaat naar formele wijziging van de regelingen uiterlijk per 1 juli 2024.

## 3. Overzicht verbonden partijen

De gemeente Voerendaal participeert in de volgende verbonden partijen:

1. **Gemeenschappelijke Regelingen (GR):**
   - Stadsregio Parkstad Limburg;
   - BsGW;
   - Werkvoorzieningsschap Oostelijke Zuid Limburg (WOZL);
   - WSP Parkstad;

- Kompas;
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg;
- GGD Zuid Limburg;
- Rd4;
- RUD Zuid-Limburg;
- Gegevenshuis;
- IT Parkstad;
- Omnibuzz.

2. Deelnemingen:
   - IBA Parkstad BV;
   - NV Reinigingsdiensten Rd4;
   - NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML);
   - Enexis Holding NV;
   - CSV Amsterdam BV;
   - Publiek belang Elektriciteitsproductie B.V.;
   - Nazorg Limburg BV (voorheen Bodemzorg Limburg);
   - NV Bank Nederlandse Gemeenten;
   - WoonWijzerWinkel Zuid-Limburg.

### 3.1 Gemeenschappelijke Regelingen

<table>
<tr><th colspan="2">Stadsregio Parkstad Limburg, gevestigd te Heerlen</th></tr>
<tr><td>Doel/maatschappelijk belang</td><td>Leveren van een structuurversterkende bijdrage aan de evenwichtige ontwikkeling van het samenwerkingsgebied als geheel en mede in verhouding tot zijn omgeving, zowel in regionaal-, provinciaal-, nationaal-, als internationaal verband.</td></tr>
<tr><td>Partijen</td><td>De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal.</td></tr>
<tr><td>Bestuurlijk belang</td><td>De burgemeester is lid van het DB en de verantwoordelijk wethouder is lid van het AB van de gemeenschappelijke regeling. De inhoudelijk portefeuillehouders zijn lid van de bestuurscommissies en in voorkomende gevallen voorzitter van één of meerdere bestuurscommissies.</td></tr>
<tr><td>Financieel belang</td><td>In 2023 is aan Stadregio Parkstad Limburg € 155.765 aan gemeentelijke bijdrage betaald. De bijdrage wordt berekend naar rato van de laatst definitief vastgestelde algemene uitkering uit het gemeentefonds.<br>Het positief resultaat 2022 is aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd in 2023, voor gemeente Voerendaal betrof dit € 1.570,19.<br>Bedragen in € x 1.000<br><table><tr><td>Financiële informatie</td><td>Per 1 jan. 2023</td><td>Per 31 dec. 2023</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>6.355</td><td>6.284</td></tr><tr><td>Vreemd Vermogen</td><td>2.365</td><td>2.652</td></tr><tr><td>Financieel resultaat 2023</td><td></td><td>299</td></tr></table></td></tr>
<tr><td>Activiteiten/prestaties/effecten</td><td>Samenwerking binnen Parkstad Limburg vindt plaats op basis van een verplichtende kernagenda en een flexibele keuze agenda. Bij de uitvoering van de samenwerking staan de bestuurscommissies (gevormd door de portefeuillehouders) centraal. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de agenda’s. De kernagenda is ingekaderd tot de thema's Economie/toerisme, Ruimte en Mobiliteit, Wonen/Herstructurering, Duurzaamheid en Sociaal Economische Structuurversterking. Daarnaast is Grensoverstijgende samenwerking een taakveld binnen het DB. Ook staat Stadsregio Parkstad Limburg aan de lat voor de realisatie van de Regio Deals (2018 + 2023), de coördinatie van de verdeling van de DU Bevolkingsdaling en diverse vraagstukken op Zuid-Limburgse schaal waaronder NOVEX.</td></tr>
<tr><td>Risico's en kansen</td><td>Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie.</td></tr>
</table>

| Stadsregio Parkstad Limburg, gevestigd te Heerlen | |
|---|---|
| Ontwikkelingen | In 2023 zijn verdere stappen gezet om de regionale uitvoeringskracht op een aantal thema's te versterken, deze worden in de loop van 2024 geëffectueerd onder andere op thema's als Water en Landelijk Gebied. |

| Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW), gevestigd te Roermond | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | De Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) is een samenwerkingsverband voor heffing en inning van gemeentelijke belastingen en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. Voor de gemeente Voerendaal betekent dit concreet dat de uitvoeringstaken van de gemeentelijke belastingtaken en administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ).<br>Doel van het samenwerkingsverband is om de belastingheffing en invordering op een kwalitatief hoog niveau en doelmatig te realiseren. |
| Partijen | De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul, Venlo, Voerendaal, Weert, het Waterschap Limburg. |
| Bestuurlijk belang | In het Algemeen Bestuur zijn alle gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid en het waterschap door een DB-lid. De gemeente Voerendaal wordt vertegenwoordigd door de portefeuillehouder financiën.<br>Tevens is de portefeuillehouder financiën van Voerendaal lid van het DB. |
| Financieel belang | In 2023 is aan BsGW een bijdrage van € 228.000 betaald. De totale kosten van de GR bedroegen € 30.258.000.<br>Bedragen in € x 1.000 |

| Financiële informatie | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | -1.998 | -2.835 |
| Vreemd Vermogen | 8.244 | 11.817 |
| Financieel resultaat 2023 | | -1.293 |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Beleidsverantwoording; de beleidsdoelstellingen voor 2021 zijn gerealiseerd. Algemene zaken betrekking hebbende op activiteiten en prestaties zijn vastgelegd in een standaard uitvoeringsovereenkomst (SUO) terwijl verdere detailafspraken zijn opgenomen in specifieke voorwaarden en overeengekomen richtlijnen voor gegevensuitwisseling. De uitwisseling van BAG/GEO gegevens wordt namens de gemeente Voerendaal verzorgd door het Gegevenshuis, eveneens gebaseerd op een overeengekomen richtlijn hierover. |
| Risico's en kansen | Het aantal toenemende bezwaar- en beroepschriften en daarmee samenhangende proceskostenvergoeding vormt een risico. Daar waar 2022 een historisch laag aantal WOZ-bezwaren kende, kan worden gesteld dat de aanslagronde 2023 een ongekend groot aantal WOZ-bezwaren zal opleveren (betreft een landelijk beeld). De door het kabinet aangekondigde maatregelen zullen op zijn vroegst in 2024 effect krijgen. |
| Ontwikkelingen | Speerpunten voor 2024 zijn:<br>-· het harmoniseren van processen en heffingsystematieken.<br>-· het starten van de aanbesteding voor de nieuwe belastingapplicatie;<br>-· het herijken van de kostenverdeelmethode;<br>-· het aantal bezwaren / beroepen en daarmee samenhangende proceskosten proberen terug te dringen. |

## Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL), gevestigd te Heerlen

| | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW): het voorzien in de werkgelegenheid, mensontwikkeling en begeleiding van SW-geïndiceerde. |
| Partijen | De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal. |
| Bestuurlijk belang | De wethouder verantwoordelijk voor Sociale Zaken is zowel lid van het Dagelijks Bestuur als van het Algemeen Bestuur. |
| Financieel Belang | Tekorten van het werkvoorzieningschap worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De bijdragen vanuit de rijkssubsidie voor de uitvoering van de WSW wordt onder de deelnemende gemeenten verrekend o.b.v. het gemiddeld aantal arbeidsjaren per jaar. Met ingang van het jaar 2015 is het WSW budget onderdeel van het ongedeelde Participatiebudget ter uitvoering van de Participatiewet. Voerendaal heeft in 2023 € 1.365.839 betaald. De totale kosten van de GR bedroegen € 76.844.663. |

Bedragen in € x 1.000

| Financiële informatie | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | 76 | 82 |
| Vreemd Vermogen | 94 | 108 |
| Financieel resultaat 2023 | | 789 |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het werkvoorzieningsschap voorziet in de mensontwikkeling en begeleiding van SW-geïndiceerde. Deze activiteiten staan in relatie tot het thema sociaal domein van de begroting, specifiek het beleidsveld inkomensregelingen.<br>Sinds 1 januari 2015 kunnen er geen nieuwe mensen meer instromen in de Wsw. Omdat de huidige kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt veelal onder de Participatiewet vallen, wordt de groep Sw-kandidaten steeds kleiner. |
| Risico's en kansen | Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie. De gemeente draagt bij in de tekorten van de gemeenschappelijke regeling. |
| Ontwikkelingen | Aangezien er geen nieuwe instroom meer is in de Wsw zal de totaal aantal medewerkers steeds verder afnemen. Medewerkers gaan uit dienst in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en door overige redenen; ziek uit dienst/overlijden. |

## Werkgevers servicepunt Parkstad, gevestigd te Heerlen

| | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Het samenbrengen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor burgers met een loonwaarde tussen 30-100% die behoren tot de doelgroep van de voormalige Wsw en de Participatiewet. |
| Partijen | De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal.<br>Voor de gemeenten Gulpen-Wittem, Vaals en Valkenburg voert WSP Parkstad/WOZL alleen de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) uit. |
| Bestuurlijk belang | De wethouder verantwoordelijk voor Sociale Zaken is zowel lid van het Dagelijks Bestuur als van het Algemeen Bestuur. |
| Financieel Belang | Tekorten van het WSP worden gedragen door de deelnemende gemeenten. Voerendaal heeft in 2023 € 84.025 betaald. De totale kosten van de GR bedroegen € 5.435.905. |

Bedragen in € x 1.000

| Financiële informatie | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | 0 | 0 |
| Vreemd Vermogen | 0 | 0 |
| Financieel resultaat 2023 | | 1.804 |

| Werkgevers servicepunt Parkstad, gevestigd te Heerlen | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het WSP is verantwoordelijk voor de zogenaamde uitstroom binnen het instroom-doorstroom-uitstroom-proces (IDU-proces) dat wordt uitgevoerd in een samenwerking tussen WSP Parkstad en de acht Parkstadgemeenten. De gemeente zijn verantwoordelijk voor de instroom- en doorstroomfase en WSP Parkstad, is samen met de werk en participatie consulenten, verantwoordelijk voor de uitstroomfase. Samen zetten ze zich in om kandidaten duurzaam te plaatsen op werkplekken. Hierbij ligt de focus niet alleen op de initiële plaatsing, maar ook op het behouden van de plaatsing. |
| Risico's en kansen | Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie. De gemeente draagt bij in de tekorten van de gemeenschappelijke regeling.<br>De resultaten van de uitstroom kunnen achterblijven ten opzichte van de prognoses. |
| Ontwikkelingen | Uitstroom is afhankelijk van de arbeidsmarkt. Er zijn weinig direct plaatsbare kandidaten. Het aantal kandidaten met een langere afstand tot de arbeidsmarkt is toegenomen. Het blijft een uitdaging om de mogelijkheden van de doelgroep te laten aansluiten op de arbeidsmarkt maar ook om de arbeidsmarkt te laten aansluiten bij de kandidaten.<br>WSP is uitgekomen op 762 reguliere plaatsingen. Hiermee zijn ze 87 plaatsingen boven de doelstelling van 675 uitgekomen. |

| Kompas, gevestigd te Nuth | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Doel is het bieden van een vangnet voor mensen welke (tijdelijk) geen eigen inkomen (kunnen) verwerven en het actief begeleiden van deze mensen terug naar de arbeidsmarkt. |
| Partijen | De gemeenten Beekdaelen, Simpelveld en Voerendaal. |
| Bestuurlijk belang | De wethouder verantwoordelijk voor sociale zaken is lid van het Dagelijks Bestuur, twee afgevaardigden uit de gemeenteraad zijn lid van het Algemeen Bestuur. |
| Financieel Belang | De totale kosten van de GR bedroegen voor 2023 € 17.013.613.<br>De bijdrage van Voerendaal bedroeg:<br>• Product Inkomen € 1.993.290<br>• Product Arbeidsparticipatie -€ 49.584<br>• Product Zorg € 374.773<br>• Product Bedrijfsvoering - € 778.197<br>Bedragen in € x 1.000 |

| Financiële informatie | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | 200 | -200 |
| Vreemd Vermogen | 1.708 | -4542 |
| Financieel resultaat 2023 | | -4742 |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het vaststellen van al dan niet recht op inkomensondersteuning, trainen van werkzoekenden en toe leiden naar werk, zorgproducten (uitvoering bijzondere bijstand en gemeentelijk minimabeleid). Deze activiteiten staan in relatie tot het programma sociaal domein van de programmabegroting.<br>Alles staat in het teken van het ontwikkelen van klanten en toe leiden naar werk (en waar dit nog niet mogelijk is toeleiding naar participatie). |
| Risico's en kansen | Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie. De gemeente draagt bij in de tekorten van de gemeenschappelijke regeling.<br>Het bieden van inkomensondersteuning en het minimabeleid zijn open einde regelingen. |
| Ontwikkelingen | De kadernota gemeentelijk armoedebeleid 2023 is vastgesteld.<br>De uitbetaling energietoeslag en subsidie volwassenfonds is door Kompas uitgevoerd  Het blijft een uitdaging om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar werk toe te leiden. Het aantal uitkeringsgerechtigde is in 2023 licht gestegen. De begeleiding van statushouders richting arbeid duurt langer doordat er eerst wordt ingezet op taal maar positief is dat deze groep hierna een |

| Kompas, gevestigd te Nuth | |
|---|---|
| | groot arbeidspotentieel heeft. |

| Veiligheidsregio Zuid-Limburg, gevestigd te Margraten | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Veiligheidsregio Zuid-Limburg is erop gericht om inwoners, bedrijven en bezoekers van Zuid-Limburg beter te beschermen tegen (gezondheids)risico's, rampen en crises. De veiligheid wordt beschermd door risico's in kaart te brengen en aan de hand daarvan voor te bereiden op mogelijke rampen en crises. Dit gebeurt in samenwerking met verschillende partners |
| Partijen | De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Sittard-Geleen, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal. |
| Bestuurlijk belang | De burgemeester is lid van het Algemeen Veiligheidsbestuur. |
| Financieel belang | De kosten van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg worden gedragen door de deelnemende gemeenten. Voor het uitvoeren van eerdergenoemde taken wordt jaarlijks een exploitatiebijdrage betaald. In 2023 heeft Voerendaal € 995.607 bijgedragen. Dit is inclusief de bijdrage voor GHOR (€ 24.657). |

Bedragen in € x 1.000

| Financiële informatie Brandweer ZL | Per 1 jan. 2023 | Per 1 jan. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | 4.789 | 5.814 |
| Vreemd Vermogen | 59.386 | 58.895 |
| Financieel resultaat 2023 | | 1.940 |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweerzorg, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing in samenwerking met diverse ketenpartners, binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio Zuid Limburg. Dit door middel van:<br>- Het uitvoeren van de taken en bevoegdheden welke bij of krachtens de Wet veiligheidsregio's en de Wet publieke gezondheid aan het openbaar lichaam zijn opgedragen;<br>- Het coördineren van de voorbereiding van de gemeentelijke processen op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding;<br>- Het uitvoeren van overige taken en bevoegdheden welke door de colleges van de deelnemende gemeenten aan het bestuur van de Veiligheidsregio zijn opgedragen c.q. gedelegeerd.<br>De activiteiten zijn gerelateerd aan het programma Veiligheid van de programmabegroting en zijn gericht op de veiligheid van bewoners, bedrijven en bezoekers.. |
| Risico's en kansen | Eventuele nadelige of voordelige exploitatieresultaten worden door de deelnemers gedragen. |
| Ontwikkelingen | Naast de uitvoering van primaire taak hulpverlening bij rampen en crisis heeft Veiligheidsregio Zuid-Limburg in 2023 een rol gehad in langdurige crises. Samen met gemeenten is er bemiddeld tussen vraag en aanbod van opvanglocaties en woningen. Voor zowel Oekraïense vluchtelingen als ook de opvang van asielzoekers op de momenten dat aanmeldcentrum Ter Apel ontlast moest worden.<br>Binnen de afdeling Crisisbeheersing en Rampenbestrijding is versterking van de organisatie in de breedte (dus ook met de partners) georganiseerd en is invulling gegeven aan de opdrachten die met de beschikbaarstelling van de extra BDuR |

| Veiligheidsregio Zuid-Limburg, gevestigd te Margraten | |
|---|---|
| | middelen meegekomen zijn. Met name de inzet bij langdurige crises is een aandachtspunt.<br><br>Het meerjarenbeleidsplan 2024-2027 is in 2023 afgerond en bestuurlijk vastgesteld. Daarmee liggen de ambities voor de periode tot eind 2027 vast.<br><br>Met incidentele middelen die noodopvang, crisisnoodopvang en andere voorzieningen opleverden is onder andere voorzien in de extra dotatie die voor FLO noodzakelijk was, konden extra energiekosten over 2023 worden opgevangen en werd er een incidentele bijdrage geleverd aan de gestegen CAO kosten. |

| Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) Zuid Limburg, gevestigd te Heerlen. | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Zorgdragen voor de publieke gezondheid, toezicht op de kwaliteit WMO, Veilig Thuis, GHOR vangnetfunctie en crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen en sociaal medische advisering. |
| Partijen | De GGD Zuid Limburg is een Gemeenschappelijke Regeling die is ingesteld door 16 gemeenten in Zuid-Limburg, te weten:<br>Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Sittard-Geleen, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Stein, Vaals, Valkenburg a/d Geul en Voerendaal. |
| Bestuurlijk belang | De verantwoordelijke portefeuillehouder is lid van het Algemeen Bestuur en lid van de financiële commissie. |
| Financieel belang | De deelnemende gemeenten nemen op basis van het PKA-model verplichte en aanvullende producten af tegen vastgestelde tarieven. De totale kosten van de GR bedroegen voor 2023 € 116.775.910 op Zuid-Limburgs niveau.<br><br>Voor Voerendaal bedroeg de bijdrage:<br>• Collectieve preventie € 135.083<br>• Veilig Thuis € 111.484 (inclusief extra centrumbijdrage € 30.627)<br>• Jeugdgezondheidszorg (WPG) € 326.092<br>• Toezicht Wmo € 2.311 |

Bedragen in € x1000

| Financiële informatie | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | 1.739 | 1.979 |
| Vreemd Vermogen | 36.190 | 39.032 |
| Financieel resultaat 2023 | | 221 |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het uitvoeren van de collectieve preventie (de wettelijke WCPV-taken), met extra aandacht voor gezondheidsrisico's voor de mens in de fysieke en sociale omgeving. De activiteiten van de GGD staan in relatie tot het programma Volksgezondheid en milieu van de programmabegroting; specifiek het beleidsveld 'Regionaal gezondheidsbeleid'. |
| Risico's | Door de deelnemende gemeenten is gekozen om géén weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato van het inwoneraantal door de gemeenten gedragen. Een aantal van de gekwantificeerde risico's heeft een structureel karakter, terwijl een belangrijk deel van de weerstandscapaciteit een incidenteel karakter heeft (75% van de weerstandscapaciteit). Deze weerstandscapaciteit zal in de komende jaren verder worden aangewend, waardoor het weerstandsvermogen verder zal verslechteren.<br>Vanaf 2020 voert GGD de taken van de Jeugdgezondheidszorg van 0 tot 18 jarigen uit. Het basispakket wordt gefaseerd verder uitgebreid in combinatie met de ambities van de aanpak trendbreuk. Dit zorgt voor oplopende kosten voor de begroting GGD t/m 2025. |
| Ontwikkelingen | In het regionaal gezondheidsbeleid is vastgelegd dat het doel is om een trendbreuk te realiseren en de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg in te lopen. Dit moet gebeuren op gestructureerde wijze door middel van effectief |

| Gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) Zuid Limburg, gevestigd te Heerlen. | |
|---|---|
| | bewezen interventies en programma's. Het programmabureau Trendbreuk, ondergebracht bij de GGD, heeft hierbij de rol om dit samen met gemeenten, zorgpartners en andere maatschappelijke partners te ontwikkelen en uit te bouwen. Voor het programma Trendbreuk is dit jaar een nieuw werkplan opgesteld, welke zal lopen van 2024 tot 2026. Hierin worden ambities verder uitgewerkt maar ook een aantal nieuwe ambities toegevoegd.<br>De GGD is gezien alle ontwikkelingen van de afgelopen jaren (o.a. COVID) aan de slag gegaan met een nieuw meerjarenperspectief, waarbij er ook sprake is van financiële consequenties. Dit zogenaamde meerjarenbeleidsplan loopt van 2024-2027 en is in 2023 vastgesteld.<br>De GGD is verantwoordelijk voor de inhoudelijke coördinatie en uitwerking van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Dit akkoord loopt van 2023-2026 en behelst ook een aantal regionale aanpakken. Voor de gekozen regionale aanpakken vindt eerst een inventarisatie plaats, wat gebeurt er op dit vlak al bij de 16 gemeenten (lokaal). Het GALA vraagt veel capaciteit en inzet van de GGD, waarbij en intensieve samenwerking is met de gemeenten.<br>Ook het Integraal Zorgakkoord (IZA) vraagt veel van de GGD. De GGD is verantwoordelijk voor de bijbehorende procesregie en inhoudelijke coördinatie namens de 16 gemeenten om samen met zorgverzekeraars en zorg- en maatschappelijke organisaties te komen tot het regioplan Zuid Limburg. |

| Reinigingsdienst Rd4, gevestigd te Heerlen. | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Het doelmatig, milieuhygiënisch verantwoord en marktconform (doen) inzamelen en verwerken van afvalstoffen (basispakket), het reinigen van de openbare ruimten en de daarmee samenhangende taken alsmede het bestrijden van gladheid (pluspakket). |
| Partijen | De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal. |
| Bestuurlijk belang | In het Algemeen Bestuur zijn alle gemeenten vertegenwoordigd door een collegelid. De wethouder verantwoordelijk voor Milieu is lid van het Algemeen Bestuur. |
| Financieel belang | Voor alle taken uitbesteed bij Rd4 worden de kosten op basis van prijzen per ton afval bij de deelnemende gemeenten in rekening gebracht.<br>In 2023 bedroegen de lasten voor de inzameling van huishoudelijk afval voor Voerendaal € 1.033.899. De lasten worden doorberekend in de tarieven van de afvalstoffenheffing.<br><br>De totale kosten van Rd4 worden per product en per gemeente toegerekend. Toerekening vindt plaats door per afvalstroom hoeveelheden, logistieke uren en gebruikmaking van inzameldiensten naar de afzonderlijke gemeenten toe te kennen.<br><br>Bedragen in € x1000<br><br>Financiële informatie \| Per 1 jan. 2023 \| Per 31 dec. 2023<br>Eigen vermogen \| 2.495 \| 4.027<br>Vreemd Vermogen \| 40.448 \| 38.833<br>Financieel resultaat 2023 \| \| 1.666 |
| Activiteiten/prestaties/effecten | De basisactiviteiten zijn het verwijderen van de huishoudelijke afvalstromen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in het (op)halen (restafval, gft, PMD, papier, grof vuil, snoeiafval), straatvoorzieningen (glas, papier, textiel) en de overige diensten (o.a. servicepunt). Daarnaast neemt Voerendaal de volgende activiteiten af uit het pluspakket, o.a. straatreiniging, registratie en opruimen afvaldumpingen, huisuitzettingen en de coördinatie van de afzet van afvalstromen. |
| Risico's en kansen | Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie. |
| Ontwikkelingen | Binnen de GR Reinigingsdiensten is, in nauw overleg met de betrokken gemeenten, in 2021 een Grondstoffenplan vastgesteld. Op termijn zullen grondstoffen schaarser worden hetgeen betere scheiding van afvalstromen noodzakelijk maakt. Betere afvalscheiding, meer preventie en verdere |

| Reinigingsdienst Rd4, gevestigd te Heerlen. | |
|---|---|
| | duurzaamheid van afvalbewerking en verwerking vormen de bouwstenen van dit Grondstoffenplan 2022-2026. Nadruk komt te liggen op het (nog) beter scheiden van restafval en het optimaliseren van hergebruik van afvalstromen als grondstoffen (circulaire economie). In Landgraaf en Kerkrade is in 2023 een proef gestart met de zogenaamde Grondstoffentas waarbij waardevolle grondstoffen zoals, piepschuim, harde kunststoffen, oud ijzer en opblaasbare artikelen van PVC apart worden ingezameld. Naar verwachting zal dit positief bijdragen aan de vermindering van de afvalhoeveelheid en een toename van gescheiden grondstoffen. Bij succes zal de grondstoffentas in alle Rd4-gemeenten ingevoerd worden.<br><br>Algemeen stellend blijven exogene factoren (denk aan de kosten voor de verwerking van afval- en grondstoffen, brandstof, salarislasten) vooralsnog de begroting van de GR Rd4 sterk bepalen. De doorontwikkeling van de circulaire economie en de inherent hieraan stijgende waarde van grondstoffen zal naar verwachting op termijn positief bijdragen aan de nivellering van de kosten. |

| RUD Zuid-Limburg, gevestigd te Maastricht | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Ter behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht op en handhaving van het omgevingsrecht. |
| Partijen | De gemeenten Beek, Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Maastricht, Meerssen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Voerendaal en de Provincie Limburg. |
| Bestuurlijk belang | Het openbaar lichaam heeft een algemeen bestuur. De colleges van burgemeester en wethouders en gedeputeerde staten wijzen uit hun midden een lid van het algemeen bestuur aan. Voor Voerendaal is wethouder Verbraak lid van het algemeen bestuur. |
| Financieel belang | Deelnemers dragen bij aan de kosten van het goed functioneren van het openbaar lichaam en het uitoefenen van de hem opgedragen taken op basis van de feitelijke afname van taken.<br><br>Bedragen in € x1000<br><br>Financiële informatie \| Per 1 jan. 2023 \| Per 31 dec. 2023<br>Eigen vermogen \| 1.147 \| 2.041<br>Vreemd Vermogen \| 2.329 \| 3.985<br>Financieel resultaat 2023 \| \| 1.016 |
| Activiteiten/prestaties/effecten | De gemeente Voerendaal heeft naast de basistaken, zijnde de gemeentelijk overstijgende bedrijven en keten-gerelateerde milieutaken, ook aanvullende milieutaken overgedragen. |
| Risico's en kansen | Veranderingen van wetgeving, met name de komst van de omgevingswet, zorgt voor de wijziging van de omvang van de taken die door de RUD moeten worden uitgevoerd. Dit zal leiden tot een verandering in de bijdrage.<br>De huidige arbeidsmarkt en het personeelstekort zorgen voor knelpunten binnen de planning en de uitvoering. Indien hiervoor inhuur van personeel nodig is, kan dit leiden tot een verhoging in de bijdrage.<br>Eventuele nadelige of voordelige exploitatieresultaten worden door de deelnemers gedragen. |
| Ontwikkelingen | Gemeente Voerendaal is overgegaan op RXMission. Hiermee kan direct gecommuniceerd worden met de RUD. Het testen van dit communicatiesysteem is in 2022 uitgevoerd, waarbij rekening gehouden wordt met het DSO (Digitaal Systeem Omgevingswet).<br>In 2023 is uitvoering gegeven aan het werkprogramma 2023. In dit werkprogramma zijn de wettelijke milieutaken en een aantal niet- basistaken opgenomen. Door personeelstekort bij de RUD konden enkele geplande taken niet uitgevoerd worden. Op basis van prioritering zijn deze taken deels doorgeschoven naar 2024.<br>Voor de verschillende milieuonderwerpen zijn de opdrachten gestandaardiseerd zodat de advisering door de RUD versneld kan worden. |

| RUD Zuid-Limburg, gevestigd te Maastricht | |
|---|---|
| | Binnen de SGOVP hebben verschillende overleggen plaats gevonden om gezamenlijk input te leveren aan de RUD. Hierbij gaat het om:<br>• De P&C cyclus;<br>• De voorbereiding van de overleggen van het algemeen bestuur;<br>• de ontwikkeling van de RUD Zuid-Limburg |

| Het Gegevenshuis, gevestigd te Landgraaf. | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Het Gegevenshuis ontzorgt (lokale) overheden op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimte gerelateerde (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal. Hiermee kunnen (lokale) overheden voldoen aan wettelijke verplichtingen op dit gebied en kunnen dienstverlening en bedrijfsvoering kwalitatief hoogwaardig en kosteneffectief worden uitgevoerd. Het Gegevenshuis is door de opdracht gevende overheden tevens opgericht om innovatie in technologieën te vertalen naar de toepassing van object- en ruimte gerelateerde data in het publieke domein, waardoor het Gegevenshuis een substantiële bijdrage kan leveren aan het imago van de regio en de regionale (economische) ontwikkelingen en bijbehorende werkgelegenheid. Als openbaar lichaam fungeert Het Gegevenshuis als shared service Centre in het publieke domein en ligt de focus om continu te innoveren, de dienstverlening te verbeteren en kosten te reduceren. |
| Partijen | Deelnemers zijn de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal en het Waterschap Limburg. |
| Bestuurlijke vertegenwoordiging | Van iedere deelnemende gemeente neemt een bestuurder zitting in het algemeen bestuur. Voor de gemeente Voerendaal is dit de portefeuillehouder bedrijfsvoering. |
| Financieel belang | In 2023 heeft Voerendaal € 167.182 bijgedragen. De totale kosten van de GR bedroegen € 3.981.283. |

Bedragen in € x1000

| Financiële informatie | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | 315 | 318 |
| Vreemd Vermogen | 1.060 | 1.079 |
| Financieel resultaat 2023 | | 261 |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Bij Het Gegevenshuis is sprake van een hoofdtaak: het beheren van geo-data van object- en ruimte-gerelateerde (basis)registraties. Het uitvoeren van deze taken vloeit voort uit de wettelijke verplichtingen binnen het stelsel van basisregistraties (b.v. BAG, BGT, WKPB) dan wel uit het ondersteunen van beleid, uitvoering en publieke dienstverlening bij overheidstaken. In 2018 zijn deze taken uitgebreid met het databeheer van riool, groen en grijs.<br>Naast inwinnen en beheer van de diverse gegevens wordt deze informatie verwerkt om te kunnen raadplegen in een geo-informatiesysteem en digitale tekeningen. |
| Risico's en kansen | Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie. Uitbreiding van het aantal deelnemers zal resulteren in een structureel lagere exploitatiebijdrage. |
| Ontwikkelingen | De strategische agenda (2022) van Het Gegevenshuis kent twee pijlers: groei en innovatie. Groei om enerzijds voldoende robuust te worden en de maximale voordelen van schaalgrootte te genereren en anderzijds voor het behoud van regionale werkgelegenheid. Innovatie om met slimme producten en diensten een extra dimensie en efficiencyslag te kunnen geven aan beleid, uitvoering en dienstverlening. Het gebruik van geo-data wordt verder uitgebreid in de komende jaren. |

**Parkstad IT, gevestigd te Heerlen.**

| | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | De bestaande missie van het ICT-samenwerkingsverband Parkstad-IT luidt als volgt. Parkstad-IT:<br>1. Waarborgt voor haar deelnemers de continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht van de ICT-dienstverlening door beperking van organisatorische kwetsbaarheid;<br>2. Verhoogt de kwaliteit van processen, waardoor partijen beter kunnen functioneren;<br>3. Verhoogt de professionaliteit en deskundigheid van medewerkers;<br>4. Zet de beschikbare arbeidskracht efficiënter in;<br>5. Realiseert schaalvoordelen door efficiency: het ontdubbelen van ICT-voorzieningen, het beperken van de (stijgende) ICT kosten;<br>6. Koopt gezamenlijk in van soft- en hardware, bedrijfssoftware uitgezonderd, in overeenstemming met de eisen van de licentiegever; bedrijfstoepassingen van deelnemers (bijv. software voor Burgerzaken of Sociale Dienst) worden door henzelf aangekocht. |
| Partijen | De huidige deelnemers aan de lichte gemeenschappelijke Parkstad IT zijn de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf en de Brandweer Zuid-Limburg. |
| Bestuurlijk belang | Parkstad IT is een publiekrechtelijk samenwerkingsverband van gemeenten en instellingen die gemeentelijke taken uitvoert op het gebied van ICT-dienstverlening. De formeel juridische basis voor deelname aan Parkstad IT is een Gemeenschappelijke Regeling, zonder openbaar lichaam en zonder gemeenschappelijk orgaan, tussen de deelnemer en de gemeente Heerlen. Dit is een zogenaamde lichte GR, ook wel centrumgemeente constructie genoemd. De deelnemers worden vertegenwoordigd door de deelnemersraad bestaande uit de afdelingshoofden bedrijfsvoering. |
| Financieel belang | In 2023 is aan Parkstad IT een bijdrage van € 386.604 betaald.<br><br>Bij het opstellen van de jaarrekening waren de jaarstukken van GR Parkstad IT nog niet voorhanden.<br><br>Bedragen in € x1000 |

| Financiële informatie | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen* | | Niet bekend |
| Vreemd Vermogen** | | Niet bekend |
| Financieel resultaat 2023 | | Niet bekend |

*/** Parkstad IT stelt geen balans op waardoor deze financiële informatie niet voorhanden is.

Parkstad IT functioneert zonder winstoogmerk. De kosten worden naar rato van afname van de dienstverlening verdeeld over de deelnemers. De bijdrage van de deelnemers op rekeningbasis is gelijk aan de geraamde bijdrage tenzij het resultaat in de jaarrekening van PIT met meer dan € 250.000 afwijkt. In dat geval vindt verrekening met de deelnemers naar rato plaats. Resultaten binnen de bandbreedte van € 250.000, positief of negatief, lopen via de balans over naar een volgend exploitatiejaar.

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Deze regeling heeft tot doel om de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende partijen te behartigen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. |
| Risico's en kansen | Bij uittreden of opheffing participeert de gemeente in de aanwezige schulden c.q. kosten van liquidatie. |
| Ontwikkelingen | Op bedrijfsvoeringsgebied richten ze zich op de doorontwikkeling naar een adequate dienstverlening waarin alle stakeholders vertrouwen hebben. Ook dient er een doorontwikkeling plaats te vinden m.b.t. de informatievoorziening vanuit Parkstad-IT: denk aan het opzetten en integreren van producten vanuit de P&C-cyclus, verantwoordings-rapportages, verbeteraanpak om de basis op orde krijgen. Daarnaast is Parkstad-IT zich aan het oriënteren om in 2022 naar een volwaardige GR te transformeren. |

**Omnibuzz, gevestigd te Geleen.**

| | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Het doel is het bieden van een kwalitatief hoogstaande, effectieve en efficiënte vervoersvoorziening die aansluiting vindt op andere vervoersvormen zoals het openbaar vervoer en de transformatie in de zorg. Hierbij wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van ontschotting, bundeling van vervoerscapaciteit en een gezamenlijke uitvoering van vervoer. Omnibuzz is een flexibele en toekomstbestendige organisatie van het doelgroepenvervoer die door gemeenten direct aangestuurd wordt. Door deze samenwerking worden synergievoordelen behaald, en kunnen de systeemkenmerken van vervoer (lees: vervoersmiddelen, planning, eisen materieel, telefoonnummer en klantenservice) overal gelijk zijn. Dit bevordert de kwaliteit.<br>De resultaten waar Omnibuzz zich op richt:<br>• Minder doelgroepenvervoer door toeleiding naar het OV;<br>• Laagdrempelig en toegankelijk vervoer;<br>• Efficiënt en doelmatig doelgroepenvervoer;<br>• Bijdrage leveren aan het langer en volwaardig kunnen participeren in de maatschappij;<br>• Klantgerichtheid en klanttevredenheid;<br>• Competente en gedreven medewerkers;<br>• Een 'slimme' organisatie mobiliteit;<br>• Samenwerking partners. |
| Partijen | Alle Limburgse gemeenten behalve Mook. |
| Bestuurlijk belang | De verantwoordelijk portefeuillehouder is namens de gemeente Voerendaal afgevaardigd als lid van het algemeen bestuur van Omnibuzz. |
| Financieel belang | De totale kosten van de GR bedroegen voor 2023 € 27.529.468. De totale kosten voor Voerendaal bedroegen voor 2023 € 225.696, onderverdeeld in:<br>• Vervoerskosten € 172.761<br>• Indirecte vervoerskosten € 23.508<br>• Overhead € 29.427<br><br>Er is in 2023 in totaal € 258.158 aan Omnibuzz betaald. Er is sprake van een te bestemmen resultaat van € 33.464. |

Bedragen x € 1.000

| Financiële informatie | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | 1.039 | 935 |
| Vreemd Vermogen | 1.977 | 4.490 |
| Financieel resultaat 2023 | | 2.069 |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Collectief vraagafhankelijk vervoer (cvv), dagbestedingsvervoer (Wmo en jeugd), leerlingenvervoer. |
| Risico's en kansen | <u>Risico's:</u><br>- Kostenontwikkeling: We hebben op meerdere vlakken te maken met forse prijsstijgingen (brandstof, loonkosten, indexaties bij diverse leveranciers, etc).<br>- Krapte arbeidsmarkt: de taxibranche staat al geruime tijd onder druk, er is een groot tekort aan chauffeurs. De tijdigheid van de ritten komt langzaam maar zeker in de knel, en dit leidt weer tot meer telefoonverkeer bij de ritreservering waardoor daar ook weer wachttijden ontstaan.<br><u>Kansen:</u><br>Om de aangevraagde ritten te kunnen blijven uitvoeren en geen klanten teleur te stellen heeft Omnibuzz ingezet op het intensiveren van digitale communicatie (Mijn Omnibuzz), toepassen van piekspreiding, afschaffen van nachtritten, samenwerking met Arriva en provincie om scootmobielgebruik en OV te stimuleren. |
| Ontwikkelingen | - Omnibuzz gaat voor zes gemeenten het leerlingenvervoer aanbesteden en uitvoeren.<br>- Omnibuzz heeft samen met de Provincie Limburg en Arriva een actieplan opgesteld met ideeën en projecten teneinde burgers de kans te geven zo goed en zo lang mogelijk gebruik te maken van de vervoersvormen die er zijn, inclusief het reguliere OV.<br>- De tijdigheid van de ritten staat onder druk a.g.v. 1) ernstig en structureel |

| Omnibuzz, gevestigd te Geleen. | |
|---|---|
| | tekort aan chauffeurs, 2) toename van vraag naar vervoer, 3) toename van benodigde ondersteuning bij reizigers.<br>- Omnibuzz gaat piekspreiding intensiveren: ritten over een dag meer spreiden door een maximaal aantal ritten toe te laten per uur of kwartier. Uitgangspunt: een rit verschuift maximaal 30 minuten.<br>- Gedurende 2023 is een geleidelijke stijging van het vervoer te zien, maar we zitten nog ruim onder het niveau pré COVID-19. Dit leidt tot een positief resultaat over 2023.<br>- Gebruik van 'Mijn Omnibuzz' intensiveren: de uitvoeringsproblemen op de weg vergroten de druk bij met name bij ritreservering (meer en langere gesprekken naar aanleiding van de te laat meldingen met als gevolg langere wachttijden voor de overige klanten die ritten willen reserveren). Daarom wordt ingezet op intensivering van de digitale communicatie.<br>- Wij hebben besloten om in navolging van het OV het klanttarief voor het CVV per 1-1-2024 niet te indexeren. |

### 3.2 Deelnemingen

| IBA Parkstad BV (Besloten Vennootschap), gevestigd te Heerlen. | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Invulling te geven aan de transformatie-/herstructureringsopgaven van Parkstad Limburg via de realisatie en ontwikkeling van de Internationale Bau Ausstellung Parkstad 2020/2021. |
| Partijen | De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal plus de provincie Limburg. |
| Bestuurlijk belang | De burgemeester is lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. |
| Financieel belang | Voerendaal participeert voor € 374 in het totale aandelenkapitaal (€ 20.776) van de BV. Voor de looptijd van de BV dragen partijen € 47 mln. bij: de bijdrage van Voerendaal is maximaal € 852.409 over de looptijd van IBA. In 2022 heeft Voerendaal € 10.800 bijgedragen, als additionele bijdrage i.v.m. verlenging Expojaar. |
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het IBA-bureau heeft de volgende kerntaken:<br>• organiseert de Open Oproep voor IBA-projecten en activeert projectdragers en allianties om mee te doen;<br>• kwalificeert en selecteert projecten voor mogelijke financiële ondersteuning waarbij de regels ter uitsluiting van staatssteun worden gerespecteerd;<br>• faciliteert, stimuleert en versterkt richtinggevende- en voorbeeldstellende<br>• projecten voor de transformatie van Parkstad. De IBA-organisatie is niet de projectuitvoerder;<br>• organiseert de communicatie rondom IBA Parkstad;<br>• investeert in de kwaliteit van innovatieve- en spraakmakende IBA-projecten;<br>• verwerft financiële middelen uit subsidies en sponsoring;<br>• organiseert ondersteunende activiteiten facilitering van de uitvoering van IBA-projecten.<br>• Organiseert een expojaar waarin behaalde resultaten en opgedane kennis worden geëtaleerd.<br><br>IBA fungeert hierbij primair als kwaliteitsmachine voor de verbetering van initiatieven. De eerste open oproep van IBA Parkstad heeft gelopen tot en met 15 december 2014. In deze oproep zijn bijna 300 project-ideeën ingediend, die door de curator-directeur en het Q-team gewaardeerd. Eind 2017 maakten 50 projecten onderdeel uit van het IBA Uitvoeringsprogramma. Eind 2022 is een aantal projecten reeds geheel gerealiseerd en afgewikkeld, een aantal lopen nog een aantal jaren door. |
| Risico's en kansen | Doordat in het verleden reeds afschrijving van het aandelenpakket heeft plaats gevonden, is het risico nihil tenzij deze onderneming extra bijdragen vraagt bij mogelijke toekomstige tegenvallende bedrijfsresultaten van de NV. Het risico dat dit gebeurd is zeer gering. |
| Ontwikkelingen | Eind 2022 is een nieuwe directeur aangesteld, met als belangrijkste taak het verankeren van de opgedane kennis naar de toekomst toe en het afbouwen van de BV. Dit moet in 2023 leiden tot een zogenaamd Evolutieplan waarin helderheid wordt gegeven voor de periode t/m 2025. |

| NV Reinigingsdiensten RD4 (Naamloze Vennootschap), gevestigd te Heerlen | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | De naamloze vennootschap heeft als doel het tot stand brengen van een doelmatige-, milieuhygiënische-, verantwoorde- en marktconforme inzameling van bedrijfsafval. Daarnaast houdt de vennootschap zich bezig met vegen van wegen en bedrijfsterreinen en -hallen, rioolreiniging en – inspectie, gladheidsbestrijding. |
| Partijen | De gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals en Voerendaal. |
| Bestuurlijk belang | De wethouder verantwoordelijk voor Milieu is lid van de Vergadering van Aandeelhouders. |
| Financieel belang | De gemeente is houder van 1.188 aandelen van € 4,54 per aandeel (totaal € 5.391 boekwaarde). Het dividend 2022 (ontvangen in 2023) voor de gemeente Voerendaal bedroeg € 7.703. |

| NV Reinigingsdiensten RD4 (Naamloze Vennootschap), gevestigd te Heerlen | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | De NV Reinigingsdiensten Rd4 verzorgt de inzameling en verwerking van bedrijfsafvalstoffen en het adviseren op het gebied van afval/milieubeleid. Daarnaast verzorgt de NV reinigingstaken voor bedrijven. |
| Risico's en kansen | Het risico t.a.v. het aandelenkapitaal beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. Daarnaast wordt het risico gelopen dat de gemeente extra bijdragen moet betalen bij mogelijke toekomstige tegenvallende bedrijfsresultaten van de NV. Bij uittreden of wijziging takenpakket dient door de gemeente een schadeloosstelling plaats te vinden. Bij tegenvallende bedrijfsresultaten kan het dividend onder druk komen te staan. |
| Ontwikkelingen | Rd4 blijft investeren in een duurzame bedrijfsvoering. Deze intensivering van de vergroening van de bedrijfsvoering wordt actief uitgedragen bij de acquisitie en klantbenadering. Momenteel is de markt in beweging, niet in het minst door een gebrek aan recyclecapaciteit in Europa. |

| NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML) (Naamloze Vennootschap), gevestigd te Maastricht. | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Het voorzien van de gehele Limburgse bevolking van zuiver, helder en betrouwbaar drinkwater, tegen een zo laag mogelijke prijs. |
| Partijen | Alle Limburgse gemeenten. |
| Bestuurlijk belang | De gemeente is aandeelhouder. De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de Vergadering van Aandeelhouders. |
| Financieel belang | Het betreft een deelneming in het aandelenkapitaal.<br>De gemeente is houder van 4 aandelen van € 4.538 nominaal per aandeel (totaal € 18.152). Er wordt geen dividend uitgekeerd. |

| | per 1 jan 2023 | per 31 dec 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | 221 mln. | Niet bekend |
| Vreemd Vermogen | 397 mln. | Niet bekend |
| Financieel resultaat 2023 | Niet bekend | |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het verzorgen van de drinkwaterproductie, drinkwaterdistributie en het geven van voorlichting op het gebied van drinkwater.<br>Deze activiteiten staan in relatie tot programma “Volksgezondheid en Milieu”, specifiek het taakveld ‘riolering’. De activiteiten richten zich op het onderhouden, in stand houden en verbeteren van de drinkwatervoorziening. |
| Risico's en kansen | Het risico t.a.v. het aandelenkapitaal beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap. Verder risico tot het betalen van extra bijdragen bij mogelijke toekomstige tegenvallende bedrijfsresultaten van de NV. |
| Ontwikkelingen | Geen. |

| NV Enexis Holding (Naamloze Vennootschap), gevestigd te Rosmalen. | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,3 miljoen klanten (huishoudens, bedrijven en overheden) voor gas en 2,9 miljoen klanten voor elektriciteit. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.<br><br>Conform het in 2022 vastgestelde nieuw strategisch plan is gekozen voor de focus op kerntaken met drie hoofddoelen:<br>• Sturen op maatschappelijk optimale energiekeuzes.<br>Mede richting geven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe;<br>• Iedereen altijd toegang tot energie<br>Voor iedereen een toegankelijke, veilige energie-infrastructuur met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten;<br>• Klanten weten wat ze aan Enexis hebben<br>Transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening aan klanten en |

| NV Enexis Holding (Naamloze Vennootschap), gevestigd te Rosmalen. | |
|---|---|
| | marktpartijen.<br>• In 2023 zijn de kerntaken en hoofddoelen hetzelfde. De focus ligt op de uitvoering van de energietransitie. |
| Partijen | Tal van gemeenten en provincies; Voerendaal is aangesloten bij Vereniging Gemeenten Aandeelhouders in Limburg (VEGAL) binnen Enexis Holding N.V. |
| Bestuurlijk belang | De gemeente Voerendaal is aandeelhouder van Enexis Holding N.V. De wethouder Duurzaamheid is gemachtigd om de gemeente te vertegenwoordigen in de Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders (BAvA) en VEGAL.<br>De Provincie Limburg is ook aandeelhouder. De Gedeputeerde S.H.M Satijn, belast met de Portefeuille Economie, Financiën en bedrijfsvoering is gemachtigd en benoemt als lid van de aandeelhouderscommissie Enexis Holding N.V. |
| Financieel belang | Het betreft een deelneming in het aandelenkapitaal.<br>Het nominale aandelenpakket bedraagt € 263.250 (263.250 aandelen van nominaal groot € 1,00). De boekwaarde van de aandelen is € 263.250. De gemeente ontvangt jaarlijks naar rato van het aantal aandelen een dividend.<br>In 2023 is € 339.871,88 aan dividend ontvangen over 2022.<br><br>Daarnaast is in 2020 is een converteerbare hybride lening verstrekt aan Enexis voor een bedrag van € 879.363. |

| | per 1 jan 2023 | per 31 dec 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | € 5.441 mln. | € 5.320 mln. |
| Vreemd Vermogen | € 4.907 mln. | € 5.140 mln. |
| Financieel resultaat 2023 | | € 72 mln. |

| | |
|---|---|
| Activiteiten/prestaties/effecten | Activiteiten op de gebieden van energievoorziening, communicatiesystemen en -diensten, zorg voor een schoon en gezond milieu en voorzieningen of diensten die met het vorenstaande samenhangen of daaraan verwant zijn. |
| Risico's en kansen | Het nominaal aandelenkapitaal van deze vennootschap bedraagt € 149.682.196. Voerendaal bezit 0,17% hiervan met een nominale waarde van € 263.250. Daarmee zijn op grond van de wet (art. 2:81 BW) de verplichtingen en daarmee de aansprakelijkheid jegens Enexis Holding N.V. beperkt tot dit bedrag.<br>Tegenvallende exploitatieresultaten van Enexis hebben een negatief effect op de dividenduitkering zoals jaarlijks wordt ontvangen door de gemeente. Het risico is echter gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer.<br>Ten aanzien van de verstrekte converteerbare hybride lening is er een risico dat deze lening niet wordt terugbetaald door Enexis, maar wordt omgezet in aandelenkapitaal. Er wordt dan geen rentevergoeding meer ontvangen. Of dit gecompenseerd wordt door een hogere dividenduitkering is op dit moment onzeker. |
| Ontwikkelingen | Het nieuwe strategische plan heeft grote gevolgen voor de financiële positie van Enexis. Verkenningen van netbeheer NL en de individuele netbeheerders geven aan dat de energietransitie een enorme investeringsopgave en daaruit voortvloeiende kapitaalbehoefte tot gevolg heeft. Uitgangspunt is dat Enexis financieel solide blijft, geen financiële risico’s neemt en tenminste een A credit-rating behoudt.<br>In 2022 heeft Enexis de commerciële dochter Fudura verkocht, met een opbrengst van 1,3 miljard (boekwinst € 1,1 mld).<br>Eind 2022 hebben de 3 regionale netbeheerders (Enexis, Alliander en Stedin) en hun aandeelhouders een onderhandelaarsakkoord bereikt met het Rijk over de voorwaarden en het proces voor een toekomstige participatie door het Rijk als de kapitaalbehoefte de mogelijkheden van het bedrijf en de huidige aandeelhouders overstijgt.<br>Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 13 april is besloten om akkoord te gaan met het Afsprakenkader Nachtwacht, het Dividendbeleid vanaf 2023 en een eenmalige dividenduitkering (100 miljoen) van Fudura.<br>Dankzij het dividendbeleid, de resultaten uit de verkoop van Fudura en het Afsprakenkader met het Rijk en de recente GRE-uplift staan de financiële ratio’s er nu goed voor. |

**CSV Amsterdam (v/h Claim Staat Vennootschap BV), Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV en Vordering op Enexis BV (Besloten Vennootschappen), gevestigd te ’s Hertogenbosch.**
Als voortvloeisel uit de verkoop van Essent PLB (productie- en leveringsbedrijf) zijn in 2009 speciale BV's opgericht om de financiële belangen van de aandeelhouders te waarborgen. De BV's hebben een tijdelijk karakter. Alleen overheidslichamen die aandeelhouder van Essent zijn geweest, kunnen aandeelhouder zijn).

**Openbaar belang**

Deze deelnemingen zijn enerzijds verkregen bij de verkooptransactie van de aandelen Essent aan RWE en anderzijds bij de verkoop van de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf van Attero aan private equity organisatie Waterland. Ze hebben een tijdelijk karakter en dienen in eerste instantie om de financiële belangen van de aandeelhouders te waarborgen. Het betreft de volgende vennootschappen:
- CSV Amsterdam B.V.
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
- Vordering op Enexis B.V.

**Partijen**

De verkopers van aandelen Essent.

**Bestuurlijk belang**

De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de Vergadering van Aandeelhouders.

**Financieel belang**

In 2020 zijn drie BV’s (Verkoop Vennootschap BV, Vordering op Enexis BV en CBL Vennootschap BV) opgeheven en heeft voor deze BV’s een finale afrekening plaatsgevonden.

*Bedragen afgerond op hele duizendtallen*

| **CSV Amsterdam BV** | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | € 210.079 | NB |
| Vreemd vermogen | € 13.351 | NB |
| Resultaat na belasting 2023 | | NB |
| Dividend (incl. 15% belasting) | | 0 |

| **Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV** | Per 1 jan. 2023 | Per 31 dec. 2023 |
|---|---|---|
| Eigen vermogen | € 1.480.014 | NB |
| Vreemd vermogen | € 9.914 | NB |
| Resultaat na belasting 2023 | | NB |
| Dividend (incl. 15% belasting) | | 0 |

**Activiteiten/prestaties/effecten**

Acties die voortvloeien uit de afwikkeling van de verkoop aandelen Essent respectievelijk splitsing van Enexis BV.

**Risico's en kansen**

De risico’s voor de gemeente zijn zeer beperkt.

**Ontwikkelingen / beleidsvoornemens**

De BV Publiek Belang Elektriciteitsproductie is in stand gehouden in verband met contractuele verplichtingen in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang kerncentrale Borssele. In 2023 zal onderzocht worden of deze contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd. De status van dit onderzoek is in 2024 nog niet bekend.

CSV Amsterdam zal in 2024 voorlopig nog voortbestaan in afwachting afloop bezwaarprocedure tegen de belastingdienst.

**Nazorg Limburg BV (Besloten Vennootschap), gevestigd te Maastricht-Aachen Airport.**

**Doel/maatschappelijk belang**

Nazorg Limburg beheert in opdracht van haar aandeelhouders de gesloten stortplaatsen in Limburg, ter bescherming van het milieu (waaronder grondwater) en ter voorkoming van negatieve gevolgen van bodemverontreiniging voor toekomstige generaties.
Er zijn géén commerciële doeleinden.

**Partijen**

de gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Mook en

| Nazorg Limburg BV (Besloten Vennootschap), gevestigd te Maastricht-Aachen Airport. | |
|---|---|
| | Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert. |
| Bestuurlijk belang | De wethouder verantwoordelijk voor Milieu vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. |
| Financieel belang | De gemeente is houder van 340 aandelen van € 0,45 per aandeel. De boekwaarde van de aandelen is per 31-12-2023 € 0. De gemeentelijke bijdrage is met ingang van 2022 niet meer verschuldigd. |
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het beheren van 15 gesloten stortplaatsen in Limburg. Dat beheer omvat onder andere het opsporen, analyseren en managen van milieurisico's van stortplaatsen en andere verontreinigde locaties. |
| Risico's en kansen | Het risico is nihil tenzij deze onderneming extra bijdragen vraagt bij mogelijke toekomstige tegenvallende bedrijfsresultaten van de BV. Het risico dat dit gebeurt is zeer gering mede omdat de bedrijfsactiviteiten voornamelijk bestaan uit nazorg. |
| Ontwikkelingen | Nazorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. |

| NV Bank Nederlandse Gemeenten (Naamloze Vennootschap), gevestigd te 's Gravenhage. | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. |
| Partijen | Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut (publieke sector). |
| Bestuurlijk belang | De burgemeester is lid van de Vergadering van Aandeelhouders. |
| Financieel belang | De gemeente is houder van 11.232 aandelen van € 2,50 per aandeel (totaal € 28.078 = boekwaarde). Het dividend over 2022 (verantwoord in 2023) voor de gemeente Voerendaal bedroeg € 25.609. |
| Activiteiten/prestaties/effecten | Het verzorgen van kredietverlening, beleggingen, advisering, betalingsverkeer en e-banking, gebiedsontwikkeling en vastgoed-ontwikkeling voor en in samenwerking met overheidspartijen. Deze activiteiten staan in relatie tot programma bestuur en dienstverlening van de programmabegroting; specifiek het beleidsveld 'financiering'. |
| Risico's en kansen | Over 2022 zal er 50% van de nettowinst (na uitkering aan houders van hybride kapitaal) worden uitgekeerd als dividend (€ 139 miljoen).<br>Voor de toekomst blijven gunstige funding, kansen in de markt en kostenbeheersing essentieel om de marktpositie te behouden. |
| Ontwikkelingen | Met een gerealiseerde nettowinst van € 300 miljoen over het verslagjaar 2022 (2021: € 236 miljoen) is het rendement op het eigen vermogen met 6,7% (2021: 5,5%). Specifiekere oorzaken van dit, vergeleken met 2021 relatief hoge rendement, is het gestegen renteresultaat en een hoger positief resultaat financiële transacties. Het renteresultaat 2022 van € 481 miljoen is € 74 miljoen hoger dan het resultaat van 2021, welke het gevolg is van de verkregen rentekorting en de gestegen rente. Het positieve resultaat financiële transacties van € 113 miljoen (t.o.v. € 100 miljoen in 2021). Dit is voornamelijk behaalt door verkoopresultaten en marktveranderingen.<br>Over 2022 zal er 50% van de nettowinst (na uitkering aan houders van hybride kapitaal) worden uitgekeerd als dividend.<br>Als gevolg van het aflossen van een financiering zal het renteresultaat waarschijnlijk lager uitkomen in 2023. BNG Bank verwacht een stijging van de bedrijfslasten in 2023, door investeringen in IT, hoge inflatie en CAO afspraken. |

| WoonWijzerWinkel Zuid Limburg (Besloten Vennootschap) gevestigd te Kerkrade | |
|---|---|
| Doel/maatschappelijk belang | Bijdragen aan de verduurzamingsopgave van Palet 1.0, 2.0 en 3.0. |
| Partijen | Gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal |
| Bestuurlijk belang | De wethouder Duurzaamheid is lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. |
| Financieel belang | Voerendaal bezit voor € 995 aan aandelen op een totaal van € 20.000 aan aandelen. Daarnaast wordt jaarlijks een lening verstrekt tot in totaal € 63.000 welke met ingang van 2025 lineair wordt afgelost en uiterlijk op 1-1-2035 geheel is terugbetaald. |
| Activiteiten/prestaties/effecten | Met de WoonWijzerWinkel wordt beoogd:<br>1. Beschikbaar stellen van één loket voor duurzaamheid in Parkstad;<br>2. Versnellen van de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad in Parkstad;<br>3. Creëren van een fysieke manifestatie van de aanpak PALET;<br>4. Tegengaan van 'energiearmoede' (nieuwe segregatie);<br>5. Creëren van kansen op de arbeidsmarkt voor de nieuwe 'verduurzamers' (installateurs etc.);<br>6. Professionaliseren van de installatiebranche;<br>7. Ontwikkelen van economisch potentieel voor ondernemers, inclusief MKB;<br>8. Versterken 'van het groene' imago van Parkstad;<br>9. Mogelijk uitrollen naar of aansluiten van geheel Zuid-Limburg;<br><br>De activiteiten van de WoonWijzerWinkel concentreren zich (vooralsnog) op de regio Parkstad. |
| Risico's en kansen | Met de WoonWijzerWinkel wordt mogelijk gemaakt dat het economische verdienmodel lokaal verankerd is. De economische omzet in de regio bestaat uit twee delen; materiaalkosten en arbeidskosten. Op basis van het businessplan betekent dit gemiddeld een werkgelegenheid van 100 FTE per jaar binnen de regio. Dat betekent nieuwe kansen voor mensen die nu aan de kant staan, maar ook kansen voor mensen die nu al in die branche werkzaam zijn (bv. omscholing).<br><br>Ten aanzien van de risico's zijn benoemd het ontbreken van (voldoende) klanten, het ontbreken van financieringsmogelijkheden, te sterke concurrentie en het ontbreken van voldoende arbeidskrachten. Hiertegen zijn mitigerende maatregelen voorzien. |
| Ontwikkelingen | • In de opstartfase van de BV is een dashboard ontwikkeld met stuurinformatie in afstemming met de reeds beschikbare meetinstrumenten en criteria. Per twee jaar wordt een kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie van de WoonWijzerWinkel uitgevoerd.<br>• Parkstad Limburg werkt samen met WoonWijzerWinkel de website Parkstadverduurzaamt.nl verder uit te werken zodat burgers op een centrale pagina terecht kunnen voor informatie over verduurzaming, toegang tot advies en een overzicht treffen van landelijk, provinciale en lokale maatregelen.<br>• In 2023 hebben de Parkstad-gemeenten ieder een deel van hun CDOKE-middelen ter beschikking gesteld aan de WoonWijzerWinkel. De WWW is hiermee met 12 FTE uitgebreid zodat de dienstverlening kan worden uitgebreid en kwalitatief een impuls krijgt. Deze afspraken lopen voor een periode van drie jaar. |

# Paragraaf Weerstandvermogen & Risicobeheersing

## Inhoud paragraaf

In het onderdeel “jaarrekening” wordt uitgebreid ingegaan op de effecten van deze jaarrekening voor de financiële positie van de gemeente Voerendaal. Een van de belangrijkste aspecten voor het oordeel omtrent de financiële positie betreft het weerstandsvermogen. Bij weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin een gemeente in staat is middelen vrij te maken om mogelijke substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ingrijpende consequenties heeft voor het voorgenomen beleid. Het weerstandsvermogen brengt tot uitdrukking de relatie tussen de weerstandscapaciteit en risico's die zich eventueel kunnen voordoen.

In artikel 11 van het BBV is het begrip weerstandsvermogen als volgt gedefinieerd:
*'De relatie tussen de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten en alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie, te dekken'.*

In principe bestaat weerstandscapaciteit uit de navolgende elementen:

| Incidentele weerstandscapaciteit | Structurele weerstandscapaciteit |
|---|---|
| • Algemene reserve<br>• Incidentele begrotingsruimte<br>• Stille reserves<br>• Post onvoorzien | • Onbenutte belastingcapaciteit<br>• Structurele begrotingsruimte |

Onderstaand zijn deze elementen nader toegelicht respectievelijk gekwantificeerd.

Algemene reserve.
De algemene reserve is de buffer die kan worden aangewend ter financiering van, in principe incidentele, opgetreden risico’s. De stand van de algemene reserve is per 31-12-2023 € 4.625.000 (begroot per 31-12-2023 € 3.665.000). Daarnaast wordt ook de reserve sociaal domein als buffer meegenomen. In principe worden bestemmingsreserves niet gekwalificeerd als incidentele weerstandscapaciteit. Echter de reserve sociaal domein heeft hoofdzakelijk als doel het opvangen van (incidentele) risico’s binnen dit domein (Jeugd, Participatie en Wmo). De stand van deze reserve is per 31-12-2023 € 1.106.000 (begroot per 31-12-2023 € 1.328.000). Zie voor verdere toelichting onderdeel Jaarrekening, hoofdstuk Reserves en voorzieningen.

De omvang van de stille reserves.
Van stille reserves is sprake indien de reële marktwaarde van de activa (bezittingen) de boekwaarde daarvan overstijgt. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als het bezit al geheel of gedeeltelijk afgeschreven is, maar nog wel bruikbaar voor een geïnteresseerde koper. Vaak worden als stille reserves genoemd gronden, gebouwen en aandelen. Praktisch gezien moeten deze bezittingen ook verkoopbaar zijn, willen zij dienen als weerstandsvermogen. Als dat zo is, doet zich tot slot nog het probleem voor van waardebepaling. De gemeente heeft nog diverse gronden, gebouwen en aandelen in bezit waarvan de marktwaarde de boekwaarde zou kunnen overstijgen. De meeste daarvan zijn echter niet verkoopbaar, bijvoorbeeld de gronden in een groengebied, het gemeentehuis of de onderwijsgebouwen. Gezien het inzicht hierin op dit moment zijn de stille reserves op nihil gesteld.

De post onvoorziene uitgaven.
De post onvoorzien bedraagt € 31.000 en is in 2023 niet ingezet.

De onbenutte belastingcapaciteit.
Het totaal aan OZB, de rioolrechten en de afvalstoffenheffing bepalen welke mogelijkheden de gemeente tot belastingheffing heeft, het zogenoemde “belastingpakket”. Voor wat betreft het rioolrecht en de afvalstoffenheffing is geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit omdat hierbij reeds 100% kostendekking is gerealiseerd. De onbenutte capaciteit van de OZB betreft de belastingheffing die nog kan plaatsvinden tot het niveau welke de gemeente moet heffen om voor toelating van een zogenoemde artikel 12 aanvraag (van de Financiële verhoudingswet) in aanmerking te kunnen komen. Volgens deze norm kunnen gemeenten die in de financiële problemen raken een aanvraag indienen voor extra steun uit het gemeentefonds.

## Beleidskaders

Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moet zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. De algemene reserve is het belangrijkste component van het gemeentelijk weerstandsvermogen.

In de Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2017 door de raad vastgesteld op 6 juli 2017, die van toepassing is op deze begroting is de ***streefwaarde van de ratio van het incidentele weerstandsvermogen bepaald op 2 (= ruim voldoende)***. Het gaat hierbij om de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen.

In de nota Reserves en voorzieningen 2019 door de raad vastgesteld op 13 december 2018 heeft de raad besloten om naast de hierboven genoemd streefwaarde ook een ***minimale omvang van de algemene reserve*** vast te stellen, zijnde ***10% van de uitgaven conform het jaarlijks begrotingstotaal***. Deze omvang wordt jaarlijks in onderhavige paragraaf vastgesteld.

De benodigde weerstandscapaciteit stelt de gemeente vast aan de hand van een risico-inventarisatie. Alle sectoren inventariseren hun eigen risico's inclusief de kans van optreden en de financiële gevolgen.

## Risico's

Algemeen
Een risico is de kans op het optreden van een gebeurtenis, die een (negatief) gevolg voor de gemeente met zich mee kan brengen. Het gaat om een onzekere gebeurtenis met financiële en/of materiële gevolgen. Het risico kan o.a. van juridische, organisatorische, bedrijfseconomische of milieutechnische aard zijn. Van belang hierbij is om het risico te onderkennen, zoveel als mogelijk te kwantificeren (wat is de kans dat het risico werkelijkheid wordt en de inschatting van de financiële gevolgen) en maatregelen treffen om het risico te verminderen.

Risicoprofiel Gemeente Voerendaal
De risico's zijn bij het opstellen van de begroting 2023 geïnventariseerd. In het beginsel worden alleen de risico's van materiële betekenis (substantiële impact op de financiële positie) en waarvoor geen maatregelen zijn getroffen in de beoordeling betrokken. Het kwantificeren van de risico's vindt plaats door de kans (de waarschijnlijkheid dat het risico zich voordoet) te vermenigvuldigen met het gevolg (de schade als het risico zich werkelijk voordoet). Hier vloeit vervolgens de risicoscore uit waarmee de risico's worden geprioriteerd in laag, midden en hoog.

In onderstaande tabel geven wij de begrote risico's aan inclusief de aard (incidenteel / structureel) en het rekenbedrag in de begroting. Deze worden afgezet tegen de risico's die zich in de jaarrekening 2023 werkelijk hebben voorgedaan.

| **Risico** | **Structureel / Incidenteel** | **Rekenbedrag begroting** | | **Bedrag in de jaarrekening** |
|---|---|---|---|---|
| Calamiteitenfonds Mijn(water)schade | Incidenteel | 4.000 | | 0 |
| Overige risico's | Incidenteel | 0 | | 233.000 |
| ***Totaal incidentele risico's*** | | ***4.000*** | | ***233.000*** |
| Algemene uitkering | Structureel | 107.000 | | 0 |
| Nieuwe/gewijzigde wetten / deregulering | Structureel | 0 | | 0 |
| Verbonden partijen | Structureel | 40.000 | | 175.000 |
| Sociaal domein | Structureel | 178.000 | | 62.000 |
| Stijging bouwkosten | Structureel | 20.000 | | 0 |
| Stelpost loon- en prijsstijging | Structureel | 420.000 | | 0 |
| Stijging energiekosten | Structureel | 297.000 | | 0 |
| Rente | Structureel | 61.000 | | 0 |
| Overige risico's | Structureel | 98.000 | | 0 |

| Risico | Structureel / Incidenteel | Rekenbedrag begroting | | Bedrag in de jaarrekening |
|---|---|---|---|---|
| ***Totaal structurele risico's*** | | ***1.221.000*** | | ***237.000*** |
| ***Totaal risico's*** | | ***1.225.000*** | | ***470.000*** |

Onderstaand zijn de hierboven weergegeven risico's nader toegelicht.

Calamiteiten Mijn(water)schade
Sinds het staken van oppompen van Mijnwater in 1994 wordt nog steeds schade geleden als gevolg van beweging van de bodem die veroorzaakt is door de aanleg en/of exploitatie van mijnbouwwerken waaronder begrepen schade als gevolg van bodembewegingen die het gevolg zijn van het geleidelijk vollopen van mijnen met mijnwater. Momenteel is nog niet duidelijk wie verantwoordelijk is voor nieuwe mijnschades. Voor schrijnende gevallen waarbij de veiligheid in het geding komt, is daarom een calamiteitenfonds ingericht. Alleen indien een schadegeval zich op het eigen grondgebied van de gemeente Voerendaal voordoet, kan het aandeel van Voerendaal in het calamiteitenfonds worden aangesproken. In 2023 heeft dit risico zich niet voorgedaan.

Overige risico's van incidentele aard
In 2023 hebben zich de volgende risico's voorgedaan van incidentele en onvoorziene aard, welke opgevangen zijn binnen het rekeningresultaat;
- € 137.000 hogere opleidingskosten
- € 96.000 hogere lasten leerlingenvervoer

Algemene uitkering
De gevolgen van de circulaires worden vertaald naar de (meerjaren)begroting. De jaarlijkse ontwikkeling van de uitkering uit het gemeentefonds is gekoppeld aan de jaarlijkse ontwikkeling van de netto gecorrigeerde uitgaven (samen de trap op, samen de trap af). De integratie-uitkering Sociaal domein is overgeheveld naar de algemene uitkering met uitzondering van de aparte integratie-uitkeringen betreffende Participatie en Voogdij/18+. De meerjarige ontwikkeling van de algemene uitkering blijft een onzekere factor. In 2023 heeft zich dit risico niet voorgedaan, met andere woorden er was geen sprake van een nadelig financieel effect (begroot versus werkelijk).

Nieuwe wetten / deregulering
Nieuwe regelgeving zorgt vaak voor extra belasting en kosten voor de gemeente. Verder gaat nieuwe regelgeving en deregulering vaak gepaard met minder middelen voor de gemeente. Dat wil zeggen dat een lager budget voor de gemeente beschikbaar komt dan vóór de deregulering. Deze situatie doet zich onverminderd voor. Gemeenten worden steeds meer verantwoordelijk voor de uitvoering van taken en 'moeten het doen' met bijbehorende verlaagde budgetten. In 2023 betrof het de volgende regelgeving:

*Omgevingswet (inwerkingtreding 1 januari 2024)*
Met de Omgevingswet worden de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigd en samengevoegd. De structurele financiële effecten van de omgevingswet zijn nog onvoldoende inzichtelijk. Hiertoe is de VNG opgeroepen om zorg te dragen voor een budget neutrale overgang. De werkzaamheden rondom de implementatie, zoals software en personele ondersteuning zijn binnen de ramingen uitgevoerd. De inwerkingtreding is meermaals uitgesteld (1 juli 2022 → 1 januari 2023) en is nu definitief per 1 januari 2024. In 2023 hebben zich geen financiële risico's voorgedaan.

Verbonden partijen
Verbonden partijen voeren in de regel gemeentelijke taken uit met een groot politiek belang. Ze leveren een forse bijdrage aan de realisatie van de maatschappelijke doelen. Deelname in verbonden partijen levert de gemeente niet alleen voordelen op, maar ook de financiële en bestuurlijke risico's. Om de voordelen optimaal te benutten en de risico's te beheersen is aandacht voor de sturingsrelatie met en risicobeheersing bij verbonden partijen belangrijk. Daarbij blijft de samenhang tussen inhoudelijk en financieel belang en resultaatverantwoordelijkheid een dynamisch spel. In 2023 heeft zich alleen een risico voorgedaan bij de verbonden partij Parkstad IT (€ 175.000) mede als gevolg van de overdracht van technisch applicatie beheer. Dit is opgevangen binnen het rekeningresultaat.

Sociaal domein
Binnen het sociaal domein betreft het veelal open-einde regelingen, hetgeen jaarlijks fluctuaties in de uitvoering als gevolg heeft.

Bij jeugdzorg is op verblijfsvoorzieningen en geëscaleerde zorg (via centrumgemeente Maastricht) sprake van lagere lasten door minder zorgvraag. Echter bij de ambulante jeugdzorg zien we nog steeds een toename van de zorgvraag. Inzicht verkrijgen in financiële effecten door mitigerende maatregelen is in de praktijk vaak moeilijk door waterbedeffecten en omdat het bewijzen van een oorzaak-gevolg relatie in de praktijk moeilijk is. Per saldo heeft zich in 2023 geen risico voorgedaan.

Bij de Wmo is sprake van hogere lasten die betrekking hebben op de huishoudelijk zorg, als gevolg van een stijging van het aantal cliënten met 15%. Dit is opgevangen binnen het rekeningresultaat.

Stijging bouwkosten
Gezien de alsmaar stijgende bouwkosten was de verwachting dat de druk op de aanbestedingen verder zou toenemen. Als gevolg van inschrijvingen boven budget of het laten schieten van de opdracht indien prijzen na gunning niet kunnen worden bijgesteld. De bouwkosten zijn in het algemeen gestegen, maar hebben in deze jaarrekening niet geleid tot een risico.

Rente
Op het moment dat de rente gaat stijgen, kost het meer geld om financiële middelen aan te trekken.
Zoals ook in de paragraaf financiering toegelicht heeft het renterisico zich in 2023 niet voorgedaan.

Overige risico's van structurele aard
Overige risico's van structurele aard hebben zich in 2023 niet voorgedaan.

## Weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt in incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Dit wordt gedaan om inzicht te bieden in de duurzaamheid waarmee tegenvallers kunnen worden opgevangen.

De structurele weerstandscapaciteit (oftewel weerstandscapaciteit binnen exploitatie) betreft de middelen die permanent kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande taken. Het gaat hierbij om de (potentiële) financiële ruimte van de gemeente, die jaarlijks in de begroting is ingebouwd.

In 2023 hebben zich risico's voorgedaan met structurele effecten, deze zijn reeds voorzien in de financiële rapportages en beheersmaatregelen.

Met incidentele weerstandscapaciteit (oftewel weerstandscapaciteit van het vermogen) wordt het vermogen bedoeld om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. Het gaat hierbij om beschikbare reserves waaraan geen bestemming hangt.

Onderstaand wordt de **incidentele weerstandscapaciteit** voor 2023 in beeld gebracht:

| | **Begroting 2023** | **Jaarrekening 2023** |
|---|---:|---:|
| Algemene Reserve | 4.534.000 | 4.625.000 |
| Reserve sociaal domein | 1.355.000 | 1.106.000 |
| Stelpost onvoorzien | 31.000 | 31.000 |
| **Totaal incidentele weerstandscapaciteit** | **5.920.000** | **5.762.000** |

Om te kunnen bepalen of de hoogte van het weerstandsvermogen voldoende is, wordt gebruik gemaakt van de ratio weerstandsvermogen.

De ratio weerstandsvermogen wordt als volgt berekent:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De weerstandscapaciteit in relatie tot de opgekomen risico's in 2023 is echter niet meer van belang. De risico's zijn immers of ten lasten van de reserves gebracht of verdisconteerd in het rekeningresultaat. Om deze reden is geen weerstandsratio berekend gebaseerd op de weerstandscapaciteit per ultimo 2023.

De weerstandscapaciteit ultimo 2023 is wel van belang voor het jaar 2024. Deze moet immers voldoende zijn om de risico's zoals geformuleerd in de begroting 2024 te kunnen opvangen. Naar aanleiding van de opgetreden risico's in 2023, waarvan de aard incidenteel is, is geen actualisatie noodzakelijk van de reeds gekwantificeerde risico's in de begroting 2024.

De incidentele weerstandscapaciteit per ultimo 2024 is met € 1.427.000 toegenomen t.o.v. de begroting 2024. Dit heeft tot gevolg dat de berekende ratio van het incidentele weerstandsvermogen voor 2024 verder verbeterd en daarmee ruim voldoende blijft.

| | **Incidenteel** |
|---|---|
| Beschikbare weerstandscapaciteit | € 5.762.000 |
| Omvang risico's begrotingsjaar | € 1.157.000 |
| **Ratio weerstandsvermogen** | **4,98** |

## Kengetallen financiële positie

Naast de analyse van de risico's en het weerstandsvermogen bevat deze paragraaf onderstaande set van financiële kengetallen die verder inzicht geven in de financiële positie van de gemeente. De kengetallen zijn in onderstaande (wettelijk voorgeschreven) tabel weergegeven.

| Jaarverslag 2023 | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Kengetallen: | | Rekening 2022 | Begroting 2023 | Rekening 2023 |
| 1. | Netto schuldquote | 49% | 64% | 46% |
| 2. | Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen | 42% | 59% | 40% |
| 3. | Solvabiliteitsratio | 38% | 35% | 39% |
| 4. | Structurele exploitatieruimte | 6% | 3% | 4% |
| 5. | Grondexploitatie | 0% | 0% | 0% |
| 6. | Belastingcapaciteit | 107% | 116% | 109% |

*Ad 1. Netto schuldquote:*
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie. De daling van de netto schuldquote t.o.v. de begroting 2023 wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door hogere baten (zie hiervoor het onderdeel "analyse rekeningresultaat 2023").

In de handreiking "Houdbare gemeentefinanciën" van de VNG wordt voor de netto schuldquote een signaalwaarde van 100% genoemd als indicatie dat een gemeente moet gaan opletten. De provincie hanteert de signaalwaarde van 90%. Er blijft dan weinig leencapaciteit over om tegenvallers op te vangen. Een waarde van 130% wordt in beginsel aangegeven als kritische grens. Boven die grens is sprake van een zeer hoge schuld en kan de houdbaarheid van de gemeentefinanciën in gevaar zijn. De gemeente zou dan terughoudend moeten zijn met investeringen en voorraden bouwgrond en leningen moeten afbouwen.

*Ad 2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen*
Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende

gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen. Hierin hebben geen grote mutaties in plaatsgevonden, waardoor de daling gelijke trend houdt met de netto schuldquote.

*Ad 3. Solvabiliteitsratio*
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. De solvabiliteit is t.o.v. begroting 2023 gestegen. Een ratio tussen de 25% – 40% geeft een “financieel gezond” beeld weer.

*Ad 4. Structurele exploitatieruimte*
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet conform het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Indien de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente flexibeler dan waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. De stijging van de totale baten zorgt voor een verbetering t.o.v. de begroting 2023.

*Ad 5. Grondexploitatie*
De grondexploitatie kan een forse impact hebben op de financiële positie van decentrale overheden. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. De gemeente Voerendaal voert een passief grondbeleid. Hierdoor is de grondpositie van de gemeente Voerendaal dermate laag dat geen risico’s worden gelopen. Dit wordt bevestigd door de kengetallen in de tabel.

*Ad 6. Belastingcapaciteit*
De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente Voerendaal zich verhoudt ten opzicht van het landelijk gemiddelde. Voor de berekening van de belastingcapaciteit worden de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden in onze gemeente (€ 1.084) vergeleken met het landelijk gemiddelde conform atlas van de lokale lasten 2024 (€ 994). De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten.

Beoordeling kengetallen algemeen
Het is van belang inzicht te hebben in de financiële status (hoe financieel gezond is de gemeente) en de financiële weerbaarheid (welke mogelijkheden zijn er in financieel moeilijke tijden). Door middel van bovengenoemde indicatoren wordt inzicht (een indicatie) gegeven in de financiële status en weerbaarheid op een bepaald meetmoment. Het is een technische analyse waarbij verder uitleg noodzakelijk kan zijn. Eén afzonderlijk kengetal zegt weinig over de financiële positie van de gemeente. De kengetallen dienen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding te worden bezien. Alleen dan geven ze een goed inzicht in de financiële positie van de gemeente.

Er worden door de Provincie geen conclusies getrokken op basis van deze kengetallen. Voor het toekennen van de toezichtsvorm (repressief of preventief toezicht) blijven het structureel en reëel sluitend zijn van de (meerjaren)begroting en de tijdige inzending van de begroting en jaarstukken de bepalende criteria, zoals opgenomen is in artikel 203 van de gemeentewet.

De netto schuldquote is gedaald. Dit is naar verwachting incidenteel. De schuldquote laat de komende jaren een stijgende lijn zien. Hetgeen met name komt door de financieringsvraag als gevolg van de geplande investeringsuitgaven gedurende de komende jaren.

De jaarrekening laat een stijging van de solvabiliteitsratio zien. Echter, zoals ook in de begroting 2024 aangegeven, neemt deze als gevolg van de inzet van reserves bij met name investeringsprojecten geleidelijk af. Deze blijft naar verwachting, mede door de toevoeging van het jaarrekeningresultaat 2023, nog steeds boven de ‘signaleringswaarde’.

Ondanks dat de jaarrekening een verbetering van de financiële positie laat zien, blijft er sprake van

onzekerheid. Het ontbreken van een helder lang termijnperspectief vanuit het Rijk op de bekostiging van de toekomstige opgaven brengt een groot risico met zich mee en zorgt voor de financiële uitdagingen in de komende jaren. In de volgende P&C-producten wordt invulling gegeven aan deze uitdagingen.

# Paragraaf Open Club Klimmen

## Wat wilden we bereiken in 2023

Op 27 februari 2023 vond de officiële bouwstart plaats van de OCK.
De eerste planning was om het multifunctioneel gebouw in 2023 bouwkundig gereed te maken en in de loop van Q1 en Q2 van 2024 verder operationeel te maken.

Medio mei informeerden wij de raad via een RIB en de nieuwsbrief OCK over de voortgang.
Hierin werd het volgende gemeld:

“Twee ontwikkelingen die op dit moment invloed hebben op de voortgang van het bouwproces van de Open Club Klimmen. Op de eerste plaats betreft dat het ontwerp van de installaties en op de tweede plaats betreft dat de ruimtebehoefte voor basisschool Ummer Clumme.

In het eerste kwartaal van 2023 heeft het gemeentelijk projectteam OCK informatie verkregen over het energieverbruik van een vergelijkbaar multifunctioneel gebouw met een vergelijkbaar installatieconcept. Dit gebouw is Bijna Energieneutraal (BENG), en in gebruik sinds eind 2021. Uit de informatie bleek sprake te zijn van een bijzonder hoog elektriciteitsverbruik dat aanzienlijk hoger lag dan de BENG-berekeningen vooraf aangaven. Omdat het aanvankelijke installatie-ontwerp van het OCK-gebouw grote gelijkenissen vertoonde met dit BENG installatie-concept heeft het projectteam OCK dit verder uitgezocht en een second opinion laten doen op het installatie-ontwerp OCK. Op basis van deze second opinion is een nieuw installatie concept bedacht met een aanzienlijk lager gebruik. Bepalend voor het nieuwe ontwerp was datgene wat er nog aan energie uit het elektriciteitsnet wordt gehaald. Hiermee gaan we verder dan de BENG-eisen en zetten een belangrijke stap in de richting van een Energieneutraal gebouw.

Recent heeft INNOVO aangegeven dat het leerlingenaantal van basisschool Ummer Clumme blijft stijgen. Het programma van eisen voor de ruimten in de OCK is in 2019 opgesteld, en is gebaseerd op de leerlingenprognoses van destijds. Deze gingen uit van leerlingenaantallen van 180 à 200 leerlingen. De actuele leerlingenprognoses wijzen uit dat rekening moet worden gehouden met een leerlingenaantal van 220 à 230 leerlingen. Die trend zien we ook in het reële aantal leerlingen dat op dit moment Ummer Clumme bezoekt. Dit schooljaar zijn er 225 leerlingen op de school gestart. Een dergelijke stijging kan binnen het huidige programma van eisen niet worden opgevangen.
Het bouwteam heeft de mogelijkheden verkend om, binnen de contouren van het gebouw, extra onderwijsruimte toe te voegen. Met een aantal bouwkundige ingrepen kan er in de onderste bouwlaag extra onderwijsruimte worden toegevoegd, waarmee de hogere leerlingenaantallen kunnen worden opgevangen.

Op dit moment gaan wij er van uit dat de financiële consequenties van beide ontwikkelingen binnen het totaal beschikbare OCK-budget kunnen worden opgevangen.
Alle co-financiers zijn op de hoogte gebracht van de vertraging en hebben hun bijdrage gestand gedaan.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben tot gevolg dat het bouwproces langer duurt. Aanvankelijk was de oplevering van het OCK-gebouw gepland begin juli 2024. De planning is bijgesteld, dit betekent dat de oplevering van het OCK-gebouw conform planning in november 2024 plaatsvindt. De aanleg van de bij het gebouw behorende buitenruimte (speelplaatsen e.d.) wordt dan verder afgerond en de ingebruikname van het gebouw door de gebruikers is voorzien per 1 januari 2025.

Samenvattend is de planning van de bouwfase:
• Q1 2023 – Q4 2024 bouw multifunctioneel gebouw.
• Q1 2025 - Sloop huidige gebouwen.
• Q1 2025 -Q1 2026 Bouw woningen.

**Herstelmaatregelen WETRA veld**
Er loopt een juridische procedure tegen de aannemer en de directievoerder vanwege het niet conform bestek opleveren van het WETRA-veld. Om die redenen kan hier verder geen informatie over worden verstrekt. Informatie wordt verstrekt aan de gemeenteraad zodra dit mogelijk is.

## Wat is er gerealiseerd in 2023

Ontwerp en bouw
Op basis van de bouwteamovereenkomst die met Koppen Bouw B.V. in januari 2022 gesloten is in december 2022 een aannemingsovereenkomst gesloten voor het multifunctioneel gebouw. Voor het terrein is een addendum toegevoegd aan de overeenkomst om de voortgang van de start bouw niet nog verder te vertragen.

Het uitvoeringsgereed ontwerp (UO) is afgerond om een start van de bouw mogelijk te maken, op 27 februari 2023 was de officiële start van de bouwwerkzaamheden.

Begonnen is met het opschonen van het bouwterrein en alle voorzieningen te treffen in lijn met het ecologisch rapport. Broedstoven voor de larven van het vliegend hert, voorzieningen voor de dassen burcht, en er werden maatregelen getroffen om de vliegroutes van de vleermuizen te waarborgen.

Om de bouwput te kunnen maken zijn stalen damwanden geslagen langs het speelterrein van de bestaande school Ummer Clumme. Daarna kon de bouwput worden gemaakt en de eerste boorpalen voor de fundering worden gemaakt. Over de betonnen boorpalen zijn funderingsbalken aangebracht en hier overheen is de keldervloer aangebracht.

Bij het maken van de “kelder” (eigenlijk laag 0) is rekening gehouden met de uitbreiding van de klaslokalen en ruimte geschapen voor de vernieuwde installaties. Een aantal dragende metselwerk wanden zijn in de onderste laag van het gebouw nog aanbracht, waarna door een bouwstop in te lassen de aangepaste lay-out verder is uitgewerkt.

In 2023 zijn ruim € 1.600.000,= aan directe en indirecte bouwkosten besteed, ruim voldoende om aan de voorwaarden te voldoen voor het verkrijgen van de additionele bijdrage uit de SPUK bevolkingsdaling 2022.

Planologische procedure woningen
Op basis van het in 2022 vastgestelde bestemmingsplan “Open Club Klimmen” en het beeldkwaliteitsplan heeft CB5 Architecten in opdracht van Grouwels Daelmans Projectontwikkeling een voorlopig ontwerp gemaakt voor de twee appartementsgebouwen.
Om de bouwhoogte te kunnen realiseren zal gebruik gemaakt worden van de 10% regeling binnen het bestemmingsplan.
De verdere planning voor de woningbouw is; Q3 2024 start verkoop appartementen, Q1 2025 start bouw, oplevering Q1 2026.

Samenwerking gebruikers OCK
In 2022 hebben diverse sessies plaatsgevonden met de vaste gebruikers van de Open Club Klimmen om invulling te geven aan de samenwerkingsovereenkomst. Belangrijke eerste stap daarin was het komen tot een huurovereenkomst, aan het eind van 2023 kon het teken moment bepaald worden voor het “kind centrum” voor de bruikleenovereenkomst en huurovereenkomst. Ook is de opzet voor beheer en exploitatie besproken, deze zal in de eerste twee door de gemeente worden waargenomen, waarna het overgeheveld zal worden aan een nog nader (Europees) aan te besteden markt partij.

## Welke risico’s hebben zich voorgedaan in 2023

Stijging bouwkosten en krapte arbeidsmarkt
Door de sterk gestegen bouwprijzen en de krapte op de arbeidsmarkt ontstaan er vertragingen.
Dit omdat de aannemer met een prijsverhoging geconfronteerd wordt die boven het door hem begrootte bedrag plus prijsverhoging heen gaat.
De eerder genoemde krapte op de arbeidsmarkt speelt ook bij de OCK een toenemend probleem, goed bouw personeel was schaars en duur.

Beschikbaarheid van energie aansluitingen
In 2023 deden zich twee belangrijke veranderingen voor in de toelevering van energie, enerzijds is dat er niet meer terug geleverd kan worden op groot zakelijke aansluitingen en anderzijds dat er geen garantie op levering is op groot zakelijke aansluitingen. Voorlopig geld dit alleen voor de net aansluitingen in de groot zakelijke markt en niet voor de kleine aansluitingen van maximaal 3x80A. Maar netcongestie in algemene zin vormt hoe dan ook een risico in alle projecten, een differentiatie en/of prioritering van overheidswege is op korte termijn niet te verwachten.

# Paragraaf Wet Open Overheid (WOO)

Wet open overheid
Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo), ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), gedeeltelijk in werking getreden. De wet maakt onderscheid in twee soorten van openbaarmaking van overheidsinformatie, namelijk de passieve en de actieve openbaarmaking.

De passieve openbaarmaking is inmiddels in werking getreden en behelst de behandeling van Woo-verzoeken om openbaarmaking van overheidsinformatie, zoals dit voorheen via Wob-verzoeken verliep. Iedereen kan een Woo-verzoek indienen bij de gemeente om publieke informatie te verkrijgen.

In 2023 hebben wij 11 Woo-verzoeken ontvangen, waarvan wij er 8 in 2023 hebben afgehandeld. De overige Woo-verzoeken worden in het begin van 2024 afgehandeld.

De actieve openbaarmaking heeft betrekking op de openbaarmaking van overheidsinformatie uit eigen beweging. Deze nieuwe manier van openbaar maken zal gefaseerd in werking treden in 2024. Wanneer en hoe dit gefaseerd ingevoerd gaat worden is ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening nog niet duidelijk, hierbij zijn wij nog steeds in afwachting van communicatie van het Ministerie.

Voor gemeenten heeft de invoering van de Woo behoorlijke impact. Zo worden zij verplicht documenten in zeventien categorieën actief en zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen twee weken, openbaar te maken. Dit in tegenstelling tot waar dit eerst slechts bij het ontvangen van een aanvraag (Woo-verzoek) noodzakelijk was. Deze openbaarmaking geschiedt elektronisch op een algemeen toegankelijke wijze, via een door de gemeente zelf te ontwikkelen platform. Dit platform wordt gekoppeld aan een door het Ministerie ingerichte infrastructuur (de Woo-index) met zoekfunctie. Deze infrastructuur is momenteel nog in ontwikkeling.

Anticiperend op de actieve openbaarmaking, zal in 2024 de Woo in gemeente Voerendaal verder worden geïmplementeerd. In 2023 is hier op voorgesorteerd door een projectteam te vormen dat onder begeleiding van een externe projectleider in 2024 hiermee aan de slag gaat.

# JAARREKENING

# *Overzicht van baten en lasten*

## Overzicht van baten en lasten per programma

| (bedragen x € 1.000) | Primitieve Begroting 2023 | | | Bijgestelde Begroting 2023 | | | Jaarrekening 2023 | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Programma** | **Lasten** | **Baten** | **Saldo** | **Lasten** | **Baten** | **Saldo** | **Lasten** | **Baten** | **Saldo** |
| Bestuur en ondersteuning | 2.625 | 164 | -2.461 | 2.374 | 181 | -2.193 | 1.939 | 200 | -1.739 |
| Veiligheid | 1.490 | 5 | -1.485 | 1.618 | 5 | -1.613 | 1.668 | 102 | -1.566 |
| Verkeer, vervoer en waterstaat | 2.289 | 55 | -2.234 | 2.529 | 55 | -2.474 | 2.504 | 95 | -2.409 |
| Economie | 272 | 1 | -271 | 271 | 1 | -270 | 282 | 1 | -281 |
| Onderwijs | 1.456 | 185 | -1.271 | 1.302 | 170 | -1.132 | 1.409 | 183 | -1.226 |
| Sport, cultuur en recreatie | 3.028 | 223 | -2.805 | 3.856 | 604 | -3.252 | 3.421 | 441 | -2.980 |
| Sociaal domein | 11.282 | 1.958 | -9.324 | 15.192 | 3.962 | -11.230 | 12.863 | 4.140 | -8.723 |
| Volksgezondheid en milieu | 3.635 | 3.595 | -40 | 3.789 | 3.679 | -110 | 3.802 | 3.808 | 6 |
| Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing | 1.789 | 92 | -1.697 | 2.719 | 596 | -2.123 | 1.849 | 281 | -1.568 |
| **Subtotaal programma's** | **27.866** | **6.278** | **-21.588** | **33.650** | **9.253** | **-24.397** | **29.737** | **9.251** | **-20.486** |
| Algemene dekkingsmiddelen | 307 | 24.566 | 24.259 | 311 | 26.207 | 25.896 | 278 | 26.663 | 26.385 |
| Overhead | 4.334 | 2 | -4.332 | 4.776 | 169 | -4.607 | 4.881 | 170 | -4.711 |
| Heffing vennootschapsbelasting | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Onvoorzien | 31 | 0 | -31 | 31 | 0 | -31 | 0 | 0 | 0 |
| **Saldo van baten en lasten** | **32.538** | **30.846** | **-1.692** | **38.768** | **35.629** | **-3.139** | **34.896** | **36.084** | **1.188** |
| Toevoeging / Onttrekking reserves | 6 | 1.700 | 1.694 | 1.061 | 4.703 | 3.642 | 1.106 | 3.010 | 1.904 |
| **Totaal begroting – rekening** | **32.544** | **32.546** | **2** | **39.829** | **40.332** | **503** | **36.002** | **39.094** | **3.092** |

Begrotingsrechtmatigheid

De begrotingsrechtmatigheid wordt per afzonderlijk programma beoordeeld. Hierbij worden alleen de lasten beoordeeld. Indien de werkelijke lasten meer dan 10% (met een maximum van € 50.000) hoger zijn dan het door de raad vastgestelde budget, is er sprake van een begrotingsonrechtmatigheid (conform financiële verordening 2017). Hierbij worden conform het BBV hogere baten buiten beschouwing gelaten.

Geconstateerd is dat bij 2 van de programma's de overschrijding van de werkelijke totale lasten, afgezet tegen de laatst bijgestelde begroting 2023, de vooraf toegestane marge van 10% met een maximum van € 50.000 te boven gaan. Het gaat hier om het programma's "Veiligheid" en "Onderwijs".

Bij programma "Veiligheid" betreft het een overschrijding van € 50.000. Deze wordt met name veroorzaakt door kosten sanering drugsdumpingen, kosten woningsluitingen en kosten voorlichtingsfilm project ondermijning.

Bij programma "Onderwijs" betreft het een overschrijding van € 107.000. Deze wordt met name veroorzaakt door inhuur projectleider voor realisatie Open Club Klimmen én hogere kosten leerlingenvervoer.

De afwijkingen bij "mutaties reserves" worden nader toegelicht bij hoofdstuk Reserves en Voorzieningen.

## Analyse Rekeningresultaat 2023

Het meest in het oog springend in een jaarrekening is natuurlijk het resultaat. Wordt het jaar afgesloten met een overschot of hebben we een tekort? Het jaar 2023 laat een overschot zien van € 3.092.029.
Het rekeningresultaat is het uiteindelijke verschil tussen baten en lasten van de gemeente Voerendaal. De primitieve begroting 2023 toonde een overschot van € 2.000 (saldo primitieve begroting). Het verloop van het resultaat is onderhevig aan veranderingen die zich gedurende het boekjaar 2023 hebben voorgedaan. Het College heeft hierover tussentijds verantwoording aan de Raad afgelegd.

Onderstaand is het verloop van het resultaat samengevat weergegeven.

| **Rekeningresultaat 2023** | **mutaties** | **stand** |
|---|---|---|
| **Primitieve begroting 2023 (november 2022)** | | **2.000** |
| Raadsbesluiten december 2022 t/m mei 2023 | -/- 7.000 | |
| Mutaties voorjaarsrapportage 2023 | -/- 11.000 | |
| **Saldo Voorjaarsrapportage 2023** | | **-/- 16.000** |
| Raadsbesluiten juni t/m november 2023 | 0 | |
| Mutaties najaarsrapportage 2023 | 669.000 | |
| **Saldo Najaarsrapportage 2023** | | **653.000** |
| Raadsbesluiten december 2023 | -/- 150.000 | |
| Effecten bij het opmaken van de jaarrekening 2023 | 2.589.000 | |
| **Saldo jaarrekening 2023** | | **3.092.000** |

Het genoemde resultaat is het resultaat vóór resultaatbestemming. Onder bestemming jaarrekeningsaldo wordt nader ingegaan op de resultaatbestemming. Hierin wordt voorgesteld om nog € 1.192.000 aan reserves en voorzieningen toe te voegen. De jaarrekening 2023 sluit dan uiteindelijk met een voordelig resultaat van € 1.900.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve.
In de analyse van de jaarrekening wordt uitgegaan van het resultaat vóór resultaatbestemming, zijnde € 3.092.000, omdat bestemming van het resultaat is voorbehouden aan de raad.

In de primitieve begroting 2023 werd een positief saldo geraamd van € 2.000. Ten opzichte hiervan zijn vervolgens tot en met de raadsvergadering van december 2023 door de raad € 501.000 (saldo mutaties tot opmaken jaarrekening 2023) aan bijstellingen geautoriseerd. Hiermee sloot het begrotingsjaar 2023 met een positief saldo van € 503.000.

Het verschil ad € 2.589.000 met het uiteindelijk jaarrekeningresultaat heeft voornamelijk een incidenteel karakter. Voor een gedetailleerd overzicht wordt verwezen naar de toelichting op de volgende pagina’s.

In de volgende tabel wordt inzicht gegeven in de wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2023 die hebben geleid tot het uiteindelijke rekeningresultaat 2023. Deze bijstellingen zijn voor een groot deel reeds door de raad geautoriseerd (deel A) en voor een bepaald deel naar voren gekomen bij het opmaken van de jaarrekening (deel B). In onderstaande tabel wordt een nadelig effect met het “- teken” weergegeven.

| **Analyse rekeningresultaat 2023** | | **Effecten 2023** | | **Saldo 2023** |
|---|---|---|---|---|
| | | **Lasten** | **Baten** | |
| **Primitieve begroting 2023** | | | | **2.000** |
| **A. Geautoriseerde bijstellingen (aan de hand van raadsvergaderingen in 2023)** | | | | |
| Veiligheidsregio, voorziening Functioneel Leeftijdsontslag | | -11.000 | | |
| Donatie giro 555 t.b.v. slachtoffers aardbeving Turkije | | -12.000 | | |
| WOZL/WSP, 1e begrotingswijziging 2023 | | 20.000 | | |
| Omnibuzz, 1e begrotingswijziging 2023 | | -4.000 | | |
| Administratieve eenheid stopzetten zonnepanelenproject | vjr | -2.000 | | |
| Bijdrage Parkstad IT | vjr | -68.000 | | |
| Eindafrekening GBRD | vjr | 17.000 | | |
| Algemene uitkering gemeentefonds, mutaties sept./dec. circ. 2022 | vjr | | 278.000 | |
| Stelpost loon- en prijsstijging (cf septembercirculaire 2022) | vjr | -200.000 | | |
| Integratie asielzoekers (cf septembercirculaire 2022) | vjr | -28.000 | | |
| Burgerparticipatie | vjr | -8.000 | | |
| Rente schatkistbankieren | njr | | 300.000 | |
| Dividenduitkeringen | njr | | 221.000 | |
| Algemene uitkering gemeentefonds, mutaties mei/sept circ. 2023 | njr | | 413.000 | |
| Stelpost loon- en prijsstijging (cf. meicirculaire 2023) | njr | -146.000 | | |
| Algemene uitkering gemeentefonds, verwachte mutatie 2023 | njr | | 429.000 | |
| Vrijval stelpost pm-posten coalitieprogramma | njr | 50.000 | | |
| Veilig wonen (cf. septembercirculaire 2023) | njr | -7.000 | | |
| Subsidie tennisvereniging Voerendaal | njr | -50.000 | | |
| Inburgering nieuwkomers (cf. meicirculaire 2023) | njr | -12.000 | | |
| Leerlingenvervoer Oekraïnse leerlingen (cf. meicirculaire 2023) | njr | -16.000 | | |
| Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein | njr | 30.000 | | |
| Flankerend beleid energiearmoede (cf. meicirculaire 2023) | njr | -18.000 | | |
| Dienstverlening aanpak armoede en schulden (cf. meicirculaire 2023) | njr | -14.000 | | |
| Energietoeslag 2023 | njr | -519.000 | | |
| Lagere kosten brandstoffen bedrijfsmiddelen buitendienst | njr | 8.000 | | |
| Extra krediet scholen Ransdaal en Ubachsberg | | -150.000 | | |
| **Totaal geautoriseerde bijstellingen** | | **-1.140.000** | **1.641.000** | |
| **Stand najaarsrapportage 2023 + raad december** | | | | **503.000** |
| **B. Nog niet geautoriseerde bijstellingen (bij opmaken jaarrekening 2023)** | | | | |
| Bestuur | | 31.000 | | |
| Burgerzaken | | 1.000 | 22.000 | |
| Overhead | | -319.000 | | |
| Treasury | | 86.000 | 77.000 | |

| Analyse rekeningresultaat 2023 | Effecten 2023 | | Saldo 2023 |
|---|---|---|---|
| | Lasten | Baten | |
| OZB woningen / niet woningen | | 14.000 | |
| Algemene uitkering gemeentefonds | | 349.000 | |
| Overige baten en lasten | 184.000 | | |
| Mutaties in reserves | | -501.000 | |
| Crisisbeheersing en Brandweer | 25.000 | | |
| Openbare orde en veiligheid | -47.000 | 87.000 | |
| Verkeer en vervoer | -128.000 | 26.000 | |
| Economische promotie | 10.000 | 15.000 | |
| Onderwijshuisvesting | 30.000 | | |
| Onderwijsbeleid en leerlingzaken | -79.000 | | |
| Sportbeleid en activering | 15.000 | 64.000 | |
| Cultureel erfgoed | 20.000 | | |
| Openbaar groen en (openlucht) recreatie | 29.000 | | |
| Samenkracht en burgerparticipatie | 1.596.000 | 140.000 | |
| Wijkteams | 64.000 | | |
| Inkomensregelingen | 1.000 | 8.000 | |
| Arbeidsparticipatie | 65.000 | | |
| Maatwerkvoorzieningen (WMO) | 24.000 | | |
| Hulp bij het huishouden (WMO) | -62.000 | | |
| Begeleiding (WMO) | -24.000 | | |
| Jeugdhulp zonder verblijf | 86.000 | | |
| Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf | 213.000 | | |
| Gesloten plaatsing | 100.000 | | |
| Jeugdreclassering | 48.000 | | |
| Riolering | -52.000 | | |
| Begraafplaatsen en crematoria | | 12.000 | |
| Ruimtelijke ordening | 251.000 | -245.000 | |
| Wonen en bouwen | 218.000 | -102.000 | |
| Bedrijfsmiddelen buitendienst | 15.000 | | |
| Kapitaallasten | 41.000 | | |
| Personele lasten | 117.000 | | |
| Overige mutaties | 64.000 | | |
| **Totaal nog niet geautoriseerde bijstellingen** | **2.623.000** | **-34.000** | |
| ***Resultaat jaarrekening 2023*** | | | ***3.092.000*** |

Uit bovenstaande tabel (onderdeel B) blijkt gedetailleerd hoe het verschil is ontstaan tussen het geraamde resultaat bij de najaarsrapportage en het uiteindelijke resultaat van de jaarrekening. Onderstaand worden de afwijkingen zowel positief als negatief toegelicht:

**Bestuur (reserve overloop € 50.000)**
De lagere lasten worden veroorzaakt door een lagere bijdrage aan IBA (€ 50.000) tegenover hogere lasten voor extra i-pads commissieleden (-€ 5.000) en representatie en bijeenkomsten (-€ 14.000).
Voorgesteld wordt de niet bestede middelen IBA (€ 50.000) via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop.

**Burgerzaken**
De hogere lasten en hogere baten worden veroorzaakt doordat er meer reisdocumenten (paspoorten en identiteitskaarten) zijn verstrekt. Als gevolg hiervan zijn de af te dragen rijksleges (=lasten) ook hoger uitgevallen. Daarnaast zijn minder presentiegelden stembureauleden uitbetaald door inzet eigen personeel bij de verkiezingen.

**Overhead (reserve overloop € 19.000)**
Hogere lasten worden veroorzaakt door hogere energiekosten gemeentehuis (-€ 30.000), meerkosten voor IT (-€ 175.000), hogere kosten opleidingen (-€ 137.000) en WA-schade uitkeringen (-€ 7.000) tegenover lagere lasten documentaire informatievoorziening (€ 14.000), doorontwikkeling Motion (€5.000) en voorlichting en communicatie (€ 11.000). De niet bestede bedragen voor documentaire informatievoorziening en doorontwikkeling Motion worden via de resultaatbestemming toegevoegd aan de reserve overloop (€ 19.000).

**Treasury**
Lagere lasten doordat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Hogere baten door hogere renteopbrengst schatkistbankieren. Beide effecten zijn veroorzaakt door achterblijvende investeringen ten opzichte van begroting.

**OZB woningen / niet woningen**
De hogere opbrengst OZB komt doordat de werkelijke WOZ-waarde hoger is dan waarmee bij de vaststelling van de tarieven rekening is gehouden.

**Algemene uitkering gemeentefonds**
De algemene uitkering is bijgesteld op basis van de decembercirculaire en actuele informatie betreffende de maatstaven (€ 349.000). Deze hogere opbrengst komt met name door aanpassing van een specifieke maatstaf conform door het Rijk verstrekte voorlopige gegevens.

**Overige baten en lasten (reserve overloop € 99.000)**
De stelposten prijsstijging en onvoorzien zijn niet (geheel) ingezet (€ 85.000). Verder zijn de middels de algemene uitkering ontvangen middelen voor implementatie Wet Open Overheid (WOO) eveneens nog niet ingezet. Voorgesteld wordt deze middelen (€ 99.000) via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop.

**Mutaties in reserves**
Op basis van begrotingswijziging Kompas was voorgesteld de geraamde meerkosten als gevolg van CAO-stijging, stijging uitkeringen én lagere inkomsten van het Rijk voor uitkeringsverstrekking (BUIG) te dekken door aanwending van de reserve Sociaal Domein. Bij de samenstelling van deze jaarrekening is gebleken dat door meevallende kosten én rekening houdend met het positieve jaarrekeningsaldo deze aanwending niet noodzakelijk is.

**Crisisbeheersing en brandweer**
Lagere kosten veiligheidsregio (€ 21.000) en lagere kosten huur brandkranen (€ 4.000).

**Openbare orde en veiligheid (reserve overloop € 20.000)**
De hogere lasten worden veroorzaakt door opruimkosten illegale dumpingen (-€ 31.000), kosten sluiting van panden (-€ 6.000), kosten project veilig buitengebied (-€ 17.000), kosten project flexwoningen (-€ 13.000) en lagere kosten werkbudget BOA (€ 20.000). Voorgesteld wordt laatst genoemd bedrag (€ 20.000) via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop.
De hogere baten betreft ontvangen subsidie in kosten illegale dumpingen (€ 9.000), ontvangen bijdrage in aanpak ondermijning (€ 65.000) en ontvangen specifieke uitkering versnelling realisatie flexwoningen (€ 13.000).

**Verkeer en vervoer (reserve overloop € 8.000)**
Per saldo hogere lasten als gevolg van hogere kosten onderhoud verhardingen (-€ 26.000), hogere kosten energieverbruik openbare verlichting (-€ 105.000), hogere kosten gladheidbestrijding (-€ 17.000) en lagere kosten containerwisselingen en stortkosten (€ 12.000) en lagere kosten vervanging openbare verlichting (€ 8.000). Voor de laatste post wordt voorgesteld deze middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop.
Verder hogere baten als gevolg van hogere leges straatwerkvergoedingen (€ 26.000).

**Economische promotie (reserve overloop € 10.000)**
Lagere kosten doordat beleidsplan Toerisme/Recreatie nog niet is opgesteld. Voorgesteld wordt deze middelen via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop.
Hogere baten toeristenbelasting door hoger aantal overnachtingen dan geraamd.

**Onderwijshuisvesting**
Lagere lasten doordat het beheer van het pand Cortemich niet is overgedragen aan de gemeente.

**Onderwijsbeleid en leerlingzaken**
De per saldo hogere lasten worden veroorzaakt door hogere kosten leerlingenvervoer als gevolg van stijgende brandstofprijzen, langere routes door personeelstekort en uitbreiding aantal locaties (-€ 96.000). Verder vallen de lasten lager uit door lagere kosten onderwijsachterstandenbeleid (€ 17.000).

**Sportbeleid en activering (reserve overloop € 50.000)**
De per saldo hogere lasten worden hoofdzakelijk veroorzaakt door niet begrote kosten in het kader van de uitvoering van specifieke uitkering “BREED” (-€ 35.000) en daarnaast lagere lasten doordat de subsidie voor aanleg padelbanen nog niet is uitbetaald (€ 50.000). Voorgesteld wordt laatst genoemd bedrag via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop.
De hogere baat wordt veroorzaakt door extra ontvangen middelen van het Rijk voor specifieke uitkering “BREED” (€ 64.000).

**Cultureel erfgoed**
Lagere lasten door lagere subsidie muziekonderwijs doordat minder kinderen muziekonderwijs volgen (€ 8.000) en lagere kosten bibliotheekwerk doordat de programmamiddelen ter versterking van maatschappelijke functies niet zijn gebruikt (€ 12.000).

**Openbaar groen (reserve overloop € 44.000)**
Per saldo lagere lasten als gevolg van lagere kosten inhuur SW-medewerkers (€ 148.000), hogere kosten uitbesteed werk (-€ 171.000), lagere kosten onderhoud groen (€ 21.000), lagere stortkosten groenafval (€ 8.000), lagere kosten opstellen groenbeheerplan (€ 15.000) en lagere kosten onderhoud speeltuinen (€ 8.000). Voorgesteld wordt € 21.000 voor uitbesteed onderhoud groen, € 15.000 voor opstellen groenbeheerplan en € 8.000 voor aanschaf speeltoestellen via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop.

**Samenkracht en burgerparticipatie (reserve overloop € 89.000)**
In de najaarsrapportage 2023 is de specifieke uitkering opvang Oekraïense ontheemden aan zowel de baten als lastenkant begroot. Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 zijn de lasten aanzienlijk lager gebleken (€ 1.305.000) dan de ontvangen specifieke uitkering van het Rijk.
Daarnaast zijn in 2023 in het kader van de noodopvang vluchtelingen in Ubachsberg extra kosten gerealiseerd (-€ 66.000), deze kosten zijn inclusief de personeelskosten van interne uren doorbelast (€ 117.000) aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Voorgesteld wordt om € 51.000 via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop. Bij de inburgering van nieuwkomers zijn tevens in 2023 per saldo lagere lasten gerealiseerd dan begroot (€ 182.000) als gevolg van de definitieve afrekening 2022 en 2023.
Verder hebben de begrote SMI indicaties een kortere looptijd gehad, waardoor minder lasten zijn gerealiseerd (€ 43.000).
In 2023 heeft de Burgerij weer op volle kracht gedraaid na een aantal jaren waarin deze (deels) beperkt opengesteld was door Covid. De beoogde groei is dit jaar voorzichtig op gang gekomen, dit heeft geleidt tot lagere lasten voor groei en doorontwikkeling (€ 8.000). Vanuit de specifieke uitkering “BREED” is in 2023 tevens incidenteel een bedrag ontvangen dat is teruggevloeid naar het budget (€ 25.000).
Omdat de Open Club Klimmen nog niet gerealiseerd is, is het begrote bedrag voor exploitatiekosten niet besteed (€ 50.000). Daarnaast is het bedrag voor inhuur specialistische kennis nog niet ingezet (€ 38.000). Voorgesteld wordt dit bedrag via resultaatbestemming toe te voegen aan de reserve overloop.
Ten slotte zijn in 2023 baten gerealiseerd als gevolg van de afrekening 2021/2022 van de specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek (€ 16.000) en de voorlopige berekende uitkering 2023 (€ 17.000).

**Wijkteams**
In 2023 zijn minder kosten gerealiseerd op een aantal vaste kosten (€ 26.000) zoals licentie grip op jeugd, cliëntervaringsonderzoek, opvoedondersteunende maatregelen, PR en deskundigheidsbevordering toegangsteam. Tevens is sprake van een onderuitputting (€ 10.000) in verband met schoolmaatschappelijk werk, dit valt vanaf 2023 binnen de Lumpsum Basishulp Jeugd (buiten de inzet MBO coaches).
In 2023 zijn daarnaast minder activiteiten ten laste van het budget Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein gebracht (€ 17.000). Er zijn minder activiteiten uitgevoerd waar kosten voor de gemeente aan verbonden zijn

en een aantal activiteiten zijn ten laste gebracht van andere budgetten.
Ten slotte is door capaciteitsproblemen van artsen bij de GGD minder gebruik gemaakt van de medische advisering (€ 11.000).

**Inkomensregelingen**
In 2023 zijn minder lasten gerealiseerd in het kader van energiearmoede (€ 15.000). Daarnaast zijn hogere baten gerealiseerd voor specifieke uitkering energiearmoede (€ 8.000). Ten slotte zijn hogere lasten gerealiseerd bij het onderdeel schuldhulpverlening (-€ 14.000) als gevolg van een toename van het aantal inwoners met problematische schulden.

**Arbeidsparticipatie**
Lagere lasten doordat de begrote uitbreiding van het aantal externe participatietrajecten nog niet gerealiseerd is. Daarnaast zijn de uitgaven beschut lager dan begroot.

**Maatwerkvoorzieningen (WMO)**
Lagere lasten doordat het vervoersvolume lager is uitgevallen dan verwacht. Hoewel in 2023 meer is gereisd dan in 2022, is ten opzichte van 2019 (vóór Covid-pandemie) het vervoersvolume 23% lager.

**Hulp bij het huishouden (WMO)**
Hogere lasten door een stijging van het aantal cliënten met 15%. Als gevolg van een lager ‘verzilveringspercentage’ dan vooraf ingecalculeerd als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt vallen de uiteindelijke meerkosten lager uit.

**Begeleiding (WMO)**
De per saldo hogere lasten zijn een gevolg van een overschrijding van 15% bij de verstrekkingen: toename aantal cliënten en uren van 15%. Voor de PGB's is sprake van een onderschrijding van 28%. Het aantal cliënten en de gemiddelde omvang van de indicatie per client is niet gewijzigd, maar er is sprake geweest van lager verzilveringspercentage dan vooraf is ingeschat, namelijk 65% in plaats van 90%.

**Jeugdhulp zonder verblijf**
In 2023 zijn voor het gedeelte Jeugd Maastricht lagere lasten gerealiseerd, maar voor het gedeelte JENS meerkosten gerealiseerd. Dit heeft per saldo geleid tot lagere lasten van € 86.000.

**Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf (reserve Sociaal Domein € 210.000)**
In 2023 zijn lagere lasten gerealiseerd voor het gedeelte Jeugd Maastricht als gevolg van een correctie voor LTA van voorgaande boekjaren (€ 114.000) en een onderuitputting van het begrote budget 2023 (€ 99.000). Voorgesteld wordt via resultaatbestemming € 210.000 toe te voegen aan de reserve sociaal domein.

**Gesloten plaatsing (reserve Sociaal Domein € 100.000)**
Dit betreft een open eind regeling. Voor 2023 zijn geen kosten gemaakt. Voorgesteld wordt via resultaatbestemming € 100.000 toe te voegen aan de reserve sociaal domein.

**Jeugdreclassering**
Voor 2023 zijn lagere lasten voor Bureau jeugdzorg (€ 49.000) en William Schrikker Groep (€ 7.000) gerealiseerd. De uitvoering hiervan verloopt via centrumgemeente Maastricht. Daarnaast zijn hogere lasten gerealiseerd voor Veilig Thuis (GGD) (-€ 8.000).

**Riolering (egalisatievoorziening riolering € 300.000)**
De lasten en baten van aan riolering toegerekende posten verlopen normaal gesproken budgettair neutraal. Hiertoe is een egalisatievoorziening riolering beschikbaar. Doordat in de afgelopen jaren de kosten hoger zijn uitgevallen (wateroverlast / indexeringen) dan voorzien in het rioolkostendekkingsplan zijn er binnen genoemde egalisatievoorziening onvoldoende middelen beschikbaar voor egalisatie van de lasten en baten in 2023. Voorgesteld wordt om via resultaatbestemming een bedrag van € 300.000 toe te voegen aan de egalisatievoorziening riolering zodat voor 2024 voldoende middelen beschikbaar zijn voor geraamde egalisatie tussen lasten en baten.

**Begraafplaatsen en crematoria**
De hogere baten betreffen meer grafhuurverlengingen dan begroot.

**Ruimtelijke ordening (reserve overloop € 13.000)**
Per saldo lagere lasten als gevolg van lagere kosten samenwerkingsverband gemeentelijke informatievoorziening VTH (€ 13.000), niet bestede middelen specifieke uitkering “CDOKE” (€ 234.000), lagere kosten werkbudget duurzaamheid (€ 23.000) en hoger kosten paraplu bestemmingsplan (-€ 19.000).

Voorgesteld wordt via resultaatbestemming € 13.000 toe te voegen aan de reserve overloop ten behoeve van kosten 2023 Samenwerking Gemeenschappelijke Informatievoorziening VTH.
Lagere baten als gevolg van lagere legesopbrengst bestemmingsplannen (-€ 11.000) en overheveling van geraamde specifieke uitkering “CDOKE” (tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid) naar boekjaar 2024 (-€ 234.000).

**Wonen en bouwen**
Per saldo lagere lasten als gevolg van nog geen kosten lokale aanpak isolatie (€ 242.000) en hogere lasten opstellen masterplan als gevolg van extra aanpassingen en korte doorlooptijd (-€ 24.000).
Per saldo lagere baten door overheveling van geraamde specifieke uitkering “Lokale aanpak Isolatie” (-€ 242.000) en hogere opbrengst leges bouwvergunningen (€ 140.000).

**Bedrijfsmiddelen buitendienst**
Per saldo lagere kosten doordat de geraamde stijging van brandstofkosten lager is uitgevallen (€ 7.000), lagere kosten werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen door terugloop bezetting (€ 12.000), lagere kosten inhuur SW-medewerkers (€ 2.000) en hogere kosten onderhoud voertuigen (-€ 6.000).

**Kapitaallasten**
Doordat diverse investeringen later gerealiseerd worden dan oorspronkelijk gepland vallen de kapitaallasten lager uit. Het betreft met name de volgende investeringen: Vervanging trekkers, software Motion 2e fase, Miljoen bomenplan, Bodemkwaliteitskaart en Programma Ubachsberg.

**Personele lasten (reserve overloop € 180.000)**
In 2023 is per saldo een onderuitputting op de personele lasten gerealiseerd. Deze onderuitputting is ontstaan door de uitstroom van vast personeel welke niet direct zijn vervangen door de instroom van nieuw personeel. Een gedeelte van de vacatures is ingevuld door ingehuurd personeel, waardoor een gedeelte van de onderuitputting wegvalt tegen de hogere lasten voor het ingehuurde personeel. Aanvullend zijn tevens over 2023 de personeelskosten voor de vrijwilligerscoördinatoren en de verenigingsondersteuner deels gedekt uit de ontvangen middelen van specifieke uitkering “BREED”.
Voorgesteld wordt via resultaatbestemming € 180.000 toe te voegen aan de reserve overloop ten behoeve van tijdelijke personeelsoplossing onderhoud openbare ruimte.

## Wet normering topinkomens (Wnt)

*Wet normering Topinkomens*
Op grond van de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi-publieke sector is de gemeente verplicht tot jaarlijkse publicatie van financiële arbeidsvoorwaarden van topfunctionarissen van de gemeenten – de secretaris en de griffier – ongeacht of zij de norm overschrijden. Voor Voerendaal is het algemeen bezoldigingsmaximum van toepassing, welk voor 2023 is vastgesteld op € 223.000.

| **Gegevens 2023** | | |
|---|---|---|
| **Bedragen x € 1** | **C.J.H.M. Janssen** | **F.H.A. Meijerink** |
| **Functiegegevens** | Secretaris | Griffier |
| Aanvang en einde functievervulling in 2023 | 01-01 – 31-12 | 01-01 – 31-12 |
| Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) | 1,0 | 0,9 |
| Dienstbetrekking? | Ja | Ja |
| **Bezoldiging** | | |
| Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen | 101.320 | 73.578 |
| Beloningen betaalbaar op termijn | 15.684 | 11.082 |
| *Subtotaal* | 117.004 | 84.660 |
| | | |
| Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum | 223.000 | 200.291 |
| | | |
| -/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag | N.v.t. | N.v.t. |
| **Totale bezoldiging** | **117.004** | **84.660** |
| | | |
| Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan | N.v.t. | N.v.t. |
| Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling | N.v.t. | N.v.t. |

| **Gegevens 2022** | | |
|---|---|---|
| **bedragen x € 1** | **C.J.H.M. Janssen** | **F.H.A. Meijerink** |
| **Functiegegevens** | Secretaris | Griffier |
| Aanvang en einde functievervulling in 2022 | 01-01 – 31-12 | 01-01 – 31-12 |
| Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) | 1,0 | 0,89 |
| Dienstbetrekking? | Ja | ja |
| **Bezoldiging** | | |
| Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen | 98.782 | 68.510 |
| Beloningen betaalbaar op termijn | 13.712 | 9.394 |
| *Subtotaal* | 112.494 | 77.904 |
| | | |
| Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum | 216.000 | 192.240 |
| **Totale bezoldiging** | **112.494** | **77.904** |

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2023 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er hebben in 2023 geen uitkeringen aan topfunctionarissen plaatsgevonden in het kader van beëindiging van het dienstverband.

## Categoriale rekening 2023

Naast een zicht op de lasten en de baten per programma kan de jaarrekening ook weergegeven worden middels een indeling in zogenaamde categorieën. Onderstaand overzicht geeft deze indeling weer.

| **Categoriale rekening 2023** | | | Absoluut (bedragen) |
|---|---|---|---|
| **Kostencategorie** | | **Batencategorie** | |
| Salarissen en sociale lasten | 7.300.000 | | |
| Kapitaallasten (rente en afschrijving) | 2.374.000 | | |
| Belastingen | 140.000 | Gemeentelijke belastingen | 5.062.000 |
| | | Leges en andere rechten | 2.009.000 |
| Gronden | 0 | Gronden | 0 |
| Duurzame goederen | 214.000 | Duurzame goederen | 0 |
| Pachten | 0 | Pachten | 25.000 |
| | | Huren | 401.000 |
| Sociale uitkeringen in natura | 5.005.000 | Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura | 129.000 |
| Ingeleend personeel | 1.900.000 | Uitgeleend personeel | 0 |
| Goederen | 313.000 | Goederen | 0 |
| Diensten | 6.209.000 | Diensten | 0 |
| Sociale uitkeringen in geld | 0 | Verhaal sociale uitkeringen in geld | 0 |
| Subsidies[1)] | 478.000 | | |
| Inkomensoverdrachten Rijk[2)] | 49.000 | Inkomensoverdrachten Rijk[2)] | 27.121.000 |
| Inkomensoverdrachten overheid niet Rijk[3)] | 9.747.000 | Inkomensoverdrachten overheid niet Rijk[3)] | 248.000 |
| Inkomensoverdrachten overig[4)] | 354.000 | Inkomensoverdrachten overig[4)] | 147.000 |
| Kapitaaloverdrachten Rijk | 0 | Kapitaaloverdrachten Rijk | 0 |
| Kapitaaloverdrachten overheid niet Rijk | 0 | Kapitaaloverdrachten overheid niet Rijk | 0 |
| Kapitaaloverdrachten overig | 60.000 | Kapitaaloverdrachten overig | 0 |
| Rente en dividend | 540.000 | Rente en dividend | 796.000 |
| Doorberekende rente | -400.000 | | |
| Mutaties reserves | 1.106.000 | Mutaties reserves | 3.010.000 |
| Mutaties voorzieningen | 612.000 | Mutaties voorzieningen | 145.000 |
| ***Subtotaal lasten*** | ***36.001.000*** | | ***39.093.000*** |
| Rekeningsaldo | 3.092.000 | | |
| **Totaal lasten** | **39.093.000** | **Totaal Baten** | **39.093.000** |

1) Subsidies conform subsidieverordening
2) "Centrale overheid" (algemene uitkering en specifieke uitkeringen)
3) Provincies, gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen.
4) (exploitatie)bijdragen aan derden

## Realisatie in primitieve begroting opgenomen dekkingsplan

Bij de totstandkoming van de begroting 2023 zijn geen bezuinigingsmaatregelen voor 2023 genomen en ook geen belastingverhogende maatregelen. Wel is de inzet van reserves geraamd, waarvan onderstaand de stand van zaken is aangegeven.

| Dekkingsplan | Begroot | Realisatie |
|---|---|---|
| ***Incidentele inzet gemeentelijke reserves*** | | |
| Algemene reserve, dotatie voorziening personeel uit dienst. | 100.000 | De reserve is aangewend. |
| Algemene reserve, stelpost verwezenlijking nieuwe ambities coalitieprogramma | 200.000 | De reserve is aangewend voor een bedrag van € 79.560 t.b.v. deze stelpost. |
| Algemene reserve, trainee burgerzaken | 40.000 | De reserve is aangewend. |
| Algemene reserve, wegenlegger | 40.000 | Door vertraging in opstellen wegenlegger zijn nog geen kosten gemaakt. Bedrag blijft voor dit doel beschikbaar in de reserve. |
| Algemene reserve, vervanging bomen a.g.v. stormschade | 50.000 | De reserve is aangewend. |
| Algemene reserve, casemanagement omgevingswet | 85.000 | De reserve is aangewend. |
| Algemene reserve, toezichthouder (Wabo) | 85.000 | De reserve is aangewend. |
| Algemene reserve, trainee RO (omgevingswet) | 99.000 | De reserve is aangewend. |
| Reserve ruimtelijk ontwikkeling, masterplan wonen | 50.000 | De reserve is aangewend. |
| Reserve ruimtelijke ontwikkeling, herijking omgevingsvisie | 50.000 | De herijking omgevingsvisie heeft nog niet plaatsgevonden. Bedrag blijft voor dit doel beschikbaar in de reserve. |
| **Totaal dekkingsplan** | **799.000** | |

Het dekkingsplan is incidenteel van aard en heeft geen budgettair effect naar de komende jaren.

## Realisatie in primitieve begroting opgenomen p.m. posten

Naast eerder genoemd dekkingsplan, is in de begroting tevens gewezen op een aantal zogenaamde p.m.-posten. Bij deze posten kon bij het opstellen van de begroting niet concreet worden aangegeven wat de financiële impact ervan zou zijn. Voor deze posten werd derhalve geen bedrag geraamd. Wat dat betreft hielden deze posten een zodanig risico in, dat bij het oordeel omtrent de financiële positie hiermee rekening moest worden gehouden. In onderstaand overzicht blijkt in welke mate deze posten tot consequenties voor de jaarrekening 2023 hebben geleid.

| In begroting voor 2023 opgenomen p.m.-posten | Actuele stand van zaken |
|---|---|
| ***Matige financiële impact: < € 50.000*** | |
| - Bestuurlijke aanpak | - De kosten zijn verantwoord binnen de exploitatie. |
| - Kalkbranderij Daelsweg | - Nog geen kosten gemaakt. |
| ***Grote financiële impact: > € 50.000*** | |
| - Verduurzamen gemeentelijk vastgoed | – Verduurzamen gemeentelijk vastgoed heeft nog niet plaatsgevonden. |
| - Collectieve aanbesteding inkoop elektriciteit en gas | – De kosten zijn verantwoord binnen de exploitatie. |

## Rekeningresultaat vóór en na reserveringen

De rekening 2023 sluit met een voordelig saldo van € 3.092.000.
Dit saldo is niet alleen het resultaat van het verschil van de baten en lasten. Wat hierin meespeelt zijn de onttrekkingen alsmede de toevoegingen aan de reserves.
Met andere woorden, het resultaat komt mede tot stand door aanwending of aanvulling van de "gemeentelijke spaarpotten".
Conform het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (BBV) dient het totale begrotings- en jaarrekeningresultaat echter zowel inclusief als exclusief de onttrekkingen aan reserves inzichtelijk te worden gemaakt. Exclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves is het jaarrekeningresultaat € 1.188.000.

| **Analyse rekeningresultaat vóór en ná reserveringen** | | | |
|---|---|---|---|
| **Programma-resultaten excl. Reserveringen** | **Lasten** | **Baten** | **Saldo** |
| Bestuur en ondersteuning | 1.939.000 | 200.000 | -1.739.000 |
| Veiligheid | 1.668.000 | 102.000 | -1.566.000 |
| Verkeer, vervoer en waterstaat | 2.504.000 | 95.000 | -2.409.000 |
| Economie | 282.000 | 1.000 | -281.000 |
| Onderwijs | 1.409.000 | 183.000 | -1.226.000 |
| Sport, cultuur en recreatie | 3.421.000 | 441.000 | -2.980.000 |
| Sociaal domein | 12.863.000 | 4.140.000 | -8.723.000 |
| Volksgezondheid en milieu | 3.802.000 | 3.808.000 | 6.000 |
| Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing | 1.849.000 | 281.000 | -1.568.000 |
| Subtotaal Programma's | 29.737.000 | 9.251.000 | -20.486.000 |
| | | | |
| Algemene dekkingsmiddelen | 278.000 | 26.663.000 | 26.385.000 |
| Overhead | 4.881.000 | 170.000 | -4.711.000 |
| Heffing vennootschapsbelasting | 0 | 0 | 0 |
| Onvoorzien | 0 | 0 | 0 |
| | | | |
| **Resultaat vóór reserveringen** | **34.896.000** | **36.084.000** | **1.188.000** |
| **Reserveringen per programma** | **toevoegingen** | **onttrekkingen** | |
| **Bestuur en ondersteuning:** | | | |
| Mutatie balanspost jaarrekeningsaldo 2022 | | 1.871.000 | |
| Toevoeging algemene reserve, resultaat jaarrekening 2022 | 298.000 | | |
| Toevoeging reserve overloop, resultaat jaarrekening 2022 | 387.000 | | |
| Toevoeging reserve sociaal domein, resultaat jaarrekening 2022 | 183.000 | | |
| Toevoeging reserve afschrijving, resultaat jaarrekening 2022 | 1.003.000 | | |
| Toevoeging aan reserve afschrijving, programma Ubachsberg | 50.000 | | |
| Toevoeging aan algemene reserve, overuren compensatie watersnood 2021 | 167.000 | | |
| Toevoeging aan reserve afschrijving, Open Club Klimmen | 500.000 | | |
| Toevoeging aan reserve afschrijving, vervanging bureau's | 45.000 | | |
| Onttrekking algemene reserve, traineeprogramma RichtingZuid | | 68.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, stelpost nieuwe ambities coalitieprogramma | | 79.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, dotatie voorziening voormalig personeel | | 100.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, trainee burgerzaken | | 40.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, implementatie doorontwikkeling cluster openbare ruimte | | 100.000 | |

| Analyse rekeningresultaat vóór en ná reserveringen | | | |
|---|---|---|---|
| Onttrekking algemene reserve, dotatie aan reserve afschrijving | | 500.000 | |
| Onttrekking reserve ruimtelijke ontwikkeling, sanering Cohortplein | | 14.000 | |
| Onttrekkingen reserve overloop | | 252.000 | |
| Onttrekking reserve afschrijving, dekking afschrijvingslasten | | 92.000 | |
| **Veiligheid:** | | | |
| - | | | |
| **Verkeer, vervoer en waterstaat:** | | | |
| Onttrekking reserve duurzaamheid, uitbreiding Velocity-netwerk | | 15.000 | |
| **Economie:** | | | |
| - | | | |
| **Onderwijs:** | | | |
| Toevoeging reserve afschrijving, scholen Ubachsberg en Ransdaal | 150.000 | | |
| Toevoeging reserve afschrijving, lagere aanwending algemene reserve i.v.m. toegezegde subsidies OCK | -400.000 | | |
| Onttrekking algemene reserve, lagere dotatie aan reserve afschrijving i.v.m. toegezegde subsidies OCK | | -400.000 | |
| Onttrekking reserve afschrijving, afboeken boekwaardes school Ummer Clumme | | 339.000 | |
| Onttrekking reserve afschrijving, dekking afschrijvingslasten van o.a. brede school | | 119.000 | |
| **Sport, cultuur en recreatie:** | | | |
| Toevoeging algemene reserve, vergoeding Wajongeren | 6.000 | | |
| Toevoeging reserve afschrijving, veldomheining RKVVV | 50.000 | | |
| Onttrekking reserve afschrijving, verbouwing bibliotheek Voerendaal | | 6.000 | |
| Onttrekking reserve afschrijving, voetbalvelden vv Hellas | | 47.000 | |
| Onttrekking reserve afschrijving, verzwaren dakconstructie De Joffer | | 2.000 | |
| Onttrekking reserve ruimtelijke ontwikkeling, afschrijvingslast Böschke an der Baneberg | | 7.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, vervanging bomen a.g.v. stormschade | | 50.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, subsidie Laurentiuskerk Voerendaal | | 31.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, cultuurmiddelen COVID-19 | | 10.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, noodfonds energiearmoede | | 1.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, dotatie aan onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen i.v.m. lekkage zwembad De Joffer | | 200.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, dotatie aan reserve afschrijving t.b.v. veldomheining RKVVV | | 50.000 | |
| **Sociaal domein:** | | | |
| Toevoeging reserve Sociaal Domein, BUIG-gelden 2023 | 224.000 | | |
| Onttrekking reserve afschrijving, 't Wouves | | 8.000 | |
| Onttrekking reserve afschrijving, MFC Ubachsberg | | 5.000 | |
| Onttrekking reserve afschrijving, MFC Ubachsberg buitengebied | | 3.000 | |
| Onttrekking reserve afschrijving, programma Ubachsberg | | 10.000 | |
| Onttrekking reserve Sociaal Domein, MFC Ubachsberg keuken | | 3.000 | |
| Onttrekking reserve Sociaal Domein, noodfonds armoede | | 5.000 | |

| Analyse rekeningresultaat vóór en ná reserveringen | | | |
|---|---|---|---|
| Onttrekking reserve Sociaal Domein, herstelplan Xonar | | 126.000 | |
| Onttrekking reserve Sociaal Domein, energietoeslag 2023 | | 183.000 | |
| Onttrekking reserve Sociaal Domein, meerkosten 2023 JENS | | 200.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, noodfonds energiearmoede | | 10.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, coronaherstelplan | | 141.000 | |
| **Volksgezondheid en milieu:** | | | |
| - | | | |
| **Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing:** | | | |
| Toevoeging algemene reserve, vrijval voorziening dubieuze debiteuren | 253.000 | | |
| Onttrekking algemene reserve, inhuur casemanagement omgevingswet | | 85.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, toezichthouder WABO | | 85.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, trainee omgevingsontwikkeling | | 98.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, masterplan wonen | | 50.000 | |
| Onttrekking algemene reserve, ondersteuning implementatie omgevingswet | | 44.000 | |
| Onttrekking reserve Krimp, levensloop bestendig maken particuliere woningen | | 16.000 | |
| Onttrekking reserve Duurzaamheid, Transitie Visie Warmte 2.0 | | 21.000 | |
| Onttrekking reserve Duurzaamheid, proces implementatie zonneweides | | 9.000 | |
| Onttrekking reserve Ruimtelijke ontwikkeling, afschrijving ineens boekwaarde panden Kerkplein 54 en 56 | | 125.000 | |
| Totaal reserveringen | 2.916.000 | 4.820.000 | |
| | | | |
| **Resultaat ná reserveringen** | **37.812.000** | **40.904.000** | **3.092.000** |

# *Reserves en voorzieningen*

Voor een juist inzicht in de financiële positie dient de omvang van het eigen vermogen van de gemeente nader beschouwd te worden. Dit eigen vermogen wordt gevormd door de reserves. We onderscheiden daarbij de algemene reserve, die dienst doet als zogenaamde "buffer" voor toekomstige incidentele tegenvallers, enerzijds en de bestemmingsreserves, gelden die opzij gezet zijn voor specifieke bestemmingen, anderzijds. Verder is het ook van belang om oog te hebben voor de omvang en vooral de toereikendheid van de diverse voorzieningen waarmee toekomstige risico's en verplichtingen zoveel mogelijk dienen te worden afgedekt. In onderstaand overzicht wordt de omvang en het verloop van de diverse reserves en voorzieningen in 2023 ten opzichte van de begroting 2023 neergezet.

| Verloop reserves/voorzieningen | Begroting 2023 | | | Jaarrekening 2023 | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| bedragen * € 1.000 | begin 2023 | mutaties 2023 | eind 2023 | begin 2023 | mutaties 2023 | eind 2023 |
| Algemene reserve | 4.534 | -869 | 3.665 | 5.303 | -678 | 4.625 |
| Bestemmingsreserves | 14.749 | -824 | 13.925 | 16.846 | 644 | 17.490 |
| *totaal reserves* | *19.283* | *-1.693* | *17.590* | *22.149* | *- 34* | *22.115* |
| *totaal voorzieningen* | *2.519* | *40* | *2.559* | *2.305* | *-46* | *2.259* |
| Totaal reserves en voorzieningen | 21.802 | -1.653 | 20.149 | 24.454 | -80 | 24.374 |

De afwijking in het beginsaldo tussen de jaarrekening en begroting wordt veroorzaakt door effecten vanuit besluiten die genomen zijn tussen de besluitvorming van de begroting 2023 (november 2022) en de jaarrekening 2022 (juli 2023).

Bij het opmaken van de jaarrekening 2022 bleek de reservepositie van de gemeente per eind 2022/begin 2023 € 2.866.000 positiever dan waarmee bij het samenstellen van de begroting 2023 is uitgegaan.
Dit is met name veroorzaakt doordat reserves minder zijn aangesproken dan waarmee bij de samenstelling van de begroting rekening is gehouden. Het gaat hierbij om de algemene reserve (€ 769.000), de reserve ruimtelijke ontwikkelingen (€ 347.000), de reserve krimp (€ 26.000), de reserve afschrijving (€ 1.471.000), de reserve overloop (€ 309.000), de innovatiereserve (€ 30.000), de reserve duurzaamheid (€ 54.000) en de reserve sociaal domein (-/-€ 140.000).

De afwijking tussen de oorspronkelijk begrote en werkelijke mutaties in 2023 wordt onderstaand nader toegelicht.

Het verschil in de algemene reserve wordt met name veroorzaakt door de bestemming van het jaarrekening saldo 2022 (€ 298.000), de toevoeging van overurencompensatie watersnood 2021 (€ 167.000) en toevoeging vrijval voorziening dubieuze debiteuren (€ 253.000). Daarnaast waren er lagere onttrekkingen t.b.v. herijking omgevingsvisie (€ 50.000), opstellen wegenlegger (€ 40.000) en nieuwe ambities coalitieprogramma (€ 120.000) en waren er hogere onttrekkingen t.b.v. bijdrage Laurentiuskerk Voerendaal (-€ 31.000), inhuur ondersteuning implementatie omgevingswet (-€ 44.000), dotatie aan reserve afschrijving t.b.v. OCK (-€ 100.000), coronaherstelplan (-€ 141.000), noodfonds energie-armoede (-€ 11.000), bluswatervoorziening Lindelaufer Gewande (-€ 60.000), implementatie doorontwikkeling cluster openbare ruimte (-€ 100.000), dotatie onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen i.v.m. lekkage De Joffer (-€ 200.000) en veldafrastering hoofdveld RKVVV (-€ 50.000).

Het verschil in de bestemmingsreserve wordt met name veroorzaakt door de bestemming van het jaarrekening saldo 2022 (reserve overloop € 387.000, reserve sociaal domein € 183.000 en reserve afschrijving € 1.003.000), toevoegingen aan de reserve afschrijving t.b.v. OCK (€ 100.000), bluswatervoorziening Lindelaufer Gewande (€ 60.000), programma Ubachsberg (€ 50.000), veldafrastering hoofdveld RKVVV (€ 50.000), voorbereidingskrediet scholen Ubachsberg en Ransdaal (€ 150.000) en vervanging bureau’s (€ 45.000) en de reserve Sociaal Domein i.v.m. definitieve beschikking BUIG-gelden 2023 (€ 224.000).
Verder lagere onttrekkingen bij de reserve afschrijving (€ 167.000) en de reserve Sociaal Domein (€ 25.000). Daarnaast hogere onttrekkingen reserve Ruimtelijke ontwikkeling t.b.v. afboeken boekwaarde Kerkplein 54 en 56 (-€ 125.000) en sanering Cohortplein (-€ 14.000), reserve Krimp t.b.v. levensloopbestendig maken particuliere woningen (-€ 16.000), reserve afschrijving t.b.v. programma Ubachsberg (-€ 10.000), reserve Sociaal domein t.b.v. noodfonds armoede (-€ 5.000), herstelplan Xonar (-€ 126.000), energie toelage 2023

(-€ 183.000) en meerkosten JENS (-€ 200.000), reserve Duurzaamheid t.b.v. transitievisie warmte 2.0 (-€ 21.000), beoordelingskader zonneweides (-€ 9.000) en uitbreiding Velocity-Netwerk (-€ 15.000) en reserve overloop (-€ 252.000).

De voorzieningenpositie is per begin 2023 € 214.000 negatiever gebleken bij het opstellen van de jaarrekening 2023, dan waarvan uitgegaan is bij het samenstellen van de begroting 2023. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds een hogere dotatie aan de voorziening verplichting personeel uit dienst (€ 6.000), de voorziening gemeentelijke gebouwen (€ 28.000), een dotatie aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (€ 30.000), een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren (€ 38.000), lagere onttrekkingen aan de voorziening verplichting personeel uit dienst (€ 12.000) en de voorziening sporttoestellen gymzalen (€ 2.000) en anderzijds door hogere onttrekking voorziening gemeentelijke gebouwen (€ -299.000) en de egalisatievoorziening riolering (€ -31.000).

Voor de daadwerkelijke onttrekkingen aan de reserves in 2023 wordt verwezen naar het overzicht bij rekeningresultaat voor- en na reservering.

# *Investeringsprojecten*

Naast de zogenoemde exploitatie, de jaarlijkse baten en lasten, zijn er nog diverse lopende investeringsprojecten. Dit betreffen eenmalige grote uitgaven, welke niet rechtstreeks in één keer in het resultaat van een boekjaar tot uitdrukking komen, maar waarbij over een langere periode de lasten via rente en afschrijving (kapitaallasten) worden toegerekend.
Onderstaand wordt de stand van de investeringsprojecten eind 2023 weergegeven:

| **Lopende investeringen** | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Gevoteerde krediet | | Huidige stand van zaken | | |
| | Raadsbesluit | Bedrag | Gerealiseerd | Restant | Gereed |
| Motion 2e fase (digitalisering personeelsdossiers) | Begroting 2019 | 21.000 | 19.000 | 2.000 | 2024 |
| Vervanging AV middelen raadzaal | Begroting 2023 | 39.500 | 0 | 39.500 | 2024 |
| Aankoop zit- stabureaus | Begroting 2021 | 45.000 | 0 | 45.000 | 2024 |
| Aankoop kleine trekker | Begroting 2022<br>NJR 2023 | 35.000<br>70.000<br>105.000 | 1.000 | 104.000 | 2024 |
| Aankoop grote trekker | Begroting 2022<br>NJR 2023 | 100.000<br>35.000<br>135.000 | 10.000 | 125.000 | 2024 |
| Vervanging werkbussen | Begroting 2023<br>Begroting 2024 | 700.000<br>- 300.000<br>400.000 | 0 | 400.000 | 2024 - 2025 |
| Bluswatervoorziening Lindelaufer Gewande | VJR 2023 | 60.000 | 33.000 | 27.000 | 2024 |
| Raadhuisplein-Schilsstraat<br>– verharding<br><br><br>– afkoppelen hemelwater | <br>Begroting 2015<br>Begroting 2018<br>Voorj rapp 2022<br>Begroting 2015<br>Begroting 2018<br>Rb. 01-10-2020<br>Voorj rapp 2022 | <br>120.000<br>149.000<br>30.000<br>200.000<br>83.000<br>238.000<br>35.000<br>855.000 | <br><br>318.000<br><br><br><br>575.000<br><br>893.000 | <br><br>- 19.000<br><br><br><br>- 19.000<br><br>- 38.000 | gereed |
| Daelsweg, fietspad bubeko wegdeel | Rb. 06-07-2017<br>Rb. 29-05-2019 | 760.000<br>- 23.000<br>737.000 | 577.000 | 160.000 | 2023 |
| Daelsweg, aanleg fietspad bubeko | Rb. 29-05-2019 | 732.000 | 1.553.000 | - 821.000 | 2023 |
| Vrakelbergerweg-Vijfbunderweg, fietspad bubeko wegdeel | Rb. 06-07-2017<br>Begroting 2019<br>Rb. 29-05-2019 | 150.000<br>650.000<br>292.000<br>1.072.000 | 1.280.000 | - 208.000 | 2023 |
| Vrakelbergerweg-Vijfbunderweg, aanleg fietspad | Rb. 29-05-2019 | 622.000 | 2.138.000 | - 1.516.000 | 2023 |
| Heerlerweg, renovatie bestaande verharding | Rb. 01-10-2020 (Strip 2.0) | 494.000 | 424.000 | 70.000 | gereed |
| Verkeersstromenplan | Begroting 2021<br>Rb. 08-07-2021 | 300.000<br>200.000<br>- 75.000<br>- 55.000<br>370.000 | 0 | 370.000 | 2021 – 2025 |
| Maatregelen Kerkstraat Ubachsberg (onderdeel verkeersstromenplan) | Begroting 2021 | 75.000 | 37.000 | 38.000 | 2024 |
| Regionaal mobiliteitsplan (onderdeel verkeersstromenplan) | Begroting 2021 | 52.000 | 26.000 | 26.000 | 2022 – 2025 |

| **Lopende investeringen** | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Gevoteerde krediet | | Huidige stand van zaken | | |
| | Raadsbesluit | Bedrag | Gerealiseerd | Restant | Gereed |
| Verledden openbare verlichting | Begroting 2024 | 614.000 | 217.000 | 397.000 | 2024 |
| Herontwikkeling locatie voormalige standplaatsen Lindelaufer Gewande | | 0 | 215.000 | - 215.000 | 2024 |
| Natuurtransferium Kunradersteengroeve | Rb. 04-04-2019 | 450.000 | 463.000 | - 13.000 | 2023 |
| Transferium Mingersborg | Begroting 2019 | 300.000 | 350.000 | - 50.000 | gereed |
| Mingersborg, aanbrengen fietsstroken en upgrade vijfsprong | Begroting 2017<br>Begroting 2019<br>Begroting 2024 | 50.000<br>50.000<br>200.000<br>300.000 | 0 | 300.000 | 2024 |
| Rijwielpad In de Koning | Rb. 01-10-2020 | 53.000 | 0 | 53.000 | 2025 |
| Wandelknooppunten netwerk Zuid Limburg | Begroting 2019<br>Voorj.rapp. 2020 | 50.000<br>6.000<br>56.000 | 5.000 | 51.000 | 2024 |
| Vervanging toeristische bewegwijzeringsborden | Begroting 2023 | 26.000 | 0 | 26.000 | p.m. |
| Ontwikkeling school Ransdaal:<br>- Nieuwbouw<br><br><br>- Verbouw<br>- Infrastructuur | <br>Begroting 2021<br>Rb. 10-02-2022<br>Rb. 14-12-2023<br>Rb. 10-02-2022<br>Rb. 10-02-2022 | <br>750.000<br>540.000<br>75.000<br>100.000<br>65.000<br>1.530.000 | <br>86.000<br><br>0<br>0<br>86.000 | <br>1.279.000<br><br>100.000<br>65.000<br>1.444.000 | p.m. |
| Herontwikkeling locatie gymzaal/school Ubachsberg | Begroting 2021<br>Rb. 14-12-2023 | 1.700.000<br>75.000<br>1.775.000 | 62.000 | 1.713.000 | 2026 |
| Bodemkwaliteitskaart | Begroting 2022 | 50.000 | 8.000 | 42.000 | 2024 |
| Miljoen bomenplan<br>– aankoop grond<br>– bomen | Begroting 2021 | <br>100.000<br>100.000<br>200.000 | <br>0<br>0<br>0 | <br>100.000<br>100.000<br>200.000 | 2025 |
| Open club Klimmen | Begroting 2014<br>Rb. 08-06-2017<br>Rb. 04-06-2020<br>Rb. 15-09-2022 | 500.000<br>9.862.000<br>2.985.000<br>1.945.000 | | | |
| Open club Klimmen, voorbereiding | | 1.180.000 | 1.177.000 | 3.000 | gereed |
| Open club Klimmen, aanleg infrastructuur | | 1.610.000 | 12.000 | 1.598.000 | 2024 |
| Open club Klimmen, bouw | | 9.418.000 | 1.662.000 | 7.756.000 | 2024 |
| Open club Klimmen, aanpassing tennisvelden | | 374.000 | 0 | 374.000 | 2024 |
| Open club Klimmen, watermaatregelen | | 120.000 | 0 | 120.000 | 2024 |
| Open club Klimmen, aanleg voetbalvelden | | 1.636.500 | 1.742.000 | -105.500 | 2023 |
| Toplaagrenovatie hoofdveld Voerendaal | Begroting 2023<br>NJR 2023 | 100.000<br>50.000<br>150.000 | 160.000 | - 10.000 | gereed |
| Programma Ubachsberg | VJR 2023 | 50.000 | 10.000 | 40.000 | 2024 |
| Rioolreconstructie diverse wegen Ransdaal | Rb. 01-10-2015<br>Rb. 04-04-2019 | 1.392.000<br>1.085.000<br>2.477.000 | 2.221.000 | 256.000 | 2022 |
| Rioolmaatregelen Winthagen | Voorj.rapp. 2016 | 25.000 | 0 | 25.000 | 2028 |
| Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater 2022 - 2023 | Rb. 10-02-2022 | 70.000 | 43.000 | 27.000 | 2024 |

| Lopende investeringen | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Gevoteerde krediet | | Huidige stand van zaken | | |
| | Raadsbesluit | Bedrag | Gerealiseerd | Restant | Gereed |
| Vervanging rioolcamera | Begroting 2024 | 18.500 | 12.000 | 6.500 | 2024 |
| Klimaatmaatregelen:<br>- Veldweg Ransdaal<br>- Opscheumer / Langs de Ling<br>- aanpak wateroverlast<br>- parkeersplaats Aldi<br>- Nader te bepalen maatregelen | Rb. 12-12-2019<br>(watertakenplan) | <br>38.000<br>17.000<br>200.000<br>215.000<br>468.000<br>938.000 | <br>28.000<br>18.000<br>0<br>2.000<br>0<br>48.000 | <br>10.000<br>- 1.000<br>200.000<br>213.000<br>468.000<br>890.000 | <br>gereed<br>2024<br>2024<br>2024 |
| Voerendaal Oost (Strip):<br>- Hogeweg-Hoolstraat-Cortenbachstraat<br>- Noordelijk deel<br>- Zuidelijk deel | Rb. 01-10-2020 | <br>3.440.000<br>2.380.000<br>3.706.000<br>9.526.000 | <br><br><br><br>116.000 | <br><br><br><br>9.410.000 | 2026 |
| Implementatie omgevingswet | Voorj.rapp. 2020 | 132.000 | 138.000 | - 6.000 | gereed |
| Opstellen omgevingsplan | Begroting 2023 | 410.000 | 0 | 410.000 | 2024 |
| Skaeve huse | Voorj.rapp. 2022 | 200.000 | 161.000 | 39.000 | 2024 |

Voetnoot:
– Gereed betekent naast werk gerealiseerd ook financieel afgerond.
– 2022 en 2023 betekent werk gerealiseerd, maar financieel nog niet afgerond.

Uit de tabel blijkt dat de meeste projecten binnen de beschikbare middelen gerealiseerd zijn/worden. Bij enkele investeringsprojecten is sprake van een overschrijding van het beschikbare krediet. Onderstaand hierover een beknopte toelichting:

Raadhuisplein-Schilsstraat
Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden is gebleken dat door de ligging van bestaande kabels en leidingen van derden voor de vervanging van het riool niet het beoogde tracé konden volgen. Hierdoor is meer riool vervangen dan vooraf geraamd. Daarnaast zijn we geconfronteerd met diverse toeslagen en hogere indexeringen die vooraf niet voorzien waren. In totaal hebben we de projectraming met ca. 6% overschreden (afgerond € 54.000).

Fietsverbinding Parkstad-Heuvelland
Het project bevindt zich in de laatste fase van uitvoering van (aanvullende) maatregelen voor wat betreft de "ruilverkavelingsweg" en de watermaatregelen.
Het projectdeel "Daelsweg" is afgerond en ook in financieel opzicht afgesloten en heeft door een velerlei van factoren geleid tot een overschrijding van de via kredieten en (extra) verworven subsidies aan de orde zijnde dekking. In de RIB van sept 2023 is hier al op ingegaan.
Het projectdeel "ruilverkavelingsweg" is noch fysiek noch financieel afgerond.
Met name de verrekening van de grondtransacties, de extra watermaatregelen en aanvullende overige maatregelen vergen nog enkele maanden.
Voor dit projectdeel wordt met de kennis van zaken per ultimo 2023 verwacht dat dit deel nauwelijks leidt tot een toename van het totale projecttekort dat ook al in de RIB van september 2023 is ingeschat.
Voor het financieel overzicht per eind 2023 wordt verwezen naar de tabelafbeelding.
Verder zijn de volgende punten nog vermeldingswaardig:

- De contractduur met de aannemer loopt tot en met medio 2024; dit in verband met de onderhoudstermijn.
- Opgemerkt wordt dat door onvoorziene gebeurtenissen (schades / weeromstandigheden) bijkomende kosten kunnen ontstaan die voor rekening komen van de gemeente.
- De definitieve verrekening van de grondtransacties dient nog plaats te vinden op basis van nog te ontvangen inmetingen vanuit het Kadaster. Dit gaat leiden tot een verrekening tussen partijen, hetgeen positief of negatief kan uitvallen qua financiën.
- Niet onopgemerkt mag worden dat in 2020 bestuurlijk besloten is om de voor het projectonderdeel Daelsweg beschikbaar gestelde Krimpgeldensubsidie ad € 330.000 ten bate te laten komen voor een ander project (OCK).

Zoals eerder al is kenbaar gemaakt zal de totale projectafrekening en het dekkingsvoorstel van de budgetoverschrijding hetzij plaatsvinden via het jaarverslag 2024 danwel via een separaat raadsvoorstel.

Herontwikkeling locatie voormalige standplaatsen Lindelaufer Gewande
Het betreft hier de gemaakte kosten voor de verwerving van het bedrijfsperceel gelegen naast de voormalige standplaatsen, de herinrichting van het gehele terrein en het afboeken van boekwaarden voormalige standplaatsen. Ook de kosten voor het laten opstellen van bestemmingsplan en de voorbereiding van de verkoop, komen ten laste van dit project.
De percelen bij de entree Lindelaufer Gewande zijn in 2021 in de verkoop gegaan. Inmiddels is één van de twee percelen verkocht.
Met de verwachte resterende verkoop opbrengst (afgerond € 160.000) zullen niet alle gemaakte kosten financieel afgedekt worden. Het tekort komt ten laste van de reserve ruimtelijke ontwikkeling.

Natuurtransferium Kunradersteengroeve
De kosten voor de aanleg van de poort zijn hoger uitgevallen.

Natuurtransferium Mingersborg
In het uitvoeringsplan van 28 april 2021 is uitgegaan van aanlegkosten van in totaal € 187.000. De werkelijke kosten zijn afgerond € 36.000 hoger uitgevallen. Oorzaak hiervan is met name forse de stijging van prijzen voor materialen en mensuren (krappe arbeidsmarkt).
Voor planvorming, onderzoeken en bestek was € 44.000,- gerekend. De werkelijke kosten hiervoor zijn afgerond € 14.000 hoger uitgevallen. Dit is veroorzaakt doordat extra buurtbewonersavonden zijn gehouden. Daarnaast hebben extra onderzoeken plaatsgevonden m.b.t. geluid.

Voetbalvelden Hellas (OCK)
De herstelwerkzaamheden aan het WeTra-veld zijn uitgevoerd. De gemaakte kosten zullen worden ingebracht in de juridische procedure tussen gemeente enerzijds en aannemer/directievoerder anderzijds. De zaak is door de rechtbank behandeld. We zijn nog in afwachting van de uitspraak van de rechter. In hoeverre alle kosten verhaald kunnen worden is op dit moment nog onzeker.

Toplaagrenovatie hoofdveld Voerendaal
Overschrijding is het gevolg van de uitkomst van de financiële afwikkeling tussen leverancier (BvB) en de gemeente als opdrachtgever inzake het teveel geleverde substraat. Hieruit volgt dat de kosten zijn verdeeld op basis van 50%-50%.

Implementatie omgevingswet
Inzet van RHO adviseurs inzake opdracht casco omgevingsplan is gedurende het traject (minimaal) uitgebreid vanwege de komst van de Omgevingswet.

# *Bestemming jaarrekeningsaldo*

Met het vaststellen van de jaarrekening 2023 verleent de gemeenteraad het college van burgemeester en wethouders decharge over het gevoerde beleid van 2023. Daarnaast wordt de raad gevraagd in te stemmen met de bestemming van het positief jaarrekeningresultaat van € 3.092.029.

Voorgesteld wordt:

1. € 1.900.029 toevoegen aan de algemene reserve.

2. € 582.000 toe te voegen aan de reserve overloop, bestaande uit:
   - € 50.000 restant budget t.b.v. IBA;
   - € 14.000 restant budget t.b.v. benchmark informatiemanagement;
   - € 5.000 restant budget t.b.v. doorontwikkeling software Motion;
   - € 99.000 restant budget t.b.v. verdere implementatie Wet Open Overheid (WOO);
   - € 20.000 restant budget t.b.v. doorontwikkeling BOA's;
   - € 8.000 restant budget t.b.v. vervanging openbare verlichting;
   - € 10.000 restant budget t.b.v. beleidsplan toerisme / recreatie;
   - € 50.000 restant budget t.b.v. subsidie aanleg padelbanen tennisvereniging Voerendaal;
   - € 21.000 restant budget t.b.v. onderhoud openbaar groen;
   - € 15.000 restant budget t.b.v. opstellen groenbeheerplan;
   - € 8.000 restant budget t.b.v. aanschaf speeltoestellen;
   - € 51.000 restant budget t.b.v. programma Ubachsberg en burgerparticipatie;
   - € 38.000 restant budget t.b.v. inhuur specialistische kennis projecten;
   - € 13.000 restant budget t.b.v. samenwerkingsverband SGIV (omgevingswet);
   - € 180.000 restant budget t.b.v. tijdelijke personeelsoplossing onderhoud openbare ruimte.

3. € 300.000 toevoegen aan egalisatievoorziening riolering.

4. € 310.000 toevoegen aan reserve sociaal domein.

# BALANS

# Balans 2023

Balans per 31-12-2023 (bedragen in euro's)

| ACTIVA | 2022 | 2023 | PASSIVA | 2022 | 2023 |
|---|---|---|---|---|---|
| **VASTE ACTIVA** | | | **VASTE PASSIVA** | | |
| **Immateriële vaste activa** | **0** | **0** | | | |
| Kosten van onderzoek en ontwikkeling | 0 | 0 | | | |
| **Materiële vaste activa** | **39.752.818** | **41.519.218** | **Eigen vermogen** | **22.148.942** | **22.115.575** |
| Economisch nut | 16.016.850 | 16.594.046 | Algemene reserve | 5.302.560 | 4.625.257 |
| Economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven | 15.650.205 | 15.325.531 | Bestemmingsreserves | 16.846.382 | 17.490.318 |
| Maatschappelijk nut | 8.085.763 | 9.599.641 | **Rekeningresultaat** | **1.870.912** | **3.092.029** |
| **Financiële vaste activa** | **2.590.128** | **2.470.708** | **Voorzieningen** | **1.964.077** | **2.219.401** |
| Kapitaalverstrekking aan deelnemingen | 316.061 | 316.061 | | | |
| Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen | 5.391 | 5.391 | **Langlopende schulden** | **30.718.491** | **28.589.421** |
| Overige langlopende leningen | 2.268.676 | 2.149.256 | Vaste geldleningen | 30.700.664 | 28.584.302 |
| | | | Waarborgsommen ontvangen | 17.827 | 5.119 |
| ***Totaal vaste activa*** | ***42.342.946*** | ***43.989.926*** | ***Totaal vaste passiva*** | ***56.702.422*** | ***56.016.426*** |
| **VLOTTENDE ACTIVA** | | | **VLOTTENDE PASSIVA** | | |
| **Voorraden** | **7.557** | **6.653** | | | |
| Onderhanden werk en bouwgrond in exploitatie | | | | | |
| Werkvoorraad documenten | 7.557 | 6.653 | | | |
| **Vorderingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar** | **19.435.703** | **17.506.335** | | | |
| Uitzettingen in 's-Rijks Schatkist | 11.921.509 | 12.104.880 | **Vlottende schulden** | **3.846.651** | **3.433.617** |
| Vorderingen op openbare lichamen | 5.474.893 | 4.764.927 | Kasgeldleningen | 0 | 0 |
| Rekeningcourant niet-financiële instelling | 5.492 | 24.673 | Overige schulden | 3.846.651 | 3.433.617 |
| Verstrekte kasgeldleningen | 0 | 0 | | | |
| Overige vorderingen | 2.033.809 | 611.855 | | | |
| **Liquide middelen** | **913.345** | **497.297** | | | |
| **Overlopende activa** | **758.611** | **2.657.998** | **Overlopende passiva** | **2.909.089** | **5.208.166** |
| Vooruitbetaalde bedragen | 758.611 | 1.313.977 | Verplichtingen | 1.665.656 | 1.926.927 |
| Te vorderen bedragen | 0 | 1.344.021 | Ontvangen voorschotbedragen met een specifiek bestedingsdoel | 1.243.433 | 3.281.239 |
| ***Totaal vlottende activa*** | ***21.115.216*** | ***20.668.283*** | ***Totaal vlottende passiva*** | ***6.755.740*** | ***8.641.783*** |
| **Totaal activa** | **63.458.162** | **64.658.209** | | **63.458.162** | **64.658.209** |

## Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met in achtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.
De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alle lasten en baten, die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn geworden, zijn in het betreffende verslagjaar verwerkt.
In artikel 24 van het BBV is opgenomen, dat de balans en toelichting verplichte onderdelen zijn van de jaarrekening. Ook moet in de jaarrekening worden uitgelegd op welke manier het resultaat is bepaald en via welke methode de boekwaarde van de bezittingen en schulden wordt bepaald. In deze paragraaf zal hier nader op worden ingegaan.

*Grondslagen van de waardering van activa (bezittingen).*
Activa worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs wordt ook wel de historische kostprijs genoemd. Deze is opgebouwd uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de grond- en hulpstoffen die zijn gebruikt om het goed te vervaardigen. Daarbij komen nog bijkomende kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Ook kan een redelijk deel van de indirecte kosten worden meegenomen in de vervaardigingsprijs. Op de vaste activa wordt jaarlijks lineair afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. De afschrijvingstermijnen per investering (actief) zijn opgenomen in de Financiële verordening 2023 (raadsbesluit 14 december 2023). Als sprake is van een investering tijdens het boekjaar, wordt pas afgeschreven in het daaropvolgende boekjaar.

| Soort activa | Waarderingsgrondslag |
|---|---|
| Materiële vaste activa | Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Bij investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden ook eventuele beschikkingen over reserves in mindering gebracht. Ook bijdragen van derden worden in mindering gebracht. Bij gebouwen wordt, indien de grond afzonderlijk gewaardeerd is, bij de bepaling van de afschrijvingslasten rekening gehouden met een eventuele restwaarde. |
| Financiële vaste activa | Kapitaalverstrekking en deelnemingen, leningen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met aflossingen. Onder uitzettingen worden aandelen, obligaties, maar ook leningen en vorderingen verstaan. Uitgezette gelden met een looptijd langer dan één jaar worden onder de financiële vaste activa opgenomen. Uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden onder de vorderingen (vlottende activa) opgenomen. |
| Voorraden | Voorraden worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. Voorraden en deelnemingen moeten tegen de marktwaarde worden gewaardeerd, indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (artikel 65 BBV). |
| Vorderingen | De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. |
| Liquide middelen | De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. |
| Overlopende activa | De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. |

*Grondslagen voor de waardering van passiva (schulden)*
Passiva worden, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen de nominale waarde.

| Soort passiva | Waarderingsgrondslag |
|---|---|
| Eigen vermogen | Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming, volgend uit de programmarekening. De balans toont de financiële positie na aanwendingen en toevoegingen aan reserves. |
| Voorzieningen | Voorzieningen worden gevormd ter afdekking van:<br>– verliezen of risico's van bepaalde te verwachten verplichtingen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. Er wordt een inschatting gemaakt van het risico en dit wordt afgedekt door het vormen van een voorziening;<br>– kosten die een volgend begrotingsjaar worden gemaakt en die hun oorsprong vinden in het begrotingsjaar. Het doel van deze voorziening is dan ook om de kosten gelijkmatig te verdelen over een aantal jaren.<br>– de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven. |
| Langlopende schulden | Langlopende schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. |
| Verplichtingen | Verplichtingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. |
| Overlopende passiva | Overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. |

*Grondslagen resultaatbepaling*
Bij het opstellen van de jaarrekening is het baten- en lastenstelsel gehanteerd. Dit houdt in, dat de opbrengsten (baten) en de kosten (lasten) zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Alleen die baten en lasten zijn meegenomen, die op het moment van het opmaken van de jaarrekening bekend waren.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaatsvindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken.

## Toelichting op de balans

### VASTE ACTIVA

**Immateriële vaste activa**
Volgens de balans-indeling worden de immateriële vaste activa als volgt onderverdeeld:
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling;
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden.

| Immateriële vaste activa | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Kosten van onderzoek en ontwikkeling | 0 | 0 |
| **Totaal immateriële vaste activa** | **0** | **0** |

In onderstaande tabel worden de kosten van onderzoek en ontwikkeling gespecificeerd. In de productenrekening, welke ter inzage ligt, is een compleet overzicht opgenomen van de immateriële vaste activa (staat van geactiveerde kapitaaluitgaven).

| Verloop kosten van onderzoek en ontwikkeling | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Oorspronkelijk bedrag kapitaaluitgaven 1 januari | 0 | 0 |
| In voorgaand dienstjaar volledig afgeschreven | 0 | 0 |
| Investeringen in het boekjaar | 0 | 10.301 |
| Bijdrage uit exploitatie | 0 | 0 |
| Bijdrage van derden | 0 | 0 |
| Oorspronkelijk bedrag kapitaaluitgaven 31 december | 0 | 10.301 |
| | | |
| Afschrijvingen en aflossingen tot en met vorig boekjaar | 0 | 0 |
| In voorgaand dienstjaar volledig afgeschreven | 0 | 0 |
| Afschrijvingen en aflossingen in boekjaar | 0 | -10.301 |
| **Boekwaarde investeringen met economisch nut** | **0** | **0** |

De mutaties hebben onder andere betrekking op de in onderstaande tabel opgenomen investeringen:

| Investeringen 2023 kosten van onderzoek en ontwikkeling (bedragen x € 1.000) | vermeerdering | vermindering |
|---|---|---|
| Programma Ubachsberg | 10 | 0 |

**Materiële vaste activa**
Volgens de balans-indeling worden de materiële vaste activa als volgt onderverdeeld:
- economisch nut;
- economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- maatschappelijk nut.

| Materiële vaste activa | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Investeringen met een economisch nut | 16.016.850 | 16.594.046 |
| Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven | 15.650.205 | 15.325.531 |
| Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut | 8.085.763 | 9.599.641 |
| **Totaal materiële vaste activa** | **39.752.818** | **41.519.218** |

In onderstaande tabellen worden de investeringen met economisch nut, investering met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en de investeringen met maatschappelijk nut gespecificeerd. In de productenrekening, welke ter inzage ligt, is een compleet overzicht opgenomen van de materiële vaste activa (staat van geactiveerde kapitaaluitgaven).
Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn of als ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

| Investeringen met economisch nut | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Gronden en terreinen | 3.380.477 | 3.456.177 |
| Woonruimten | 266.831 | 624.646 |
| Bedrijfsgebouwen | 11.496.360 | 11.687.704 |
| Vervoermiddelen | 31.296 | 13.267 |
| Machines, apparaten en installaties | 551.112 | 488.128 |
| Overige materiële vaste activa | 290.774 | 324.124 |
| **Totaal investeringen met economisch nut** | **16.016.850** | **16.594.046** |

De boekwaarde van de investeringen met economisch nut is in 2023 met € 577.196 toegenomen ten opzichte van 2022.

| Verloop investeringen met economisch nut | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Oorspronkelijk bedrag kapitaaluitgaven 1 januari | 23.280.275 | 22.915.409 |
| In voorgaand dienstjaar volledig afgeschreven | -551.692 | -551.484 |
| Investeringen in het boekjaar | 597.270 | 2.270.841 |
| Bijdrage uit exploitatie | 0 | 0 |
| Bijdrage van derden | -410.444 | -656.870 |
| Oorspronkelijk bedrag kapitaaluitgaven 31 december | 22.915.409 | 23.977.896 |
| | | |
| Afschrijvingen en aflossingen tot en met vorig boekjaar | -6.930.978 | -6.898.559 |
| In voorgaand dienstjaar volledig afgeschreven | 551.692 | 551.484 |
| Afschrijvingen en aflossingen in boekjaar | -519.273 | -1.036.775 |
| **Boekwaarde investeringen met economisch nut** | **16.016.850** | **16.594.046** |

De mutaties hebben onder andere betrekking op de in onderstaande tabel opgenomen investeringen:

| Investeringen 2023 met economisch nut (bedragen x € 1.000) | vermeerdering | vermindering |
|---|---|---|
| Herontwikkeling locatie voormalige standplaatsen Lindelaufer Gew | 1 | |
| Open Club Klimmen, aanleg voetbalvelden | 21 | |
| Ontwikkeling locatie Bergseweg 109 | 19 | |
| Open Club Klimmen, woningbouw | 2 | |
| Toplaagrenovatie hoofdveld Voerendaal | 160 | |
| Aankoop pand Termaar 51 | 276 | |
| Skaeve Huse | 146 | 64 |
| Open Club Klimmen, voorbereiding | -154 | |
| Herontwikkeling Kerkplein 54-56 | | 359 |
| Open Club Klimmen, bouw | 1.662 | 202 |
| Ontwikkeling school Ransdaal | 4 | |
| Aankoop grote trekker | 6 | |
| Vervanging rioolcamera | 12 | |
| Implementatie omgevingswet | 46 | |
| Bodemkwaliteitskaart | 1 | |
| Motion 2e fase (software) | 19 | |
| Regionaal mobiliteitsplan | 45 | 32 |
| Wandelknooppunten netwerk Zuid-Limburg | 5 | |

| Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Grond-, weg- en waterbouwkundige werken | 15.650.205 | 15.325.531 |
| **Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven** | **15.650.205** | **15.325.531** |

De boekwaarde van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven is in 2023 met € 324.674 afgenomen ten opzichte van 2022.

| Verloop investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Oorspronkelijk bedrag kapitaaluitgaven 1 januari | 21.103.596 | 21.720.813 |
| In voorgaand dienstjaar volledig afgeschreven | 0 | 0 |
| Investeringen in het boekjaar | 715.371 | 154.447 |
| Bijdrage uit exploitatie | 0 | 0 |
| Bijdrage van derden | -98.154 | 0 |
| Oorspronkelijk bedrag kapitaaluitgaven 31 december | 21.720.813 | 21.875.260 |
| | | |
| Afschrijvingen en aflossingen tot en met vorig boekjaar | -5.604.965 | -6.070.608 |
| In voorgaand dienstjaar volledig afgeschreven | 0 | 0 |
| Afschrijvingen en aflossingen in boekjaar | -465.643 | -479.121 |
| **Boekwaarde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven** | **15.650.205** | **15.325.531** |

De mutaties hebben onder andere betrekking op de in onderstaande tabel opgenomen investeringen:

| Investeringen 2023 met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van kosten een heffing kan worden geheven (bedragen x € 1.000) | vermeerdering | vermindering |
|---|---|---|
| Raadhuisplein-Schilsstraat, afkoppelen hemelwater | 21 | |
| Aanleg veldweg Ransdaal | 4 | |
| Aanpak water- en modderoverlast Opscheumer_Langs de Ling | 4 | |
| Stimuleringsmaatregelen afkoppelen hemelwater 2022_2023 | 7 | |
| Voerendaal Oost | 116 | |
| Parkeerterrein Aldi, deelgebied A | 2 | |

Investeringen met maatschappelijk nut betreffen investeringen in de openbare ruimte (b.v. wegen, bruggen, rotondes e.d.).

| Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Gronden en terreinen | 36.276 | 36.276 |
| Grond-, weg- en waterbouwkundige werken | 8.049.487 | 9.563.365 |
| Overige materiële vaste activa | 0 | 0 |
| **Totaal investeringen met maatschappelijk nut** | **8.085.763** | **9.599.641** |

De boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut is in 2023 toegenomen met € 1.513.878 ten opzichte van 2022.

| Verloop investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Oorspronkelijk bedrag kapitaaluitgaven 1 januari | 8.868.469 | 10.569.728 |
| In voorgaand dienstjaar volledig afgeschreven | 92.326 | 0 |
| Investeringen in het boekjaar | 4.186.697 | 2.377.639 |
| Bijdrage uit exploitatie | 0 | 0 |
| Onttrekking aan voorziening | 0 | 0 |
| Bijdrage van derden | -2.577.764 | -425.561 |
| Oorspronkelijk bedrag kapitaaluitgaven 31 december | 10.569.728 | 12.521.806 |
| | | |
| Afschrijvingen en aflossingen tot en met vorig boekjaar | -2.059.582 | -2.483.965 |
| In voorgaand dienstjaar volledig afgeschreven | -92.326 | 0 |
| Afschrijvingen en aflossingen in boekjaar | -332.057 | -438.200 |
| **Boekwaarde investeringen met maatschappelijk nut** | **8.085.763** | **9.599.641** |

De mutaties hebben onder andere betrekking op de in onderstaande tabel opgenomen investeringen:

| Investeringen 2023 in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000) | vermeerdering | vermindering |
|---|---|---|
| Raadhuisplein-Schilsstraat, verharding | 11 | |
| Daelsweg, aanleg vrijliggend fietspad | 96 | 223 |
| Vrakelbergerweg, aanleg vrijliggend fietspad | 1.815 | 203 |
| Transferium Mingersborg | 150 | |
| Maatregelen Kerkstraat Ubachsberg | 32 | |
| Heerlerweg, renovatie verharding | 12 | |
| Bluswatervoorziening Lindelaufer Gewande | 33 | |
| Open Club Klimmen, aanleg infrastructuur | 12 | |
| Verledden openbare verlichting | 217 | |

**Financiële vaste activa**

Volgens de balans-indeling zijn de financiële vaste activa als volgt onderverdeeld:
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen;
- kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen;
- leningen aan woningcorporaties;
- leningen aan deelnemingen;
- overige langlopende leningen;
- bijdrage aan activa in eigendom van derden.

| Financiële vaste activa | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen | 316.061 | 316.061 |
| Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen | 5.391 | 5.391 |
| Overige langlopende leningen | 2.268.676 | 2.149.256 |
| **Totaal financiële vaste activa** | **2.590.128** | **2.470.708** |

Per onderdeel worden de belangrijkste gegevens op een rijtje gezet.

*Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen*

De aandelen zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde, indien deze lager is dan de verkrijgingsprijs.
De gemeente heeft de volgende aandelen in haar bezit.

| Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen | 2022 | 2023 | Dividend |
|---|---|---|---|
| NV Waterleidingmaatschappij Limburg (WML) | 18.152 | 18.152 | 0 |
| Enexis Holding NV | 263.250 | 263.250 | 339.872 |
| CSV Amsterdam BV | 0 | 0 | 0 |
| Verkoop Vennootschap BV | 0 | 0 | 0 |
| Vordering op Enexis BV | 0 | 0 | 0 |
| NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) | 28.078 | 28.078 | 28.080 |
| NV Sturing Afvalverwijdering Limburg (AVL) | 5.586 | 5.586 | 0 |
| Woonwijzerwinkel | 995 | 995 | 0 |
| **Totaal kapitaalverstrekkingen deelnemingen** | **316.061** | **316.061** | **367.952** |

Dividend-opbrengsten van deelnemingen worden volgens de geldende voorschriften verantwoord in het jaar waarin het recht op ontvangst ontstaat (het jaar waarin de aandeelhoudersvergadering plaats vindt).

*Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen*

De aandelen zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde, indien deze lager is dan de verkrijgingsprijs.

| Kapitaalverstrekkingen gemeenschappelijke regelingen | 2022 | 2023 | Dividend |
|---|---|---|---|
| NV Reinigingsdiensten Rd-4 | 5.391 | 5.391 | 19.730 |
| **Totaal kapitaalverstrekkingen gemeensch. regelingen** | **5.391** | **5.391** | **19.730** |

*Overige langlopende leningen*
Aan de stichting MFC Ubachsberg is een renteloze lening verstrekt ad € 12.500 welke in 10 jaar wordt afgelost.
Aan Enexis is een converteerbare hybride lening verstrekt voor de financiering van investeringen ten behoeve van de energie-transitie. Deze hybride lening wordt voor 50% gerekend tot het eigen vermogen van Enexis, waardoor verdere financiering op de kapitaalmarkt beter mogelijk wordt. Enexis heeft de keuze deze lening op termijn af te lossen of om te zetten in aandelenkapitaal.
In het kader van Zonnepanelenproject Parkstad wordt aan deelnemers een lening verstrekt voor het plaatsen van zonnepanelen. Deze leningen worden in 15 jaar afgelost.
Voor de aankoop van chalet Haspengouw is aan bewoner een hypothecaire lening verstrekt welke op basis van een annuïtaire lening wordt afgelost in 10 jaar.
Bij de verkoop van het pand Valkenburgerweg 36 is een hypothecaire lening verstrekt welke op basis van een annuïtaire lening wordt afgelost in 10 jaar.

| Overige langlopende leningen | Boekwaarde 31-12-2022 | Verstrekt in 2023 | Aflossing 2023 | Boekwaarde 31-12-2023 | Rente-vergoeding |
|---|---|---|---|---|---|
| Lening Stg. MFC Ubachsberg | 6.250 | 0 | 1.250 | 5.000 | 0 |
| Converteerbare hybride lening Enexis BV | 879.363 | 0 | 0 | 879.363 | 12.482 |
| Woonwijzerwinkel | 44.005 | 9.000 | 0 | 53.005 | 2.120 |
| Zonnepanelenproject | 1.258.718 | 33.433 | 152.068 | 1.140.083 | 18.756 |
| Hypothecaire lening Haspengouw | 61.232 | 0 | 6.700 | 54.532 | 930 |
| Hypothecaire lening Valkenburgerweg | 19.108 | 0 | 1.835 | 17.273 | 439 |
| **Totaal overige langlopende leningen** | **2.268.676** | **42.433** | **161.853** | **2.149.256** | **34.727** |

## VLOTTENDE ACTIVA

### Voorraden

De voorraden betreft de werkvoorraad van documenten met waarde (VVV-bonnen, trouwboekjes en eigen verklaringen voor de aanvraag van een rijbewijs).

| Voorraden | Boekwaarde 31-12-2022 | Vermeerdering 2023 | Vermindering 2023 | Afschrijving | Boekwaarde 31-12-2023 |
|---|---|---|---|---|---|
| Werkvoorraad documenten | 7.557 | 7.650 | 8.554 | 0 | 6.653 |
| **Totaal voorraden** | **7.557** | **7.650** | **8.554** | **0** | **6.653** |

### Vorderingen

| Kortlopende vorderingen | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Schatkistbankieren | 11.921.509 | 12.104.880 |
| **Totaal vorderingen op openbare lichamen** | **11.921.509** | **12.104.880** |

De BNG is gemachtigd om tegoeden welke het drempelbedrag (van € 1.000.000) overschrijden, automatisch af te dragen aan de schatkist.

De gemiddelde overschrijding van dit drempelbedrag bedraagt:

| Gemiddelde overschrijding drempelbedrag schatkistbankieren 2023 (x € 1.000) | 1e kwartaal | 2e kwartaal | 3e kwartaal | 4e kwartaal |
|---|---|---|---|---|
| Saldo liquide middelen | 280 | 371 | 616 | 290 |
| drempel | 1.000 | 1.000 | 1.000 | 1.000 |
| overschrijding | -720 | -629 | -384 | -710 |

| Vorderingen op openbare lichamen | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Vorderingen op openbare lichamen | 5.474.893 | 4.764.927 |
| Rekeningcourant BSGW | 5.492 | 24.673 |
| **Totaal vorderingen op openbare lichamen** | **5.480.385** | **4.789.600** |

De openstaande vorderingen hebben een normaal verloop. Een specificatie van openstaande vorderingen is aanwezig op de administratie. Tot de vorderingen op openbare lichamen behoren ook de nog terug te ontvangen BTW (met name de compensabele BTW, welke slechts 1 keer per jaar wordt verrekend).

| Vorderingen | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Overige vorderingen | 2.374.444 | 651.093 |
| Voorziening dubieuze debiteuren | -340.635 | -39.238 |
| **Totaal overige vorderingen** | **2.033.809** | **611.855** |

### Liquide Middelen

| Liquide Middelen | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Bank voor Nederlandse Gemeenten | 901.210 | 489.264 |
| Rabobank | 6.065 | 4.224 |
| Kasgeld | 6.070 | 3.809 |
| **Totaal liquide middelen** | **913.345** | **497.297** |

De stand van de liquide middelen betreft een momentopname per 31 december van het jaar. Het kan daarom zijn dat per jaar de stand van de liquide middelen sterk verschilt.
Voor de financieringsbehoefte kan de gemeente gebruik maken van een kortlopende kredietfaciliteit (veelal bij de BNG). De hoogte van deze faciliteit is onderdeel van de treasuryfunctie, waarover u meer leest in de paragraaf financiering.

### Overlopende activa

| Overlopende activa | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Vooruitbetaalde bedragen | 758.611 | 1.313.977 |
| **Totaal overlopende activa** | **758.611** | **1.313.977** |

De overlopende activa betreffen vooruitbetaalde bedragen voor het volgende dienstjaar. Het betreft ontvangen facturen betrekking hebbende op het volgende dienstjaar, maar betaald moeten worden vóór 31 december.

| Te vorderen bedragen | Saldo 31-12-2022 | te vorderen | ontvangen | Saldo 31-12-2023 |
|---|---|---|---|---|
| Te ontvangen van het Rijk | 0 | 85.738 | 0 | 85.738 |
| Te ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen | 0 | 1.107.003 | 0 | 1.107.003 |
| Overige te ontvangen bedragen | 0 | 151.280 | 0 | 151.280 |
| **Totaal vooruit ontvangen subsidies** | **0** | **1.344.021** | **0** | **1.344.021** |

Het te ontvangen bedrag van het Rijk betreft afrekening TOZO en diverse specifieke uitkeringen. Het te ontvangen bedrag van overige Nederlandse overheden betreft afrekeningen van diverse gemeenschappelijke regelingen. Het te ontvangen bedrag overig betreft rente 4e kwartaal schatkistbankieren en afrekening PGB jeugdzorg 2023.

## VASTE PASSIVA

### Eigen vermogen

| Eigen vermogen | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Algemene reserve | 5.302.560 | 4.625.257 |
| Bestemmingsreserves | 17.029.382 | 17.490.318 |
| **Totaal eigen vermogen** | **22.331.942** | **22.115.575** |

Het verloop in 2023 wordt hieronder per reserve weergegeven:

| Eigen vermogen | boekwaarde 31-12-2022 | resultaat bestemming vorig jaar | toevoeging dienstjaar | onttrekking dienstjaar | onttrekking i.v.m. afschrijving | boekwaarde 31-12-2023 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Algemene reserve | 5.302.560 | 297.912 | 426.414 | 1.191.629 | 210.000 | 4.625.257 |
| *Bestemmingsreserves:* | | | | | | |
| Reserve ruimtelijke ontwikkeling | 415.994 | 0 | 0 | 13.750 | 131.867 | 270.377 |
| Reserve krimpgelden | 26.298 | 0 | 0 | 16.040 | 0 | 10.258 |
| Reserve afschrijving | 14.222.984 | 1.003.000 | 455.000 | 0 | 632.984 | 15.048.000 |
| Reserve sociaal domein | 1.214.931 | 183.000 | 224.350 | 513.773 | 2.600 | 1.105.908 |
| Innovatiereserve | 236.363 | 0 | 0 | 0 | 0 | 236.363 |
| Reserve duurzaamheid | 421.235 | 0 | 0 | 45.323 | 0 | 375.912 |
| Reserve overloop | 308.577 | 387.000 | 0 | 252.077 | 0 | 443.500 |
| **Totaal eigen vermogen** | **22.148.942** | **1.870.912** | **1.105.764** | **2.032.592** | **977.451** | **22.115.575** |

De raad heeft in haar vergadering van 13 december 2018 de “Nota Reserves en Voorzieningen 2019” vastgesteld, waarin beleidsafspraken over reserves en voorzieningen zijn vastgelegd.

Onderstaand een toelichting per reserve.

Algemene reserve: De Algemene Reserve vormt het weerstandsvermogen (de buffer) voor het incidenteel opvangen van mogelijke risico's en toekomstige financiële tegenvallers, waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen bestaan, zodat de continuïteit van de gemeentelijke taken niet in gevaar komt. Daarnaast kan de algemene reserve uiteraard aangewend worden voor het uitvoeren van beleid.
Toevoeging(en): bestemming jaarrekeningsaldo 2022, in dienst treding Wajongeren (€ 6.000), overurencompensatie watersnood 2021 (€ 167.000) en vrijval voorziening dubieuze debiteuren (€ 253.414).
Onttrekking(en): bijdrage restauratie St.Laurentiuskerk Voerendaal (€ 30.667), inhuur t.b.v. omgevingswet (€ 43.680), deelname traineeprogramma RichtingZuid (€ 67.500), dotatie aan reserve afschrijving t.b.v. OCK (€ 100.000), noodfonds Covid-19 (€ 10.000), Corona herstelplan (€ 140.580), noodfonds energie-armoede (€ 11.277), vervanging bomen a.g.v. stormschade (€ 50.000) masterplan wonen (€ 50.000), dotatie voorziening personeel uit dienst (€ 100.000), nieuwe ambities coalitieprogramma (€ 79.560), incidentele effecten organisatiekracht (€ 308.365), dotatie aan reserve afschrijving t.b.v. bluswatervoorziening Lindelaufer Gewande (€ 60.000), doorontwikkeling cluster Openbare Ruimte (€ 100.000), dotatie aan onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen (€ 200.000) en dotatie aan reserve afschrijving t.b.v. veldafrastering hoofdveld RKVVV (€ 50.000).

Reserve Ruimtelijke ontwikkeling: Doelstelling van deze reserve is de inzet van middelen voor projecten in het kader van het volkshuisvestingsbeleid of de herstructurering, zoals het verbeteren van de fysieke woon- en leefomgeving, het treffen van maatregelen voor kwaliteitsverbetering van de bestaande woningvoorraad, nieuwbouw of herstructurering van overtollig bedrijfsvastgoed waarbij knelpunten opgelost worden en transformatie naar de gewenste functies plaatsvindt. Aanwending voor strategische (grond) aankopen en uitgaven ter verbetering van de fysieke woon-/leefomgeving.

Toevoeging(en): -.
Onttrekking(en): dekking afschrijvingslast Böschke an dur Baneberg (€ 6.759), afboeken boekwaarden panden Kerkplein 54-56 (€ 125.108) en sanering Cohortplein (€ 13.750).

Reserve krimpgelden: Conform het gestelde in het Lokaal Volkshuisvestingsplan, door uw raad vastgesteld op 28 juni 2012, worden de zgn. krimpgelden (eindigend in 2015) ingezet voor het levensloop bestendig maken van particuliere woningen middels het beschikbaar stellen van een stimuleringsbijdrage ad € 9.000 per woning.
Onttrekking(en): levensloopbestendig maken particuliere woningen (€ 16.040).

Reserve afschrijving: Deze reserve is ontstaan door samenvoeging van de reserve afschrijving activa met maatschappelijk nut, de reserve afschrijving activa met economisch nut en de reserve leefbaarheid. Deze reserve wordt ingezet ter dekking van meerjarig afschrijvingslasten.
Toevoeging(en): bestemming jaarrekeningsaldo 2022, dotatie vanuit algemene reserve (€ 260.000), extra krediet voorbereiding scholen Ubachsberg en Ransdaal (€ 150.000) en dotatie vanuit reserve overloop voor vervanging bureau's (€ 45.000).
Onttrekking(en): financiële dekking afschrijvingslasten diverse investeringen.

Reserve sociaal domein: Binnen het sociale domein zijn gemeenten voor verschillende wet en regelgeving op het gebied van Jeugd, Participatie en Wmo verantwoordelijk. De uitvoering is op onderdelen een open-eindregeling. Deze reserve heeft daarom als doel om risico's en fluctuaties binnen deze domeinen op te vangen. Verder kan deze reserve worden ingezet voor pilots in het kader van transformatie en innovatie in de ruimste zin des woords.
Toevoeging(en): bestemming jaarrekeningsaldo 2022, middelen definitieve beschikking BUIG (€ 224.350).
Onttrekking(en): afschrijvingslast keuken MFC Ubachsberg (€ 2.600), noodfonds armoede (€ 4.757), herstelplan Xonar (€ 126.016), energietoelage 2023 (€ 183.000) en meerkosten JENS (€ 200.000).

Innovatiereserve: Het mogelijk maken van nieuwe visies en/of ontwikkelingen en te komen tot verantwoorde innovatieve investeringen op het fysieke en sociale domein.
Toevoeging(en): -.
Onttrekking(en): -.

Reserve duurzaamheid: Conform "Raadsakkoord 2018-2022" is dit duurzaamheidsfonds ingesteld. In de regio werken wij samen om de energieambities van PALET vorm te geven met zo min mogelijk landschappelijke ingrepen in kwetsbare natuurgebieden. Het streven is om tot en met 2020 de eerste 8% van de ambitie "Voerendaal 2040 energieneutraal" voor zowel energiebesparing als energieopwekking in te vullen met concrete onderzoekslijnen en met projectvoorstellen. Daarbij ervaren wij de energietransitie als een kans voor nieuwe beroepen in de arbeidsmarkt: ook hiervoor zetten wij ons in om toekomstige technische beroepen te koppelen aan het arbeidspotentieel van Voerendaal.
Het duurzaamheidsfonds is ondersteunend aan de acties die vanuit Parkstad Limburg worden geïnitieerd, zoals het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed of het actieplan duurzame mobiliteit. De hiervoor benodigde (extra) personele capaciteit wordt mede uit dit fonds gedekt. Daarnaast zullen uit het fonds projecten worden gefinancierd om particulieren, bedrijven en verenigingen te stimuleren hun vastgoed te verduurzamen.
Toevoeging(en): -.
Onttrekking(en): transitievisie warmte 2.0 (€ 20.869), beoordelingskader zonneweides (€ 9.454) en uitbreiding Velocity-netwerk (€ 15.000).

Reserve overloop: Deze reserve wordt gevormd door nog niet ingezette budgetten van een afgesloten dienstjaar (T). Deze budgetten dienen beschikbaar te blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in het daaropvolgende jaar (T+1).
Toevoeging(en): bestemming jaarrekeningsaldo 2022.
Onttrekking(en): bij jaarrekening 2020, 2021 en 2022 in deze reserve gereserveerde budgetten.

**Rekeningresultaat**

| Rekeningresultaat | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Rekeningresultaat na toevoeging/onttrekking reserves | 1.870.912 | 3.092.029 |
| **Totaal rekeningresultaat** | **1.870.912** | **3.092.029** |

Het rekeningresultaat is het zogenaamde “resultaat na bestemming”. Dit wil zeggen na toevoegingen / onttrekkingen aan reserves. Hierbij is nog geen rekening gehouden met voorstellen die gedaan worden met betrekking tot bestemming van dit rekeningresultaat.

**Voorzieningen**

| Voorzieningen | boekwaarde 31-12-2022 | toevoeging | onttrekking | vrijval t.g.v. exploitatie | boekwaarde 31-12-2023 |
|---|---|---|---|---|---|
| Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen | 664.505 | 686.133 | 347.048 | 0 | 1.003.590 |
| Voorziening verplichtingen personeel uit dienst | 1.064.104 | 124.050 | 110.542 | 0 | 1.077.612 |
| Voorziening vervanging sporttoestellen gymzaal | 19.484 | 12.000 | 20.518 | 0 | 10.966 |
| Voorziening egalisatie rioolheffing | 145.225 | 0 | 145.225 | 0 | 0 |
| Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing | 70.759 | 56.474 | 0 | 0 | 127.233 |
| **Totaal voorzieningen** | **1.964.077** | **878.657** | **623.333** | **0** | **2.219.401** |

In bovenstaand overzicht van voorzieningen is de voorziening dubieuze debiteuren niet opgenomen. Op basis van de voorschriften (Besluit Begroting en Verantwoording) moeten voorzieningen wegens oninbaarheid worden verrekend met de nominale waarde van leningen en vorderingen. Op de balans is deze voorziening dus onder de activa opgenomen (vorderingen).

Onderstaand een toelichting per voorziening.

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen: De voorziening is bedoeld ter egalisatie van de jaarlijks sterk fluctuerende kosten voor onderhoud van gemeentelijke gebouwen e.e.a. gericht op de instandhouding van gebouwen.
Toevoeging(en): gemiddeld bedrag benodigd voor onderhoud in de komende 10 jaar op basis van het door de raad vastgestelde meerjaren onderhoudsprogramma (€ 471.914), extra dotatie i.v.m. lekkage De Joffer (€ 200.000), bedrag voor onderhoud Sebastianusstraat (€ 5.000) en specifieke uitkering stimulering sport (€ 9.219).
Onttrekking(en): onderhoud gemeentelijke gebouwen op basis meerjaren onderhoudsprogramma (€ 347.488).

Voorziening verplichtingen personeel uit dienst: Deze voorziening dient ter dekking van toekomstige verplichtingen i.v.m. pensioenbetalingen en wachtgeld aan gewezen wethouders, en voor het afdekken van financiële aanspraken die ontstaan als gevolg van het feit dat medewerkers, hun relatie en/of dienstverband met de gemeente hebben beëindigd. De voorziening dient voldoende middelen te bevatten om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen.
Toevoeging(en): jaarlijks ingehouden APPA-premie (€ 19.776), ingehouden premie 3e jaar WW (€ 4.274) en dotatie ter bevordering mobiliteit van medewerkers (€ 100.000).
Onttrekking(en): verplichting afvloeiingsregelingen personeel (€ 110.542).

Voorziening vervanging sporttoestellen gymzaal: De voorziening is bedoeld ter egalisatie van de jaarlijks sterk fluctuerende kosten voor onderhoud/vervanging van sporttoestellen in gymzalen.
Toevoeging(en): gemiddeld bedrag benodigd voor onderhoud/vervanging in de komende 10 jaar op basis van meerjaren onderhoudsprogramma.
Onttrekking(en): onderhoud/vervanging sporttoestellen gymzalen “De Joffer”, “’t Wouves” en “MFC Ubachsberg”.

Voorziening egalisatie rioolheffing: Deze voorziening is bedoeld voor het opvangen van fluctuaties in de tarieven rioolheffing en te voorzien in voldoende middelen voor dekking van de onderhoudskosten en investeringslasten als gevolg van de wettelijke zorgplicht op het gebied van riolering. De voorziening zorgt voor een gelijkmatig verloop van de betreffende lasten en baten in de exploitatie.
Toevoeging(en): -.
Onttrekking(en): saldo van lasten en baten aan riolen toe te rekenen kosten in de exploitatie 2023.

Voorziening egalisatie afvalstoffenheffing: Deze voorziening is bedoeld voor het opvangen van fluctuaties in de tarieven afvalstoffenheffing.
Toevoeging(en): resultaat inzameling huishoudelijk afval 2023 (€ 56.474).
Onttrekking(en): -.

### Langlopende schulden

| Langlopende schulden | Schuldrestant 31-12-2022 | Opgenomen in 2023 | Aflossing 2023 | Schuldrestant 31-12-2023 |
|---|---|---|---|---|
| Langlopende geldleningen | 30.700.664 | 0 | 2.116.362 | 28.584.302 |
| Waarborgsommen | 17.827 | 50 | 12.758 | 5.119 |
| **Totaal langlopende schulden** | **30.718.491** | **50** | **2.129.120** | **28.589.421** |

Een specificatie van de langlopende geldleningen is opgenomen in de uitvoeringsinformatie welke ter inzage ligt. De waarborgsommen hebben met name betrekking op 1 bouwkavel Overheek (€ 3.000), perceel Raadhuisplein 3 (€ 3.000). Daarnaast is een waarborgsom betaald voor de huur van pand Schoolstraat 6 (-€ 700).
De totale rentelast voor het jaar 2023 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 538.529.

### Vlottende schulden

| Vlottende schulden | Saldo 31-12-2022 | Saldo 31-12-2023 |
|---|---|---|
| Crediteuren | 3.440.271 | 2.923.368 |
| Afdracht loonheffing | 406.380 | 426.136 |
| Afdracht pensioenpremies | 0 | 84.113 |
| Opgenomen kasgeldlening | 0 | 0 |
| **Totaal vlottende schulden** | **3.846.651** | **3.433.617** |

Onder kortlopende schulden worden schulden verstaan met een looptijd van kleiner dan 1 jaar. De openstaande crediteuren hebben een normaal verloop. Een specificatie is aanwezig op de administratie. Voor de financieringsbehoefte kan de gemeente gebruik maken van een kortlopende kredietfaciliteit (veelal bij de BNG). De hoogte van deze faciliteit is onderdeel van de treasuryfunctie, waarover u meer leest in de paragraaf financiering.

### Overlopende passiva

| Verplichtingen | 2022 | 2023 |
|---|---|---|
| Verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen | 1.665.656 | 1.926.927 |
| **Totaal verplichtingen** | **1.665.656** | **1.926.927** |

Het betreft verantwoorde kosten van uitgevoerde werkzaamheden en diensten, waarvoor in het dienstjaar nog geen factuur is ontvangen. Ontvangst van deze facturen vindt plaats in de eerste maanden van het nieuwe jaar.

| Vooruit ontvangen subsidies | Saldo 31-12-2022 | ontvangen | vrijgevallen of terugbetaald | Saldo 31-12-2023 |
|---|---|---|---|---|
| Vooruit ontvangen Europese subsidies | 0 | 0 | 0 | 0 |
| Vooruit ontvangen Rijks subsidies | 453.700 | 1.991.301 | 359.190 | 2.085.811 |
| Vooruit ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen | 494.828 | 629.907 | 486.814 | 637.921 |
| Overige vooruit ontvangen bedragen | 294.904 | 262.603 | 0 | 557.507 |
| **Totaal vooruit ontvangen subsidies** | **1.243.432** | **2.883.811** | **846.004** | **3.281.239** |

Betreft ontvangen financiële middelen waartegenover nog geen kosten staan. De vooruit ontvangen Rijks subsidies betreft diverse Specifieke uitkeringen. De ontvangen subsidies overige Nederlandse overheidslichamen betreft ontvangen subsidies versnelling realisatie flexwoningen en subsidies Open Club Klimmen (decentralisatie-uitkering bevolkingsdaling, IBA-subsidie en provinciale subsidie). De overige vooruit ontvangen bedragen betreft koopsom locatie hoek Houtstraat-Dr.Poelsstraat en ontvangen vergoedingen straatwerk.

**Niet uit de balans blijkende verlichtingen**

In dit hoofdstuk zijn de verplichtingen opgenomen, die niet uit de balans zijn te herleiden. Dit kunnen verplichtingen zijn in de vorm van borg en garantstellingen aan natuurlijke en rechtspersonen.

Gewaarborgde leningen.
Met ingang van 1 januari 1995 zijn alle bestaande risico's ten aanzien van verleende gemeentegaranties voor eigen woningen en gemeenteleningen (particuliere woningbouw) afgekocht en overgedragen aan de Stichting Waarborgfonds eigen woningen. De gemeentegarantie met rijksdeelneming is met ingang van 1 januari 1995 vervangen door de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Met ingang van 1 januari 2012 staat het rijk voor nieuwe leningen die onder de NHG vallen voor 100% garant.

Door de gemeente zijn per balansdatum nog de volgende geldleningen gewaarborgd:

| Gewaarborgde geldleningen | Oorspronkelijk bedrag gewaarborgde lening | % borg-stelling | Restant bedrag 31-12-2022 | Restant bedrag 31-12-2023 |
|---|---|---|---|---|
| Leningen verstrekt aan particulieren (NHG) | | | 36.429 | 25.879 |
| Achtergestelde leningen woningstichting | 40.156.083 | | 22.273.712 | 33.269.149 |
| **Totaal gewaarborgde geldleningen** | **40.156.083** | | **22.310.141** | **33.295.028** |

Voor de leningen verstrekt aan particulieren loopt de gemeente geen risico, de totale WOZ-waarde van de woningen waarop hypotheek verstrekt is hoger dan het restant leningenbedrag.

Bij achterborgstelling is de gemeente indirect blootgesteld aan risico’s, omdat de garantieverplichtingen in dat geval niet worden afgegeven door de gemeente, maar door een stichting. De gemeente wordt pas aangesproken wanneer de stichting niet aan haar verplichtingen kan voldoen.

# BIJLAGEN

## Rechtmatigheidsverantwoording

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtsmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en de gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 360.020.

Bevinding
Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:
- Voorwaardencriterium ten aanzien van de aanbestedingen voor een bedrag van € 249.592.
- Begrotingscriterium ten aanzien van de geautoriseerde lasten voor een bedrag van € 180.707.
- Begrotingscriterium ten aanzien van de gevoteerde investeringskredieten voor een bedrag van € 2.662.000.

| Begrotingscriterium | |
|---|---|
| 1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau) | **Programma Veiligheid**<br>Op dit programma heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 50.146. Dit wordt met name veroorzaakt door de kosten voor sanering drugsdumpingen, kosten woningsluitingen en kosten voorlichtingsfilm project ondermijning.<br><br>**Programma Economie**<br>Op dit programma heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 11.148. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 10% of € 50.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Programma Onderwijs**<br>Op dit programma heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 106.169. Dit wordt met name veroorzaakt door de inhuur van een projectleider voor de realisatie Open Club Klimmen én hogere kosten voor leerlingenvervoer.<br><br>**Programma Volksgezondheid en milieu**<br>Op dit programma heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 13.244. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 10% of € 50.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Totaal: € 180.707** |

| | |
|---|---|
| 1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten) | **Fietsverbinding Parkstad-Heuvelland**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 2.545.000. De ontwikkelingen rondom dit project zijn al reeds eerder kenbaar gemaakt bij de raad middels een raadsinformatiebrief. De totale projectafrekening en het dekkingsvoorstel van de budgetoverschrijding zal plaatsvinden via het jaarverslag 2024 danwel via een separaat raadsvoorstel. Zie voor een verdere toelichting ook onderdeel investeringsprojecten (pagina 115 t/m 118).<br><br>**Natuurtransferium Mingersborg**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 50.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Natuurtransferium Kunradersteengroeve**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 13.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Implementatie omgevingswet**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 6.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Raadhuisplein-Schilsstraat**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 38.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Toplaagrenovatie hoofdveld Voerendaal**<br>Op dit investeringskrediet heeft een overschrijding plaatsgevonden van € 10.000. Deze overschrijding is conform de vastgestelde financiële verordening lager dan 20% of € 100.000 en past daarmee binnen het vooraf vastgestelde beleid.<br><br>**Totaal: € 2.662.000** |
| 2. Ongeautoriseerde reservemutaties<br>p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden | In 2023 is de reserve duurzaamheid voor een bedrag van € 15.000 aangewend voor uitbreiding van het Velocity-netwerk. Deze aanwending is conform de vastgestelde nota reserves en voorzieningen. De aanwending is lager dan € 50.000 en behoeft derhalve geen voorafgaande autorisatie van de raad.<br><br>**Totaal: € 15.000** |
| 3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern | Niet van toepassing. |

| | |
|---|---|
| vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.). | |
| 4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid. | Programma's: € 24.392<br>Investeringskredieten: € 117.000<br>Reservemutaties: € 15.000<br>**Totaal: € 156.392** |
| 5.Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden | Programma's: € 156.315<br>Investeringskredieten: € 2.545.000<br>**Totaal: € 2.701.315**<br><br>Als gevolg van bovenstaande geconstateerde rechtmatigheidsfouten en de ambitie om de ambtelijke organisatie verder te optimaliseren wordt momenteel het proces van de P&C cyclus geoptimaliseerd. Onderdeel hiervan is ook budgetbeheer, waarbij actiever zal worden gestuurd op het tijdig constateren en rapporteren van budgetoverschrijdingen. |
| Voorwaardencriterium | |
| Inkopen ten onrechte niet volgens de juiste aanbestedingsvorm aanbesteed | In boekjaar 2023 is voor een **totaalbedrag van € 249.592** niet volgens de juiste aanbestedingsvorm aanbesteed.<br><br>De ambitie is om het inkoop- en aanbestedingsbeleid verder te optimaliseren. Deze procesoptimalisatie zal in 2024 verder worden opgepakt en geïmplementeerd. Als gevolg hiervan zal in de toekomst actiever worden gestuurd op het hanteren van de juiste aanbestedingsvorm en kan tevens tussentijds worden geëvalueerd en eventueel bijgestuurd. |
| M&O criterium | |
| Geen bevindingen | Ten aanzien van het M&O criterium is voor de gemeente Voerendaal geen apart M&O beleid geformuleerd. In plaats daarvan zijn het beleid en de bijbehorende beheersmaatregelen verankerd in de diverse interne processen van de gemeente Voerendaal. |

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

## Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn als baten opgenomen onder het programma “Bestuur & Dienstverlening”. Inzicht in de algemene dekkingsmiddelen is echter essentieel. Daarom is een toelichting op de volgende onderdelen verplicht voorgeschreven in het Besluit begroting en verantwoording (BBV):

- lokale lasten, waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkeringen;
- dividend;
- saldo van de financieringsfunctie;
- overige algemene dekkingsmiddelen.

*Lokale lasten, waarvan de besteding niet gebonden is.*
Voorbeelden van lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is zijn de OZB en toeristenbelasting. Voor de gemeente Voerendaal bedraagt het totaal van deze heffingen in 2023 € 3.048.502.
Voorbeelden van lokale heffingen, waarvan de besteding wel is gebonden zijn het rioolrecht en de afvalstoffenheffing. Dergelijke heffingen dienen op de desbetreffende programma’s te worden verantwoord. Een gespecificeerde toelichting op de lokale heffingen is eveneens te vinden in de paragraaf “lokale heffingen”.

*Algemene uitkering 2023*
Aan de hand van de decembercirculaire 2023 is de uitkering uit het gemeentefonds voor 2023 herberekend. De algemene uitkering Voerendaal 2023 is becijferd op totaal € 21.583.212 en de integratie-uitkering sociaal domein op € 1.255.662.

*Dividend 2023*
Van onderstaande deelnemingen heeft Voerendaal daadwerkelijk aandelenbezit en ontvangen wij dividend:

| Omschrijving deelneming | Aantal aandelen | Boekwaarde 31-12-2023 | dividend |
|---|---|---|---|
| NV Bank Nederlandse Gemeenten | 11.232 | 28.078 | 28.080 |
| Enexis Holding | 263.250 | 263.250 | 339.872 |
| NV Reinigingsdienst RD4 | 1.188 | 5.391 | 19.730 |
| **Totaal** | | **296.719** | **387.682** |

## Incidentele baten en lasten en bedrag voor onvoorzien

| Overzicht incidentele lasten en baten | (Bedragen × € 1.000) | |
|---|---|---|
| | Last | Baat |
| **Programma Bestuur en ondersteuning** | | |
| Dotatie aan voorziening personeel uit dienst | 100 | |
| Stelpost nieuwe ambities collegeprogramma * | 80 | |
| Sanering Cohortplein inclusief verplaatsen kast Enexis * | 61 | |
| Trainee burgerzaken * | 70 | |
| Traineeprogramma RichtingZuid * | 75 | |
| Taxatie herbouwwaarde gemeentelijke gebouwen * | 15 | 12 |
| Doorontwikkeling cluster openbare ruimte * | 109 | |
| Afwegingskader burgerparticipatie | 15 | |
| Boeking bestemming jaarrekeningsaldo 2022 | 1.871 | 1.871 |
| Toevoeging reserve afschrijving t.b.v. ontwikkeling scholen Ubachsberg en Ransdaal | 150 | |
| Toevoeging algemene reserve, vrijval voorziening dubieuze debiteuren | 253 | |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. dotatie aan voorziening personeel uit dienst | | 100 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. nieuwe ambities collegeprogramma | | 80 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. trainee burgerzaken | | 40 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. traineeprogramma RichtingZuid | | 68 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. doorontwikkeling cluster openbare ruimte | | 100 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. bijdrage Laurentiuskerk Voerendaal | | 31 |
| Aanwending reserve ruimtelijke ontwikkeling t.b.v. sanering Cohortplein inclusief verplaatsen kast Enexis | | 14 |
| Aanwending reserve overloop t.b.v. sanering Cohortplein inclusief verplaatsen kast Enexis | | 43 |
| Aanwending reserve duurzaamheid t.b.v. co-financiering deelsysteem e-bikes | | 15 |
| Aanwending reserve afschrijving t.b.v. afschrijving ineens schoolgebouw Ummer Clumme | | 339 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. inhuur casemanagement omgevingswet | | 85 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. trainee afdeling omgevingswet | | 99 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. inhuur toezichthouder WABO | | 85 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. energietoelage 2023 | 183 | |
| Aanwending reserve Duurzaamheid t.b.v. TVW 2.0 | | 21 |
| Aanwending reserve Duurzaamheid t.b.v. beoordelingskader zonneweides | | 10 |
| Aanwending algemene reserve t.b.v. opstellen masterplan wonen | | 50 |
| Aanwending reserve ruimtelijke ontwikkeling t.b.v. afboeken boekwaarden panden Kerkplein 54 en 56 | | 125 |
| **Programma Veiligheid** | | |
| Versnelling realisatie flexwoningen | 13 | 13 |
| Subsidie versterking aanpak ondermijning | | 65 |
| **Programma Verkeer, vervoer en waterstaat** | | |
| Vervanging zoutkisten | 14 | |
| Co-financiering deelsysteem e-bikes * | 15 | |
| **Programma Economie** | | |
| - | | |
| **Programma Onderwijs** | | |
| Afschrijving ineens boekwaarden schoolgebouw Ummer Clumme * | 339 | |

| Overzicht incidentele lasten en baten | (Bedragen × € 1.000) | |
|---|---|---|
| | Last | Baat |
| **Programma Sport, cultuur en recreatie** | | |
| Specifieke uitkering BREED | 64 | 64 |
| Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden | 98 | 98 |
| Toevoeging aan voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen i.v.m. lekkage zwembad De Joffer | 200 | |
| Bijdrage verbouwing Laurentiuskerk Voerendaal * | 31 | |
| **Programma Sociaal domein** | | |
| Specifieke uitkering Wet inburgering 2021 | 18 | 18 |
| Opvang Oekraïense vluchtelingen | 335 | 1.624 |
| Noodopvang asielzoekers | 67 | 116 |
| Specifieke uitkering aanpak energie armoede | 65 | 65 |
| Specifieke uitkering BREED | 30 | 30 |
| Energietoelage 2023 lage inkomens | 702 | |
| **Programma Volksgezondheid en milieu** | | |
| Specifieke uitkering BREED | 32 | 43 |
| Specifieke uitkering integraal zorg akkoord | 12 | 12 |
| **Programma Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing** | | |
| Inhuur casemanagement omgevingswet * | 96 | |
| Trainee afdeling omgevingsontwikkeling * | 103 | |
| Inhuur toezichthouder WABO* | 130 | |
| CDOKE middelen | 28 | 28 |
| Transitie Visie Warmte * | 21 | |
| Beoordelingskader zonneweides * | 10 | |
| Opstellen masterplan wonen * | 74 | |
| Afschrijving ineens boekwaarden panden Kerkplein 54 en 56 * | 125 | |
| Vrijval voorziening dubieuze debiteuren | -253 | |
| **Totaal** | **5.351** | **5.364** |

* dekking vindt plaats door onttrekking uit c.q. toevoeging aan reserve.

In bovenstaand overzicht zijn incidentele baten en lasten van materiële omvang opgenomen (bedrag gelijk aan of hoger dan € 10.000).

**Onvoorzien**
De stelpost onvoorzien is in 2023 niet ingezet.

## Verplichte beleidsindicatoren

| Wettelijke indicator | Eenheid | Bron | Voerendaal | Limburg |
|---|---|---|---|---|
| Formatie | FTE per 1.000 inwoners | | 8 fte | n.v.t. |
| Bezetting | FTE per 1.000 inwoners | | 8 fte | n.v.t. |
| Apparaatskosten | Kosten per inwoner | | € 765 | n.v.t. |
| Externe inhuur | Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen | | 17,76% | n.v.t. |
| Overhead | % van totale lasten | | 13,06% | n.v.t. |
| ***Veiligheid:*** | | | | |
| Verwijzingen Halt | Aantal per 1.000 jongeren van 12 tot 18 jaar | Bureau Halt (2022) | 7 | 8 |
| Winkeldiefstallen | Aantal per 1.000 inwoners | CBS (2023) | 0 | 2,4 |
| Gewelds misdrijven | Aantal per 1.000 inwoners | CBS (2023) | 2,0 | 4,2 |
| Diefstal uit woningen | Aantal per 1.000 inwoners | CBS (2023) | 0,8 | 1,3 |
| Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte | Aantal per 1.000 inwoners | CBS (2023) | 3,2 | 6,0 |
| ***Economie:*** | | | | |
| Functiemenging | De verhouding tussen banen en woningen (bij 50% zijn er evenveel woningen als banen) | CBS/BAG/LISA (2022) | 33,6% | 50,7% |
| Vestigingen (van bedrijven) | Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar | LISA (2022) | 166,9 | 154,2 |
| ***Onderwijs:*** | | | | |
| Absoluut verzuim | Per 1.000 leerlingen | DUO/Ingrado (2022) | 0,0 | 3,2 |
| Relatief verzuim | Per 1.000 leerlingen | DUO/Ingrado (2022) | 14 | 22 |
| Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie | % leerlingen (12-23 jaar) aan het VO en MBO onderwijs | DUO/Ingrado (2023) | 1,9% | 2,6% |
| ***Sport, cultuur en recreatie:*** | | | | |
| Niet sporters | Het % inwoners (van 19 jaar en ouder) dat niet wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners (van 19 jaar en ouder) | Gezondheidsmonitor volwassenen (GGD-CBS-RIVM) 2022 | 49,2% | 50,2% |
| ***Sociaal domein:*** | | | | |
| Banen | Aantal per 1.000 inwoners in leeftijd van 15 t/m 64 jaar | LISA (2022) | 324,5 | 651,7 |
| Jongeren met een delict voor de rechter | Percentage jongeren van 12 t/m 21 jaar | CBS-jeugd (2022) | 0% | 1% |
| Kinderen in uitkeringsgezin | Percentage kinderen tot 18 jaar | CBS-jeugd (2022) | 4% | 6% |
| Netto arbeidsparticipatie | Percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking | CBS (2023) | 71,4% | 69,1% |
| Werkloze jongeren | % 16 t/m 22 jarigen die als werkzoekende staan ingeschreven bij UWV | CBS-jeugd (2022) | 0% | 2% |
| Personen met bijstandsuitkeringen | Aantal personen met een uitkering o.b.v. WWB en de participatiewet per 10.000 inwoners | CBS (2023) | 145,4 | 322,0 |
| Lopende re-integratievoorzieningen | Aantal re-integratie-voorzieningen per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar | CBS (2023) | 337,7 | 179,4 |
| Jongeren met jeugdhulp | % jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar | CBS-jeugd (2022) | 9,0 | 14,5 |
| Jongeren met jeugdbescherming | % jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming t.o.v. van alle jongeren tot 18 jaar | CBS-jeugd (2022) | 0,9% | 1,6% |
| Jongeren met jeugdreclassering | % jongeren van 12 tot 23 jaar met een jeugdreclasserings- | CBS-jeugd (2022) | n.b. | 0,4% |

| Wettelijke indicator | Eenheid | Bron | Voerendaal | Limburg |
|---|---|---|---|---|
| | maatregel t.o.v. alle jongeren van 12 tot 23 jaar. | | | |
| Cliënten met maatwerkarrangement Wmo | Aantal per 10.000 inwoners | CBS-Monitor Sociaal Domein WMO (2022) | 760 | n.b. |
| ***Volksgezondheid en Milieu:*** | | | | |
| Omvang huishoudelijk restafval | De hoeveelheid niet gescheiden huishoudelijk afval in kg per inwoner per jaar. | CBS (2022) | 113 | 105 |
| Hernieuwbare elektriciteit | Het aandeel nieuwe energie als percentage van het totale energieverbruik in de gemeente. | Klimaatmonitor-RWS (2021) | 21,1% | 13,1% |
| ***Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing:*** | | | | |
| Gemiddelde woz-waarde | De gemiddelde WOZ waarde van woningen maal duizend euro | CBS – WOZ (2023) | 329 | 288 |
| Nieuw gebouwde woningen | Het aantal nieuwbouw-woningen per 1.000 woningen | BAG / ABF (2022) | 4,1 | 6,3 |
| Demografische druk * | Het aantal personen van 0-20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. | CBS (2023) | 90,7% | 75,0% |
| Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden | Het gemiddelde totaalbedrag in euro's aan woonlasten per jaar. | COELO (2023) | € 1.090 | € 893 |
| Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden | Het gemiddelde totaalbedrag In euro's aan woonlasten per jaar. | COELO (2023) | € 1.141 | € 967 |

## Lijst van afkortingen

| | |
|---|---|
| AMW | Algemeen Maatschappelijk Werk |
| APPA | Algemeen Pensioen- en uitkeringswet Politieke Ambtsdragers |
| APV | Algemene plaatselijke verordening |
| BAG | Basisadministratie Adressen en Gebouwen |
| BBV | Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten |
| BBZ | Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen |
| BDur | Brede doeluitkering rampenbestrijding |
| BGT | Basisregistratie Grootschalige Topografie |
| BIBOB | Bevordering Integriteits Beoordelingen door het Openbaar Bestuur |
| BNG | Bank Nederlandse Gemeenten |
| BOA | Buitengewoon Opsporingsambtenaar |
| BRP | Basis registratie personen |
| BS | Burgerlijke stand |
| BsGW | Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen |
| BTW | Belasting Toegevoegde Waarde |
| BUIG | Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten |
| BUS | Besluit Uniforme Saneringen |
| BV | Besloten Vennootschap |
| B&W | Burgemeester en Wethouders |
| CAK | Centraal Administratie Kantoor |
| CAO | Collectieve arbeidsovereenkomst |
| COA | Centraal opvang asielzoekers |
| COELO | Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden |
| CPB | Centraal Planbureau |
| CROW | Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek |
| DB | Dagelijks Bestuur |
| DIFTAR | Gedifferentieerde tarieven |
| DSO | Digitaal Stelsel Omgevingswet |
| DU | Decentralisatie uitkering |
| EU | Europese Unie |
| FTE | Fulltime-equivalent |
| Fido | Financiering decentrale overheden |
| GALA | Gezond en actief leven akkoord |
| GEO | Geografie |
| GFT | Groente-, fruit- en tuinafval |
| GGD | Gemeenschappelijke gezondheidsdienst |
| GGZ | Geestelijke gezondheidszorg |
| GHOR | Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen |
| GPK | Gehandicapten Parkeerkaart |
| GOVI | Gemeentelijke Omgevingsvisie |
| GR | Gemeenschappelijke Regeling |
| GROS | Grens overschrijdend |
| GVVP | Gemeentelijk Verkeers en Vervoers Plan |
| IBA | Internationale Bau Ausstellung |
| ICT | Informatie en communicatietechnologie |
| IJZ | Ijsbanen en Zwembaden |
| IOAW | Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers |
| IOAZ | Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen |
| ISD | Intergemeentelijke sociale dienst |
| IVN | Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid |
| IVOR | Integrale Visie Openbare Ruimte |
| JGZ | Jeugd Gezondheidszorg |
| KPI | Key Performance Indicators |
| LEA | Lokale Educatieve Agenda |
| LED | Light Emitting Diode |
| LLB | Levensloop bestendig |
| MBO | Middelbaar beroepsonderwijs |
| MFC | Multifunctioneel Centrum |
| MKB | Midden en Klein Bedrijf |
| MOP | Meerjarig Onderhoudsprogramma |
| MVA | Maatschappelijk Verantwoorde Activiteit |
| NEA | Nederlandse Emissie Autoriteit |
| NOVEX | Nationale Omgevingsvisie Extra |
| NPO | Nationaal programma onderwijs |
| NV | Naamloze Vennootschap |
| OCK | Open Club Klimmen |
| OV | Openbare verlichting |
| OZB | Onroerendezaakbelasting |
| Palet | Parkstad Limburg Energie Transitie |
| PIOFACH | Personeel Informatievoorziening Organisatie Financiën Administratieve organisatie Communicatie en Huisvesting |
| PIT | Parkstad IT |
| PGB | Persoonsgebonden Budget |
| PKA | Product Keuze Aanbod |
| PLOOI | Platform Open Overheidsinformatie |
| PM | Pro Memorie |
| PMD | Plastic, Metalen verpakkingen en Drinkpakken |
| POVI | Provinciale Omgevingsvisie |
| Psz | Peuterspeelzaal |
| P&C | Planning en Control |
| RAK | Regionaal Afwegingskader |
| RES | Regionale Energie Strategie |
| RIEC | Regionale Informatie en Expertise Centra |
| RKSVB | Rooms-katholieke sportverenging Bernardus |
| RKVVV | Rooms-katholieke voetbalvereniging Voerendaal |
| RO | Ruimtelijke ontwikkeling |
| RUD | Regionale Uitvoeringsdienst |
| Ruddo | Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden |
| SGOVP | Samen Grip Op Verbonden Partijen |
| SPUK | Specifieke Uitkering |
| STRIP | Strategisch investeringsprogramma |
| SVBBL | Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum en Landgraaf |
| SW | Sociale Werkvoorziening |
| Vpb | Vennootschapsbelasting |
| VRZL | Veiligheids Regio Zuid Limburg |
| VSV | Voortijdig schoolverlaten |
| VTH | Vergunning, Toezicht en Handhaving |
| VVE | Voor- en vroegschoolse educatie |
| WeTra | Wedstrijd-Trainingsveld |
| WGR | Wet Gemeenschappelijke Regelingen |
| WKPB | Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen onroerende zaken |
| WL | Waterschap Limburg |
| Wmo | Wet maatschappelijke ondersteuning |
| WOO | Wet Open Overheid |
| WOZ | Waardering Onroerende Zaken |
| WOZL | Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg |
| WSP | Werkgeversservicepunt Parkstad |
| Wsw | Wet sociale werkvoorziening |
| Wwb | Wet werk en bijstand |

# Sisa bijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

| SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 09-03-2024 | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Verstrekker | Uitkeringscode | Specifieke uitkering<br>Juridische grondslag<br>Ontvanger | Indicator | Indicator | Indicator | Indicator | Indicator | Indicator |
| JenV | A16 | **Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne**<br><br>Gemeenten | Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: A16/01* | Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van A16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: A16/02* | Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder A16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: A16/03* | Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: A16/04* | Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: A16/05* | Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: A16/06* |
| | | | € 1.678.426 | | | € 0 | € 0 | € 0 |
| | | | Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen (jaar T) POO<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: A16/07* | Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: A16/08* | Berekening totale besteding (jaar T)<br><br>Som indicatoren 01/02/04/05/06/07 en 08<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: A16/09* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: A16/10* | | |
| | | | € 0 | € 0 | € 1.678.426 | € 2.959.345 | | |
| JenV | A18B | **Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's (SiSa tussen medeoverheden)**<br><br>SiSa tussen medeoverheden | Naam veiligheidsregio<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: A18B/01* | Naam kostensoort<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: A18B/02* | Besteding per kostensoort (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: A18B/03* | | | |
| | | 1 | 50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg | Meerkosten coördinerende gemeente | € 0 | | | |
| | | 2 | 50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg | Hotels/centra | € 0 | | | |
| | | 3 | 50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg | Overige specifieke meerkosten | € 0 | | | |
| | | 4 | 50706 Veiligheidsregio Zuid-Limburg | Overige Meerkosten | € 0 | | | |
| | | | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: A18B/04* | Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: A18B/05* | | | | |
| | | | Nee | | | | | |
| FIN | B2 | **Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek**<br><br>Gemeenten | Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/01* | Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: B2/02* | Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)<br>*Aard controle D2*<br>*Indicator: B2/03* | Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: B2/04* | Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)<br><br>Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: B2/05* | Normbedragen voor e (ja/nee)<br><br>Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: B2/06* |
| | | | 0 | 13 | 1 | 1 | Ja | Ja |
| | | | Wijziging keuze per (2023/2024)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: B2/07* | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: B2/08* | **Reeks 1**<br><br>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)<br><br>**Keuze werkelijke kosten**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/09* | **Reeks 1**<br><br>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)<br><br>**Keuze werkelijke kosten**<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: B2/10* | | |
| | | | N.V.T. | Nee | | | | |
| | | | **Reeks 1**<br><br>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)<br><br>**Werkelijke kosten**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/11* | **Reeks 1**<br><br>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)<br><br>**Werkelijke kosten**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/12* | **Reeks 1**<br><br>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)<br><br>**Keuze werkelijke kosten**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/13* | **Reeks 1**<br><br>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)<br><br>**Keuze werkelijke kosten**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/14* | **Reeks 1**<br><br>Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)<br><br>**Werkelijke kosten**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/15* | **Reeks 1**<br><br>Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)<br><br>**Werkelijke kosten**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/16* |
| | | | € 0 | € 0 | | | € 0 | € 0 |
| | | | **Reeks 2**<br><br>Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/17* | **Reeks 2**<br><br>Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/18* | **Reeks 2**<br><br>Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/19* | **Reeks 2**<br><br>Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/20* | **Reeks 2**<br><br>Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/21* | **Reeks 2**<br><br>Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/22* |
| | | | € 0 | € 4.940 | € 3.468 | € 13.872 | € 1.795 | € 1.795 |
| | | | **Reeks 2**<br>Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/23* | **Reeks 2**<br>Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/24* | **Reeks 2**<br>Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/25* | **Reeks 2**<br>Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)<br><br>**Keuze normbedragen**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: B2/26* | **Totaal**<br>Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling<br><br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: B2/27* | |
| | | | € 12.000 | € 12.000 | € 0 | € 0 | € 17.263 | |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **BZK** | **C55** | **Aanpak energiearmoede** | Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/01* | Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C55/02* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/03* | Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/04* | Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C55/05* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/06* |
| | | | 226 | € 61.223 | € 113.825 | 50 | € 13.439 | € 24.986 |
| | | | Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/07* | Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C55/08* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/09* | | | |
| | | | 67 | € 15.782 | € 59.666 | | | |
| | | | Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/10* | Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/11* | Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/12* | Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/13* | Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/14* | Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C55/15* |
| | | | 2.663 | 3.210 | 0 | 104 | 248 | 35 |
| **BZK** | **C62** | **Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire** | Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C62/01* | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C62/02* | | | | |
| | | | € 0 | Nee | | | | |
| **BZK** | **C92** | **Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid** | Besteding (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C92/01* | Bedrag doorgeschoven naar t+1<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C92/02* | Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C92/03* | Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C92/04* | Aantal gebruikte leermiddelen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C92/05* | |
| | | | € 11.994 | € 0 | 1 | 55 | 48 | |
| **BZK** | **C94** | **Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties** | Beschikkingsnummer<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C94/01* | Besteding (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C94/02* | Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] , eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen zijn genomen [...]<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C94/03* | Het aantal slecht geïsoleerde woningen [...] ,eventueel in samenhang [...] met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C94/04* | Het aantal woningen waarbij een hogere bijdrage dan € 4.000 is toegekend, het aantal woningen dat daarvan niet voldoet aan de betreffende uitzonderingsgevallen [...] en<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C94/05* | Het totaalbedrag van de overschrijding boven de € 4.000 van die laatstbedoelde woningen<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C94/06* |
| | | 1 | *LAI23-03471831* | € 0 | 0 | 0 | 0 | € 0 |
| | | | Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a, van de regeling<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C94/07* | Besteding van middelen ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C94/08* | Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C94/09* | Eindverantwoording (ja/nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C94/10* | | |
| | | 1 | € 0 | € 0 | € 0 | Nee | | |
| **BZK** | **C209** | **Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen** | Beschikkingsnummer<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C209/01* | Projectnaam<br>*Aard controle n.v.t*<br>*Indicator: C209/02* | Besteding (jaar T) per project<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C209/03* | Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project<br>Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C209/04* | Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) - per project<br>*Aard controle D2*<br>*Indicator: C209/05* | Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C209/06* |
| | | 1 | *RHA2023-03499751* | *Flexwonen Voerendaal* | € 0 | € 0 | € 0 | 0 |
| | | | Kopie Projectnaam<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C209/07* | Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (t/m jaar T)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C209/08* | De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C209/09* | Zelfstandige uitvoering (ja/nee)<br>*Aard controle R.*<br>*Indicator: C209/10* | | |
| | | 1 | *Flexwonen Voerendaal* | 0 | Nee | Ja | | |
| | | | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C209/11* | | | | | |
| | | | Nee | | | | | |

| BZK | C210B | **Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw**<br><br>Sisa tussen medeoverheden | Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C210B/01* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C210B/02* | Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: C210B/03* | Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C210B/04* | Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C210B/05* | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: C210B/06* |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 030011 Provincie Limburg | € 12.678 | € 12.678 | 1 | 400 | Ja |
| | | 2 | | | | | | |
| | | 3 | | | | | | |
| | | 4 | | | | | | |
| | | 5 | | | | | | |

| OCW | D8 | **Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)**<br><br>Gemeenten | Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D8/01* | Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D8/02* | Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D8/03* | Correctie besteding (jaar T-1)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D8/04* | Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D8/05* | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | € 134.966 | € 596 | € 27.216 | € 0 | € 0 | |
| | | | Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: D8/06* | Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D8/07* | Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: D8/08* | Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D8/09* | | |
| | | 1 | | | | | | |
| | | 2 | | | | | | |
| | | 100 | | | | | | |

| OCW | D14 | **Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen** | Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D14/01* | Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D14/02* | Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D14/03* | Correctie besteding (jaar T-1)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D14/04* | Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D14/05* | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | € 5.237 | € 0 | € 0 | € 0 | € 80.224 | |
| | | | Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: D14/06* | Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D14/07* | Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: D14/08* | Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: D14/09* | | |
| | | 1 | | | | | | |
| | | 2 | | | | | | |
| | | 10 | | | | | | |

| IenW | E44B | **Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SISa tussen medeoverheden)** | Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/01* | Beschikkingsnummer<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/02* | Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: E44B/03* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/04* | Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: E44B/05* | Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/06* |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 060917 Gemeente Heerlen | IENW/BSK-2022/263148 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 |

| | | | Kopie CBS(code)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/07* | Kopie beschikkingsnummer<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/08* | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/09* |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 060917 Gemeente Heerlen | IENW/BSK-2022/263148 | Nee |

| | | | Kopie CBS(code)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/10* | Kopie beschikkingsnummer<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/11* | Naam/nummer maatregel<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/12* | Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: E44B/13* |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 | 060917 Gemeente Heerlen | IENW/BSK-2022/263148 | Verminderen van de gevolgen wateroverlast, overstroming en droogte | Nee |

| EZK | F28 | **Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid** | Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: F28/01* | Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: F28/02* | Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: F28/03* | Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: F28/04* | Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: F28/05* | Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: F28/06* |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | € 0 | € 27.995 | € 0 | € 27.995 | € 0 | € 0 |

| | | | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: F28/07* |
|---|---|---|---|
| | | 1 | Nee |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **SZW** | **G2** | **Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023**<br><br>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr | Besteding (jaar T) algemene bijstand<br>Gemeente<br>I.1 Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/01* | Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>I.1 Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/02* | Besteding (jaar T) **IOAW**<br>Gemeente<br>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/03* | Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/04* | Besteding (jaar T) **IOAZ**<br>Gemeente<br>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/05* | Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/06* |
| | | | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 |
| | | | Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud<br>Gemeente<br>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/07* | Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/08* | Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/09* | Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet<br>Gemeente<br>I.7 Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/10* | Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>I.7 Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/11* | Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Gemeente<br>Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2/12* |
| | | | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 |
| | | | Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Gemeente<br>Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle D2*<br>*Indicator: G2/13* | Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G2/14* | | | | |
| | | | € 0 | Nee | | | | |
| **SZW** | **G2A** | **Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022**<br><br>Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1)<br>(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A) | Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G2A/01* | Besteding (jaar T-1) algemene bijstand<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.1 Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/02* | Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.1 Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/03* | Besteding (jaar T-1) **IOAW**<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/04* | Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/05* | Besteding (jaar T-1) **IOAZ**<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/06* |
| | | 1 060986 Gemeente Voerendaal | € 1.492.096 | € 14.342 | € 63.500 | € 0 | € 26.495 | |
| | | | Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01<br>In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G2A/07* | Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/08* | Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/09* | Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/10* | Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/11* | Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.7 Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/12* |
| | | 1 060986 Gemeente Voerendaal | € 0 | € 32.675 | € 100 | € 0 | € 152.386 | |
| | | | Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01<br>In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G2A/13* | Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>I.7 Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/14* | Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G2A/15* | Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>Participatiewet (**PW**)<br>*Aard controle D2*<br>*Indicator: G2A/16* | | |
| | | 1 060986 Gemeente Voerendaal | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| **SZW** | **G3** | **Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023**<br><br>**Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**<br>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr. | Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/01* | Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/02* | Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/03* | Besteding (jaar T) Bob<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/04* | Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/05* | Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/06* |
| | | | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 |
| | | | BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)<br>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/07* | BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)<br>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/08* | BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)<br>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/09* | BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking<br>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3/10* | Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G3/11* | |
| | | | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | Nee | |
| **SZW** | **G3A** | **Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2022**<br><br>**Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004**<br><br>Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1).<br>(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3) | Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G3A/01* | Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/02* | Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/03* | Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/04* | Besteding (jaar T-1) Bob<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/05* | Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/06* |
| | | 1 060986 Gemeente Voerendaal | € 3.100 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 |
| | | | Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01<br>In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G3A/07* | Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/08* | BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)<br>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/09* | BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)<br>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/10* | BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)<br>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/11* | BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking<br>Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G3A/12* |
| | | 1 060986 Gemeente Voerendaal | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 |

| SZW | G4 | **Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023**<br><br>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | Welke regeling betreft het?<br><br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G4/01* | Besteding (jaar T) levensonderhoud<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/02* | Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/03* | Baten (jaar T) levensonderhoud<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/04* | Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/05* | Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/06* |
| | | 1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | |
| | | 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | |
| | | 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | |
| | | 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | |
| | | 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | |
| | | 6 Totaal | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | |
| | | Kopie regeling<br><br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G4/07* | Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/08* | Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/09* | Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)<br><br>Gemeente<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G4/10* | | | |
| | | 1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) | 0 | 0 | Nee | | | |
| | | 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) | 0 | 0 | Nee | | | |
| | | 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) | 0 | 0 | Nee | | | |
| | | 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) | 0 | 0 | Nee | | | |
| | | 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) | 0 | 0 | Nee | | | |
| | | 6 Totaal | 0 | 0 | N.v.t. | | | |
| | | Kopie regeling<br><br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G4/11* | Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)<br><br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/12* | Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing<br><br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/13* | Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig<br><br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/14* | Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)<br><br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/15* | | |
| | | 1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) | | | | | | |
| | | 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) | | | | | | |
| | | 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) | | | | | | |
| | | 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) | | | | | | |
| | | 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) | | | | | | |
| | | 6 Totaal | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | | |
| | | Kopie regeling<br><br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G4/16* | Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/17* | Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br><br>Gemeente<br>*Aard controle D2*<br>*Indicator: G4/18* | Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4/19* | | | |
| | | 1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 6 Totaal | 0 | 0 | 0 | | | |
| SZW | G4A | **Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2022**<br><br>Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op. | | | | | | |
| | | | Welke regeling betreft het?<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G4A/01* | Besteding (jaar T-1) levensonderhoud<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/02* | Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/03* | Baten (jaar T-1) levensonderhoud<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/04* | Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/05* | |
| | | 1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020) | -€ 517 | € 0 | € 36.223 | € 0 | | |
| | | 2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020) | € 5.369 | € 0 | € 0 | € 26.650 | | |
| | | 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) | -€ 59 | € 0 | € 0 | € 0 | | |
| | | 4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021) | € 556 | € 0 | € 0 | € 0 | | |
| | | 5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | | |
| | | Kopie regeling<br><br>Aard controle n.v.t.<br>Indicator: G4A/06 | Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/07* | Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/08* | Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/09* | | | |
| | | 1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020) | € 0 | 2 | 0 | | | |
| | | 2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020) | € 0 | 2 | 0 | | | |
| | | 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) | € 0 | 0 | 0 | | | |
| | | 4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021) | € 0 | 0 | 0 | | | |
| | | 5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021) | € 0 | 0 | 0 | | | |
| | | Kopie regeling<br><br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G4A/10* | Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T - 1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/11* | Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle D2*<br>*Indicator: G4A/12* | Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G4A/13* | | | |
| | | 1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| | | 5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021) | € 0 | € 0 | € 0 | | | |
| SZW | G10 | **Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023**<br><br>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr | | | | | | |
| | | | Besteding (jaar T)<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G10/01* | Baten (jaar T) (exclusief Rijk)<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G10/02* | Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)<br>Gemeente<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G10/03* | | | |
| | | | € 5.507 | € 0 | Nee | | | |
| SZW | G12 | **Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023**<br><br>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr | | | | | | |
| | | | Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br><br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G12/01* | Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br>Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G12/02* | Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)<br><br>Gemeente<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G12/03* | | | |
| | | | € 0 | € 0 | Nee | | | |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **SZW** | **G12A** | **Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2022**<br><br>Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12) | | Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: G12A/01* | Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G12A/02* | Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire<br><br>Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G12A/03* | | | |
| | | | 1 | 060986 Gemeente Voerendaal | € 320 | € 0 | | | |
| **SZW** | **G13** | **Onderwijsroute_ deel gemeente 2023**<br><br>Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr | | Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G13/01* | Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G13/02* | Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G13/03* | Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: G13/04* | Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)<br>Aard controle n.v.t.<br>Indicator: G13/05 | |
| | | | | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | Nee | |
| **VWS** | **H4** | **Regeling specifieke uitkering stimulering sport**<br><br>Gemeenten | | Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H4/01* | Totale werkelijke berekende subsidie<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H4/02* | | | | |
| | | | | € 226.135 | € 117.370 | | | | |
| | | | | Activiteiten<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H4/03* | Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H4/04* | Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H4/05* | Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H4/06* | Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H4/07* | Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H4/08* |
| | | | 1 | Nieuwbouw | € 74.110 | € 74.110 | € 0 | € 0 | |
| | | | 2 | Onderhoud | € 2.779 | € 2.779 | € 0 | € 0 | |
| | | | 3 | Dienstverlening door derden | € 5.129 | € 0 | € 5.129 | € 0 | |
| | | | 4 | Beheer en exploitatie | € 7.293 | € 0 | € 7.293 | € 0 | |
| | | | 5 | Renovatie | € 28.059 | € 28.059 | € 0 | € 0 | Renovatie toplaag voetbalveld |
| **VWS** | **H8** | **Regeling Sportakkoord 2020-2022** | | Beschikkingsnummer<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H8/01* | Totaal bedrag volgens beschikking<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H8/02* | Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)<br>**Gerealiseerd**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H8/03* | Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)<br>**Gerealiseerd**<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H8/04* | Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)<br>**Gerealiseerd**<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H8/05* | Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)<br>**Gerealiseerd**<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H8/06* |
| | | | 1 | 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 | € 0 |
| | | | | Kopie beschikkingsnummer<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H8/07* | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H8/08* | | | | |
| | | | 1 | 0 | Ja | | | | |
| **VWS** | **H12** | **Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken** | | Besteding (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H12/01* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H12/02* | Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H12/03* | Eindverantwoording? (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H12/04* | | |
| | | | | € 2.500 | € 71.083 | Ja | Ja | | |
| **VWS** | **H30** | **Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026** | | Naam onderdeel<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H30/01* | Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H30/02* | Besteding (jaar T) per onderdeel<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H30/03* | Welk bedrag per onderdeel neemt u mee van 2023 naar 2024?<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H30/04* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per onderdeel<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H30/05* | Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H30/06* |
| | | | 1 | Lokaal Sportakkoord | € 9.164 | € 9.164 | € 0 | € 9.164 | Ja |
| | | | 2 | Brede regeling combinatiefuncties | € 63.089 | € 63.089 | € 0 | € 63.089 | Ja |
| | | | 3 | Terugdringen Gezondheidsachterstanden | € 14.098 | € 9.164 | € 2.820 | € 9.164 | Ja |
| | | | 4 | Kansrijke Start | € 10.574 | € 10.574 | € 0 | € 10.574 | Ja |
| | | | 5 | Mentale Gezondheid | € 4.934 | € 0 | € 987 | € 0 | Ja |
| | | | 6 | Aanpak overgewicht en obesitas | € 12.336 | € 3.245 | € 2.467 | € 3.245 | Ja |
| | | | 7 | Valpreventie | € 36.303 | € 27.000 | € 7.261 | € 27.000 | Ja |
| | | | 8 | Leefomgeving | € 7.049 | € 9.450 | € 0 | € 9.450 | Ja |
| | | | 9 | OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek | € 1.762 | € 704 | € 352 | € 704 | Ja |
| | | | 10 | Versterken sociale basis | € 25.729 | € 20.583 | € 5.146 | € 20.583 | Ja |
| | | | 11 | Mantelzorg | € 7.049 | € 7.049 | € 0 | € 7.049 | Ja |
| | | | 12 | Eén tegen eenzaamheid | € 7.049 | € 2.358 | € 1.410 | € 2.358 | Ja |
| | | | 13 | Welzijn op recept | € 3.877 | € 0 | € 775 | € 0 | Ja |
| | | | 14 | Versterking kennis- en adviesfunctie GGD | € 1.762 | € 1.762 | € 0 | € 1.762 | Ja |
| | | | 15 | Coördinatiekosten regionale aanpak | € 6.274 | € 6.274 | € 0 | € 6.274 | Ja |
| | | | | Kopie naam onderdeel<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H30/07* | Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H30/08* | | | | |
| | | | 1 | Lokaal Sportakkoord | Ja | | | | |
| | | | 2 | Brede regeling combinatiefuncties | Ja | | | | |
| | | | 3 | Terugdringen Gezondheidsachterstanden | Ja | | | | |
| | | | 4 | Kansrijke Start | Ja | | | | |
| | | | 5 | Mentale Gezondheid | Ja | | | | |
| | | | 6 | Aanpak overgewicht en obesitas | Ja | | | | |
| | | | 7 | Valpreventie | Ja | | | | |
| | | | 8 | Leefomgeving | Ja | | | | |
| | | | 9 | OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek | Ja | | | | |
| | | | 10 | Versterken sociale basis | Ja | | | | |
| | | | 11 | Mantelzorg | Ja | | | | |
| | | | 12 | Eén tegen eenzaamheid | Ja | | | | |
| | | | 13 | Welzijn op recept | Ja | | | | |
| | | | 14 | Versterking kennis- en adviesfunctie GGD | Ja | | | | |
| | | | 15 | Coördinatiekosten regionale aanpak | Ja | | | | |
| | | | | Eindverantwoording (Ja/Nee)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H30/09* | | | | | |
| | | | | Nee | | | | | |

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **VWS** | **H32** | **Regeling specifieke uitkering Meerkosten Energie Openbare Zwembaden** | Beschikkingsnummer / kenmerk<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H32/01* | Totaal ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)<br>*Automatisch berekend*<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H32/02* | Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen<br>*Automatisch berekend*<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H32/03* | | | |
| | | | *MEOZ23123* | € 218.833 | € 97.921 | | | |
| | | | | Naam zwembad<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H32/04* | Totale verlening per zwembad (jaar T)<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H32/05* | Cumulatieve besteding per zwembad (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H32/06* | Verduurzamingsplan aanwezig (Ja/Nee)<br>*Aard controle D1*<br>*Indicator: H32/07* | Toelichting<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H32/08* |
| | | 1 | *De joffer* | € 218.833 | € 97.921 | Ja | | |
| **VWS** | **H35B** | **Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)** | Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen<br>*Aard controle n.v.t.*<br>*Indicator: H35B/01* | Besteding (jaar T)<br>*Aard controle R*<br>*Indicator: H35B/02* | | | | |
| | | | 061883 Gemeente Sittard-Geleen | € 11.763 | | | | |

# RAADSBESLUIT

\ gemeente
voerendaal

Voerendaal, 2024/..... Vaststellen Jaarrekening 2023

De raad van de gemeente Voerendaal, gelet op artikel 190 en 191 van de gemeentewet, besluit:

1. De inhoudelijke programmaverantwoording 2023, zoals verwoord in deel 1 van deze jaarrekening 2023, vast te stellen;
2. De jaarrekening van de gemeente Voerendaal voor het jaar 2023 vast te stellen inclusief een voordelig saldo van € 3.092.029, welk bedrag als volgt wordt bestemd:
   a) € 1.900.029 toe te voegen aan de algemene reserve;
   b) € 300.000 toe te voegen aan de egalisatievoorziening riolering;
   c) € 310.000 toe te voegen aan de reserve sociaal domein;
   d) € 582.000 toe te voegen aan de reserve overloop bestaande uit:
      - € 50.000 restant budget t.b.v. IBA;
      - € 14.000 restant budget t.b.v. benchmark informatiemanagement;
      - € 5.000 restant budget t.b.v. doorontwikkeling software Motion;
      - € 99.000 restant budget t.b.v. verdere implementatie Wet Open Overheid;
      - € 20.000 restant budget t.b.v. doorontwikkeling BOA's;
      - € 8.000 restant budget t.b.v. vervanging openbare verlichting;
      - € 10.000 restant budget t.b.v. beleidsplan toerisme / recreatie;
      - € 50.000 restant budget t.b.v. subsidie aanleg padelbanen TV Voerendaal;
      - € 21.000 restant budget t.b.v. onderhoud openbaar groen;
      - € 15.000 restant budget t.b.v. opstellen groenbeheerplan;
      - € 8.000 restant budget t.b.v. aanschaf speeltoestellen;
      - € 51.000 restant budget t.b.v. programma Ubachsberg en burgerparticipatie;
      - € 38.000 restant budget t.b.v. inhuur specialistische kennis projecten;
      - € 13.000 restant budget t.b.v. samenwerkingsverband SGIV (omgevingswet);
      - €180.000 restant budget t.b.v. tijdelijke personeelsoplossingen onderhoud openbare ruimte;
3. De raad verleent het college decharge voor het uitgevoerd beleid.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 4 juli 2024.

de griffier, de voorzitter,

F.H.A. Meijerink W. Houben

## CONTROLEVERKLARING